

# Jednostkowy Raport Roczny PFR S.A.

za rok 2023

# Jednostkowy Raport Roczny PFR S.A. za rok 2023

## Spis treści

<b>List Zarządu PFR S.A.</b> .....	<b>4</b>
<b>Sprawozdanie Zarządu z działalności PFR S.A. i Grupy Kapitałowej PFR za rok 2023</b> .....	<b>6</b>
<b>Dane wstępne</b> .....	<b>6</b>
Charakterystyka Grupy Kapitałowej PFR.....	7
Otoczenie zewnętrzne.....	18
Struktura Grupy Kapitałowej PFR.....	23
Informacje o pozostałych podmiotach podporządkowanych.....	37
Ład korporacyjny.....	37
System zarządzania ryzykiem.....	44
System zarządzania zgodnością.....	47
<b>Dane ekonomiczno-finansowe</b> .....	<b>48</b>
Wynik finansowy Grupy Kapitałowej PFR.....	49
Sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej PFR.....	50
Wynik finansowy PFR.....	51
Sprawozdanie z sytuacji finansowej PFR.....	52
Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa PFR oraz Grupy Kapitałowej PFR.....	54
Sprawozdania Zarządu o wydatkach reprezentacyjnych, wydatkach na usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi związane z zarządzaniem.....	55
<b>Działalność w 2023 r.</b> .....	<b>58</b>
Podsumowanie działalności inwestycyjnej.....	59
Najważniejsze wydarzenia w spółkach zależnych i pozostałych podmiotach podporządkowanych.....	66
Wsparcie Polskiego Systemu Emerytalnego.....	76
Wsparcie systemu innowacji.....	78
Zaangażowanie PFR w Krajowy Plan Odbudowy.....	83
Zaangażowanie w przeciwdziałanie skutkom kryzysu COVID-19.....	85
<b>Istotne zdarzenia mające wpływ na PFR i GK PFR w 2023 r. oraz po dniu bilansowym</b> .....	<b>87</b>
Istotne zdarzenia w 2023 r.....	88
Istotne zdarzenia po dacie bilansowej.....	88
<b>Oświadczenie na temat informacji niefinansowych</b> .....	<b>89</b>
Wstęp.....	90
Strategia biznesowa.....	92
Zarządzanie i nadzór nad obszarem ESG w GK PFR.....	97
Obszar środowiskowy (E).....	99
Obszar społeczny (S).....	108
Obszar Ładu Korporacyjnego (G).....	137
O części niefinansowej raportu.....	142
Indeksy wskaźników.....	143

<b>Wybrane dane finansowe PFR S.A.</b> .....	<b>147</b>
<b>Jednostkowe Sprawozdanie Finansowe za rok 2023</b> .....	<b>150</b>
Wprowadzenie do jednostkowego sprawozdania finansowego .....	151
Bilans – Aktywa .....	154
Bilans – Pasywa.....	156
Rachunek zysków i strat.....	158
Zestawienie zmian w kapitale własnym.....	160
Rachunek przepływów pieniężnych.....	162
Dodatkowe informacje i objaśnienia.....	164
<b>Oświadczenie Zarządu PFR S.A.</b> .....	<b>213</b>

# Szanowni Państwo, Drodzy Przedsiębiorcy, Samorządowcy, Pracownicy i Interesariusze Polskiego Funduszu Rozwoju!

Mamy zaszczyt przekazać w Państwa ręce Skonsolidowany Raport Roczny Grupy Kapitałowej Polskiego Funduszu Rozwoju (GK PFR) oraz Jednostkowy Raport Roczny PFR S.A. za rok 2023.

Rok 2023 był trudny dla gospodarki. Minęła ekonomiczna euforia wynikająca z pocovidowego odbicia, a wojna w Ukrainie przeszła w fazę pozycyjnej walki na wyniszczenie wymagającej olbrzymich zasobów. Jawne przedstawienie się gospodarki rosyjskiej na tryb wojenny i regularnie powtarzane groźby kremlowskich polityków powodują, że w przestrzeni publicznej jako realny scenariusz zaczęto rozpatrywać możliwość putinowskiej agresji na kraje naszego regionu, w tym również na Polskę.

Ma to oczywiście wpływ na polską gospodarkę oraz na działalność GK PFR w 2023 r. Realizowane przez nas programy wsparcia dla firm dotkniętych pandemicznym spowolnieniem ekonomicznym przeszły w fazę spłat i rozliczeń. Natomiast do wyzwań dla gospodarki dołączyła potrzeba zapewnienia środków finansowych i technicznych dla modernizującego się Wojska Polskiego.

W tym miejscu warto zwrócić uwagę na działania PFR w tym obszarze: osiągnięcie kolejnego etapu inwestycji w koszary dla Wojsk Obrony Terytorialnej w Limanowej, rekrutację do akceleratora DIANA NATO poszukującego rozwiązań technologicznych podwójnego (wojskowego i cywilnego) zastosowania oraz uruchomienie we współpracy z Ministerstwem Obrony Narodowej programu IDA o podobnym celu, jednak kierowanym do polskich podmiotów gospodarczych. Dodatkowo alternatywna spółka inwestycyjna (ASI) zarządzana przez PFR Ventures zainwestowała, w porozumieniu z administracją państwową, w Fundusz Innowacji NATO.

W ten nurt działalności PFR wpisuje się również program TechHub, którego realizację rozpoczęliśmy w 2023 r. Jego celem jest poszukiwanie polskich innowacyjnych przedsiębiorstw z sześciu branż, które mogą poszczycić się konkretnymi osiągnięciami technologicznymi. Tego typu spółki PFR może wesprzeć inwestycją o wartości do 50 mln zł. Program ten nie ma bezpośredniego celu militarnego. Trudno jednak w obecnej sytuacji ignorować potencjał wojskowy takich technologii jak drony, półprzewodniki czy też sztuczna inteligencja.

Rok 2023 upłynął w GK PFR również pod znakiem kontynuacji działań z lat ubiegłych. Dzieje się tak, ponieważ nie zmieniają się cele strategiczne polskiej gospodarki, których realizację wspieramy. Nadal więc naszymi priorytetami są transformacja energetyczna, inwestycje infrastrukturalne, cyfryzacja, rozwój konkurencyjności oraz budowa kapitału społecznego.

Wojna za naszą wschodnią granicą jeszcze mocniej uwypukla konieczność przeprowadzenia szybkiej transformacji energetycznej w kierunku odnawialnych źródeł energii. Dodatkowo na potrzebę zdynamizowania zmian w tym obszarze wskazują kolejne rekordy temperatur. Rok 2023 był globalnie najcieplejszy w historii prowadzenia obserwacji meteorologicznych.

Rozwijamy program Green Hub, w ramach którego w 2023 r. współfinansowaliśmy cztery inwestycje. Trzy z nich wspierają budowę nowych elektrowni OZE, natomiast czwarta umożliwi rozpoczęcie budowy terminala instalacyjnego na potrzeby morskich farm wiatrowych w porcie Baltic Hub w Gdańsku. Ta ostatnia inwestycja jest kamieniem milowym dla polskiego sektora OZE. W ten sposób

zyskujemy możliwość budowy farm wiatrowych na Bałtyku i przyczyniamy się do powstania polskiego łańcucha wartości w energetyce odnawialnej.

Z transformacją w kierunku gospodarki niskoemisyjnej wiążą się również nowe obowiązki raportowania wprowadzane przez Unię Europejską wraz z wejściem w życie 5 stycznia 2023 r. dyrektywy CSRD. Narzuca ona na polskie przedsiębiorstwa nowe wymagania i standardy raportowania. Dlatego PFR prowadzi regularne działania edukacyjne na ten temat skierowane do polskich przedsiębiorców. Jednym z nich było szkolenie pn. „Raportowanie ESG w praktyce”. W jego przygotowanie zaangażowane zostało szerokie grono ekspertów zewnętrznych, a samo narzędzie udostępniono za darmo na nowej platformie edukacyjnej „Strefa Wiedzy PFR”, gdzie zgromadzone zostały wszystkie aktualnie oferowane przez PFR kursy edukacyjne. Jest ich w tej chwili kilkanaście, a oferta stale rośnie. W 2023 r. z tych szkoleń skorzystało około 150 tys. osób.

Warto pamiętać o tym, że do grona podmiotów, które objęto wymienionymi wyżej obowiązkami, należy też sama GK PFR. Dlatego miło nam poinformować, że w niniejszym raporcie bardziej szczegółowo przedstawiony jest wpływ GK PFR na kwestie środowiskowe, społeczne oraz ładu korporacyjnego w ujęciu wytycznych Global Reporting Initiative oraz w kontekście wspierania realizacji celów zrównoważonego rozwoju ONZ.

GK PFR realizuje także program Pracowniczych Planów Kapitałowych, które służą budowie kapitału emerytalnego Polaków. Również na tym polu mieliśmy do czynienia z kontynuacją, w ramach której pojawił się nowy element. Był nim autozapis, czyli ponowne automatyczne

zapisanie do programu osób, które zrezygnowały z niego podczas rozpoczęcia jego realizacji. Autozapis miał miejsce na początku 2023 r. – w jego efekcie liczba oszczędzających na emeryturę w PPK wzrosła o 718 tys. i w sumie przekracza już 3,5 mln osób.

Sytuacja ekonomiczna naszego kraju na tle innych państw Unii Europejskiej jest dobra: wzrost inflacji wyhamował, rośnie poziom inwestycji, utrzymuje się wysoka stopa zatrudnienia – i to mimo realnego zagrożenia wojną. Staramy się, by GK PFR była sprawnie funkcjonującym mechanizmem, który pozwala polskiej gospodarce skutecznie mierzyć się z kolejnymi wyzwaniami. W tym kontekście możemy z dumą poinformować, że skumulowana wartość inwestycji we wszystkie projekty GK PFR przekroczyła na koniec 2023 r. kwotę 12 mld zł.

Ta kwota udowadnia również, że sprawny System Instytucji Rozwoju jest potrzebny naszemu krajowi. Podobne instytucje działają w większości najwyżej rozwiniętych państw świata – są w tym gronie np. Francja, Niemcy, Włochy, Brazylia, Korea Południowa i Japonia. Dynamiczny rozwój wiedzy i technologii oraz skala wyzwań stojących przed ludzkością powodują, że także potrzeby naszej gospodarki nieustannie się zmieniają. W takich warunkach niezbędna jest „jednostka do zadań specjalnych”, która potrafi zareagować szybko i posiada do tego niezbędne zasoby. Ufamy, że tak właśnie działał w 2023 r. i w ostatnich latach System Instytucji Rozwoju, którego GK PFR jest kluczową częścią.

Serdecznie dziękujemy wszystkim naszym Interesariuszom za współpracę i zachęcamy do lektury raportu!

Z poważaniem  
Zarząd PFR S.A.

# Sprawozdanie Zarządu z działalności PFR S.A. i Grupy Kapitałowej PFR za rok 2023

## Rozdział 1: Dane wstępne

<b>Charakterystyka Grupy Kapitałowej PFR</b> .....	<b>7</b>
1. Profil działalności i kluczowe wskaźniki .....	7
2. Najważniejsze wydarzenia w PFR w 2023 r. ....	8
3. Najważniejsze wydarzenia w Grupie Kapitałowej PFR w 2023 r. ....	12
4. Wartości i normy etyczne .....	16
<b>Otoczenie zewnętrzne</b> .....	<b>18</b>
1. Otoczenie makroekonomiczne .....	18
2. Otoczenie branżowe .....	19
3. Otoczenie regulacyjne .....	20
4. Czynniki, które będą miały wpływ na wyniki finansowe Grupy Kapitałowej PFR w 2024 r. ....	21
<b>Struktura Grupy Kapitałowej PFR</b> .....	<b>23</b>
1. Informacje o podmiocie dominującym – PFR .....	23
2. Informacje o podmiotach zależnych .....	31
<b>Informacje o pozostałych podmiotach podporządkowanych</b> .....	<b>37</b>
<b>Ład korporacyjny</b> .....	<b>37</b>
1. Zasady ładu korporacyjnego .....	37
2. Firma audytorska uprawniona do badania sprawozdań finansowych .....	37
3. Walne Zgromadzenie akcjonariuszy .....	37
4. Rada Nadzorcza .....	38
5. Sprawozdanie z działalności Zarządu jako organu .....	39
6. Prokura .....	40
7. Opis istotnych postępowań toczących się przed sądem .....	40
8. Sprawozdanie Zarządu ze stosowania dobrych praktyk .....	40
<b>System zarządzania ryzykiem</b> .....	<b>44</b>
1. Ryzyko kredytowe .....	44
2. Ryzyko płynności .....	44
3. Ryzyko rynkowe .....	44
4. Ryzyko braku zgodności .....	46
5. Ryzyko operacyjne .....	46
6. Ryzyko inwestycyjne .....	46
7. Ryzyko polityczne .....	46
8. Ryzyko projektowe .....	46
9. Ryzyko strategiczne .....	46
10. Ryzyko utraty reputacji .....	46
11. Ryzyko prawne .....	46
<b>System zarządzania zgodnością</b> .....	<b>47</b>
1. Strategia zarządzania zgodnością .....	47
2. Zarządzanie ryzykiem zgodności .....	47
3. Tarcza antykorupcyjna .....	47

# Charakterystyka Grupy Kapitałowej PFR

[2-1] [2-2] [2-6]

## 1. PROFIL DZIAŁALNOŚCI I KLUCZOWE WSKAŹNIKI

Grupa Kapitałowa Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. („**Grupa Kapitałowa PFR**” lub „**GK PFR**”) jest grupą spółek finansowych i doradczych dla przedsiębiorców, samorządów i osób prywatnych inwestującą w zrównoważony rozwój społeczny i gospodarczy kraju. W jej skład wchodzi:

- Polski Fundusz Rozwoju S.A. („**PFR**” lub „**Spółka**”),
- PFR Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. („**PFR TFI**” lub „**Towarzystwo**”),
- PFR Ventures sp. z o.o. („**PFR Ventures**”),

- PFR Nieruchomości S.A. („**PFR Nieruchomości**” lub „**PFRN**”),
- PFR Portal PPK sp. z o.o. („**PFR Portal PPK**”),
- PFR Operacje sp. z o.o. („**PFR Operacje**” lub „**PFR O**”),
- PFR Ventures Innovation Fund Alternatywna Spółka Inwestycyjna S.K.A.,
- PFR Ventures Inwestycje Bezpośrednie Alternatywna Spółka Inwestycyjna S.K.A.

Priorytetami GK PFR są: inwestycje infrastrukturalne, innowacje, rozwój przedsiębiorczości, eksport i ekspansja zagraniczna polskich przedsiębiorstw, wsparcie samorządów, realizacja programu Pracowniczych Planów Kapitałowych oraz obsługa inwestycji zagranicznych.



12+ mld zł

wartość inwestycji PFR we wszystkie projekty



1,3 mld zł

skumulowany zysk netto PFR od 2016 r.



ponad 2,6 mld zł

zainwestowanych w budowę mieszkań w 54 lokalizacjach w całej Polsce



74 mld zł

wartość wsparcia wypłaconego w ramach Tarczy finansowych PFR



ponad 396 tys.

liczba firm, które otrzymały subwencje w ramach Tarczy finansowej dla MMŚP



3,4 mln

liczba uczestników Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK)



240 tys.

liczba użytkowników startup.pfr.pl



ponad 4 mld zł

zaalokowane do 75 funduszy VC/PE, które sfinansowały łącznie 800 firm



ponad 20 tys.

liczba uczestników zajęć w Centralnym Domu Technologii

# 2023

## Najważniejsze wydarzenia w PFR

styczeń

**13.01.23**

Polski Fundusz Rozwoju, Polskie Koleje Linowe i Polski Związek Narciarski podpisały umowę na kontynuację programu „POLSKI Mistrz”. Współpraca potrwa 4 lata i obejmie okres przygotowań do Igrzysk Olimpijskich w 2026 r. Wartość wsparcia PFR i PKL wyniesie 8 mln zł.

**17.01.23**



Rozpoczął się konkurs „Akademia Korzyści PPK”. Jego celem było przedstawienie zasad funkcjonowania programu i zachęcenie do oszczędzania w PPK, szczególnie osób, które podlegały obowiązkowi autozapisu do PPK. Łączna pula nagród wynosiła ponad 1 mln zł.

**17.01.23**

Utworzony przez zespół PFR i PFR TFI fundusz inwestycyjny PFR NFOŚiGW FIZAN został wybrany jako beneficjent programu „Przemysł dla transformacji: zwiększenie potencjału przedsiębiorstw do produkcji rozwiązań zero- i niskoemisyjnych” w ramach Krajowego Planu Odbudowy.

lutych

**16.02.23**



Z początkiem lutego 2023 r. ruszyły pierwsze nabory do programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021–2027 (FENG). PFR przygotował poświęcony programowi bezpłatny kurs on-line dla przedsiębiorców.

marzec

**8.03.23**

Fundusz zarządzany przez PFR objął obligacje o wartości nominalnej 100 mln zł wyemitowane przez głównego akcjonariusza Cognor Holding S.A. (PS Holdco sp. z o.o.) w celu sfinansowania dalszego rozwoju biznesowego Grupy Cognor.

**8.03.23**



PFR zawarł z polską spółką Cerrad umowę pożyczki w wysokości 87 mln zł. Środki te zostaną przeznaczone na sfinansowanie instalacji kogeneracji i modernizację linii produkcyjnej.

**13–17.03.23**

Odbył się kolejny InfoWeek Grupy PFR. Tym razem eksperci z różnych podmiotów Grupy przedstawili zasady udzielania wsparcia firmom w ramach Ścieżki SMART programu FENG. Wydarzenie trwało cały tydzień – każdego dnia odbywały się spotkania on-line poświęcone innemu zagadnieniu.



# 2023

## Najważniejsze wydarzenia w PFR



### kwiecień

**28.04.23**

Ogłoszono wyniki naboru do IV Giełdy Miejskich Technologii. Dzięki grantom w wysokości do 50 tys. zł siedemnaście gmin otrzymało możliwość bezpłatnego testowania wybranych rozwiązań IT.

**12.04.23**

PFR wspólnie z Krajową Izbą Rozliczeniową przygotował cykl spotkań on-line „Cyfrowa Wyprawka dla Firm” budujących wiedzę o najważniejszych aspektach prowadzenia biznesu w sieci.

### maj

**9.05.23**

PFR zainaugurował VI edycję programu „Szkoła Pionierów”, podczas której poszukiwano początkujących przedsiębiorców z pomysłem na innowacyjne produkty lub usługi wpisujące się w realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ. Najlepsze projekty miały szansę na grant i pozyskanie inwestora.

**18.05.23**

Zainaugurowano program „Tech Hub” polegający na wspieraniu finansowym innowacyjnych przedsiębiorstw. Wskazano sześć branż, które mogą liczyć na wsparcie, oraz przedstawiono zasady programu. Tech Hub zakłada możliwość zainwestowania w przedsiębiorstwo lub projekt technologiczny kwoty powyżej 50 mln zł.

### czerwiec

**13.06.23**

Fundusz zarządzany przez PFR zawarł umowę pożyczki w wysokości 128 mln zł dla Finance PV 4 sp. z o.o. z Grupy Kapitałowej Grenevia w celu budowy portfela 26 farm fotowoltaicznych o łącznej mocy 43 MWp.

**18.06.23**

Podpisano umowę oraz akt erekcyjny na budowę koszar wojskowych dla Wojsk Obrony Terytorialnej w Limanowej na potrzeby pododdziałów 11. Małopolskiej Brygady Obrony Terytorialnej.

**30.06.23**

Agencja ratingowa S&P utrzymała rating PFR na poziomie A w walucie lokalnej i A- w walucie obcej z perspektywą stabilną. Ocena ta jest równa ocenie ratingowej Polski jako kraju.

# 2023

## Najważniejsze wydarzenia w PFR



### lipiec

**4.07.23**

Fundusz zarządzany przez PFR zawarł umowę pożyczki z PAD RES, wiodącym polskim deweloperem w sektorze czystych źródeł energii, na kwotę 240 mln zł. Środki te zostaną przeznaczone na budowę dwóch farm fotowoltaicznych o łącznej mocy 117 MW, które powstaną w północnej Polsce.

### sierpień

**23.08.23**

PFR uruchomił platformę kursową Strefa Wiedzy, na której zebrał wszystkie rozproszone dotychczas materiały edukacyjne. Na start udostępniono 16 szkoleń.

### wrzesień

**4.09.23**



Podczas konferencji Forum Zielonych Inwestycji PFR przedstawiciele spółki i jej partnerzy podsumowali dotychczasowe działania w ramach strategii PFR Green Hub.

**15.09.23**



Zakończono prowadzoną przez PFR rekrutację do akceleratora DIANA NATO. Program poszukuje rozwiązań technologicznych, które mogą być wykorzystywane zarówno przez wojsko, jak i przez firmy cywilne. Polscy innowatorzy zgłosili najwięcej aplikacji do programu spośród wszystkich krajów Unii Europejskiej.



# 2023

## Najważniejsze wydarzenia w PFR

### październik

**3.10.23**

Fundusz zarządzany przez PFR podpisał umowę pożyczki ze spółką Istrana sp. z o.o. Finansowanie przeznaczone będzie na budowę terminala instalacyjnego na potrzeby morskich farm wiatrowych.



### listopad

**6.11.23**

PFR zakończył nabór zgłoszeń do pilotażowej edycji programu IDA (Innovative Dual-use Tech Accelerator). Zgłosiło się 49 polskich firm, które przedstawiły swoje pomysły na podniesienie poziomu bezpieczeństwa infrastruktury krytycznej w obrębie Bałtyku.

**27.11.23**



PFR zakończył VI edycję „Szkoły Pionierów”, której celem jest wsparcie rozwoju początkujących przedsiębiorców z pomysłem na innowacyjne produkty lub usługi. Najlepszym okazał się zespół Jidoka tworzący platformę pozwalającą małym i średnim firmom na automatyzację procesów i szybsze wprowadzanie rozwiązań AI.

**28.11.23**

Odbył się wirtualny hackathon „Hack the Climate”. W jego trakcie zespoły programistyczne pracowały nad odpowiedziami na wyzwania klimatyczne stawiane przez Bieruń, Rzeszów i Sulejówkę w Polsce oraz Setesdal i Stavanger w Norwegii.

### grudzień

**21.12.23**

Fundusz zarządzany przez PFR objął obligacje o wartości 400 mln zł wyemitowane przez Cyfrowy Polsat S.A. w celu wsparcia inwestycji w projekty dotyczące wytwarzania, transportu oraz przechowywania wodoru, napędów wodorowych lub pojazdów napędzanych wodorem.

**21.12.23**

PFR dołączył do grona inwestorów finansujących budowę budynku AND2 (wcześniej Andersia Silver) – 115-metrowego biurowca klasy A powstającego w centrum Poznania. Oddanie do użytku planowane jest na lipiec 2025 r.

**22.12.23**

Fundusz zarządzany przez PFR podpisał umowę pożyczki z Qair Polska S.A. (za pośrednictwem QPV Zimnodół sp. z o.o.) w celu sfinansowania budowy farmy fotowoltaicznej o mocy 36 MWp w Zimnodole, w województwie małopolskim.



# 2023

## Najważniejsze wydarzenia w Grupie Kapitałowej PFR

styczeń

**20.01.23**

Fundacja PFR rozpoczęła cykl warsztatów „Cyfrowa przedsiębiorczość” dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych. W ich trakcie uczniowie przyswajali wiedzę na temat prowadzenia działalności gospodarczej w sieci oraz e-commerce.

lutny

**14.02.23**

PFR Nieruchomości podpisał umowę na projekt dwóch budynków, które powstaną w Elblągu, a w których znajdzie się 150 mieszkań na wynajem.

**16.02.23**



PFR Nieruchomości ogłosił zasady wsparcia finansowego dla mieszkańców osiedli wybudowanych w ramach rynkowej części rządowego programu mieszkaniowego. Mimo dużej inflacji stawka czynszu oraz kaucja zostały zamrożone do końca 2025 r.

marzec

**7.03.23**

Ruszyła kolejna edycja konkursu „Edukacja Jutra” Fundacji PFR. Celem tegorocznej odsłony było kształtowanie postaw przedsiębiorczych wśród uczniów, nauczycieli i rodziców.

**28.03.23**

Rozpoczęła się IV edycja programu „SamoDZIELNI” skierowanego do usamodzielniającej się młodzieży z pieczy zastępczej. W jego ramach uczestnicy zdobywają wiedzę na temat poruszania się po rynku pracy, a dużą część zajęć prowadzą wolontariusze z GK PFR.

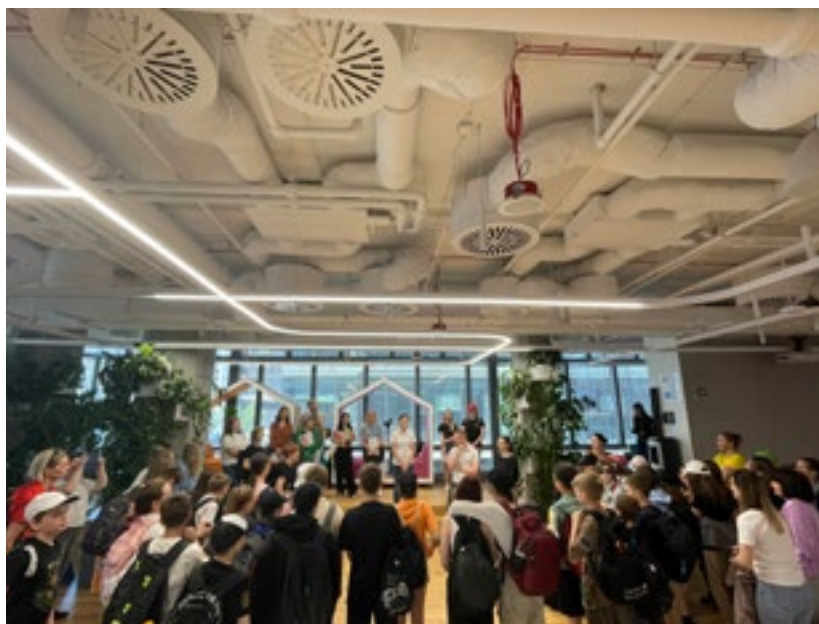


# 2023

## Najważniejsze wydarzenia w Grupie Kapitałowej PFR

**21.04.23**

Fundacja PFR rozpoczęła program „Wakacyjna Aktywacja”, w którym wspierała grantami akcje związane z wypoczynkiem wakacyjnym dzieci z mniejszych miejscowości. Sfinansowano sto projektów lokalnych dla 20 tys. dzieci na łączną kwotę 500 tys. zł.

**1.06.23**

W CDT odbył się Dzień Dziecka dla dzieci uchodźców z Ukrainy. Główną atrakcją była gra terenowa polegająca na odnajdywaniu warszawskich neonów.

**kwiecień****27.04.23**

Zakończył się autozapis do PPK. W efekcie liczba uczestników programu zwiększyła się o 718 tys. osób.

**27.04.23**

Elemental Holding odkupił 32% udziałów w Recat GmbH od Funduszu Ekspansji Zagranicznej FIZ zarządzanego przez PFR TFI i stał się właścicielem 100% udziałów niemieckiej spółki. W ten sposób zakończyło się wsparcie inwestycyjne PFR TFI dla tego projektu.

**28.04.23**

PFR Ventures uzyskał zgodę na wykonywanie działalności jako Zarządzający Alternatywnymi Spółkami Inwestycyjnymi.

**maj****29.05.23**

Fundacja PFR wspólnie z Google for Education rozpoczęła realizację projektu „Innowacje w szkole. Space 4 STEAM w CDT”. Program uczył umiejętności wykorzystania nowych urządzeń i innowacyjnych technologii do tworzenia wartościowych treści edukacyjnych dla polskich szkół.

**czerwiec****12.06.23**

PFR Nieruchomości rozpoczął przedstawianie oferty wykupu mieszkań na własność najemcom mieszkającym na czternastu osiedlach powstałych w ramach rynkowej części programu Mieszkanie Plus. Jako pierwsi otrzymali ją mieszkańcy osiedla w Gdyni.

**14–15.06.23**

Fundacja PFR zorganizowała wśród pracowników zbiórkę rowerów, które po serwisie przekazano podopiecznym placówki opiekuńczej we Włodawie. Wydarzenie było również okazją do organizacji pracowniczej akcji wolontariackiej na rzecz dzieci mieszkających w ośrodku.

**27.06.23**

PFR Ventures, obok innych inwestorów instytucjonalnych i prywatnych, zainwestował w fundusz *early-stage* Inovo VC. Wartość finansowania wyniosła w sumie 105 mln euro.

# 2023

## Najważniejsze wydarzenia w Grupie Kapitałowej PFR

### 7.07.23

Sejm uchwalił ustawę o Centralnej Informacji Emerytalnej, która umożliwiła spółce PFR Portal PPK kontynuowanie prac przygotowawczo-analitycznych zmierzających do realizacji zadań powierzonych przez ustawę.

### 2.08.23

PFR Ventures zainwestował około 5 mln euro w fundusz TILT Capital Fund 1. To piąta inwestycja w ramach programu PFR Green Hub FoF. Fundusz inwestuje w innowacyjne europejskie spółki, które mogą przyspieszyć transformację energetyczną regionu.

### 11.08.23



PFR Nieruchomości rozpoczął w Lublinie budowę osiedla składającego się z 388 mieszkań na wynajem. Osiedle powstaje na terenach przemysłowych w okolicy lubelskiego dworca kolejowego.

## lipiec

### 10.07.23



NATO ogłosiło utworzenie funduszu inwestycyjnego, który skupi się na technologiach o potencjale podwójnego zastosowania. Inwestorami zostały państwa sojusznice NATO. W imieniu Polski inwestycji na kwotę 42 mln euro (około 190 mln zł) dokonała ASI zarządzana przez PFR Ventures, w porozumieniu z KPRM oraz MON. Jedynym inwestorem ASI jest PFR.

## sierpień

### 31.08.23



Prezydent Andrzej Duda podpisał ustawę o Centralnej Informacji Emerytalnej, czyli zespole rozwiązań umożliwiających dostęp m.in. do stanu oszczędności emerytalnych. Budowę platformy, jej utrzymanie i rozwój zlecono spółce PFR Portal PPK. W ustawie określono zasady funkcjonowania CIE, zasady dostępu do informacji emerytalnej oraz warunki korzystania z usług elektronicznych świadczonych za pomocą CIE.

## wrzesień

### 12.09.23

PFR Ventures rozpoczął zarządzanie pierwszym ASI w GK PFR – ASI Inwestycje Bezpośrednie.

### 19.09.23



Fundacja PFR podsumowała III edycję programu grantowego „Wakacyjna AktywAKCJA”, w której udział wzięło ponad 20 tys. uczestników. Łączna wartość grantów przekazanych na wakacyjny wypoczynek dzieci i młodzieży z mniejszych miejscowości wyniosła 500 tys. zł.

# 2023

## Najważniejsze wydarzenia w Grupie Kapitałowej PFR

### październik

**2.10.23**

W ramach projektu „Wizja przyszłości” Fundacja PFR zaprosiła młodzież z całej Polski do udziału w konkursie na filmowy spot promujący polską kulturę.

**10.10.23**

PFR Ventures rozpoczął zarządzanie drugim ASI w GK PFR – ASI Innovation Fund.

**17.10.23**

Zakończyła się V edycja akcji dla pracowników „Aktywny wolontariat”. W jej ramach pracownicy gromadzili kilometry przejechane na rowerze lub przebiegnięte, które następnie zamieniano na wsparcie dla organizacji społecznych. W akcji udział wzięło 315 pracowników GK PFR, którzy zgromadzili wspólnie kwotę prawie 100 tys. zł.

### listopad

### grudzień

**6.12.23**

Fundusz Ekspansji zagranicznej 2 FIZ AN, zarządzany przez PFR TFI, zawarł umowę inwestycyjną z firmą Enprom, jednym z największych polskich przedsiębiorstw z branży budownictwa elektroenergetycznego. W jej ramach Fundusz udzieli finansowania dłużnego o wartości 3,1 mln zł w celu intensyfikacji rozwoju na rynku niemieckim.

**8.12.23**

W ramach programu „Wolontariusze na start” wolontariusze z zespołu PFR TFI odwiedzili szkołę podstawową w podwarszawskich Wycóżkach, gdzie zamontowali nowe urządzenia edukacyjne na placu zabaw.

**16.12.23**

Wolontariusze GK PFR wzięli po raz szósty udział w akcji „Szlachetna Paczka” i dostarczyli świąteczne podarunki pięciu rodzinom. Do akcji włączyli się pracownicy Fundacji PFR, PFR TFI, PFR Ventures, PFR Nieruchomości, PFR Mieszkania oraz PFR Operacje.



#### 4. WARTOŚCI I NORMY ETYCZNE

PFR został utworzony i działa na podstawie Ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych („KSH”) jako spółka akcyjna. Dodatkowo pewne aspekty działalności PFR objęte są zakresem Ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju („Ustawa o SIR”). Na sposób, w jaki PFR wypełnienia miejsce stworzone dla niego przez ustawodawcę, wpływają również misja i wizja oraz wartości PFR. To one w dużej mierze określają sposób prowadzenia działalności, definiują, jaką organizacją ma być Grupa Kapitałowa PFR, oraz stoją za kluczowymi decyzjami podejmowanymi w GK PFR. Wszystkie te elementy zostały odzwierciedlone w Kodeksie Etyki Grupy Kapitałowej PFR, który przedstawia zasady i podejście do etyki biznesowej obowiązujące pracowników wszystkich spółek Grupy Kapitałowej PFR.

W ramach pracy Komitetu ds. Zarządzania Zgodnością GK PFR w 2023 r. przeprowadzona została aktualizacja treści Kodeksu Etyki. Niezależnie od działań promujących etyczną i transparentną postawę zespół specjalistów ds. zgodności na bieżąco prowadzi także działania zmierzające do zwiększenia świadomości pracowników w zakresie zarówno wymogów regulacji wewnętrznych, jak i standardów panujących w PFR. Przykładem takich działań są cykliczne szkolenia dla wszystkich pracowników oraz dla nowo przyjętych osób, służące minimalizacji prawdopodobieństwa wystąpienia nieprawidłowości w trakcie wykonywania obowiązków służbowych, oraz bieżące doradztwo i monitorowanie zgodności działań podejmowanych przez PFR.

## Wartości PFR

### Partnerstwo i współpraca

Traktujemy innych w swojej pracy tak samo, jak chcielibyśmy być traktowani. Szanujemy i doceniamy pracę innych, wsłuchujemy się w ich potrzeby. W ramach współpracy dzielimy się doświadczeniem i informacjami, aby zaufanie było fundamentem rozwoju polskiego społeczeństwa i polskiej gospodarki.

### Odpowiedzialność

Analizujemy i rozumiemy otaczającą nas rzeczywistość, potrafimy powiązać własne zadania z celami zespołu i firmy, tak aby osiągać zamierzone rezultaty, a we wszystkich działaniach mamy na uwadze dobro Polski. Wyciągamy wnioski ze swoich sukcesów i porażek oraz podejmujemy konieczne ryzyko. Realizujemy to, co zadeklarowaliśmy, w sposób konsekwentny.

### Profesjonalizm

Konsekwentnie dążymy do realizacji celów i dostarczamy naszym klientom produkty i usługi najwyższej jakości. Jesteśmy zawsze przygotowani, a wszystkie sprawy doprowadzamy do końca.

### Rozwój

Tworzymy nowe idee, usługi oraz rozwiązania, przez co wspieramy rozwój polskiej gospodarki i polskiego społeczeństwa. Śledzimy najnowsze trendy i wykraczamy poza utarte schematy myślenia i działania. Przekraczamy granice, by osiągnąć niezwykłe nowe rezultaty.



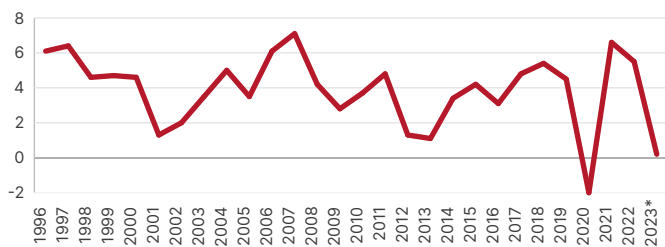


# Otoczenie zewnętrzne

## 1. OTOCZENIE MAKROEKONOMICZNE

Według wstępnego szacunku Głównego Urzędu Statystycznego produkt krajowy brutto Polski w 2023 r. zwiększył się realnie o 0,2% wobec wzrostu o 5,5% w 2022 r. (wykres 1).

Wykres 1. Dynamika PKB Polski

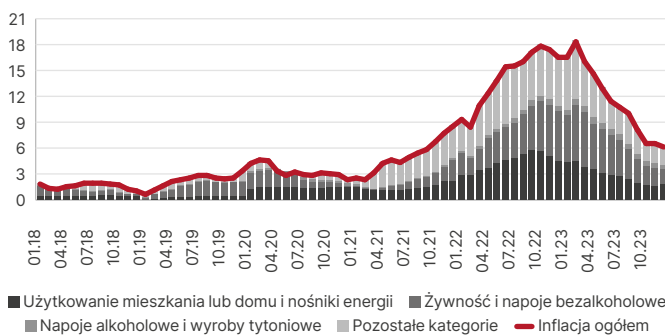


Źródło: Główny Urząd Statystyczny / \* – wstępne szacunki

Nieznaczny wzrost PKB w 2023 r. jest oczekiwany we wszystkich gospodarkach Unii Europejskiej – zgodnie z szacunkami Komisji Europejskiej ze stycznia 2024 r. Wzrost PKB w UE i strefie euro wyniósł po 0,5% PKB.

Ceny w 2023 r. były średnio o 11,4% wyższe niż przed rokiem (wobec wzrostu o 14,4% w 2022 r.). Wzrost cen zaczął hamować od lutego 2023 r. – z +18,4% rdr. w drugim miesiącu roku do +6,2% rdr. na koniec grudnia. Inflacja więc pozostała dodatnia, a napędzana była głównie rosnącymi cenami w kategoriach: użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii (tj. opłaty za wywóz śmieci, kanalizację, energię elektryczną itd.), żywność i napoje bezalkoholowe oraz napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (wykres 2).

Wykres 2. Wpływ poszczególnych kategorii na wskaźnik inflacji (% r/r)



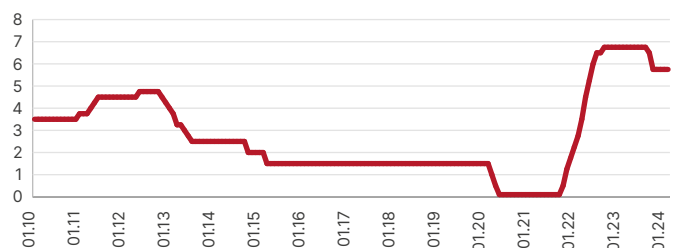
Źródło: Macrobond

Spowalnianie wzrostu inflacji było tendencją ogólnosiątkową, obserwowaną szczególnie w gospodarkach rozwiniętych. Średnioroczny wskaźnik inflacji HICP w 2023 r. wyniósł w Unii Europejskiej +6,4% rdr. (wobec +9,2% rdr. na koniec 2022 r.), w strefie euro zaś +5,4% rdr. (+8,4% rdr. w 2022 r.). W Stanach Zjednoczonych inflacja zmniejszyła się z +6,3% rdr. w styczniu 2023 r. do +3,3% rdr. w grudniu.

Według danych z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności liczba pracujących w Polsce na koniec IV kwartału 2023 r. była wyższa niż rok wcześniej o 0,2% i ukształtowała się na poziomie 16 890 tys. osób. Stopa bezrobocia według BAEL zwiększyła się pod koniec IV kwartału ubiegłego roku do 3,1%, wobec 2,9% w analogicznym okresie 2022 r. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2023 r. wyniosło 7444,39 zł, tj. wzrosło w skali roku o 11,9%.

Stopy procentowe NBP w 2023 r. dwukrotnie ulegały obniżce – we wrześniu i w październiku. W odpowiedzi na obniżający się wzrost cen i ich wpływ na gospodarkę Rada Polityki Pieniężnej obniżyła stopy procentowe do 5,75% z 6,75% notowanych od września 2022 r. Od października 2023 r. stopy procentowe utrzymywane są na poziomie 5,75%. Najbardziej aktualne (na dzień pisania niniejszego rozdziału) wypowiedzi prezesa NBP Adama Glapińskiego wskazują na ograniczoną możliwość obniżenia stóp procentowych w 2024 r. (wykres 3).

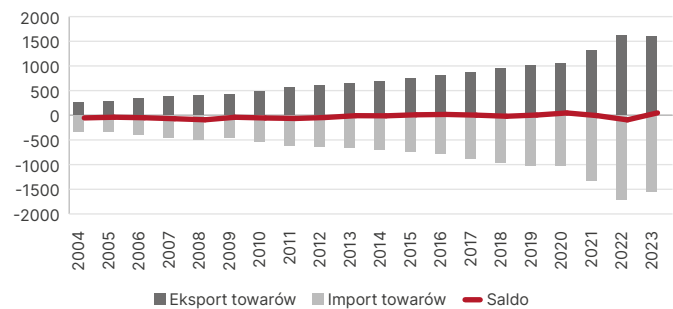
Wykres 3. Stopa referencyjna NBP (%)



Źródło: Narodowy Bank Polski

Wstępne dane za 2023 r. wskazują, że eksport towarów wyniósł 1604 mld zł, a import – 1555 mld zł. W porównaniu do 2022 r. eksport zmniejszył się o 0,9%, a import był o 9,1% mniejszy. Warto zwrócić uwagę, że eksport zmniejszył się tylko w ujęciu złotowym – wyrażony w euro był o 1,4% większy niż w 2022 r.; w dolarze amerykańskim wzrost wyniósł 3,8% rdr. (wykres 4).

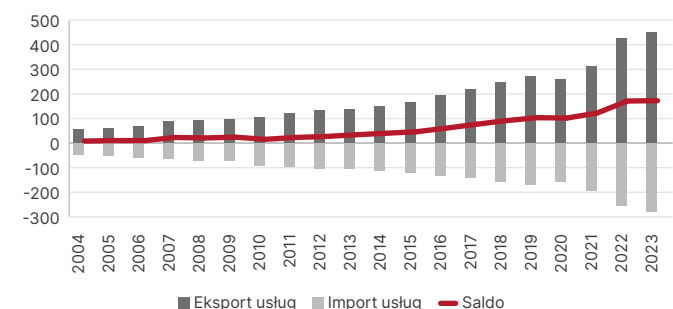
Wykres 4. Obroty handlu towarowego Polski (mld zł)



Źródło: Główny Urząd Statystyczny (dane za 2023 r. mają charakter wstępny)

Rekordowo wysokie wartości notowano w handlu usługowym Polski. Po dwunastu miesiącach 2023 r. eksport wyniósł 450 mld zł i był o 5,7% większy niż w 2022 r., import z kolei ukształtował się na poziomie 278 mld zł i był o 8,9% większy niż w 2022 r. (wykres 5).

Wykres 5. Obroty handlu usługowego Polski (mld zł)

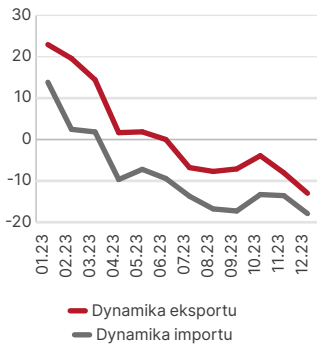


Źródło: Narodowy Bank Polski (dane za 2023 r. mają charakter wstępny)



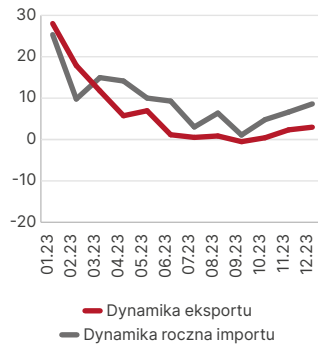
W przypadku handlu towarowego ujemna dynamika eksportu towarów utrzymywała się od lipca 2023 r. Dynamika importu towarowego była na ujemnym poziomie od kwietnia 2023 r. W odniesieniu do obrotów usługowych tylko w jednym miesiącu, wrześniu, eksport był niższy niż rok wcześniej. Dynamika importu usług w każdym miesiącu ubiegłego roku była na dodatnim poziomie (wykresy 6 i 7).

**Wykres 6. Dynamika obrotów towarowych w poszczególnych miesiącach 2023 r. (% , r/r)**



Źródło: Narodowy Bank Polski (dane mają charakter wstępny)

**Wykres 7. Dynamika obrotów usługowych w poszczególnych miesiącach 2023 r. (% , r/r)**



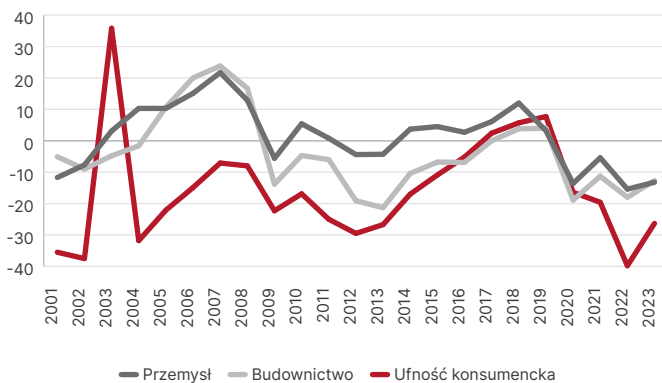
Źródło: Narodowy Bank Polski (dane mają charakter wstępny)

W 2023 r. wynik finansowy netto przedsiębiorstw niefinansowych był o 9,1% niższy niż w analogicznym okresie rok wcześniej.

Wedle szacunkowych danych o wykonaniu budżetu państwa w 2023 r. dochody budżetu ukształtowały się na poziomie 574 121,5 mln zł, wydatki natomiast wyniosły 659 687,1 mln zł. Saldo budżetu było więc ujemne i wyniosło 85 565,6 mln zł.

Trwająca niepewność co do wojny w Ukrainie oraz ciągle wysokie ceny utrzymały wynik badań ufności konsumenckiej poniżej poziomu wskazującego na pozytywną koniunkturę. Poprawie uległy wyniki badań koniunktury gospodarczej w przemyśle przetwórczym oraz budownictwie, ale – podobnie jak w przypadku badań konsumentów – nadal wskazywały na negatywną koniunkturę (wykres 8).

**Wykres 8. Średnioroczna wartość wskaźnika ogólnego klimatu koniunktury w przemyśle przetwórczym oraz budownictwie na tle wskaźnika ufności konsumenckiej**

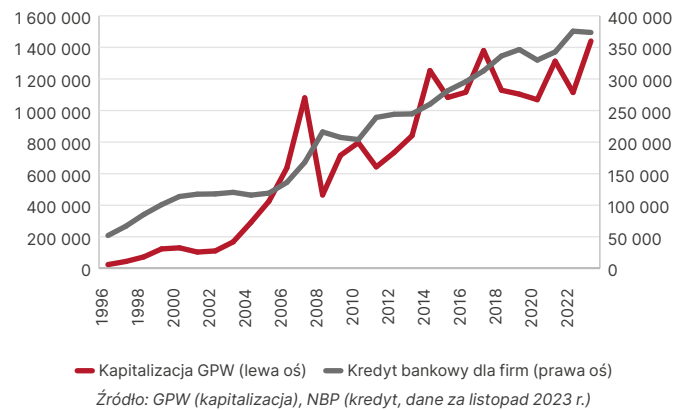


Źródło: Główny Urząd Statystyczny

## 2. OTOCZENIE BRANŻOWE

Kapitalizacja giełdy na koniec 2023 r. zwiększyła się w porównaniu do 2022 r. o 29,3%. Wzrosła więc do najwyższego poziomu w historii. Kredyt bankowy dla firm nieznacznie się zmniejszył: o 0,5% rdr. (wykres 9).

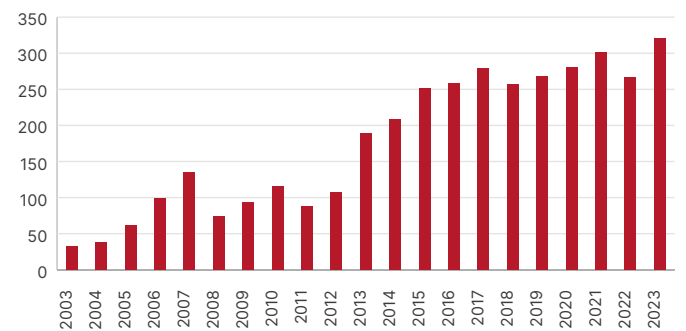
**Wykres 9. Kapitalizacja giełdy i kredyt bankowy dla przedsiębiorstw niefinansowych (mln zł)**



Źródło: GPW (kapitalizacja), NBP (kredyt, dane za listopad 2023 r.)

Na koniec 2023 r. wartość aktywów w funduszach inwestycyjnych wyniosła 320,2 mld zł wobec 266,3 mld zł rok wcześniej (+20,2%). Podobnie jak w przypadku kapitalizacji giełdy była to najwyższa wartość aktywów w historii (wykres 10).

**Wykres 10. Wartość aktywów w funduszach inwestycyjnych (mld zł)**

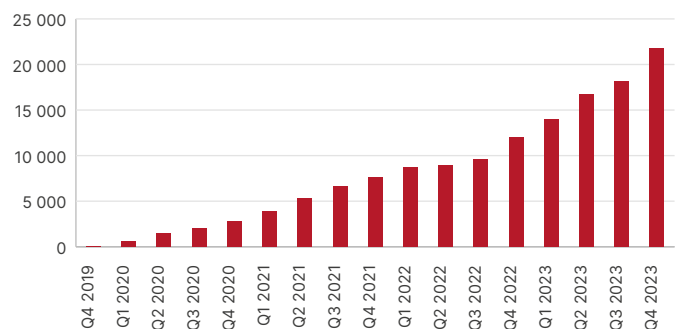


Źródło: Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami

Według danych opublikowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego wartość aktywów zarządzanych przez Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych (TFI) na koniec 2023 r. wyniosła 427,8 mld zł – o 17% więcej niż na koniec 2022 r.

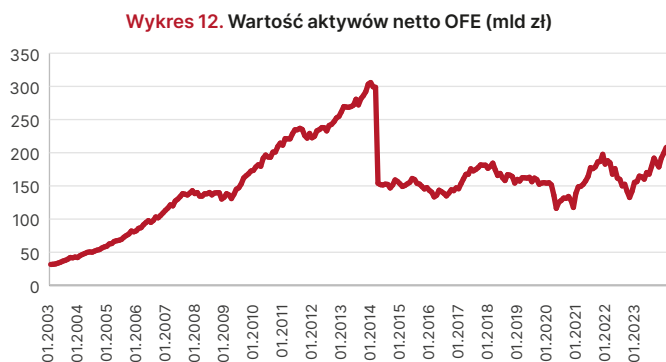
Ubiegły rok był kolejnym rokiem dynamicznego wzrostu funduszy zdefiniowanej daty w ramach Pracowniczych Planów Kapitałowych. Na koniec 2023 r. wartość aktywów netto funduszy zdefiniowanej daty wyniosła 21,8 mld zł w porównaniu do 12,0 mld zł na koniec 2022 r. (+81,6%) i 7,7 mld zł na koniec 2021 r. (wykres 11).

**Wykres 11. Wartość aktywów netto funduszy zdefiniowanej daty (mln zł)**



Źródło: Komisja Nadzoru Finansowego

Wartość aktywów netto w OFE na koniec grudnia 2023 r. zwiększyła się względem końca 2022 r. o 33,1% i wyniosła 208,1 mld zł (wykres 12).



Źródło: Komisja Nadzoru Finansowego

### 3. OTOCZENIE REGULACYJNE

Szczególnie istotne dla PFR oraz jego aktywności są przepisy Ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych oraz Ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju, które regulują charakter, rolę oraz działalność Spółki. PFR jest spółką akcyjną prawa handlowego. Przepisy Ustawy o SIR określają m.in. jego rolę jako instytucji wiodącej zintegrowanego systemu polskich instytucji rozwoju – Grupy Polskiego Funduszu Rozwoju („Grupa PFR”), która prowadzi skoordynowane działania wspierające polskie przedsiębiorstwa i rozwój polskiej gospodarki.

#### Tarcza finansowa PFR

Stan zagrożenia epidemicznego związanego z wirusem SARS-CoV-2 wprowadzony na obszarze Polski Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 13 marca 2020 r., a następnie stan epidemii wprowadzony Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 20 marca 2020 r. oraz działania podejmowane w celu zapobieżenia skutkom epidemii stały się przyczyną wprowadzenia w przepisach prawa istotnych zmian, mających bezpośredni wpływ na działalność PFR.

Ustawodawstwo służące walce z pandemią COVID-19, w tym szczególnie zmiany w Ustawie o SIR, utworzyły ramy prawne umożliwiające PFR zapobieganie skutkom sytuacji kryzysowych lub ich łagodzenie w rozumieniu art. 3 pkt 1 Ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1856 oraz z 2021 r. poz. 159), w tym skutków rozprzestrzeniania się COVID-19. Dzięki temu Rada Ministrów mogła powierzyć PFR realizację rządowych programów udzielania przedsiębiorcom wsparcia finansowego w związku ze skutkami COVID-19.

Rada Ministrów, działając na podstawie art. 21a ust. 1 znowelizowanej Ustawy o SIR, przyjęła następujące programy rządowe wspierające przedsiębiorców w walce ze skutkami pandemii COVID-19:

- „Tarcza finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla małych i średnich firm” („**Tarcza finansowa dla MŚP**”),
- „Tarcza finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla dużych firm” („**Tarcza finansowa dla dużych firm**”),
- „Tarcza finansowa 2.0 Polskiego Funduszu Rozwoju dla mikro, małych i średnich firm” („**Tarcza finansowa dla MMŚP 2.0**”),
- „Program wsparcia Polskich Linii Lotniczych LOT S.A.” („**Program wsparcia PLL LOT**”),

(dalej łącznie „**Programy**” lub „**Tarcza finansowa PFR**”),

powierając PFR realizację Programów.

W 2023 r. Spółka realizowała zadania wynikające z realizacji Tarczy finansowej PFR. Polegały one na rozliczaniu umorzeń subwencji finansowych udzielonych z tytułu Tarczy finansowej dla MŚP oraz Tarczy finansowej dla MMŚP 2.0. Beneficjenci musieli złożyć w tym celu stosowny wniosek, a Spółka analizowała przesłanki umorzenia subwencji oraz odzyskiwania należności.

#### Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności

Na mocy Ustawy z 7 października 2022 r. o zmianie niektórych ustaw w celu uproszczenia procedur administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców w Ustawie o SIR oraz w Ustawie z 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju dodane zostały przepisy umożliwiające PFR realizację zadania polegającego na dokonywaniu wypłat w ramach planu rozwojowego – Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności („**KPO**”). Spółka odgrywa strategiczną rolę w realizacji KPO, ponieważ zawiera z poszczególnymi ministerstwami umowy finansowania inwestycji i realizuje zlecenia wypłat środków na przeprowadzenie poszczególnych inwestycji zgodnych z planem rozwojowym. PFR w celu finansowania KPO na podstawie art. 16a ust. 1 Ustawy o SIR ma możliwość emisji obligacji na rynku krajowym i na rynkach zagranicznych, wykorzystywania środków pochodzących ze zwrotów lub spłat subwencji udzielonych w Tarczy finansowej PFR oraz innych przychodów osiąganych z gospodarowania tymi środkami.

W 2023 r. Spółka zawarła trzy umowy z instytucjami odpowiedzialnymi za przeprowadzanie inwestycji oraz kontynuowała zadania związane z KPO poprzez realizację otrzymywanych zleceń i przekazywanie środków instytucjom odpowiedzialnym za realizację inwestycji, jednostkom wspierającym lub ostatecznym odbiorcom wsparcia.

Łączna kwota wypłat zrealizowanych ramach KPO, pomniejszona o zwroty środków dokonanych przez odbiorców wsparcia, wyniosła na koniec grudnia 2023 r. 5 065 107 181 zł.

#### Tarcza dla Pogranicza

7 czerwca 2023 r. Spółka zawarła ze Skarbem Państwa umowę o realizację programu „**Tarcza dla Pogranicza**” – tj. wsparcia finansowego przedsiębiorców i innych podmiotów z obszarów części województwa podlaskiego i województwa lubelskiego działających przy granicy z Białorusią w związku z zakazem, o którym mowa w art. 12a ust. 1 Ustawy z 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej („**Tarcza dla Pogranicza**”).

Celem tego programu było przeciwdziałanie negatywnym skutkom ekonomicznym wprowadzenia stanu wyjątkowego i czasowego zakazu przebywania na części obszarów województwa podlaskiego i lubelskiego, obowiązującego w okresie od września 2021 do czerwca 2022 r. Wiązało się to ze znacznym ograniczeniem działalności gospodarczej przez podmioty prowadzące działalność przede wszystkim w sektorach turystycznym i gastronomicznym.

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu Tarcza dla Pogranicza było Ministerstwo Rozwoju i Technologii, które podejmowało decyzje merytoryczne co do kształtu programu, przesłanek udzielenia wsparcia oraz harmonogramu trwania programu.

Rolą PFR było dokonywanie wypłat rekompensat należnych uprawnionym podmiotom od Skarbu Państwa na podstawie decyzji wydanej przez właściwego wojewodę. Program trwał pomiędzy 24 marca a 23 lipca 2023 r.



#### 4. CZYNNIKI, KTÓRE BĘDĄ MIAŁY WPŁYW NA WYNIKI FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ PFR W 2024 R.

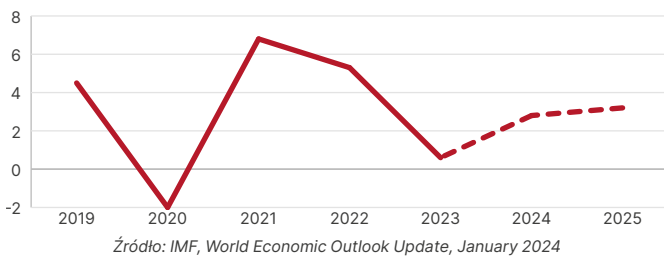
Kluczowymi czynnikami mogącymi mieć znaczący wpływ na funkcjonowanie oraz wyniki grupy kapitałowej PFR w 2024 r. mogą być niepewność wynikająca z trwającej wojny w Ukrainie, podwyższona inflacja oraz pogarszające się perspektywy ekonomiczne w największych światowych gospodarkach.

Duża zmienność głównych parametrów gospodarczych może przynieść konieczność korekty strategii i bieżących planów operacyjnych w trakcie roku, a to może mieć istotny i nieprzewidywalny wpływ na wyniki finansowe.

Poniżej znajdują się prognozy wybranych, najistotniejszych zmiennych makroekonomicznych dla Polski, tj. PKB i inflacji oraz oczekiwanego poziomu stóp procentowych.

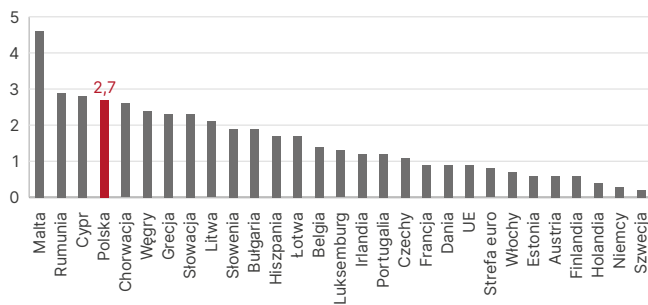
Najnowsza prognoza PKB autorstwa IMF wskazuje na wzrost PKB w 2024 r. o 2,8% i przyspieszenie wzrostu do 3,2% w 2025 roku (wykres 13).

Wykres 13. Prognozowana dynamika PKB Polski (% r/r)

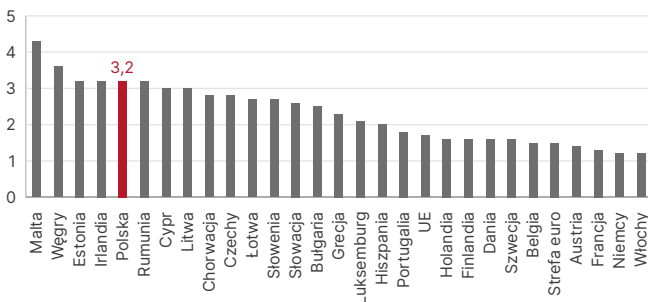


Podobnie w najnowszej prognozie PKB autorstwa Komisji UE prognoza PKB dla Polski wskazuje na wzrost PKB w okolicach 2,7% w 2024 r. i przyspieszenie dynamiki wzrostu w 2025 r. (wykresy 14 i 15).

Wykres 14. Prognozy PKB na 2024 r. (%)

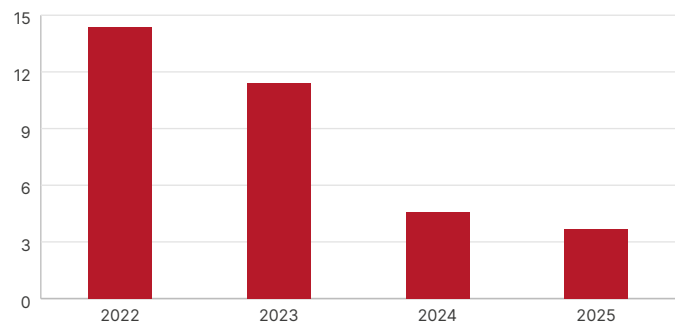


Wykres 15. Prognozy PKB na 2025 r. (%)



Prognozy inflacji wykonane przez NBP wskazują, iż inflacja CPI w 2024 r. spowolni do +4,6%, a w 2025 r. obniży się do ok. +3,7% (wykres 16).

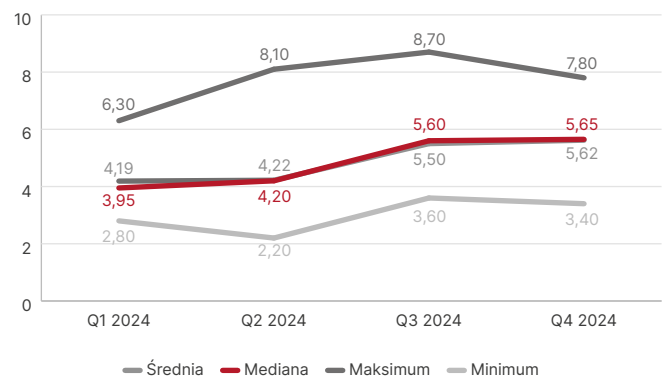
Wykres 16. Wskaźnik cen konsumenta CPI (% r/r)



Źródło: NBP, Projekcja inflacji i wzrostu gospodarczego Narodowego Banku Polskiego na podstawie modelu NECMOD, listopad 2023 r.

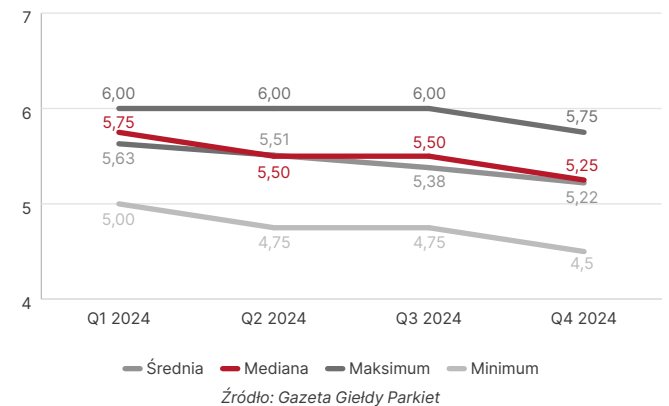
Konsensus analityków zestawiony przez gazetę „Parkiet” wskazuje na wyższą możliwą ścieżkę inflacji w bieżącym roku, z medianą prognoz na poziomie 3,95%, 4,20%, 5,60% i 5,65% w kolejnych kwartałach 2024 r. (wykres 17).

Wykres 17. Prognozy CPI (% r/r, średniokwartalnie) – konsensus ekonomiczny 36 zespołów



Mediana prognoz wysokości stóp procentowych wskazuje, że do końca roku zostaną one obniżone dwukrotnie: do 5,25% na koniec 2024 r. (wykres 18).

Wykres 18. Stopa referencyjna NBP (% koniec okresu) – konsensus ekonomiczny 36 zespołów



 **Bank  
Gospodarstwa  
Krajowego**  
0,13% akcji

 **Skarb  
Państwa**  
99,87% akcji

 **PFR**  
Polski Fundusz Rozwoju

 **PFR TFI**

100,0% akcji

 **PFR Ventures**

100,0% udziałów

 **PFR Nieruchomości**

100,0% akcji

 **PFR Portal PPK**

100,0% udziałów

 **PFR Operacje**

100,0% udziałów

**PFR Ventures Innovation  
Fund ASI S.K.A.**

100,0% akcji

**PFR Ventures Inwestycje  
Bezpośrednie ASI S.K.A.**

100,0% akcji

# Struktura Grupy Kapitałowej PFR

[2-1] [2-2] [2-6]

## 1. INFORMACJE O PODMIOCIE DOMINUJĄCYM – PFR

Polski Fundusz Rozwoju S.A. jest polską instytucją rozwoju o statusie spółki akcyjnej, której większościowym akcjonariuszem jest Skarb Państwa. Została ona zawiązana 28 grudnia 2012 r. przez Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa. Do 13 kwietnia 2016 r. działała pod nazwą Polskie Inwestycje Rozwojowe S.A.

Celem PFR jest prowadzenie działalności gospodarczej we własnym imieniu i na własny rachunek, zgodnie z zasadami dobrej praktyki handlowej, dążąc w długim terminie do osiągnięcia rynkowej stopy zwrotu z zainwestowanego kapitału. Spółka kładzie najsilniejszy nacisk na inwestycje infrastrukturalne, innowacje, rozwój przedsiębiorczości, eksport i ekspansję zagraniczną polskich przedsiębiorstw, wsparcie samorządów, realizację programu Pracowniczych Planów Kapitałowych oraz obsługę inwestycji zagranicznych.

Misja PFR brzmi: „Inwestycje dla Polski. Razem tworzymy praktyczne rozwiązania dla wspólnego sukcesu i bezpiecznej przyszłości”. Spółka reaguje również na wyzwania powstające na skutek sytuacji kryzysowych – takich jak pandemia COVID-19 czy wojna na Ukrainie – uruchamiając działania mające na celu utrzymanie stabilnego wzrostu gospodarki.

Główna siedziba PFR mieści się w biurowcu Cedet przy ul. Krucekiej 50 w Warszawie.

Spółka realizuje swoje cele poprzez działające w ramach Grupy Kapitałowej PFR wyspecjalizowane centra kompetencji:

- PFR TFI – inwestycje kapitałowe, ekspansja zagraniczna, zarządzanie PPK;
- PFR Ventures – inwestycje w formule funduszu funduszy;
- PFR Nieruchomości – inwestycje mieszkaniowe;
- PFR Portal PPK – obsługa Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK);
- PFR Operacje – usługi w zakresie IT i cyberbezpieczeństwa dla Grupy Kapitałowej PFR;
- PFR Ventures Innovation Fund ASI S.K.A.;
- PFR Ventures Inwestycje Bezpośrednie ASI S.K.A.

Ponadto poprzez spółkę Operator Chmury Krajowej sp. z o.o. („Operator Chmury Krajowej”, „OChK” lub „Chmura Krajowa”), w której PFR posiada 50% udziałów, jest on zaangażowany w przyspieszanie cyfryzacji polskiej gospodarki. Za pośrednictwem spółki stowarzyszonej Polska Agencja Ratingowa S.A. („PAR”) PFR realizuje cele z obszaru rozwoju działalności analitycznej dla rynku kapitałowego w Polsce.

Częścią ekosystemu GK PFR jest również Fundacja PFR („Fundacja”), której Spółka jest fundatorem. Za jej pośrednictwem prowadzone są działania na rzecz pozytywnych zmian w otoczeniu społecznym Grupy Kapitałowej PFR.

Na mocy Ustawy o SIR PFR tworzy zintegrowany system instytucji rozwoju nazwany Grupą PFR. Działa ona na podstawie spójnej strategii, zgodnej z polityką gospodarczą Rady Ministrów.

## Skład Grupy PFR

	<p><b>INWESTYCJE</b></p> <p><b>Instytucja rozwoju</b></p>  <p>Polski Fundusz Rozwoju</p>	<p><b>BANKOWOŚĆ</b></p>  <p>BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO</p>	<p><b>ROZWÓJ PRZEMYSŁU</b></p>  <p>arp</p>
<b>Obszary działalności</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Aktywa niepubliczne</li> <li>▪ Aktywa publiczne</li> <li>▪ Formuła funduszu funduszy</li> <li>▪ Inwestycje mieszkaniowe</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Finansowanie rozwoju przedsiębiorstw i JST</li> <li>▪ Gwarancje i poręczenia</li> <li>▪ Finanse publiczne / przepływ środków europejskich</li> <li>▪ Finansowanie infrastruktury transportowej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Specjalne Strefy Ekonomiczne i Polska Strefa Inwestycji</li> <li>▪ Finansowanie dłużne i kapitałowe</li> <li>▪ Restrukturyzacja rozwojowa i nadzór korporacyjny</li> <li>▪ Innowacje</li> </ul>
	<p><b>UBEZPIECZENIA EKSPORTOWE</b></p> <p><b>Instytucja rozwoju</b></p>  <p>Grupa PFR</p>	<p><b>EKSPORT, INWESTYCJE, PROMOCJA</b></p>  <p>Grupa PFR</p>	<p><b>ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI</b></p>  <p>Grupa PFR</p>
<b>Obszary działalności</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Ubezpieczenie należności</li> <li>▪ Ubezpieczenie inwestycji</li> <li>▪ Gwarancje kontraktowe</li> <li>▪ Zabezpieczenie kredytu bankowego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Eksport</li> <li>▪ Inwestycje</li> <li>▪ Promocja</li> <li>▪ Partnerstwo</li> <li>▪ Polska Strefa Inwestycji</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Innowacje</li> <li>▪ Startupy</li> <li>▪ Internacjonalizacja</li> <li>▪ Rozwój kompetencji</li> <li>▪ Infrastruktura</li> </ul>

W skład Grupy PFR wchodzi następujące instytucje wraz ze swoimi jednostkami zależnymi:

- Polski Fundusz Rozwoju,
- Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. („ARP”),
- Bank Gospodarstwa Krajowego („BGK”),
- Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. („KUKE”),
- Polska Agencja Inwestycji i Handlu („PAIH”),
- Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości („PARP”).

oraz spółki zależne tych podmiotów.

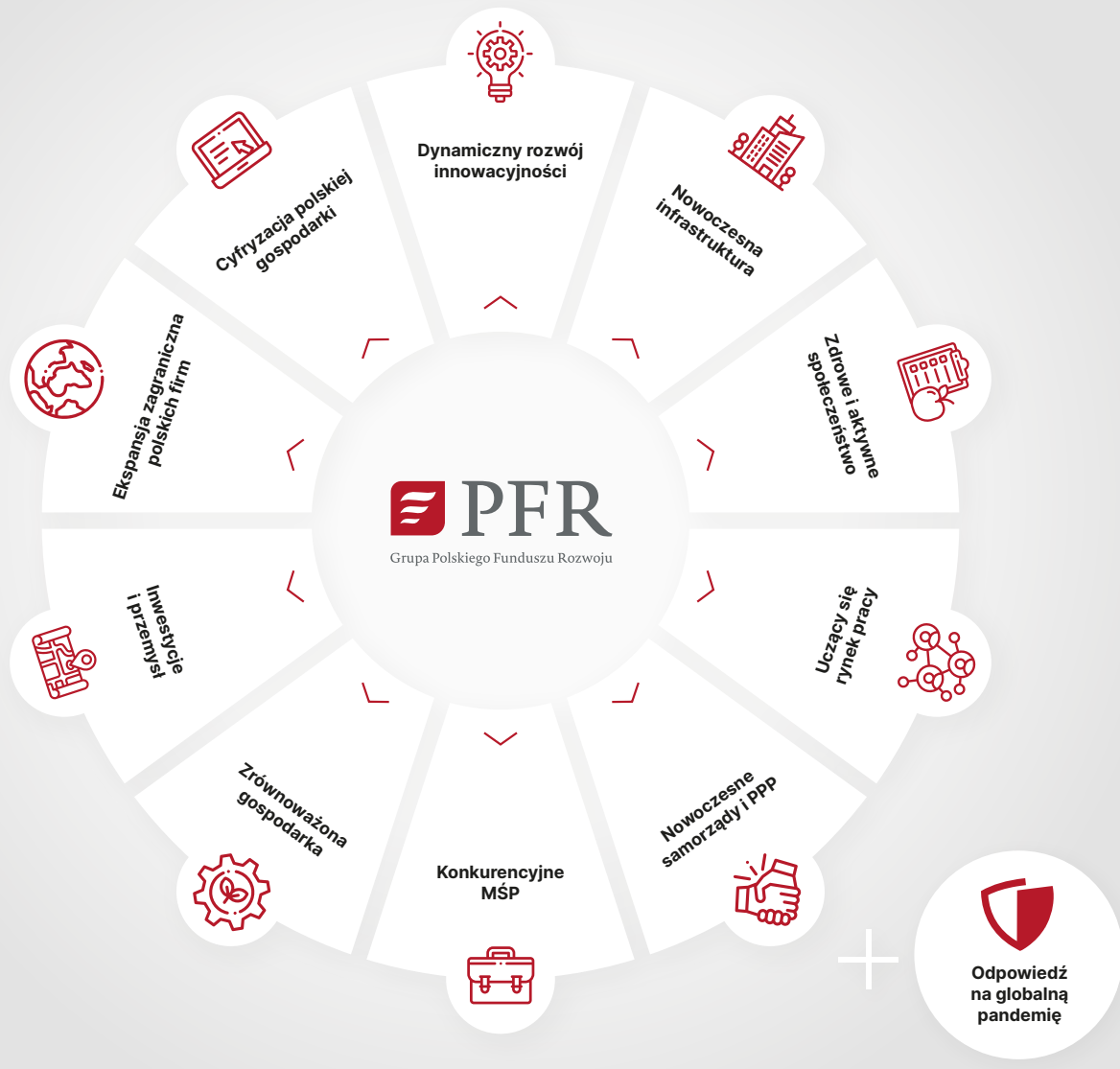
Zgodnie ze wspólną strategią Grupa PFR skupia się na sześciu najważniejszych obszarach działalności. W każdym z nich wyznaczona została instytucja wiodąca. W inwestycjach tę rolę odgrywa PFR, w bankowości – BGK, w ubezpieczeniach eksportowych – KUKE, w handlu zagranicznym – PAIH, w przemyśle – ARP, w rozwoju przed-

siębiorczości – PARP. Ustawa o SIR umożliwia zacieśnienie współpracy, lepszą koordynację działań oraz stałą wymianę informacji i wiedzy pomiędzy instytucjami Grupy PFR.

Nadzór nad Grupą PFR sprawuje Rada Grupy. Stanowi ona platformę koordynacji współpracy sześciu instytucji rozwoju. W jej skład wchodzi prezesi ww. instytucji, a jej przewodniczącym jest Prezes Zarządu PFR.


Instytucje rozwoju w Polsce realizują wspólną strategię, przyjętą przez Radę Grupy PFR w maju 2020 r. Strategia Grupy PFR na lata 2020–2025 („Strategia Grupy PFR”) identyfikuje dziesięć podstawowych kierunków strategicznych działalności oraz jeden specjalny – będący odpowiedzią na kryzys gospodarczy spowodowany pandemią COVID-19. W ramach każdego z kierunków dokument identyfikuje inicjatywy strategiczne, realizowane wspólnie bądź indywidualnie przez poszczególne instytucje rozwoju. W ciągu ostatnich dwóch lat, ze względu na sytuację w Ukrainie oraz związane z nią konsekwencje gospodarcze (w tym dla polskich przedsiębiorców), instytucje rozwoju realizowały również szereg działań wykraczających poza strategię Grupy PFR.

## Kierunki strategiczne działalności Grupy PFR



# Zaangażowanie GK PFR w inicjatywy strategiczne wskazane w Strategii Grupy PFR

Grupa Kapitałowa PFR jest zaangażowana w realizację 26 z 53 inicjatyw strategicznych.



### Cyfryzacja polskiej gospodarki

- Operator Chmury Krajowej
- Polskie 5G
- Smart City Hub
- Instrumenty finansowe na rzecz rozwoju cyfryzacji



### Dynamiczny rozwój innowacyjności

- „Start in Poland”
- Finansowanie innowacji
- Sektor gier wideo
- Transfer technologii



### Nowoczesna infrastruktura

- Infrastruktura transportowa
- Infrastruktura energetyczna
- Mieszkalnictwo
- Centra biznesu




### Ekspansja zagraniczna polskich firm

- Obsługa rynków zagranicznych
- International Desk
- Product of Poland
- Finansowanie ekspansji zagranicznej
- Polskie MŚP na rynkach zagranicznych




### Inwestycje i przemysł

- Polska Strefa Inwestycji
- Strategiczne parki przemysłowe
- Pozyskiwanie wysokiej jakości inwestycji
- Promocja polskiej gospodarki



### Uczący się rynek pracy

- Centralny Dom Technologii
- Młodzi liderzy
- Kadry dla przemysłu
- Ekosystem uczenia się przez całe życie
- Kredyty studenckie i wsparcie edukacji




### Zdrowe i aktywne społeczeństwo

- Finansowanie zdrowia w Polsce
- Bezpieczeństwo emerytalne Polaków



### Zrównoważona gospodarka

- PFR Green Hub
- Gospodarka obiegu zamkniętego



### Nowoczesne samorządy i PPP

- Rozwój formuły PPP
- Programy dla JST
- Edukacja dla samorządów



### Konkurencyjne MŚP

- Centrum Rozwoju MŚP
- Innowacyjne MŚP
- Finansowanie MŚP: gwarancje *de minimis*
- Finansowanie MŚP: programy europejskie
- Rozwój MŚP



### Tarcza finansowa PFR dla MMŚP

### Tarcza finansowa PFR dla dużych firm

- Pokrycie ubezpieczeniowe
- Rozszerzenie ubezpieczenia obrotu handlowego
- Finansowanie leasingu firm transportowych
- Pożyczka obrotowa
- Pożyczka na wypłatę wynagrodzeń

### Odpowiedź na globalną pandemię

- Rozszerzony system gwarancji dla MŚP
- Fundusz Gwarancji Płynnościowych
- Finansowanie UE dla MŚP
- Fundusz przeciwdziałania COVID-19
- System dopłat do odsetek kredytów
- Dotacje na kapitał obrotowy
- Wsparcie biznesowe w dobie pandemii
- Kampania informacyjno-edukacyjna dla przedsiębiorców

# Rys historyczny

**2012****GRUDZIEŃ 2012**

Powołanie Polskich Inwestycji Rozwojowych S.A.

**2016****KWIECIEŃ 2016**

Zmiana firmy na Polski Fundusz Rozwoju S.A.

**CZERWIEC 2016**

PFR powołuje do życia PFR Ventures.

**GRUDZIEŃ 2016**

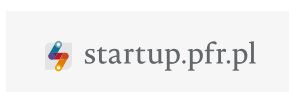
PFR i PZU S.A. przejmują od UniCredit 32,8% akcji Banku Pekao S.A. Udział PFR w kapitale zakładowym banku wynosi 12,8%.

**LUTY 2017**

Inwestycja funduszu zarządzanego przez PFR w budowę Trasy Łagiewnickiej w Krakowie.

**SIERPIEŃ 2017**

Inwestycja funduszu zarządzanego przez PFR w fabrykę rur stalowych Ferrum S.A.

**WRZESIEŃ 2017**

Uruchomienie portalu startup.pfr.pl.

**PAŹDZIERNIK 2017**

PFR nabył od BGK 100% akcji BGK TFI S.A. (obecnie PFR TFI).

**LISTOPAD 2017**

Inwestycja funduszu zarządzanego przez PFR w Grupę WB Electronics zajmującą się produkcją wojskowych dronów i systemów łączności.

**STYCZEŃ 2018**

Inwestycja FIS FIZAN zarządzanego przez PFR w spółkę Sąddeckie Wodociągi oraz MZGKiM w Limanowej.

**LUTY 2018**

PFR powołuje do życia Fundację Polskiego Funduszu Rozwoju.

**CZERWIEC 2018**

Rozpoczęcie pierwszej edycji „Szkoły Pionierów PFR” – międzynarodowego programu edukacyjnego dla wizjonerów technologicznych.

**CZERWIEC 2018**

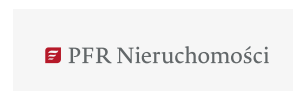
PFR Ventures podpisał pierwsze umowy inwestycyjne z funduszami VC.

**LIPIEC 2018**

Zarządzany przez PFR fundusz PFR FI kupił niemal 100% akcji w firmie PESA S.A., największym producencie taboru szynowego w Polsce.

**WRZESIEŃ 2018**

PFR otrzymał tytuł Firmy Roku Forum w Krynicy.

**PAŹDZIERNIK 2018**

PFR został właścicielem 100% akcji BGK Nieruchomości S.A. (obecnie PFR Nieruchomości).

**2017****2018**

# Rys historyczny

## PAŹDZIERNIK 2018



Nabycie 99,77% akcji Polskich Kolei Linowych S.A. przez fundusz zarządzany przez PFR.

## PAŹDZIERNIK 2018



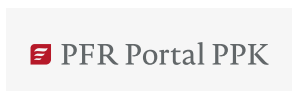
Przyjęcie ustawy o Pracowniczych Planach Kapitałowych (PPK).

## GRUDZIEŃ 2018



Gdynia podpisała umowę inwestycyjną z PFR na sprzedaż 25% udziałów Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji.

## STYCZEŃ 2019



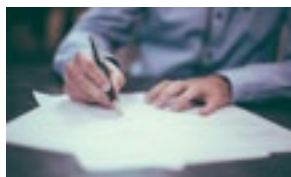
Rozpoczęcie działalności przez spółkę PFR Portal PPK oraz uruchomienie portalu mojejppk.pl.

## MARZEC 2019



Inwestycja funduszy zarządzanych przez PFR w konsorcjum, które nabyło DCT Gdańsk S.A., będący największym terminalem kontenerowym w Polsce.

## LIPIEC 2019



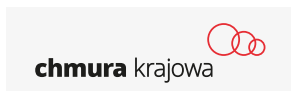
Weszła w życie Ustawa o SIR.

## SIERPIEŃ 2019



Fundacja PFR otworzyła Centralny Dom Technologii.

## SIERPIEŃ 2019



Podpisanie umowy inwestycyjnej, na podstawie której PFR objął 50% udziałów w spółce Operator Chmury Krajowej.

## PAŹDZIERNIK 2019



Inwestycja funduszu zarządzanego przez PFR polegająca na zakupie 49,02% udziałów w Miejskim Zarządzie Budynków w Wałbrzychu.

## GRUDZIEŃ 2019



Inwestycja funduszu zarządzanego przez PFR polegająca na przejęciu 45% udziałów Tarnobrzeskich Wodociągów.

## GRUDZIEŃ 2019



Zakończenie pierwszego etapu wprowadzenia Pracowniczych Planów Kapitałowych dla firm zatrudniających więcej niż 250 osób.

## LUTY 2020



Inauguracja programu „PFR dla Miast” skierowanego do innowacyjnych samorządów.

## KWIECIEŃ 2020



PFR w ramach rządowej Tarczy antykrzysowej rozpoczął prace nad Tarczą finansową dla MMŚP oraz Tarczą finansową dla dużych firm.

## CZERWIEC 2020



Rozpoczęto działalność Centrum Doradztwa PFR w Chełmie.

## PAŹDZIERNIK 2020



Zawiązanie spółki PFR Operacje, której zadaniem jest świadczenie usług z zakresu IT i bezpieczeństwa na rzecz podmiotów GK PFR.

2020

2019

PFR, prowadząc działalność inwestycyjną, dokonywał inwestycji bezpośrednio i/lub za pośrednictwem funduszy inwestycyjnych, których częścią portfela inwestycyjnego zarządza.

# Rys historyczny

## 2021

### STYCZEŃ 2021



Uruchomienie możliwości składania wniosków o subwencje w ramach Tarczy finansowej MMŚP 2.0 dla firm z 45 branż najbardziej poszkodowanych w wyniku drugiej fali pandemii.

### KWIECIEŃ 2021



PFR rozpoczął proces rozliczania i umarzania subwencji przyznanych mikrofirmom oraz MŚP w ramach Tarczy finansowej MMŚP 1.0.

### MAJ 2021



Powstał PFR GreenHub FoF – program PFR Ventures, którego celem jest rozbudzenie inwestycji funduszy VC w sektor zielonych (proekologicznych) innowacji.

### MAJ 2021



Pierwsza edycja programu grantowego Fundacji PFR „Wakacyjna AktywAKCJA”, którego celem jest wsparcie organizacji społecznych organizujących wakacyjne aktywności dla dzieci i młodzieży.

### CZERWIEC 2021



Wmurowano kamień węgielny pod budowę instalacji technicznego przetwarzania odpadów w Olsztynie współfinansowanej przez PFR.

### CZERWIEC 2021



Rozpoczęcie budowy 221 mieszkań przy ul. Lubańskiej w Zgorzelcu.

### CZERWIEC 2021



Rozpoczęcie przez PKL S.A. budowy ośrodka turystycznego oraz kolei widokowej nad Zaporą Solińską.

### LIPIEC 2021



DCT Gdańsk wygrał przetarg na dzierżawę fragmentu terenu portu w Gdańsku, gdzie powstanie nowy terminal Baltic Hub 3.

### LIPIEC 2021



PESA Bydgoszcz, której inwestorem jest PFR, przedstawiła strategię do 2025 r. Firma stawia na produkcję pojazdów zeroemisyjnych oraz „hydrogen ready”.

### SIERPIEŃ 2021



Rozpoczęcie budowy 190 mieszkań w Nakle nad Notecią.

### WRZESIEŃ 2021



PFR Ventures podpisał umowy z trzema międzynarodowymi funduszami venture capital, które będą inwestować w polskie innowacyjne spółki.

### GRUDZIEŃ 2021



Bank Ochrony Środowiska oraz PFR podpisały porozumienie, którego realizacja pozwoli na szerokie finansowanie ekologicznych inwestycji w energetykę ciepłą.

# Rys historyczny

# 2022

## MARZEC 2022



PFR zdecydował się na bezpłatne udostępnienie uchodźcom z Ukrainy 650 mieszkań zbudowanych przez PFR Nieruchomości w ramach rządowego programu mieszkaniowego. Mieszkania udostępniono w Krakowie, Dębicy oraz Mińsku Mazowieckim.

## KWIECIEŃ 2022



PFR podsumował program antycovidowych Tarcz finansowych. W ramach wszystkich odsłon programu wypłacił około 353 tys. przedsiębiorcom około 73,2 mld zł wsparcia. W ramach umorzeń na kontach przedsiębiorców zostanie około 43,8 mld zł, a do PFR wróci 29,4 mld zł.

## LIPIEC 2022



Baltic Hub, operator największego kompleksu terminali kontenerowych na Bałtyku, którego udziałowcem jest PFR, podpisał umowę z wykonawcami trzeciego głębokowodnego terminalu T3.

## LIPIEC 2022



Polskie Koleje Linowe, których większościowym udziałowcem jest PFR, otworzyły ośrodek turystyczny w Solinie.

## WRZESIEŃ 2022



PFR FI udzielił firmie GAZ-SYSTEM pożyczki o wartości 1 mld zł na projekty inwestycyjne zwiększające bezpieczeństwo energetyczne Polski, m.in. dotyczące dywersyfikacji źródeł dostaw gazu do Polski.

## LISTOPAD 2022



PFR poprzez podwyższenie kapitału spółki Supersnow objął 45% jej udziałów. Środki zostaną przeznaczone na rozwój technologii i ekspansję na rynkach zagranicznych. Supersnow jest jednym z wiodących producentów systemów naśnieżania na świecie.

## GRUDZIEŃ 2022



PFR i miasto Limanowa podpisały umowę na finansowanie budowy koszar Wojsk Obrony Terytorialnej.

## GRUDZIEŃ 2022



Fundusz zarządzany przez PFR zawarł umowę pożyczki podporządkowanej o wartości do 90 mln zł na budowę projektu Kleczew Solar & Wind należącego do Grupy Lewandopol.

**Tabela 1. Udział akcjonariuszy w kapitale podstawowym i w ogólnej liczbie głosów na walnych zgromadzeniach na dzień bilansowy**

Akcyonariusze	Liczba akcji	Liczba głosów	Wartość nominalna akcji (zł)	Udział w kapitale podstawowym	Udział (%)
Skarb Państwa	11 460 907 779	11 461 207 779	11 460 907 779	99,87%	99,87%
BGK	15 000 000	15 000 000	15 000 000	0,13%	0,13%
<b>Razem</b>	<b>11 475 907 779</b>	<b>11 476 907 779</b>	<b>11 475 907 779</b>	<b>100,00%</b>	<b>100,00%</b>

## 1.2. Akcjonariat i kapitał akcyjny

Akcyonariuszami PFR na dzień bilansowy byli:

(i) Skarb Państwa, który posiadał:

- akcje Serii A o numerach od A 1 do A 300 000 o łącznej wartości nominalnej w wysokości 300 000,00 zł, opłacone w całości,
- akcje Serii C o numerach od C 1 do C 1 143 062 525 o łącznej wartości nominalnej w wysokości 1 143 062 525,00 zł, opłacone w całości,
- akcje Serii D o numerach od D 1 do D 1 294 964 028 o łącznej wartości nominalnej w wysokości 1 294 964 028,00 zł, opłacone w całości,
- akcje Serii E o numerach od E 1 do E 2 499 926 000 o łącznej wartości nominalnej w wysokości 2 499 926 000,00 zł, opłacone w całości,
- akcje Serii F o numerach od F 1 do F 6 522 655 226 o łącznej wartości nominalnej w wysokości 6 522 655 226,00 zł, opłacone w całości,

(ii) Bank Gospodarstwa Krajowego, który posiadał akcje Serii B o numerach od B 1 do B 15 000 000 o wartości nominalnej w wysokości 15 000 000,00 zł, opłacone w całości (*tabela 1*).

Do dnia sporządzenia niniejszego Raportu powyższe nie uległo zmianie.

### Szczególne uprawnienia Skarbu Państwa

Każda akcja Serii A jest uprzywilejowana w ten sposób, że na jedną akcję przypadają dwa głosy. Wszystkie akcje imienne Serii A zostały objęte przez Skarb Państwa.

### Ograniczenia w wykonywaniu prawa głosu na walnym zgromadzeniu

Prawo głosowania akcjonariuszy zostało ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na walnym zgromadzeniu więcej niż 10% ogólnej liczby głosów istniejących w PFR w dniu odbywania walnego zgromadzenia, z zastrzeżeniem, że ograniczenie nie znajduje zastosowania w przypadku akcjonariusza uprawnionego z wszystkich akcji Serii A.

Kapitał zakładowy PFR na dzień bilansowy wynosił 11 475 907 779,00 zł i dzielił się na:

- 300 000 akcji imiennych uprzywilejowanych o wartości nominalnej 1 zł każda, którymi są akcje serii A o numerach od A 1 do A 300 000,
- 15 000 000 akcji imiennych zwykłych o wartości nominalnej 1 zł każda, którymi są akcje serii B o numerach od B 1 do B 15 000 000,
- 1 143 062 525 akcji imiennych zwykłych o wartości nominalnej 1 zł każda, którymi są akcje serii C o numerach od C 1 do C 1 143 062 525,

- 1 294 964 028 akcji imiennych zwykłych o wartości nominalnej 1 zł każda, którymi są akcje serii D o numerach od D 1 do D 1 294 964 028,
- 2 499 926 000 akcji imiennych zwykłych o wartości nominalnej 1 zł każda, którymi są akcje serii E o numerach od E 1 do E 2 499 926 000,
- 6 522 655 226 akcji imiennych zwykłych o wartości nominalnej 1 zł każda, którymi są akcje serii F o numerach od F 1 do F 6 522 655 226.

Akcje serii A zostały objęte i opłacone przez Skarb Państwa przed zarejestrowaniem PFR.

Akcje serii B zostały objęte i opłacone wkładem pieniężnym przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Akcje serii C zostały objęte i pokryte wkładem niepieniężnym przez Skarb Państwa.

Akcje serii D zostały objęte i opłacone wkładem pieniężnym przez Skarb Państwa.

Akcje serii E zostały objęte i pokryte wkładem niepieniężnym przez Skarb Państwa.

Akcje serii F zostały objęte i pokryte wkładem niepieniężnym przez Skarb Państwa.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania kapitał zakładowy PFR wynosi 11 475 907 779,00 zł i został pokryty w całości.

## 1.3. PFR na rynku kapitałowym

Zawarte w Ustawie o SIR przepisy umożliwiają podwyższenie kapitału zakładowego PFR poprzez przekazanie skarbowych papierów wartościowych, jak również pozwalają na udzielanie w imieniu Skarbu Państwa poręczeń lub gwarancji spłaty zobowiązań wynikających z zaciągniętych kredytów lub obligacji wyemitowanych przez PFR. Ponadto, zgodnie z przepisami Ustawy o SIR, w celu uzyskania środków na realizację programów PFR mógł wyemitować obligacje na rynku krajowym i na rynkach zagranicznych. Zobowiązania PFR z tego tytułu są objęte gwarancją Skarbu Państwa. To ostatnie rozwiązanie było kluczowe dla pozyskania środków na realizację programów, które okazały się decydujące z punktu widzenia osłony polskich przedsiębiorstw przed skutkami zamrożenia gospodarki wynikającego z walki z pandemią COVID-19.

W związku z powierzeniem PFR, na mocy umowy, realizacji programów Tarcz finansowych Spółka mogła przeprowadzić emisję obligacji o łącznej wartości do 100 mld zł.

Środki pozyskane w wyniku emisji w latach 2020–2021 zostały przeznaczone na sfinansowanie programów i tym samym na wsparcie przedsiębiorstw dotkniętych pandemią COVID-19.

Otrzymane wsparcie pomogło firmom utrzymać płynność i stabilność finansową oraz zachować miejsca pracy w okresie poważnych zakłóceń gospodarczych spowodowanych pandemią COVID-19.

Tabela 2. Podstawowe parametry obligacji PFR notowanych na rynku ASO Catalyst na koniec 2023 r.

Seria i kod ISIN obligacji	Informacje podstawowe		
	Wielkość emisji	Rodzaj i oprocentowanie w stosunku rocznym	Data wykupu
PFR0324 (ISIN: PLPFR0000019)	16 325 mln zł	stałe, 1,375%	29 marca 2024 r.
PFR0325 (ISIN: PLPFR0000027)	18 500 mln zł	stałe, 1,625%	31 marca 2025 r.
PFR0925 (ISIN: PLPFR0000035)	15 175 mln zł	stałe, 1,625%	22 września 2025 r.
PFR0627 (ISIN: PLPFR0000043)	10 000 mln zł	stałe, 1,750%	7 czerwca 2027 r.
PFR092027 (ISIN: PLPFR0000084)	900 mln zł	stałe, 1,375%	30 września 2027 r.
PFR0330 (ISIN: PLPFR0000050)	3 250 mln zł	stałe, 2%	5 marca 2030 r.
PFR0827 (ISIN: PLPFR0000092)	5 250 mln zł	stałe, 1,375%	30 sierpnia 2027 r.
PFR0927 (ISIN: PLPFR0000076)	2 000 mln zł	stałe, 1,5%	30 września 2027 r.

Powierzenie PFR wiodącej roli w przeciwdziałaniu negatywnym skutkom COVID-19 w obszarze polskiej gospodarki zostało powiązane z wprowadzeniem rozwiązań legislacyjnych umożliwiających pełne zaangażowanie Spółki w działania antykryzysowe.

Podstawę programu emisji obligacji PFR stanowi art. 21 aa ust. 1 Ustawy o SIR w zw. z art. 39p – 39w Ustawy z 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz Krajowym Funduszu Drogowym. Emisja obligacji następowała seriami, przy czym wszystkie wyemitowane przez PFR obligacje z mocy ustawy są objęte gwarancją Skarbu Państwa.

Na 31 grudnia 2023 r. Spółka wykazywała zobowiązanie z tytułu emisji obligacji w poprzednich latach na łączną nominalną kwotę 73,9 mld zł.

28 maja 2020 r. na publicznym rynku obligacji ASO Catalyst zadebiutowały pierwsze obligacje wyemitowane przez PFR. Zgodnie ze stanem na koniec 2023 r. na rynku ASO Catalyst notowanych było osiem serii obligacji PFR: PFR0324, PFR0325, PFR0925, PFR0627, PFR092027, PFR0330, PFR0827 oraz PFR0927 (tabela 2).

Szczegółowy opis dotyczący wyemitowanych obligacji został zawarty w punkcie „Finansowanie programów pomocowych” niniejszego raportu.

PFR na bieżąco reguluje wszystkie zobowiązania wynikające z wyemitowanych obligacji. W 2023 r. dotyczyły one tylko wypłaty odsetek od obligacji. Pierwszy wykup obligacji nastąpił w 29 marca 2024 r. Dotyczył on obligacji PFR0324 o wartości nominalnej 16 325 mln zł.

W 2022 r. ruszył projekt Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO). PFR brał w nim czynny udział poprzez prefinansowanie wypłat z KPO. Do momentu uzyskania środków z Unii Europejskiej, PFR przekazywał część środków pochodzących ze zwrotów subwencji na realizację projektu zgodnie z Przyjętym Planem Finansowym KPO. Po uzyskaniu środków unijnych od 2024 r. PFR ograniczył wypłaty z programu wyłącznie do części związanej z pokryciem wydatków na VAT.

Działalność PFR w obszarze relacji inwestorskich koncentruje się przede wszystkim na utrzymaniu transparentnej i regularnej komunikacji z rynkiem kapitałowym, inwestorami i agencjami ratingowymi oraz wypełnianiu obowiązków informacyjnych w ramach obowiązujących przepisów prawa. Spółka na swojej stronie internetowej zapewnia dostęp do aktualnych raportów bieżących i okresowych, kursów obligacji PFR, ratingów kredytowych oraz wyników finansowych.

Łączna kwota wypłat zrealizowanych ramach KPO, pomniejszona o zwroty środków dokonanych przez odbiorców wsparcia na koniec grudnia 2023 r., wyniosła 5 065 107 181 zł.

## 2. INFORMACJE O PODMIOTACH ZALEŻNYCH

### PFR TFI

#### 2.1. PFR TFI

PFR TFI tworzy fundusze inwestycyjne i nimi zarządza. Jego działalność koncentruje się na czterech obszarach:

- zarządzaniu funduszami inwestycyjnymi zamkniętymi, które inwestują w rozwój polskiej gospodarki i polskich przedsiębiorstw,
- zarządzaniu lokatami notowanymi na rynkach regulowanych znajdujących się w portfelach funduszy zamkniętych oraz płynnością funduszy zamkniętych,
- kapitałowej ekspansji zagranicznej polskich firm,
- zarządzaniu specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym w ramach Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK).

PFR TFI tworzy zespół wysokiej klasy specjalistów, którzy mają wieloletnie doświadczenie w zarządzaniu funduszami zamkniętymi i otwartymi oraz produktami oszczędnościowymi i inwestycyjnymi. PFR TFI działa na podstawie zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego (KNF), która sprawuje nadzór nad Towarzystwem oraz utworzonymi i zarządzanymi funduszami.

Na koniec 2023 r. Towarzystwo zarządzało 14 funduszami inwestycyjnymi o wartości aktywów netto przekraczającej 15,3 mld zł:

- Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZ AN (FEZ FIZ AN),
- Fundusz Ekspansji Zagranicznej 2 FIZ AN (FEZ 2 FIZ AN),
- Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN (FSMdR FIZ AN),
- Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN (FSMnW FIZ AN),
- PFR BIZNEST FIZ,
- PFR Fundusz Funduszy FIZ,
- PFR Fundusz Inwestycji Samorządowych FIZ AN (PFR FIS FIZ AN),
- PFR Fundusz Inwestycyjny FIZ AN (PFR FI FIZ AN),
- PFR KOFFI FIZ,
- PFR NFOŚIGW FIZ AN,
- PFR NCBR CVC FIZ AN,
- PFR Otwarte Innowacje FIZ,
- PFR Starter FIZ,

## Podmioty zarządzające funduszami inwestycyjnymi

### PFR TFI

FEZ FIZ AN

FEZ 2 FIZ AN

PFR NFOŚiGW

PFR PPK SFIO

### PFR

PFR FI FIZ AN

PFR FIS FIZ AN

### PFR Ventures

PFR BIZNEST FIZ

PFR Fundusz Funduszy FIZ

PFR KOFFI FIZ

PFR Otwarte Innowacje FIZ

PFR NCBR CVC FIZ AN

PFR Starter FIZ

### PFR Nieruchomości

FSMdR FIZ AN

FSMnW FIZ AN

- PFR PPK Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty (PFR PPK SFIO) z wydzielonymi subfunduszami: PFR PPK 2025, PFR PPK 2030, PFR PPK 2035, PFR PPK 2040, PFR PPK 2045, PFR PPK 2050, PFR PPK 2055, PFR PPK 2060, PFR PPK 2065.

Towarzystwo bezpośrednio zarządzało w całości FEZ FIZ AN, FEZ 2 FIZ AN, PFR NFOŚiGW FIZ AN oraz PFR PPK SFIO. W przypadku innych funduszy inwestycyjnych zamkniętych PFR TFI samodzielnie zarządza ich płynnością oraz częścią portfela złożoną z aktywów publicznych, natomiast zarządzanie pozostałą częścią ich portfela inwestycyjnego powierzyło podmiotom z Grupy Kapitałowej PFR:

- Polski Fundusz Rozwoju S.A. – PFR FI FIZ AN, PFR FIS FIZ AN,
- PFR Ventures – PFR BIZNEST FIZ, PFR Fundusz Funduszy FIZ, PFR KOFFI FIZ, PFR Otwarte Innowacje FIZ, PFR NCBR CVC FIZ AN, PFR Starter FIZ,

- PFR Nieruchomości S.A. – FSMdR FIZ AN, FSMnW FIZ AN.

Zgodnie z Ustawą o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi PFR TFI ponosi odpowiedzialność za działania podmiotów zarządzających oraz zobowiązany jest do sprawowania nadzoru nad ich czynnościami. Zasady i tryb postępowania podmiotów zarządzających w zakresie zarządzania funduszami inwestycyjnymi określają przyjęte strategie inwestycyjne dla poszczególnych funduszy. Towarzystwo realizuje swoje obowiązki m.in. poprzez posiedzenia komitetów inwestycyjnych, podczas których weryfikuje i opiniuje wnioski inwestycyjne składane przez zarządzających i ma prawo wyrażenia wiążącego sprzeciwu. W 2023 r. miało miejsce łącznie 610 posiedzeń komitetów inwestycyjnych, w tym 523 dla funduszy zarządzanych zewnętrznymi oraz 87 dla funduszy i lokat zarządzanych bezpośrednio. Działalność podmiotów, którym powierzono zarządzanie, podlega również weryfikacji i ocenie jednostek systemu kontroli wewnętrznej PFR TFI. Wszystkie

fundusze objęte są systemem zarządzania ryzykiem, który opisują „Zasady zarządzania ryzykiem w PFR TFI”.

PFR TFI jako aktywny uczestnik rynku finansowego i członek Izby Zarządzających Funduszami i Aktywami (IZFiA) angażuje się w rozwój branży funduszy inwestycyjnych w Polsce i inicjatywy samoregulacji sektora. Towarzystwo było jednym z inicjatorów wdrożenia Dobrych Praktyk Informacyjnych. Nadrzędnym celem projektu jest poprawa dostępu inwestorów detalicznych do informacji o produktach inwestycyjnych. Każda z pięciu dobrych praktyk (publikacja składów portfeli, danych o bilansie sprzedaży, opłat dla wszystkich jednostek oraz prezentowanie struktury portfela funduszu i stóp zwrotu dla benchmarku funduszy) dotyczy innego obszaru i ukierunkowana jest na zwiększenie przejrzystości funduszy. Subfundusze wydzielone w ramach PFR PPK SFIO spełniają wszystkie z nich.

### Struktura organizacyjna

PFR TFI, zgodnie z przepisami prawa, zapewnia odpowiednią strukturę organizacyjną, w tym rozdział kluczowych funkcji pełnionych przez członków zarządu oraz podział kompetencji pomiędzy poszczególnymi jednostkami. Skład zarządu Towarzystwa na 31 grudnia 2023 r.:

- Ewa Małyszko, prezes zarządu,
- Tomasz Bartmiński, członek zarządu ds. ryzyka,
- Piotr Kuba, członek zarządu ds. inwestycyjnych,
- Tomasz Orlik, członek zarządu ds. operacyjnych.

### Obszar zarządzania ryzykiem

By wypełnić „Zasady zarządzania ryzykiem dla instytucji nadzorowanych”, PFR TFI przyjął i realizował „Strategię zarządzania ryzykiem na lata 2021–2023”, w której określili poziomy tolerancji na ryzyko. Zarządzanie ryzykiem w PFR TFI ma charakter ciągły i uczestniczą w nim wszystkie jednostki organizacyjne. Za koordynację działań odpowiada Biuro Zarządzania Ryzykiem i Analiz Ilościowych. Proces zarządzania ryzykiem w PFR TFI składa się z kilku etapów: identyfikacji, pomiaru, szacowania, monitorowania oraz stosowania mechanizmów ograniczających zidentyfikowany, zmierzony lub oszacowany poziom ryzyka. Ponadto Towarzystwo zarządza ryzykiem na poziomie każdego funduszu, w szczególności poprzez określenie profilu ryzyka funduszu, ustanowienie wewnętrznych limitów ryzyka, wnikliwą analizę uwarunkowań rynkowych i prawnych przy doborze lokat do poszczególnych funduszy. W 2023 r. PFR TFI włączył do systemu zarządzania ryzykiem analizę ryzyk dla zrównoważonego rozwoju (ESG), tj. ich ewentualnego niekorzystnego wpływu na zwrot z inwestycji dla wszystkich nowych lokat funduszy. Analiza ta jest przeprowadzana na podstawie danych dostarczanych przez emitentów lub zarządzających funduszami za pośrednictwem autorskiego uniwersalnego narzędzia, które umożliwia wypełnienie obowiązków instytucji finansowej wynikających z regulacji w obszarze ESG w zakresie oceny ryzyka zrównoważonego rozwoju w procesie inwestycyjnym. Dla funduszy, których ryzyko zrównoważonego rozwoju zostało określone jako istotne, PFR TFI w 2023 r. przeprowadziło analizę ekspozycji portfela na czynniki ESG.

### Zrównoważony rozwój

Od 2021 r. instytucje finansowe zobowiązane są do stosowania Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2088 w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych (Sustainable Finance Disclosure Regulation, SFDR), które służy większej przejrzystości uczestników rynku finansowego. Rok później weszły w życie kolejne istotne

regulacje z zakresu ESG: Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2021/1255 zmieniające rozporządzenie delegowane (UE) nr 231/2013 w odniesieniu do ryzyk dla zrównoważonego rozwoju i czynników zrównoważonego rozwoju, które muszą być uwzględniane przez zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, a także Rozporządzenie Ministra Finansów zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu, trybu oraz warunków prowadzenia działalności przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych. W 2023 r. PFR TFI podtrzymał deklarowaną wcześniej „Strategię wprowadzania do działalności ryzyk dla zrównoważonego rozwoju w procesie podejmowania decyzji inwestycyjnych w PFR TFI”, zgodnie z którą przy dokonywaniu analizy fundamentalnej inwestycji uwzględnia się ryzyka dla zrównoważonego rozwoju i identyfikuje je podobnie jak inne ryzyka inwestycyjne. Towarzystwo kontynuowało wypełnianie obowiązków wynikających ze wskazanych powyżej regulacji. Na potrzeby analizy ryzyk dla zrównoważonego rozwoju w realizowanych procesach inwestycyjnych zespół PFR TFI stworzył od podstaw autorskie narzędzie analityczne, które w 2023 r. zostało rozbudowane i dostosowane do specyfiki funduszy oraz ryzyka i specyfiki różnych grup inwestycji.

W 2023 r. weszły w życie „Regulacyjne standardy techniczne” (RTS), które stanowią akt delegowany do SFDR. Zgodnie z art. 4 ust. 1 SFDR podmioty zobowiązane mogą zdecydować, czy biorą pod uwagę główne niekorzystne skutki decyzji inwestycyjnych dla czynników zrównoważonego rozwoju (Principle Adverse Impact, PAI). PFR TFI podjął decyzję o nieuwzględnianiu PAI. Wynika ona z praktyki rynkowej – na obecnym etapie większość instytucji finansowych postępuje podobnie przede wszystkim ze względu na brak dostępu do danych umożliwiających wykonanie obowiązków wskazanych w RTS. Towarzystwo planuje w przyszłości uwzględnić PAI, przy czym uwarunkowane to jest możliwością pozyskania niezbędnych danych. PFR TFI monitoruje sytuację w zakresie ich dostępności oraz rozwoju regulacji prawnych.

Jedną z kluczowych inicjatyw z obszaru ESG w 2023 r. było wypracowanie w ramach GK PFR „Porozumienia dotyczącego obszaru zrównoważonego rozwoju i ESG”. PFR TFI brał aktywny udział w opracowaniu dokumentu, który pozwolił na określenie ram współpracy w obszarze ESG pomiędzy spółkami z grupy oraz wypracowanie wspólnego podejścia do rozumienia definicji i pojęć. Porozumienie zostało przygotowane na podstawie ustawy o rachunkowości, dyrektywy w sprawie sprawozdawczości niefinansowej (NFRD) i dyrektywy w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (CSRD), która od stycznia 2024 r. objęła PFR i zastąpiła obowiązującą dotychczas NFRD, a także pozostałych regulacji odnoszących się do zrównoważonego rozwoju. Uwzględni również uwarunkowania prawne specyficzne dla poszczególnych spółek.

Regulacje ESG dotyczą nowych obszarów, w których praktyka rynkowa wciąż się kształtuje. Eksperti Towarzystwa brali aktywny udział w spotkaniach grupy roboczej IZFiA. Przedmiotem działania zespołu jest m.in. wymiana wiedzy i dobrych praktyk w zakresie zrównoważonego finansowania, a także monitorowanie planowanych zmian legislacyjnych w raportowaniu danych niefinansowych na poziomie europejskim oraz upowszechnienie informacji o tych zmianach wśród uczestników rynku. Ponadto PFR TFI brał udział w konsultacjach publicznych dotyczących stosowania przepisów SFDR prowadzonych przez Komisję Europejską oraz badaniach prowadzonych przez instytucje rynkowe i ośrodki akademickie, których celem była identyfikacja wyzwań, przed jakimi stoją instytucje finansowe w związku z realizacją obowiązków wynikających z regulacji ESG.

## PFR Ventures

### 2.2. PFR Ventures

PFR Ventures zarządza funduszami funduszy dedykowanymi rynkowi venture capital (VC) i private equity (PE). Jest największym podmiotem tego typu w Europie Środkowo-Wschodniej. Fundusze służą zwiększeniu finansowania innowacji w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw (start-upów), a także zapewniają kapitał dla dojrzałych spółek. Inwestycje są realizowane przez zespoły zarządzające funduszami VC i PE. Środki, którymi dysponuje PFR Ventures, pochodzą z Funduszy Europejskich dla Nowoczesnej Gospodarki 2021–2027, Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014–2020, Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007–2013, Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, Ministerstwa Gospodarki i Polskiego Funduszu Rozwoju. Łącznie PFR Ventures zarządza pulą ponad 5 mld zł. Z końcem 2023 r. PFR Ventures miał w portfelu 76 funduszy VC i PE. Zdecydowana większość z nich wciąż pozostaje aktywna inwestycyjnie, czyli poszukuje kolejnych spółek do sfinansowania. Do tej pory wsparły one ponad 800 firm. Pozostałe fundusze znajdują się na etapie wyjść z transakcji (tzw. exitów). Średni wskaźnik cash-on-cash (kwota dezinwestycji do zainwestowanych środków) dla wyjść dokonanych ze 142 na 212 spółek z portfela PFR KFK wynosi 1,6. Wskaźnik dla dziesięciu najlepszych wyjść waha się od 6,9 do 27. PFR Ventures zarządza ośmioma programami inwestycyjnymi. Każdy z nich pobudza inny segment rynku: koinwestycje, aniołów biznesu czy też tworzenie funduszy z korporacjami (Corporate Venture Capital). Od 2021 r. działa program PFR Green Hub FoF, który ma na celu pobudzić inwestycje wspierające transformację energetyczną w Polsce oraz zapewnić finansowanie dla tzw. spółek pozytywnego wpływu. Z końcem 2022 r. podpisane zostały pierwsze cztery umowy w ramach tego programu. W 2023 r. ASI zarządzana przez PFR Ventures, w porozumieniu z KPRM i MON, zainwestowała w Fundusz Innowacji NATO. Jedynym inwestorem ASI jest PFR. W portfelach funduszy wspieranych przez PFR Ventures

znajdują się m.in. takie firmy jak Audioteka, Booksy, Brand24, Frisco.pl, Infermedica, iTaxi czy Oshee. Fundusze PFR Ventures sfinansowały rozwój sześciu z dziesięciu największych polskich start-upów.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. w skład Zarządu PFR Ventures wchodził:

- Maciej Ćwikiewicz – Prezes Zarządu,
- Aleksander Mokrzycki – Wiceprezes Zarządu.

### Nowe ASI

W 2023 roku doszło do istotnej zmiany w działalności PFR Ventures. Dotychczas spółka pełniła funkcję zarządzającego z ramienia PFR TFI, natomiast wszystkie programy funkcjonowały jako fundusze inwestycyjne zamknięte. W nich też ulokowane były środki unijne (PO IR) oraz te z PFR. W 2023 r. Komisja Nadzoru Finansowego zezwoliła PFR Ventures na wykonywanie działalności Zarządzającego Alternatywnymi Spółkami Inwestycyjnymi (ZASI). Na dzień 31 grudnia 2023 r. PFR Ventures zarządzało dwoma Alternatywnymi Spółkami Inwestycyjnymi, a do dnia publikacji raportu liczba ta wzrosła do ośmiu.

Szczegółowa lista programów, funduszy i źródeł ich finansowania znajduje się w [tabeli 3](#).

## PFR Nieruchomości

### 2.3. PFR Nieruchomości

PFR Nieruchomości jest polską spółką akcyjną wchodzącą w skład Grupy Kapitałowej PFR: odpowiada za inwestycje Funduszu Sektora Mieszkań na Wynajem, Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych i Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju, Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych. Spółka jest liderem najmu instytucjonalnego w Polsce.

## Fundusze PFR Ventures

### EARLY STAGE

PFR Starter  
PFR Ventures

### BUSINESS ANGEL

PFR Biznest  
PFR Ventures

### GROWTH & EXPANSION

PFR OI  
PFR Ventures

### EARLY STAGE

PFR KOFFI  
PFR Ventures

### CORPORATE VENTURE CAPITAL

PFR NCBR CVC  
PFR Ventures

### IMPACT & CLEAN TECH

PFR Green Hub  
PFR Ventures

### PRIVATE EQUITY

PFR PE  
PFR Ventures

### VC HUB

PFR VC Hub  
PFR Ventures

### NATO INNOVATION FUND

NIF

Tabela 3. Lista ASI zarządzanych przez PFR Ventures

Nazwa programu	Nazwa funduszu	Numer #ID funduszu	Źródło finansowania
<b>PFR Starter</b>	PFR Starter FIZ	RFI 1437	Program Operacyjny Inteligentny Rozwój
	PFR Ventures Starter 2.0 ASI SKA	PLASI000510	Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki
<b>PFR Biznest</b>	PFR Biznest FIZ	RFI 1451	Program Operacyjny Inteligentny Rozwój
	PFR Ventures Biznest 2.0 ASI SKA	PLASI000507	Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki
<b>PFR Otwarte Innowacje</b>	PFR Otwarte Innowacje FIZ	RFI 1449	Program Operacyjny Inteligentny Rozwój
	PFR Ventures Otwarte Innowacje 2.0 ASI SKA	PLASI000511	Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki
<b>PFR KOFFI</b>	PFR KOFFI FIZ	RFI 1452	Program Operacyjny Inteligentny Rozwój
	PFR Ventures Koffi 2.0 ASI SKA	PLASI000509	Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki
<b>PFR NCBR CVC</b>	PFR NCBR CVC FIZ AN	RFI 1502	Program Operacyjny Inteligentny Rozwój (w tym środki Narodowego Centrum Badań i Rozwoju z tej samej perspektywy unijnej)
<b>PFR CVC</b>	PFR Ventures CVC 2.0 ASI SKA	PLASI000510	Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki
<b>PFR PE</b>			
<b>PFR Green Hub</b>	PFR Fundusz Funduszy FIZ	RFI 1597	Polski Fundusz Rozwoju
<b>PFR VC Hub</b>			
<b>Innovation Fund</b>	PFR Ventures Innovation Fund ASI SKA	PLASI000493	Polski Fundusz Rozwoju (w koordynacji z KPRM i MON)
<b>Inwestycje Bezpośrednie</b>	PFR Ventures Inwestycje Bezpośrednie ASI SKA	PLASI000486	Wierzytelności w ramach portfela ARP Venture, które zostały wniesione do spółki aportem z PFR

Zarząd spółki na dzień 31 grudnia 2023 r. tworzyli:

- Wojciech Caruk - Prezes Zarządu,
- Anna Błaszczuk-Jabłonowska - Członek Zarządu.

PFR Nieruchomości (poprzednio BGK Nieruchomości S.A.) utworzony został w 2013 r., a w skład GK PFR wszedł w październiku 2017 r.

W ramach Funduszu Sektora Mieszkań na Wynajem i Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju znajduje się ponad 8 tys. mieszkań użytkowanych i w budowie w 46 lokalizacjach w całej Polsce. Są to zarówno inwestycje w największych aglomeracjach: Warszawa, Krakowie, Wrocławiu, Trójmieście czy Łodzi, jak i w miastach średnich, takich jak Toruń, Radom, Wałbrzych czy Świdnik. W 2023 r. do użytkowania oddano 422 mieszkania.

PFR Nieruchomości w ramach zarządzania portfelami lokat FSMdR realizuje czynności nadzorcze nad działalnością spółek portfelowych, w tym spółki portfelowej FSMdR – PFR Mieszkania S.A.

PFR Mieszkania S.A. powstał w 2020 r., a od 1 października 2022 r. prowadzi działalność w zakresie świadczenia na rzecz spółek portfelowych FSMnW i FSMdR usług operacyjnych: koordynacji zarządzania nieruchomością gruntową, koordynacji działań marketingowych, zarządzania nieruchomością oraz koordynacji i nadzoru nad zarządzaniem najmem, jak również zarządzania gwarancjami i świadczenia usług w zakresie pełnienia funkcji project monitora i usług doradcy fazy projektowej.

## PFR Portal PPK

### 2.4. PFR Portal PPK

PFR Portal PPK jest spółką odpowiedzialną za gromadzenie i udzielenie informacji o Pracowniczych Planach Kapitałowych zgodnie

z treścią artykułu 77 Ustawy z 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych, t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 46 ze zm. („Ustawa o PPK”). Do głównych zadań PFR Portal PPK należą propagowanie programu prywatnych oszczędności emerytalnych pracowników zatrudnionych w Polsce oraz prowadzenie portalu informacyjnego poświęconego programowi PPK. W celu osiągnięcia rynkowej stopy zwrotu zainwestowanego kapitału spółka zakłada prowadzenie pozostałej działalności gospodarczej nieokreślonej w powyższej ustawie.

Na 31 grudnia 2023 roku w skład Zarządu spółki wchodził:

- Robert Zapotoczny – Prezes Zarządu.

W 2023 r. po raz pierwszy od początku funkcjonowania PPK przeprowadzony został tzw. autozapis, czyli ustawowy obowiązek – ciążyący na pracodawcach – ponownego zapisania do programu pracowników, którzy wcześniej zrezygnowali z oszczędzania w PPK.

#### Działalność informacyjno-edukacyjna

Portal internetowy mojeppk.pl jest jedynym oficjalnym źródłem informacji o Pracowniczych Planach Kapitałowych. W serwisie internetowym można znaleźć materiały takie jak poradniki, publikacje poświęcone zagadnieniom prawnym i przepisom kadrowo-płacowym, odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania, wzory dokumentów, akty prawne, a także podcasty, filmy, kalkulatory oszczędności, podatków i kosztów zarządzania oraz oferty instytucji finansowych. Materiały dotyczące PPK publikowane są nie tylko po polsku, ale także w językach angielskim, ukraińskim, białoruskim czy wietnamskim. Za pośrednictwem portalu uczestnicy PPK mogą uzyskać informację o wartości środków zgromadzonych na rachunkach PPK.

Logowanie do serwisu MojePPK, który umożliwia podgląd rachunku PPK uczestnika programu, jest możliwe z wykorzystaniem Profilu Zaufanego. Serwis znajduje się pod adresem <https://rachunek.mojeppk.pl/>.



Międzynarodowa konferencja „Społeczeństwo, gospodarka i finanse w obliczu zmienności rynku i demografii” zorganizowana przez PFR Portal PPK w kwietniu 2024 r.

### Działalność szkoleniowo-informacyjna

Działalność szkoleniowo-informacyjna PFR Portal PPK polega na prowadzeniu szkoleń dla pracodawców i pracowników dotyczących wdrożenia i funkcjonowania programu PPK. Przedstawiciele PFR Portal PPK biorą też udział w konferencjach i innych tego typu wydarzeniach, podczas których przybliżają ich uczestnikom warunki i zasady funkcjonowania PPK.

### Działalność redakcyjno-prawna

Do głównych zadań PFR Portal PPK należą także objaśnianie przepisów z zakresu Pracowniczych Planów Kapitałowych oraz publikacja poradników pomocnych dla pracodawców i pracowników, w szczególności w procesie wdrażania i funkcjonowania PPK. PFR Portal PPK zajmuje się również wypracowywaniem stanowisk w zakresie stosowania przepisów Ustawy o PPK w konsultacji z właściwymi instytucjami, m.in. z Urzędem Komisji Nadzoru Finansowego oraz Ministerstwem Rozwoju i Technologii.

### Centralna Informacja Emerytalna

7 lipca 2023 r. Sejm uchwalił Ustawę o Centralnej Informacji Emerytalnej („Ustawa o CIE”), która weszła w życie 5 października 2023 r. Zgodnie z art. 3 ust. 1 Ustawy o CIE do zadań PFR Portal PPK należy zapewnienie funkcjonowania CIE, w tym budowa, utrzymanie i rozwój systemu CIE, a także prowadzenie działań o charakterze informacyjnym, edukacyjnym oraz promocyjnym. W 2023 r. spółka PFR Portal PPK prowadziła prace przygotowawczo-analityczne zmierzające do realizacji zadań powierzonych przez Ustawę o CIE.

W ostatnim kwartale 2023 r., w ramach projektu CIE, spółka PFR Portal PPK przeprowadziła wstępne konsultacje rynkowe mające na celu rozpoznanie rynku wykonawców rozwiązań informatycznych dla systemu.

## PFR Operacje

### 2.5. PFR Operacje

PFR Operacje został powołany w październiku 2020 r. w celu podniesienia poziomu dojrzałości obszarów IT i bezpieczeństwa GK PFR, optymalizacji zakupów w tych obszarach oraz zwiększenia przejrzystości odpowiedzialności za utrzymanie i rozwój aplikacji i systemów IT.

Atak Rosji na Ukrainę zmienił sytuację w obszarze cyberbezpieczeństwa i ciągłości działania. Liczba cyberataków oraz innych agresywnych działań w tym obszarze znacząco wzrosła. Dlatego w 2023 r. szczególnie nacisk położony został na zbudowanie odporności operacyjnej poprzez rozszerzenie programów zarządzania ciągłością działania oraz cyberbezpieczeństwem. Brano przy tym pod uwagę apetyt na ryzyko i poziom tolerancji na zakłócenia w dostarczaniu produktów lub usług dla wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy.

Inicjatywy te koordynują zarządzanie ocenami ryzyka, jego monitorowanie i prowadzenie kontroli w następujących obszarach:

- bezpieczeństwo (cyfrowe i fizyczne),
- bezpieczeństwo informacji i prywatność,
- ciągłość działania procesów biznesowych,
- rozwój systemów i aplikacji,
- zgodność,
- niezawodność.

W skład Zarządu spółki na dzień 31 grudnia 2023 roku wchodził:

- Radosław Hoc – Członek Zarządu.

# Informacje o pozostałych podmiotach podporządkowanych



we know the cloud

## Operator Chmury Krajowej

Operator Chmury Krajowej jest spółką technologiczną utworzoną z inicjatywy PKO Banku Polskiego S.A. i Polskiego Funduszu Rozwoju w 2018 r. Od tego czasu podmiot stał się najbardziej wyspecjalizowaną dostawcą rozwiązań chmurowych na polskim rynku. Działa w modelu multicloud i oferuje zarówno własne produkty i usługi w ramach Platformy OChK, jak i rozwiązania strategicznych partnerów, globalnych dostawców chmury publicznej: Google i Microsoft. Dzięki temu zapewnia klientom swobodę wyboru między dostępnymi wariantami adopcji rozwiązań chmurowych. Zespół Operatora Chmury Krajowej składa się z wysokiej klasy specjalistów, inżynierów i inżynierów chmurowych, którzy pomagają firmom i instytucjom optymalizować procesy i koszty IT, dzięki czemu skracają czas

realizacji projektów i zwiększają efektywność działania. Operator Chmury Krajowej świadczy usługi migracji i transformacji architektury IT. Doradza w doborze rozwiązań z zakresu zaawansowanej analityki danych, sztucznej inteligencji i uczenia maszynowego, optymalnych dla danej branży i etapu rozwoju. Wspiera organizacje w budowaniu ich indywidualnej drogi do chmury oraz procesie transferu wiedzy niezbędnej do efektywnego korzystania z rozwiązań chmurowych.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku Zarząd spółki składał się z następujących osób:

- Michał Potoczek – Prezes Zarządu,
- Marcin Dzienniak – Wiceprezes Zarządu,
- Paweł Ławecki – Wiceprezes Zarządu,
- Krystian Najbert – Wiceprezes Zarządu.

## Ład korporacyjny

[2-9] [2-10] [2-11] [2-12] [2-13]

### 1. ZASADY ŁADU KORPORACYJNEGO

PFR jest spółką prawa handlowego, której 99,87% akcji należy do Skarbu Państwa. Przykłada ogromną wagę do transparentności działań oraz procesów decyzyjnych, które są wykonywane zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i najlepszymi praktykami rynkowymi.

Zasady funkcjonowania PFR określone zostały w dokumentach korporacyjnych, których wdrożenie i przestrzeganie zapewniają właściwe i zgodne z obowiązującymi przepisami prawa zarządzanie Spółką.

Spółka prowadzi działalność zgodnie ze swoim Statutem.

W celu zapewnienia właściwego działania organów Spółki uchwalone zostały regulaminy określające organizację i sposób wykonywania poszczególnych czynności przez te organy, tj. Regulamin Zarządu Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. oraz Regulamin Rady Nadzorczej Polskiego Funduszu Rozwoju S.A., a także Regulamin Walnego Zgromadzenia Spółki Polski Fundusz Rozwoju S.A.

Podmiotem prowadzącym rejestr akcjonariuszy Spółki jest Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna Oddział – Biuro Maklerskie w Warszawie z siedzibą w Warszawie.

W Spółce wdrożone zostały też liczne przepisy wewnętrzne regulujące działania pracowników w zgodzie z zasadami przez nią przyjętymi i przestrzeganymi. Wśród nich należy w szczególności wskazać: „Politykę zapobiegania i zarządzania konfliktami interesów”, „Politykę prezentową i przeciwdziałania korupcji”, „Dobre praktyki w mediach społecznościowych”, „Politykę przeciwdziałania zachowaniom niepożądanym” czy Kodeks Etyki Grupy Kapitałowej PFR.

### 2. FIRMA AUDYTORSKA UPRAWNIONA DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Rada Nadzorcza PFR dokonała wyboru PKF Consult sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w Warszawie do badania sprawozdania finansowego Spółki, sprawozdania skonsolidowanego Grupy Kapitałowej PFR za lata 2021 i 2022 z opcją przedłużenia obowiązującej umowy na kolejne dwa lata obrotowe (2023 i 2024). W 2023 roku Rada Nadzorcza PFR skorzystała z tej opcji. PKF Consult sp. z o.o. sp. k. jest również audytorem sprawozdań finansowych pozostałych spółek z Grupy Kapitałowej PFR.

### 3. WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZY

Kompetencje i przebieg Walnych Zgromadzeń PFR są określone szczegółowo w Statucie PFR i Stałym regulaminie Walnego Zgromadzenia.

Uchwały mogą być przyjęte mimo braku formalnego zwołania Walnego Zgromadzenia, jeżeli cały kapitał zakładowy jest reprezentowany, a nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego odbycia Walnego Zgromadzenia lub wniesienia poszczególnych spraw do porządku obrad.

Walne Zgromadzenie jest ważne, o ile reprezentowanych jest na nim co najmniej 50% akcji plus jedna, z zastrzeżeniem bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa. Wszystkie sprawy wnoszone na Walne Zgromadzenie na wniosek Zarządu powinny być uprzednio przedstawione Radzie Nadzorczej do zaopiniowania.

Uchwały Walnego Zgromadzenia muszą być powzięte kwalifikowaną większością 2/3 (dwóch trzecich) oddanych głosów, chyba że przepisy prawa lub postanowienia statutu przewidują surowsze wymogi dla powzięcia danej uchwały.

Uchwały Walnego Zgromadzenia wymagają sprawy zastrzeżone przepisami prawa, w tym w szczególności Kodeksu spółek han-

dlowych, lub postanowieniami Statutu. Do kompetencji Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy – oprócz innych spraw zastrzeżonych przepisami prawa, w tym szczególnie Kodeksu spółek handlowych – należą:

1. rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania z działalności oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy,
2. podjęcie uchwały o podziale zysku lub pokryciu straty,
3. rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej,
4. udzielenie członkom Rady Nadzorczej i Zarządu absolutorium z wykonania przez nich obowiązków,
5. określenie dnia dywidendy oraz terminu wypłaty dywidendy,
6. zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego,
7. zmiana Statutu,
8. podwyższenie lub obniżenie kapitału zakładowego,
9. emisja obligacji, obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa objęcia akcji oraz emisja warrantów subskrypcyjnych,
10. umorzenie akcji i określenie warunków tego umorzenia,
11. wybór podmiotu prowadzącego rejestr akcjonariuszy,
12. połączenie, podział lub likwidacja,
13. zawiązanie i połączenie ze spółką europejską,
14. tworzenie i znoszenie funduszy specjalnych,
15. powoływanie i odwoływanie członków Rady Nadzorczej,
16. ustalanie zasad wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej,
17. ustalanie zasad i wysokości wynagrodzenia członków Zarządu, w tym Prezesa Zarządu,
18. wyrażenie zgody na rozporządzenie składnikami aktywów trwałych w rozumieniu ustawy o rachunkowości, w przypadkach i na zasadach określonych przez Statut PFR,
19. wyrażenie zgody na nabycie składników aktywów trwałych, w rozumieniu ustawy o rachunkowości, o wartości przekraczającej: (a) 100 mln zł lub (b) 5% sumy aktywów w rozumieniu ustawy o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego,
20. wyrażenie zgody na objęcie albo nabycie akcji bądź udziałów innej spółki o wartości przekraczającej: (a) 100 mln zł lub (b) 10% sumy aktywów w rozumieniu ustawy o rachunkowości ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego,
21. wyrażenie zgody na zbycie akcji bądź udziałów innej spółki o wartości przekraczającej: (a) 100 mln zł lub (b) 10% sumy aktywów

w rozumieniu ustawy o rachunkowości ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego,

22. wyrażenie zgody na przekroczenie przez łączne koszty wynagrodzenia doradców Rady Nadzorczej kwoty przekraczającej 500 tys. zł netto w ciągu roku obrotowego,
23. nabycie i zbycie nieruchomości, użytkownika wieczystego lub udziału w nieruchomości nie wymagają uchwały walnego zgromadzenia z zastrzeżeniem punktów 18–19 powyżej.

#### **Informacja o odbytych Walnych Zgromadzeniach oraz realizacji uchwał Walnych Zgromadzeń oraz zaleceń podmiotu uprawnionego do wykonywania praw z akcji należących do Skarbu Państwa**

W 2023 r. odbyło się siedem Walnych Zgromadzeń PFR. PFR zrealizował uchwały podjęte przez Walne Zgromadzenie w 2023 roku.

#### **4. RADA NADZORCZA**

Rada Nadzorcza PFR działa na podstawie Statutu PFR oraz szczegółowych zasad funkcjonowania Rady Nadzorczej – Regulaminu Rady Nadzorczej PFR. Określa on również sposób procedowania i zakres kompetencji Rady Nadzorczej PFR.

Rada Nadzorcza może liczyć od trzech do siedmiu członków, powoływanych i odwoływanych na pięcioletnią wspólną kadencję przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy.

Członkowie Rady Nadzorczej wykonują swoje prawa i obowiązki osobiście. Rada Nadzorcza wybiera ze swego grona Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego i Sekretarza Rady Nadzorczej w przypadku, w którym nie dokona tego Walne Zgromadzenie w uchwale o powołaniu danego członka Rady Nadzorczej. Tak długo, jak długo w skład Rady Nadzorczej wchodzi przynajmniej trzech członków, Rada Nadzorcza jest zdolna do podejmowania wszelkich czynności przewidzianych przez prawo oraz Statut.

W ramach Rady Nadzorczej funkcjonują dwa Komitety powołane spośród członków Rady, pełniące stałe funkcje konsultacyjno-doradcze i opiniodawcze wobec Rady Nadzorczej PFR.

##### **Komitet Audytu**

Od 16 września 2014 r. w ramach Rady Nadzorczej funkcjonuje Komitet Audytu, wykonujący zadania w zakresie następujących dziedzin funkcjonowania PFR:

- sprawozdawczości finansowej w Spółce,
- planowania finansowego rocznego oraz realizacji planów finansowych,
- badania sprawozdań finansowych przez biegłego rewidenta,
- systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego,
- relacji PFR z podmiotami powiązanymi w rozumieniu ustawy o rachunkowości i przepisów Kodeksu spółek handlowych.

##### **Komitet Strategii**

27 lipca 2017 r. Rada Nadzorcza powołała spośród swoich członków Komitet Strategii.

Do zadań Komitetu Strategii należy w szczególności opiniowanie i przedstawianie rekomendacji Radzie Nadzorczej dotyczących wniosków lub informacji o charakterze strategicznym kierowanych do Rady Nadzorczej i wymagających jej akceptacji lub opinii. Ponadto Komitet Strategii monitoruje realizację strategii Spółki, strategicznych planów wieloletnich oraz planów operacyjnych Spółki, działalność

inwestycyjną Spółki istotną z punktu widzenia zadań Komitetu związanych z realizacją przyjętej w Spółce strategii oraz wykonuje inne zadania zlecone przez Radę Nadzorczą.

Komitet jest ponadto uprawniony w szczególności do: (i) badania wszelkiej pozostałej działalności Spółki istotnej z punktu widzenia zadań Komitetu Strategii związanych z realizacją przyjętej w Spółce strategii, w tym planów, projektów oraz scenariuszy i umów o charakterze strategicznym, (ii) żądania od Zarządu Spółki wszelkich informacji, sprawozdań i wyjaśnień niezbędnych do wykonywania zadań Komitetu i występowania z wnioskiem do Rady Nadzorczej o zlecenie opracowania ekspertyz lub opinii na użytek Komitetu Strategii w celu właściwej realizacji jego zadań.

Z uwagi na zmiany osobowe w składzie Rady Nadzorczej Spółki Rada Nadzorcza 23 marca 2023 r. dokonała zmian składu Komitetu Audytu oraz składu Komitetu Strategii.

Na dzień 1 stycznia 2023 r. skład Rady Nadzorczej przedstawiał się następująco:

- Magdalena Piłat – Przewodnicząca Rady Nadzorczej,
- Grzegorz Pazura – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- Kamila Majcher-Zalewska – Sekretarz Rady Nadzorczej,
- Tomasz Dudek – Członek Rady Nadzorczej,
- Anna Miazek – Członek Rady Nadzorczej,
- Piotr Szwarc – Członek Rady Nadzorczej.

W trakcie roku obrotowego skład Rady Nadzorczej uległ następującym zmianom:

1. na mocy Uchwały nr 2 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia PFR z 10 lutego 2023 r. w sprawie zmian w składzie Rady Nadzorczej Spółki ze składu Rady Nadzorczej odwołano Annę Miazek;
2. na mocy Uchwały nr 3 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia PFR z 10 lutego 2023 r. w sprawie zmian w składzie Rady Nadzorczej Spółki w skład Rady Nadzorczej powołano Annę Pietrzak;
3. na mocy Uchwały nr 2 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia PFR z 9 marca 2023 r. w sprawie zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki w skład Rady Nadzorczej powołano Artura Harca.

Na 31 grudnia 2023 r. skład Rady Nadzorczej przedstawiał się następująco:

- Magdalena Piłat – Przewodnicząca Rady Nadzorczej,
- Grzegorz Pazura – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- Kamila Majcher-Zalewska – Sekretarz Rady Nadzorczej,
- Tomasz Dudek – Członek Rady Nadzorczej,
- Artur Harc – Członek Rady Nadzorczej,
- Anna Pietrzak – Członek Rady Nadzorczej,
- Piotr Szwarc – Członek Rady Nadzorczej.

## 5. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU JAKO ORGANU

Zgodnie z postanowieniami Statutu PFR w brzmieniu na 31 grudnia 2023 r. Zarząd PFR mógł liczyć od jednego do pięciu członków. W skład Zarządu mogli wchodzić Prezes Zarządu oraz pozostali członkowie Zarządu jako Wiceprezesi Zarządu wybierani na okres wspólnej kadencji, przy czym w każdym czasie w skład Zarządu powinien wchodzić Prezes Zarządu. Po dacie bilansowej Statut PFR uległ zmianie w wyżej wskazanym zakresie. Zgodnie z obecnym brzmieniem postanowień Statutu PFR Zarząd PFR może liczyć od jednego do pięciu członków powoływanych na okres wspólnej kadencji. W skład Zarządu mogą wchodzić Prezes Zarządu oraz pozostali członkowie Zarządu, z których jeden lub niektórzy mogą pełnić funkcję Wiceprezesa Zarządu.

Powołanie na członka Zarządu następuje po przeprowadzeniu przez Radę Nadzorczą postępowania kwalifikacyjnego, którego celem jest sprawdzenie i ocena kwalifikacji kandydatów oraz wyłonienie najlepszego kandydata na członka Zarządu. W trakcie postępowania sprawdza się w szczególności spełnianie przez kandydatów na członków Zarządu warunków określonych w Ustawie z 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym, t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 125 z późn. zm. („Ustawa o ztmp”), implementowanych do Statutu PFR.

Kadencja Zarządu wynosi pięć lat.

Na 1 stycznia 2023 r. skład Zarządu drugiej kadencji przedstawiał się następująco:

- Paweł Borys – Prezes Zarządu powołany przez Radę Nadzorczą z dniem 1 maja 2016 r. (z dniem 30 czerwca 2018 r. powołany na drugą kadencję),
- Bartłomiej Pawlak – Wiceprezes Zarządu powołany przez Radę Nadzorczą z dniem 16 października 2017 r. (z dniem 30 czerwca 2018 r. powołany na drugą kadencję),
- Tomasz Fill – Wiceprezes Zarządu powołany przez Radę Nadzorczą z dniem 30 czerwca 2018 r.,
- Bartosz Marczuk – Wiceprezes Zarządu powołany przez Radę Nadzorczą z dniem 19 listopada 2018 r.

Skład Zarządu w ciągu roku obrotowego nie uległ zmianie. 31 grudnia 2023 r. druga kadencja Zarządu PFR zakończyła się, natomiast mandaty członków Zarządu drugiej kadencji wygasną najpóźniej z dniem zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2023 r.

4 grudnia 2023 r. Rada Nadzorcza PFR ogłosiła postępowanie kwalifikacyjne na stanowisko Prezesa Zarządu PFR trzeciej kadencji. Postępowanie zostało zakończone 29 grudnia 2023 r. bez rozstrzygnięcia.

### Wewnętrzny podział zadań i funkcje pełnione przez Członków Zarządu

Zarząd PFR działa na podstawie Statutu PFR i Regulaminu Zarządu PFR.

Zarząd prowadzi sprawy PFR i reprezentuje PFR na zewnątrz. Zarząd jest uprawniony do prowadzenia wszystkich spraw PFR niezastrzeżonych dla kompetencji Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej.

Obowiązkiem Zarządu jest opracowywanie rocznych planów działalności, rocznych planów finansowych oraz wieloletniej strategii rozwoju PFR.

Obowiązkiem Zarządu jest także składanie Radzie Nadzorczej kwartalnych sprawozdań obejmujących w szczególności informacje o:

1. podjętych uchwałach Zarządu i ich przedmiocie,
2. sytuacji Spółki, w tym w zakresie jej majątku, a także istotnych okolicznościach z zakresu prowadzenia spraw Spółki, w szczególności w obszarach operacyjnym, inwestycyjnym i kadrowym,
3. postępach w realizacji wyznaczonych kierunków rozwoju działalności Spółki, przy czym powinien wskazać na odstępstwa od wcześniej wyznaczonych kierunków i podawać zarazem uzasadnienie odstępstw,
4. transakcjach oraz innych zdarzeniach lub okolicznościach, które istotnie wpływają lub mogą wpływać na sytuację majątkową Spółki, w tym na jej rentowność i płynność,
5. zmianach uprzednio udzielonych Radzie Nadzorczej informacji, jeżeli zmiany te istotnie wpływają lub mogą wpływać na sytuację Spółki.

Sprawozdania, o których mowa powyżej, Zarząd może przekazywać Radzie Nadzorczej częściej niż raz na kwartał.

Realizacja obowiązków, o których mowa w pkt 2–5 powyżej, obejmuje również posiadane przez Zarząd informacje dotyczące spółek zależnych oraz spółek powiązanych.

Ponadto obowiązkiem Zarządu jest sporządzenie i przedstawienie Walnemu Zgromadzeniu wraz ze sprawozdaniem Zarządu z działalności Spółki za ubiegły rok obrotowy, zaopiniowane przez Radę Nadzorczą: roczne sprawozdanie o wydatkach reprezentacyjnych, wydatkach na usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi związane z zarządzaniem a także sprawozdania ze stosowania dobrych praktyk, o których mowa w art. 7 ust. 3 pkt 2 Ustawy o zzmp.

Na 1 stycznia 2023 r. w Spółce obowiązywał podział kompetencji członków Zarządu zatwierdzony przez Radę Nadzorczą PFR 4 sierpnia 2022 r. W trakcie roku obrotowego 2023 podział ten uległ zmianie w związku ze zmianami wprowadzonymi w Regulaminie Zarządu PFR, który został zatwierdzony przez Radę Nadzorczą PFR w dniu 23 marca 2023 r.

#### Posiedzenia Zarządu i podjęte uchwały

W roku obrotowym 2023 Zarząd PFR odbył 54 posiedzenia, podczas których podjął 790 uchwał, w tym 47 w trybie obiegowym, za pomocą środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Posiedzenia Zarządu były protokołowane, a protokoły przechowywane są w siedzibie PFR.

#### Posiedzenia Rady Nadzorczej

W roku obrotowym 2023 Rada nadzorcza PFR odbyła dziesięć posiedzeń, podczas których podjęła 86 uchwał, w tym 33 uchwały przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Posiedzenia Rady były protokołowane, a protokoły przechowywane są w siedzibie PFR.

#### 6. PROKURA

W roku obrotowym 2023 PFR miał trzech prokurentów. 12 października 2021 r. prokury łącznej we współdziałaniu z członkiem zarządu udzielono Annie Wawrzyńczak-Palyniczak, radczynie prawnej i Dyrektorce Departamentu Prawnego, oraz Mariuszowi Jaszczkowi, Dyrektorowi Zarządzającemu Pionu Finansów. 4 stycznia 2023 r. prokury łącznej we współdziałaniu z członkiem zarządu udzielono Piotrowi Bogusowi – Dyrektorowi Zarządzającemu Pionu Inwestycji.

#### 7. OPIS ISTOTNYCH POSTĘPOWAŃ TOCZĄCYCH SIĘ PRZED SĄDEM

Według stanu na 31 grudnia 2023 r. brak było postępowań sądowych z udziałem PFR, które mogłyby rzutować na działalność Spółki i generować znaczne potencjalne ryzyko istotnego negatywnego wpływu na sytuację finansową PFR, perspektywy, wyniki z działalności operacyjnej czy też zdolność do wypełniania zobowiązań.

Jednocześnie należy nadmienić, że wobec PFR kierowane są roszczenia związane z obsługą programów rządowych „Tarcza finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla Małych i Średnich Firm”, „Tarcza finansowa 2.0 Polskiego Funduszu Rozwoju dla Mikro, Małych i Średnich Firm” oraz „Tarcza finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla Dużych Firm” („Programy”), a aktualna na 31 grudnia 2023 r. ogólna wartość roszczeń pieniężnych na etapie sądowym wynosi około 9,5 mln zł. Jednocześnie roszczenia te nie mają indywidualnego wpływu na działalność Spółki i jej sytuację finansową. Wynika to m.in. z istnienia i przesłanek stosowania mechanizmu pokrycia przez Skarb Państwa kosztów ponoszonych przez PFR w związku z realizacją Programów.

#### 8. SPRAWOZDANIE ZARZĄDU ZE STOSOWANIA DOBRYCH PRAKTYK

Zgodnie z art. 7 ust. 3 pkt 2 Ustawy o zzmp z dnia 16 grudnia 2016 r. Prezes Rady Ministrów może określić dobre praktyki w szczególności w zakresie ładu korporacyjnego, społecznej odpowiedzialności biznesu oraz sponsoringu skierowane do spółek z udziałem Skarbu Państwa. Zgodnie ze Statutem PFR Zarząd Spółki jest zobowiązany sporządzić i przedstawić Walnemu Zgromadzeniu PFR sprawozdanie ze stosowania ww. praktyk.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania dobre praktyki w wyżej wymienionym zakresie nie zostały określone przez Prezesa Rady Ministrów.



## Paweł Borys

### Prezes Zarządu PFR

Jest absolwentem Wydziału Finansów i Bankowości Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie o specjalności międzynarodowych rynków finansowych.

Pracę rozpoczął w 2000 r. jako główny ekonomista w Grupie Erste Bank w Polsce. Zajmował się prognozami makroekonomicznymi dla polskiej gospodarki oraz analizami rynków finansowych.

Od 2001 r. szef działu analiz, zarządzający funduszami, a następnie Dyrektor Departamentu Inwestycji w ramach funduszy inwestycyjnych w Grupie Deutsche Bank – Deutsche Asset Management oraz w DWS – drugiej największej firmie zarządzania aktywami na świecie. Zarządzał programami emerytalnymi dla wiodących polskich instytucji finansowych, takich jak Narodowy Bank Polski oraz GPW w Warszawie. Dwukrotnie otrzymał nagrodę za najlepsze wyniki inwestycyjne funduszy na polskim rynku.

Od sierpnia 2005 do kwietnia 2010 r. współtworzył polską firmę specjalizującą się w inwestycjach na rynku private equity i venture capital – pełnił funkcje Wiceprezesa spółki inwestycyjnej i doradczyci AKJ Capital S.A. oraz Prezesa Zarządu spółki AKJ Investment TFI. Od maja 2010 do kwietnia 2016 r. Dyrektor Zarządzający w PKO Banku Polskim S.A. odpowiadający za obszar analiz ekonomicznych, strategię i rozwój grupy kapitałowej oraz relacje inwestorskie.

Uczestniczył w opracowaniu i wdrożeniu dwóch strategii rozwoju PKO BP S.A., w efekcie których znacząco umocnił on swoją pozycję lidera rynku bankowego w Polsce. Prowadził m.in. zakończony sukcesem proces restrukturyzacji Kredobank na Ukrainie, wdrożenie aliansu strategicznego pomiędzy amerykańską firmą płatniczą EVO Payments International a eService S.A., przejęcie i integrację Nordea Bank Polska S.A., wdrożenie nowego modelu sprzedaży ubezpieczeń w PKO BP S.A.

Od maja 2016 r. Prezes Zarządu PFR. Wdrożył reformę systemu polskich instytucji rozwojowych w ramach Grupy PFR oraz program Pracowniczych Planów Kapitałowych. Odpowiedzialny za opracowanie i wdrożenie działań antykryzysowych przeciwdziałających skutkom pandemii COVID-19, w tym Tarczy finansowej PFR.

Od 2016 r. Przewodniczący Rady Nadzorczej Banku Gospodarstwa Krajowego. Od 2018 r. Przewodniczący Rady Naukowej Polskiego Instytutu Ekonomicznego.

Ma szerokie kontakty z międzynarodowymi inwestorami i instytucjami finansowymi oraz rozległe doświadczenie korporacyjne, zdobyte podczas pracy w 18 radach nadzorczych spółek w Polsce i za granicą, w tym trzech banków, zakładu ubezpieczeń oraz TFI.

#### Na dzień 31 grudnia 2023 r. do zakresu działań Prezesa Zarządu należało kierowanie pracą Zarządu i bieżącą działalnością PFR, w tym nadzór nad:

- pracą obszaru strategii i organizacji,
  - organizacją zarządzania i pracą biura zarządu,
  - przeprowadzaniem analiz,
  - realizacją strategii,
  - zarządzaniem zasobami ludzkimi,
  - obsługą prawną z wyłączeniem sprawowania nadzoru właścicielskiego nad spółkami, w których PFR zaangażowany jest kapitałowo,
  - zapewnieniem zgodności,
  - zarządzaniem ryzykiem,
  - realizacją programów rozwoju innowacji,
  - bezpieczeństwem,
  - audytem wewnętrznym w zakresie administracyjnym,
  - zapewnieniem ochrony danych osobowych,
  - realizacją przez PFR programów i zadań, powierzonych do realizacji Spółce na podstawie właściwych umów,
  - pracą pionu inwestycji,
  - pracą obszaru inwestycji,
- a także
- udział w procesach inwestycyjnych PFR zgodnie ze Strategią PFR oraz Procedurą podejmowania decyzji inwestycyjnych,
  - pozyskiwanie projektów inwestycyjnych,
  - realizacja inwestycji infrastrukturalnych,
  - realizacja inwestycji kapitałowych i dłużnych,
  - zarządzanie portfelem inwestycyjnym,
  - nadzór nad obsługą prawną inwestycji.



**Bartłomiej Pawlak**  
Wiceprezes Zarządu PFR

Jest absolwentem Uniwersytetu Warszawskiego, Executive Studies in Finance Ernst & Young Academy of Business i SGH, Advanced Management Program na IESE Business School oraz Advanced Investment Program Stanford/QHA. Stypendysta Herbert Hoover Institute i Woodrow Wilson Center for Scholars.

Przed objęciem funkcji w PFR był członkiem zarządu BGK Nieruchomości. Założyciel i prezes spółki BOŚ Eko Profit S.A., ma wieloletnie doświadczenie w zarządzaniu instytucjami finansowo-inwestycyjnymi. Był również związany z Grupą PKO BP S.A., gdzie odpowiadał m.in. za restrukturyzację i stworzenie nowego modelu zarządzania operacyjnego, oraz z PGNiG S.A., gdzie wdrożył strategię w obszarze konsolidacji działalności handlowej i upstreamu zagranicznego oraz zainicjował proces budowy terminala LNG.

Pełnił też funkcję menedżera w międzynarodowych firmach doradczych (Arthur Andersen i Ernst & Young), gdzie był odpowiedzialny m.in. za usługi dla polskich przedsiębiorców.

**Na dzień 31 grudnia 2023 r. do zakresu działań Wiceprezesa Zarządu właściwego dla obszaru finansów i rozwoju należał nadzór nad:**

- pracą obszaru finansów i rozwoju,
- realizacją inwestycji samorządowych, w tym udziałem w procesach inwestycyjnych Spółki zgodnie z Procedurą podejmowania decyzji inwestycyjnych dla inwestycji samorządowych,
- sprawozdawczością finansową Spółki, raportowaniem zrównoważonego rozwoju Spółki oraz kontrolingiem,
- przygotowaniem i weryfikacją wykonania rocznych i długoterminowych planów i prognoz finansowych Spółki,
- kwestiami finansowania działalności Spółki oraz kwestiami finansowania programów i zadań powierzonych do realizacji Spółce na podstawie właściwych umów, zarządzania płynnością oraz relacjami Spółki z podmiotami zabezpieczającymi jej usługi finansowe oraz usługi związane z dłużnymi papierami wartościowymi emitowanymi przez Spółkę, nadzór nad dokonywaniem przez Spółkę wypłat w ramach planu rozwojowego, o którym mowa w art. 5 pkt 7aa Ustawy o zasadach
- prowadzenia polityki rozwoju (KPO), zgodnie z umową zawartą z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, o której mowa w art. 14In ust. 5 Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
- opracowaniem i przyjęciem, w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego oraz ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, planu finansowego rachunku do obsługi środków przeznaczonych na finansowanie planu rozwojowego, o którym mowa w art. 5 pkt 7aa Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (KPO), zgodnie z umową zawartą z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, o której mowa w art. 14In ust. 5 Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
- obszarem zrównoważonego rozwoju (ESG) w Spółce,
- koordynacją nad procesem udziału Grupy Kapitałowej PFR w transformacji energetycznej (PFR Green Hub).



**Tomasz Fill**  
Wiceprezes Zarządu PFR

Jest absolwentem Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Ukończył także podyplomowe studia z zakresu ubezpieczeń na Akademii Finansów w Warszawie oraz program Executive MBA we Francuskim Instytucie Zarządzania.

Pracował w największych polskich firmach, w tym notowanych na warszawskiej giełdzie, w branżach finansowej, energetycznej i telekomunikacyjnej. Zarządzał zespołami komunikacji, marketingu i relacji inwestorskich. Odpowiadał także za komunikację strategiczną spółek na rynkach zagranicznych, w tym w Czechach, na Litwie i w Niemczech. W latach 2016–2017 pracował w PFR, gdzie odpowiadał za komunikację i marketing oraz koordynację współpracy podmiotów z Grupy PFR. W kwietniu 2018 r. powołany w skład Zarządu PFR, a 30 czerwca 2018 r. powołany na kolejną kadencję.

**Na dzień 31 grudnia 2023 r. do zakresu działań Wiceprezesa Zarządu właściwego dla obszaru komunikacji, marketingu i technologii należał nadzór nad:**

- pracą obszaru komunikacji, marketingu i technologii,
- komunikacją zewnętrzną i wewnętrzną oraz promocją działalności PFR i programów lub zadań powierzonych do realizacji PFR na podstawie właściwych umów, w szczególności nad realizacją kampanii informacyjnych i mediowych dotyczących Pracowniczych Planów Kapitałowych i Tarczy finansowej PFR,
- utrzymaniem i rozwojem systemów teleinformatycznych,
- wykonywaniem obowiązków wynikających ze sprawowania nadzoru właścicielskiego nad spółkami, w których PFR zaangażowany jest kapitałowo,
- koordynowaniem procesów zakupowych oraz zapewnianiem administracyjnych i technicznych warunków funkcjonowania jednostek organizacyjnych PFR.



**Bartosz Marczyk**  
Wiceprezes Zarządu PFR

Ukończył socjologię na Uniwersytecie Warszawskim, studia doktoranckie z ekonomii w Instytucie Pracy i Spraw Socjalnych oraz podyplomowe studia w zakresie stosunków międzynarodowych na UW i Akademii Obrony Narodowej.

Pracę zawodową rozpoczynał w jednym z OFE, później pracował w Urzędzie Nadzoru nad Funduszami Emerytalnymi. Następnie został dziennikarzem zajmującym się polityką społeczną w „Gazecie Prawnej”, gdzie kierował również działem Praca. W swojej karierze był także szefem działu w „Dzienniku Gazecie Prawnej”, zastępcą redaktora naczelnego dziennika „Rzeczpospolita” oraz tygodnika „Wprost”. Prowadził w Telewizji Republika program *Ekonomia raport*.

W 2015 r. został powołany na stanowisko podsekretarza stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, gdzie odpowiadał za politykę rodzinną oraz cyfryzację. Z powodzeniem wdrożył m.in. Program 500+ i Program Dobry Start. Jest także współautorem digitalizacji procesu składania wniosków o świadczenia na rzecz rodzin. W trakcie pracy w Ministerstwie był członkiem Komitetu do Spraw Europejskich, Rady Mieszkalnictwa (program Mieszkanie+) oraz zespołu ds. opracowania polityki imigracyjnej RP.

**Na dzień 31 grudnia 2023 r. do zakresu działań Wiceprezesa Zarządu właściwego dla obszaru programów rozwojowych należał nadzór nad:**

- pracą obszaru programów rozwojowych, w tym w szczególności w zakresie związanym z realizacją PPK,
- wdrożeniem systemu ewidencji i rozliczeń systemu PPK,
- funkcjonowaniem systemu ewidencji i rozliczeń systemu PPK,
- wdrożeniem systemu szkoleń oraz opracowanie materiałów dotyczących (i) systemu PPK we współpracy ze spółką PFR Portal PPK, lub (ii) wybranych programów rozwojowych realizowanych w ramach obszaru programów rozwojowych i zadań powierzonych do realizacji PFR na podstawie właściwych umów,
- wsparciem kampanii informacyjnej na temat systemu PPK realizowanej przez obszar marketingu i technologii oraz spółkę PFR Portal PPK,
- wsparciem funkcjonowania call center na potrzeby: (i) systemu PPK, wdrażanego przez obszar marketingu i technologii we współpracy ze spółką PFR Portal PPK, lub (ii) wybranych programów rozwojowych realizowanych w ramach obszaru programów rozwojowych i zadań powierzonych do realizacji PFR na podstawie właściwych umów,
- wsparciem i obsługą klienta,
- działalnością operacyjną i realizacją zadań spółki PFR Portal PPK,
- wdrażaniem systemu Centralnej Informacji Emerytalnej,
- działaniami operacyjnymi dotyczącymi programów pomocowych dla firm z sektora MSP: Tarcz finansowych 1.0 oraz 2.0.
- realizacją programu PFR Tech Hub, którego celem jest wsparcie rozwoju zaawansowanych technologii.



Zarząd PFR

# System zarządzania ryzykiem

Głównym celem procesu zarządzania ryzykiem jest zapewnienie, że istotne ryzyka towarzyszące działalności Spółki są identyfikowane, odpowiednio mierzone, raportowane i kontrolowane. Mając na uwadze działalność PFR na podstawie KSH i Ustawy o SIR, a także zaangażowanie Spółki w obsługę programów, PFR jest narażony na prawdopodobieństwo materializacji opisanych poniżej czynników ryzyka. Dokładając należytej staranności w zakresie zarządzania ryzykiem, PFR implementuje na zasadzie proporcjonalności i adekwatności rozwiązania zmierzające do efektywnej minimalizacji ich materializacji zgodnie z najlepszymi praktykami obowiązującymi na rynku. Proces zarządzania ryzykiem w ramach Spółki zorganizowany został w ramach trzech niezależnych, wzajemnie się uzupełniających linii obrony. Cel oraz zasady działania systemu zarządzania ryzykiem obejmują identyfikację, szacowanie oraz monitorowanie ryzyk występujących w działalności PFR, w celu zapewnienia prawidłowości procesu wyznaczania i realizacji szczegółowych celów prowadzonej przez PFR działalności oraz wdrożenie modelu III linii obrony opartego na niezależnych poziomach:

- I linia – wszystkie jednostki organizacyjne PFR, które są odpowiedzialne za działanie zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa oraz regulacjami wewnętrznymi PFR, podejmowanie działań zaradczych w przypadku zagrożenia realizacji zdefiniowanych zadań przypisanych do swojej jednostki organizacyjnej oraz identyfikację kluczowego ryzyka w swojej jednostce organizacyjnej. Osoby kierujące jednostkami raportują bezpośrednio do członków Zarządu odpowiedzialnych za poszczególne obszary.
- II linia – dedykowane jednostki organizacyjne zapewniające uzupełniającą wiedzę specjalistyczną w zakresie poszczególnych ryzyk. Jednostki te przedstawiają Zarządowi kwartalne podsumowania. W skład II linii obrony wchodzi m.in. Departament Zarządzania Zgodnością, który przedstawia kwartalne podsumowania w zakresie monitorowania ryzyka braku zgodności do niezależnie działającego przez Radzie Nadzorczej Komitetu Audytu.
- III linia – audyt wewnętrzny, działający niezależnie i obiektywnie. Celem jest przysporzenie wartości i usprawnienie działalności operacyjnej Spółki. Polega na systematycznej i dokonywanej w uporządkowany sposób ocenie adekwatności i efektywności systemu kontroli wewnętrznej i innych elementów systemu zarządzania. Pomaga Spółce osiągać cele i dostarcza zapewnienia o skuteczności tych procesów, również poprzez doradztwo. Zadania realizowane są zgodnie z zatwierdzonym przez Komitet Audytu planem audytu. Wyniki poszczególnych audytów prezentowane są na posiedzeniach Zarządu oraz w ramach niezależnego Komitetu Audytu.

Wszystkie trzy linie obrony w ramach systemu zarządzania ryzykiem w PFR stosują odpowiednio mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują ich przestrzeganie.

## 1. RYZYKO KREDYTOWE

Ryzyko kredytowe oznacza ryzyko nieoczekiwane niewykonania, wykonania w części lub opóźnienia wykonania zobowiązania (w tym finansowego) przez kontrahenta. Bardzo istotne są w tym przypadku badanie i ocena kontrahenta, a także bieżące monitorowanie spłat należności, szczególnie pod względem terminowości. Ważne jest także zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń zagwarantowanych umownie. W przypadku niespełniania obowiązków wynikających z umowy pojawia się ryzyko poniesienia straty finansowej przez Spółkę. Ryzyko kredytowe występuje zarówno bezpośrednio w PFR i dotyczy umów inwestycyjnych podpisanych przez Spółkę

w własnym imieniu, jak i pośrednio, poprzez certyfikaty inwestycyjne, za którymi stoi portfel inwestycji dokonywanych przez Spółkę w imieniu i na rzecz funduszy, w których PFR jest inwestorem. Ryzyko jest związane przede wszystkim z dłużnymi instrumentami finansowymi. Celem zarządzania ryzykiem jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela wiarygodności z tytułu udzielonych pożyczek oraz innych inwestycji w dłużne instrumenty finansowe. Ograniczenie tego ryzyka jest możliwe dzięki zachowaniu odpowiedniej strukturyzacji transakcji.

## 2. RYZYKO PŁYNNOŚCI

Ryzyko płynności jest rozumiane jako brak możliwości regulowania zobowiązań finansowych w momencie ich wymagalności w ramach prowadzonej przez PFR działalności spowodowane niewłaściwym planowaniem przepływów finansowych, a także brak możliwości pozyskiwania kapitału na rozwój lub dalsze prowadzenie działalności. Spółka na bieżąco monitoruje przepływy pieniężne oraz wykonuje prognozy płynności i zapewnia środki pieniężne w kwocie wystarczającej na pokrycie oczekiwanych wydatków operacyjnych i bieżących oraz długoterminowych zobowiązań inwestycyjnych poprzez utrzymywanie odpowiednich kwot na lokatach bankowych w strukturze czasowej dopasowanej do struktury zobowiązań przy zachowaniu buforów elastyczności.

## 3. RYZYKO RYNKOWE

Ryzyko rynkowe polega na tym, że zmiany takich wskaźników jak kursy walutowe, stopy procentowe i płynność rynków kapitałowych będą wpływać na wyniki Spółki, wartość posiadanych instrumentów finansowych oraz możliwości wyjścia z inwestycji. Celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest utrzymanie i kontrolowanie stopnia narażenia Spółki na ryzyko rynkowe w akceptowalnych granicach przy jednoczesnym dążeniu do optymalizacji stopy zwrotu z inwestycji. Spółka zarządza tym ryzykiem zarówno w stosunku do umów inwestycyjnych zawartych bezpośrednio przez Spółkę, jak również w stosunku do umów inwestycyjnych zawieranych przez Spółkę w imieniu i na rzecz funduszy, w których PFR jest inwestorem.

### Ryzyko walutowe

Obecnie Spółka nie jest w materialny sposób narażona na ryzyko walutowe. Inwestycje, zarówno te dokonane bezpośrednio przez Spółkę, jak i te dokonane pośrednio poprzez fundusze, w których PFR jest inwestorem, są realizowane w złotych polskich, przyszłe przepływy pieniężne planowane są również w złotych polskich. W przypadku projektów charakteryzujących się generowaniem części przepływów w walucie obcej Spółka minimalizuje ryzyko walutowe poprzez odpowiednią strukturyzację transakcji oraz uwzględnianie ryzyka walutowego w modelach będących podstawą oceny projektów inwestycyjnych.

### Ryzyko stopy procentowej

Działalność Spółki – zarówno w przypadku inwestycji dokonywanych bezpośrednio przez Spółkę, jak i tych dokonywanych pośrednio poprzez fundusze, w których PFR jest inwestorem, gdyż te wpływają na wartość posiadanych przez Spółkę certyfikatów inwestycyjnych – jest nierozdzielnie związana z długoterminowymi inwestycjami, z których część jest w naturalny sposób narażona na ryzyko stopy procentowej, poprzez ustalenie stałej stopy zwrotu z inwestycji. Ryzyko to może się materializować poprzez nieosiągnięcie zakładanej premii za ryzyko w stosunku do stopy wolnej od ryzyka. Spółka dąży do ograniczenia tego ryzyka poprzez jego uwzględnianie w strukturze transakcji lub odpowiednich klauzulach

## Rada Nadzorcza

Nadzór funkcjonalny nad systemem kontroli wewnętrznej sprawowany przez komitet audytu RN

## Zarząd

Zaprojektowanie i wdrożenie oraz zapewnienie funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej

## Kierujący jednostkami organizacyjnymi

### I LINIA OBRONY

Kontrola funkcjonalna i raportowanie jej wyników

### II LINIA OBRONY

Wiedza specjalistyczna. Kontrola ryzyka wymagającego wiedzy specjalistycznej

## Komórka ds. audytu

Ocena systemu kontroli wewnętrznej

pozwalających na renegotjowanie zwrotu z inwestycji w przypadku zaistnienia określonych przesłanek. Ryzyko stopy procentowej może również zmaterializować się poprzez wzrost kosztów odsetkowych wynikający z pożyczki udzielonej przez PKO BP opartej na zmiennym oprocentowaniu. Ryzyko to częściowo kompensowane jest poprzez odpowiednią dywersyfikację lokat oraz zarządzanie terminami zakładanych lokat. Dodatkowo w przypadku istnienia przesłanek do podwyżki stóp procentowych lokaty zakładane są na krótsze terminy

#### 4. RYZYKO BRAKU ZGODNOŚCI

Ryzyko braku zgodności oznacza ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych, standardów rynkowych oraz przyjętych standardów postępowania (w tym zasad etycznych) lub kodeksów dobrych praktyk rynkowych. W celu właściwego zarządzania ryzykiem braku zgodności towarzyszącym działalności Spółki PFR, aby dostosować swą działalność do obowiązujących na rynku standardów, wdrożył System Zgodności konstytuujący rozwiązania zmierzające do ograniczenia prawdopodobieństwa materializacji ryzyka braku zgodności. Jednostką odpowiedzialną za zarządzanie oraz monitorowanie ryzyka braku zgodności w PFR jest Departament Zarządzania Zgodnością, który odpowiada m.in. za:

- zarządzanie ryzykiem braku zgodności (compliance regulacyjny), czyli zgodność z przepisami prawa oraz przeglądy i aktualizację procedur wewnętrznych,
- monitoring ryzyka braku zgodności, czyli kontrole funkcjonalne ryzyka braku zgodności w ujęciu pionowym oraz poziomym przy wykorzystaniu Matrycy Zgodności oraz realizowane kontrole doraźne,
- inne obszary, takie jak weryfikacja klientów i kontrahentów w procesie zakupowym oraz inwestycyjnym (KYC) i realizacja procesu weryfikacji z listami sankcyjnym; zarządzanie konfliktami interesów w procesie zakupowym i inwestycyjnym oraz zarządzanie informacją poufną w świetle regulacji MAR; Kodeks Etyki oraz przeciwdziałanie korupcji oraz zgłaszanie naruszeń (whistleblowing).

#### 5. RYZYKO OPERACYJNE

Rozumiane jako ryzyko wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, które mogą zakłócić prawidłowe funkcjonowanie PFR. Do kategorii tej należą także ryzyko związane z bezpieczeństwem informacji i ciągłością działania oraz ryzyko nadużyć.

#### 6. RYZYKO INWESTYCYJNE

Rozumiane jako ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanej stopy zwrotu z inwestycji w założonym czasie lub poniesienia straty związanej z inwestycją. GK PFR monitoruje inwestycje własne i określa ścieżkę wyjścia z inwestycji. W ramach procesu selekcji inwestycji przeprowadzana jest ocena ryzyk związanych z inwestycją, jak również analiza finansowa przedmiotu inwestycji (due diligence). Wprowadzane są limity inwestycyjne w zakresie działalności dotyczącej zarządzania portfelem lub częścią portfela funduszy. W celu prowadzenia skutecznego nadzoru PFR dąży do wprowadzenia przedstawiciela funduszu do organów spółek portfelowych.

#### 7. RYZYKO POLITYCZNE

Wynika głównie z nieprzewidywalnych zmian politycznych lub niestabilności politycznej w danym kraju. Może dotyczyć między innymi zmiany rządu lub zmian na innych wysokich stanowiskach państwowych, decyzji rządu co do uwarunkowań prawnych funkcjonowania przedsiębiorstw i gospodarki jako całości, np. zmiany podatków, wydatków rządowych. Aby zminimalizować ryzyko polityczne Spółka na bieżąco monitoruje rządowe plany rozwoju gospodarczego, zmiany rządowej strategii oraz projekty lub proponowane zmiany do obowiązujących przepisów prawa z punktu widzenia wpływu na działalność prowadzoną przez PFR. Spółka, o ile taka możliwość zostanie jej zagwarantowana, aktywnie

uczestniczy w konsultacjach publicznych i opiniowaniu w ramach rządowego procesu legislacyjnego, w szczególności w zakresie zmian mających potencjalny wpływ na działalność PFR.

#### 8. RYZYKO PROJEKTOWE

Rozumiane jako prawdopodobieństwo wystąpienia sytuacji, która może oddziaływać zarówno pozytywnie, jak i negatywnie na jakość, zakres, koszty, harmonogram projektu. Charakterystyczną cechą ryzyka jest możliwość oszacowania prawdopodobieństwa jego wystąpienia oraz siły oddziaływania na projekt. Materializacja ryzyka może skutkować wystąpieniem dodatkowych kosztów, strat, opóźnień, które w konsekwencji mogą oznaczać wystąpienie zdarzenia uniemożliwiającego realizację części lub całości projektu. Ryzyko może oddziaływać również pozytywnie, np. poprzez skrócenie czasu trwania inicjatywy. System do zarządzania projektami działa w pełni operacyjnie, wspiera przebieg projektów realizowanych zgodnie z przyjętą Metodą Zarządzania Projektami. GK PFR monitoruje realizację projektów, w szczególności bada wykonanie założonego budżetu oraz terminowość podejmowanych działań w ramach realizacji każdego z projektów. W Grupie Kapitałowej PFR funkcjonuje Komitet Projektowy, którego celem jest monitoring projektów interdyscyplinarnych realizowanych w spółkach wchodzących w skład GK PFR.

#### 9. RYZYKO STRATEGICZNE

Spowodowane niewłaściwymi decyzjami dotyczącymi strategii rozwoju GK PFR, nieodpowiednią lub niepełną realizacją przyjętej strategii oraz brakiem podejmowania działań lub niewłaściwą reakcją na zmiany w otoczeniu Spółki. GK PFR dokonuje analizy otoczenia rynkowego i gospodarczego oraz regularnie weryfikuje wykonanie założonych planów poprzez monitorowanie aktualności założonych celów i działań przyjętych w strategii.

#### 10. RYZYKO UTRATY REPUTACJI

Ryzyko utraty reputacji należy rozumieć jako negatywny odbiór wizerunku PFR przez klientów, kontrahentów, inwestorów, regulatorów, nadzór i/lub opinię publiczną. Ryzyko to może być pochodną każdego z pozostałych rodzajów ryzyka. Spółka poprzez działania różnych jednostek organizacyjnych oraz określoną strategię komunikacji zewnętrznej podejmuje szereg aktywności zmierzających do minimalizowania materializacji tego ryzyka. Jako podstawowe narzędzie zapobiegawcze powstawania tego ryzyka w spółce w ramach pierwszej linii obrony wszyscy kierownicy jednostek organizacyjnych są zobowiązani do systematycznej kontroli funkcjonalnej.

#### 11. RYZYKO PRAWNE

Ryzyko prawne identyfikowane przez Spółkę w ramach prowadzonej działalności związane jest przede wszystkim ze zmianami w powszechnie obowiązujących przepisach prawa i orzecznictwie lub też brakiem odpowiednich przepisów w obszarach mających wpływ na funkcjonowanie i działalność Spółki. Wskazane zmiany w przepisach lub brak przepisów w odpowiednich obszarach mogą mieć niekorzystny wpływ na działania Spółki. Mogą też spowodować brak możliwości sprawnej i efektywnej ich realizacji.

Dodatkową kategorią ryzyka prawnego, mogącą mieć wpływ na prowadzenie przez PFR działalności, jest ryzyko niekorzystnych rozstrzygnięć sądów orzekających w sprawach spornych GK PFR z innymi podmiotami. W Spółce w celu minimalizacji ryzyka prawnego wskazanego wyżej wdrożone zostały odpowiednie procesy opiniowania umów, regulacji, procedur wewnętrznych i innych dokumentów. W ramach pracy wewnętrznego Departamentu Prawnego PFR zapewnia odpowiednią obsługę prawną, natomiast w przypadku złożonych transakcji lub projektów korzysta z zewnętrznych, doświadczonych doradców prawnych. Spółka prowadzi też stały monitoring zmian w przepisach prawa i na bieżąco ocenia ich wpływ na działalność PFR.

# System zarządzania zgodnością

Funkcjonowanie Systemu Zarządzania Zgodnością zapewnia zgodność z prawem, standardami rynkowymi oraz etycznymi zasadami prowadzenia działalności. Celem Systemu Zarządzania Zgodnością jest zwiększanie poziomu bezpieczeństwa oraz stabilności Spółki. System oparty jest na tzw. Filarach Zgodności PFR oraz zarządzany przez wyspecjalizowaną jednostkę organizacyjną – Departament Zarządzania Zgodnością.

## 1. STRATEGIA ZARZĄDZANIA ZGODNOŚCIĄ

Charakter działalności prowadzonej przez PFR, obowiązujące Spółkę przepisy oraz najnowsze standardy rynkowe doprowadziły do wdrożenia w 2021 r. Strategii Zarządzania Zgodnością realizowanej przez Departament Zarządzania Zgodnością. Struktura organizacyjna departamentu umożliwia skuteczne zarządzanie i kontrolę ryzyka braku zgodności, a także dostosowana jest do wielkości i stopnia złożoności działalności PFR. W zakresie działania Departamentu Zarządzania Zgodnością znajduje się zarówno compliance regulacyjny odpowiedzialny za obszar związany z weryfikacją zmian w otoczeniu prawnym oraz zarządzanie wewnętrznymi procesami legislacyjnymi, jak i monitorowanie ryzyka braku zgodności przy użyciu Matrycy Zgodności i jego kontrolę poprzez weryfikację bieżącą oraz testowanie. W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu niezależności kierujący departamentem podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu PFR.

## 2. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM ZGODNOŚCI

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności w PFR zorganizowany jest w modelu trzech linii obrony:

- I linia obrony – zarządzanie i kontrola ryzyka braku zgodności występującego w działalności operacyjnej PFR wykonywana jest w formie kontroli funkcjonalnej realizowanej przez kierujących jednostkami organizacyjnymi oraz pracowników realizujących zadania mogące generować ryzyko braku zgodności,
- II linia obrony – dedykowane jednostki organizacyjne zapewniające uzupełniającą wiedzę specjalistyczną oraz wsparcie, monitorowanie i kontrolę funkcji I linii, w szczególności w obszarze zapewnienia zgodności z prawem (poprzez wdrożenie Systemu Kontroli Wewnętrznej oraz Systemu Zapewnienia Zgodności), bezpieczeństwa informacji, ochrony danych osobowych oraz zarządzania ryzykiem na poziomie PFR,
- III linia obrony – działalność komórki audytu wewnętrznego.

Elementami zarządzania ryzykiem braku zgodności są identyfikacja, pomiar, ocena, ograniczanie, monitorowanie, kontrola oraz raportowanie. W PFR stosowane są mechanizmy kontrolne dla ryzyka braku zgodności, a ich przestrzeganie jest niezależnie monitorowane poprzez weryfikację bieżącą oraz testowanie. Wyniki kontroli funkcjonalnej podlegają okresowym przeglądom dokonywanym przez Departament Zarządzania Zgodnością w celu dokonania oceny skuteczności monitorowania implementacji przez jednostki organizacyjne regulacji wewnętrznych oraz działania zgodnie z przepisami prawa, procedurami wewnętrznymi, rekomendacjami regulatorów oraz kodeksami dobrych praktyk i standardami rynkowymi. Ponadto w ramach zarządzania ryzykiem braku zgodności departament ten

odpowiada za obszary takie jak weryfikacja klientów i kontrahentów w procesie zakupowym oraz inwestycyjnym (KYC) i realizacja procesu weryfikacji z listami sankcyjnym, zarządzanie konfliktami interesów w procesie zakupowym i inwestycyjnym oraz zarządzanie informacją poufną w świetle regulacji MAR, Kodeksu Etyki dla GK PFR oraz przeciwdziałanie korupcji i zgłaszanie naruszeń (whistleblowing).

## 3. TARCZA ANTYKORUPCYJNA

Ze względu na realizowany przez Spółkę rządowy program udzielania przedsiębiorcom wsparcia finansowego, tzw. Tarczy finansowej PFR, Spółka na wniosek Prezesa Zarządu została objęta programem Tarczy antykorupcyjnej, tj. szeregiem działań operacyjnych realizowanych przez uprawnione podmioty w celu ochrony interesu ekonomicznego Polski. Ze względu na charakter, skalę oraz wartość środków publicznych zaangażowanych w realizację wszystkich wariantów Tarczy finansowej Spółka wystąpiła w kwietniu 2020 r. do Centralnego Biura Antykorupcyjnego (CBA) o objęcie ich działaniami mającymi na celu ograniczenie ryzyka wystąpienia nieprawidłowości lub nadużyć. W odpowiedzi CBA zadeklarowało podjęcie działań wspierających PFR w realizacji wspomnianych programów. Ochroną zostali objęci zarówno pracownicy PFR realizujący te działania, doradcy wspierający Spółkę oraz poszczególne podmioty, które ubiegały się i otrzymały wsparcie. Jednocześnie zostali wyznaczeni koordynatorzy ds. współpracy zarówno po stronie CBA, jak i PFR (wyznaczone osoby w ramach Departamentu Zarządzania Zgodnością). Na podstawie przekazanych przez CBA podstaw prawnych do gromadzenia i przetwarzania przez CBA danych osobowych PFR utworzył dedykowany zasób informatyczny przeznaczony do przekazywania CBA określonych informacji. Uruchomiono go 24 kwietnia 2020 r., a dostęp otrzymali wybrani pracownicy CBA i PFR. Jednocześnie podpisano we wrześniu 2020 r. umowę pomiędzy CBA a PFR dotyczącą przekazywania informacji. Zapisy umowy zostały rozszerzone w marcu 2021 r., w październiku 2021 r. oraz w październiku 2023 r. W 2023 r. wymiana informacji pomiędzy CBA a PFR była kontynuowana, dotyczyła rozliczeń Tarczy finansowej PFR, potencjalnych roszczeń przedsiębiorców, a także obsługi podmiotów, które otrzymały subwencję a znalazły się w procesie upadłości.

W wyniku podobnego wystąpienia, skierowanego do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (ABW) 17 kwietnia 2020 r., PFR został objęty specjalnym nadzorem w zakresie zabezpieczenia systemów teleinformatycznych oraz zapewnienia osłony kontrwywiadowczej. W dniu 27 kwietnia 2020 r. zawarte zostało porozumienie w sprawie włączenia PFR do systemu wczesnego ostrzegania o incydentach bezpieczeństwa ARAKIS, czego rezultatem było wdrożenie 4 maja 2020 r. systemu ARAKIS w PFR i rozpoczęcie współpracy operacyjnej z CSIRT ABW w zakresie obsługi incydentów bezpieczeństwa. Ponadto 28 lipca 2020 r. wystąpiono do ABW z wnioskiem o uwzględnienie PFR w rocznym planie ocen bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych w 2021 r., czego rezultatem było podpisanie 17 lutego 2021 r. porozumienia o przeprowadzeniu oceny bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych PFR w 2021 r. W okresie maj–czerwiec 2021 r. ABW przeprowadziła ocenę bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych PFR na podstawie ww. porozumienia. W 2023 r. współpraca operacyjna z ABW w zakresie wykrywania i obsługi incydentów cyberbezpieczeństwa była kontynuowana.

# Sprawozdanie Zarządu z działalności PFR S.A. i Grupy Kapitałowej PFR za rok 2023

## Rozdział 2: Dane ekonomiczno-finansowe

<b>Wynik finansowy Grupy Kapitałowej PFR</b> .....	<b>49</b>
1. Omówienie wybranych pozycji przychodowych i kosztowych GK PFR.....	49
<b>Sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej PFR</b> .....	<b>50</b>
<b>Wynik finansowy PFR</b> .....	<b>51</b>
1. Omówienie wybranych pozycji przychodowych i kosztowych Spółki .....	51
2. Stopień realizacji wyników ekonomiczno-finansowych w 2023 r. ....	52
<b>Sprawozdanie z sytuacji finansowej PFR</b> .....	<b>52</b>
1. Wykorzystanie kredytów bankowych w ciągu roku.....	53
2. Udzielone poręczenia i gwarancje.....	53
3. Wykaz darowizn i zwolnień z długu.....	53
<b>Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa PFR oraz Grupy Kapitałowej PFR</b> .....	<b>54</b>
<b>Sprawozdania Zarządu o wydatkach reprezentacyjnych, wydatkach na usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi związane z zarządzaniem</b> .....	<b>55</b>
1. Koszty reprezentacji, komunikacji i marketingu.....	55
2. Koszty usług prawnych.....	56
3. Koszty usług doradztwa .....	56



# Wynik finansowy Grupy Kapitałowej PFR

Zysk netto Grupy Kapitałowej PFR za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. wyniósł 333,3 mln zł, co w porównaniu z wynikiem osiągniętym w roku ubiegłym (229,2 mln zł) było wartością wyższą o 104,2 mln zł (tj. +45%). W 2023 r. PFR otrzymał dywidendę z Banku Pekao S.A. w kwocie 182,1 mln zł (w 2022 r. PFR było to 144,5 mln zł).

wartości przychodów jest w głównej mierze wynikiem spadku wynagrodzenia osiąganego z tytułu realizacji programów Tarczy finansowej o kwotę 33,9 mln zł. Obniżka wynagrodzenia z 0,2% do 0,15% wartości Programu wynika z postanowień umowy zawartej przez Spółkę z Ministerstwem Rozwoju.

## 1. OMÓWIENIE WYBRANYCH POZYCJI PRZYCHODOWYCH I KOSZTOWYCH GK PFR

### Przychody ze sprzedaży

W 2023 r. GK PFR osiągnęła przychody ze sprzedaży w kwocie 421,0 mln zł, tj. o 16,7 mln zł niższe niż w roku ubiegłym, w którym wyniosły one 437,6 mln zł. Główne pozycje przychodów ze sprzedaży w Grupie, podobnie jak w roku ubiegłym, stanowiły wynagrodzenie z tytułu zarządzania aktywami funduszy inwestycyjnych w kwocie 224,7 mln zł oraz przychody z tytułu prowadzenia programów Tarczy finansowej PFR w kwocie 166,1 mln zł (*tabela 1*). Zmniejszenie

### Koszty działalności operacyjnej

Koszty Grupy Kapitałowej PFR w 2023 r. były wyższe od kosztów roku ubiegłego o 5,3 mln zł. Największy przyrost kosztów zanotowano w linii pozostałych kosztów rodzajowych (*tabela 2*) dotyczących marketingu, co związane było z realizacją przez PFR jednorazowej kampanii promującej projekt PPK w związku z tzw. autozapisem, który miał miejsce w 2023 r. Dodatkowo w związku z wygaszaniem programu Tarczy finansowej (TF), który aktualnie jest w fazie windykacji i obsługi zwrotów, nastąpił istotny spadek w linii kosztów usług obcych (usługi finansowe, podatkowe i prawne).

Tabela 1. Przychody ze sprzedaży (tys. zł)

GK PFR – struktura sprzedaży	01.01.-31.12.2023	01.01.-31.12.2022	2023-2022 (różnica)	2023-2022 (%)
Przychody z tytułu realizacji programów rządowych Tarczy finansowej	166 071	200 000	-33 929	-17%
Przychody z tytułu zarządzania	224 691	218 900	5 791	3%
Działalność wynikająca z Ustawy o PPK	12 524	9 995	2 529	25%
Przychody z tytułu realizacji umowy o partnerstwo publiczno-prawne	0	703	-703	-100%
Przychody z tytułu realizacji programu rządowego KPO	5 713	2 327	3 386	146%
Pozostałe przychody	11 974	5 702	6 272	110%
<b>Suma</b>	<b>420 974</b>	<b>437 628</b>	<b>(16 654)</b>	<b>-4%</b>

Tabela 2. Koszty działalności operacyjnej (tys. zł)

GK PFR – koszty działalności operacyjnej	01.01.-31.12.2023	udział	01.01.-31.12.2022	udział	2023-2022 (różnica)	2023-2022 (%)
Amortyzacja	11 351	4%	10 111	3%	1 240	12%
Zużycie materiałów i energii	2 595	1%	3 415	1%	-820	-24%
Usługi obce	60 306	20%	72 724	25%	-12 418	-17%
Podatki i opłaty	4 136	1%	4 319	1%	-183	-4%
Wynagrodzenia	152 496	51%	151 313	52%	1 183	1%
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	31 811	11%	31 261	11%	550	2%
Pozostałe koszty rodzajowe	33 085	11%	18 013	6%	15 073	84%
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	751	0%	109	0%	642	590%
<b>Suma</b>	<b>296 531</b>	<b>100%</b>	<b>291 265</b>	<b>100%</b>	<b>5 266</b>	<b>2%</b>

# Sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej PFR

Na dzień 31 grudnia 2023 r. suma bilansowa Grupy Kapitałowej PFR wyniosła 92,6 mld zł i była wyższa o 3,8 mld zł (tj. +4%) w stosunku do roku ubiegłego, w którym wynosiła 88,9 mld zł. Wzrost sumy aktywów w 2023 r. wynikał przede wszystkim ze zwiększenia wartości inwestycji długoterminowych o wycenę akcji Banku Pekao S.A. (2202,2 mln zł), dopłaty do Certyfikatów Inwestycyjnych (CI) oraz wzrostu ich wartości. Zmiana wyceny inwestycji została zaprezentowana w kapitale z aktualizacji wyceny. Środki pieniężne uzyskane z tytułu spłat subwencji programu Tarczy finansowej zostały przeznaczone na realizację programu Krajowego Programu Odbudowy i Zwiększenia Odporności (KPO). Wartość wypłat w ramach

programu KPO zaprezentowana została w bilansie, w pozycji należności krótkoterminowych jako rozliczenie ze Skarbem Państwa. Ze względu na fakt, iż wykup pierwszej emisji obligacji wyemitowanych na obsługę programu Tarczy finansowej przypadł na marzec 2024 r., zobowiązanie to zostało zaprezentowane w zobowiązaniach krótkoterminowych w wartości 16,3 mld zł. Z uwagi na fakt procedowania aneksu wydłużającego spłatę pożyczki udzielonej przez PKO Bank Polski, której termin spłaty przypada na 30 maja 2024 r., pożyczka została zaprezentowana w zobowiązaniach krótkoterminowych (*tabela 3*).

**Tabela 3. Bilans GK PFR (tys. zł)**

<b>GK PFR – Bilans</b>	<b>2023</b>	<b>udział %</b>	<b>2022</b>	<b>udział %</b>
<b>AKTYWA</b>	<b>92 632 861</b>	<b>100%</b>	<b>88 874 418</b>	<b>100%</b>
<b>Aktywa trwałe</b>	<b>18 900 256</b>	<b>20%</b>	<b>14 913 174</b>	<b>17%</b>
Wartości niematerialne i prawne	10 134	0%	17 146	0%
Rzeczowe aktywa trwałe	9 061	0%	7 733	0%
Należności długoterminowe	4 282	0%	3 807	0%
Inwestycje długoterminowe	18 856 243	20%	14 630 829	16%
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	20 537	0%	253 659	0%
<b>Aktywa obrotowe</b>	<b>73 732 604</b>	<b>80%</b>	<b>73 961 244</b>	<b>83%</b>
Zapasy	40	0%	614	0%
Należności krótkoterminowe	51 219 898	55%	46 413 057	52%
Inwestycje krótkoterminowe	22 502 641	24%	27 541 041	31%
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	10 025	0%	6 532	0%
<b>PASYWA</b>	<b>92 632 861</b>	<b>100%</b>	<b>88 874 418</b>	<b>100%</b>
<b>Kapitał (fundusz) własny</b>	<b>15 600 512</b>	<b>17%</b>	<b>12 323 230</b>	<b>14%</b>
<b>Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania</b>	<b>77 032 349</b>	<b>83%</b>	<b>76 551 189</b>	<b>86%</b>
Rezerwy na zobowiązania	601 984	1%	151 957	0%
Zobowiązania długoterminowe	57 150 273	62%	74 941 311	84%
Zobowiązania krótkoterminowe	19 194 696	21%	1 384 534	2%
Rozliczenia międzyokresowe	85 396	0%	73 386	0%

# Wynik finansowy PFR

Zysk netto Spółki za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. wyniósł 319,0 mln zł, co w porównaniu z wynikiem osiągniętym w roku ubiegłym (236,8 mln zł) było wartością wyższą o 82,2 mln zł (tj. +35%).

## 1. OMÓWIENIE WYBRANYCH POZYCJI PRZYCHODOWYCH I KOSZTOWYCH SPÓŁKI

### Przychody ze sprzedaży

Spółka osiągnęła przychody ze sprzedaży w kwocie 281,5 mln zł (297,5 mln zł w 2022 r.), tj. o 16,0 mln zł (-5%) mniej niż w roku ubiegłym. Główną pozycję przychodów ze sprzedaży w Spółce w 2023 r. stanowiło wynagrodzenie za realizację programów rządowych Tarczy finansowej PFR (podobnie jak w latach poprzednich), odpowiadające za 59% wszystkich przychodów ze sprzedaży. Na podstawie umowy ze Skarbem Państwa PFR za obsługę Programów TF pobierał do kwietnia 2023 r. wynagrodzenie roczne w wysokości 0,2% całkowitej wartości Programów (tj. od wartości 100 mld zł), które w 2022 r. wyniosło 200 mln zł (tabela 4). W 2023 r. było to 166,1 mln zł (0,15% całkowitej wartości Programu od kwietnia 2023 r.). Wynagrodzenie to będzie, zgodnie z umową, w kolejnych latach nadal się obniżać.

Drugą istotną kategorią przychodów były przychody z tytułu zarządzania częścią portfeli inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych zamkniętych. Przychody z tego tytułu wyniosły w 2023 r.

101,1 mln zł i były wyższe o 14,2 mln zł (tj. +16%) od przychodów osiągniętych w 2022 r. (86,9 mln zł).

Kolejną pozycją w przychodach jest wynagrodzenie za obsługę rządowego programu Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności (KPO). Z tego tytułu Spółka rozpoznała w 2023 r. przychody w kwocie 5,7 mln zł (2,3 mln zł w 2022 r.). Wzrost przychodów wynika ze świadczenia usługi w 2023 r. przez cały rok.

### Koszty działalności operacyjnej

W 2023 r. koszty działalności operacyjnej Spółki wyniosły 166,6 mln zł (145,7 mln zł w 2022 r.) i były wyższe od kosztów w roku ubiegłym o 20,9 mln zł (tj. +14%). Wzrost kosztów wynagrodzeń i ubezpieczeń społecznych oraz pozostałych kosztów rodzajowych został częściowo skompensowany spadkiem kosztów usług obcych (tabela 5). Wyższe koszty wynagrodzeń wraz z ubezpieczeniami i innymi świadczeniami w 2023 r. były efektem m.in. wzrostu zatrudnienia w Spółce. Stan zatrudnienia w PFR na 31 grudnia 2023 r. wyniósł 272 osób w stosunku do 263 osób z końca 2022 r. (zatrudnienie wyższe o 9 osób). Istotny spadek kosztów usług obcych związany był głównie z przejściem z fazy udzielania pomocy do fazy wygaszania i windykacji Programów w ramach Tarczy finansowej PFR w zakresie udzielania pomocy i wypłat subwencji. Z tego też względu w 2023 r. Spółka poniosła mniejsze niż w 2022 r. wydatki na doradztwo prawne

Tabela 4. Przychody ze sprzedaży (tys. zł)

PFR – Struktura przychodów	01.01-31.12.2023	01.01-31.12.2022	2023-2022 (różnica)	2023-2022 (%)
Przychody z tytułu realizacji programów rządowych Tarczy Finansowej	166 071	200 000	-33 929	-17%
Przychody z tytułu zarządzania	101 095	86 900	14 195	16%
Przychody z tytułu realizacji programu rządowego KPO	5 713	2 327	3 386	146%
Pozostałe przychody	8 659	8 266	393	5%
<b>Przychody ze sprzedaży ogółem</b>	<b>281 539</b>	<b>297 494</b>	<b>-15 955</b>	<b>-5%</b>

Tabela 5. Struktura kosztów operacyjnych (tys. zł)

PFR – Struktura kosztów operacyjnych	01.01-31.12.2023	udział (%)	01.01-31.12.2022	udział (%)	2023-2022 (różnica)	2023-2022 (%)
Amortyzacja	6 844	4,1%	6 836	4,7%	8	0%
Zużycie materiałów i energii	1 033	0,6%	1 006	0,7%	27	3%
Usługi obce	46 242	27,8%	52 069	35,7%	(5 827)	-11%
Podatki i opłaty	705	0,4%	520	0,4%	184	35%
Wynagrodzenia	68 647	41,2%	60 100	41,3%	8 547	14%
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	13 972	8,4%	11 786	8,1%	2 186	19%
Pozostałe koszty rodzajowe	28 413	17,1%	13 249	9,1%	15 164	114%
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	751	0,5%	109	0,1%	642	590%
<b>Koszty działalności operacyjnej ogółem</b>	<b>166 607</b>	<b>100,0%</b>	<b>145 675</b>	<b>100,0%</b>	<b>20 931</b>	<b>14%</b>

oraz zastępstwo procesowe. Natomiast koszty z tytułu doradztwa finansowego i podatkowego zostały wygaszone. W kolejnych latach Spółka będzie monitorowała spłaty udzielonych subwencji oraz prowadziła działania windykacyjne w przypadku nieterminowej ich spłaty. Do końca trwania tego procesu Spółka będzie ponosić stałe koszty związane z obsługą programów Tarczy finansowej, m.in. koszty IT. Istotny wzrost na pozostałych kosztach rodzajowych związany jest z przeprowadzoną w 2023 r. kampanią promującą PPK w związku z pierwszym autozapisem.

#### Istotne pozycje przychodowe i kosztowe o charakterze incydentalnym

Spółka otrzymała w 2023 r. zwrot zapłaconego w latach poprzednich podatku PCC od podwyższenia kapitału, w kwocie 32,6 mln zł. Zwrot został ujęty jako zwiększenie kapitału zapasowego Spółki (zapłacony podatek został historycznie zaprezentowany jako zmniejszenie kapitału zapasowego).

Spółka otrzymała również w 2023 r. zwrot zapłaconego w latach poprzednich podatku PCC od podwyższenia kapitału – w kwocie 12,5 mln zł. Zwrot został ujęty w pozycji przychody finansowe inne (zapłacony podatek został historycznie zaprezentowany jako koszty finansowe).

## 2. STOPIEŃ REALIZACJI WYNIKÓW EKONOMICZNO-FINANSOWYCH W 2023 R.

Spółka wygenerowała przychody operacyjne (z działalności podstawowej i pozostałej) na poziomie 291,7 mln zł. Plan finansowy na 2023 r. zakładał przychody operacyjne (z działalności podstawowej i pozostałej) na poziomie 266,2 mln zł. Zysk z działalności operacyjnej w 2023 r. wyniósł 115,3 mln zł i był wyższy od planowanego w wysokości 75,3 mln zł o 40 mln zł. Zysk netto Spółki za 2023 r. wyniósł 319,0 mln zł i był wyższy od planowanego na poziomie 138,4 mln zł o 180,6 mln zł. Znacznie wyższy niż planowany zysk netto ma związek z realizacją bardzo dobrego wyniku związanego z inwestycjami Spółki. Znacznie wyższy wynik niż w Planie wynika z dwóch głównych czynników: wyższa niż w Planie wypłata dywidenda o 60,6 mln zł (w Planie założono wypłatę przez Bank Pekao S.A. dywidendy na poziomie 50% zysku Banku, podczas gdy rzeczywiście wypłacona dywidenda wyniosła 75% zysku) oraz zrealizowanego zysku na umorzeniu CI FSMnW (niezałożonego w Planie) w kwocie 70,5 mln zł. Dodatkowo spółka osiągnęła wyższe niż w Planie przychody finansowe (o 31,3 mln zł) jako suma dwóch czynników: wyższy stan środków finansowych spowodowany przesunięciem w czasie dopłat do Funduszy oraz wyższe niż zakładano stopy procentowe.

# Sprawozdanie z sytuacji finansowej PFR

Zgodnie ze stanem na 31 grudnia 2023 r. suma bilansowa PFR wyniosła 92 575,9 mln zł, co oznacza wzrost wartości aktywów i pasywów o 3,7 mld zł w porównaniu do stanu na koniec 2022 r. (tabela 6).

Wzrost sumy aktywów w 2023 r. w stosunku do roku ubiegłego wynikał przede wszystkim ze wzrostu wartości inwestycji długoterminowych w związku z wyceną akcji Banku Pekao S.A. oraz dopłatami i wzrostem wartości do CI (wzrost o 2,9 mld zł głównie na Funduszach FSMdR, FSMnW oraz PFR FI). Spółka zainwestowała (jest jedynym akcjonariuszem) również w dwie alternatywne spółki inwestycyjne (ASI): PFR Ventures sp. z o.o. Inwestycje Bezpośrednie ASI S.K.A. (ASI IB) oraz PFR Ventures sp. z o.o. Innovation Fund ASI S.K.A. (ASI IF). W dniu 27 października 2023 r. ASI IF przystąpiła jako uczestnik do funduszu NATO Innovation Fund z siedzibą w Luksemburgu. W 2023 r. ASI IF dokonała pierwszej płatności w wysokości 4 mln euro.

Spółka w 2020 r. udzieliła podmiotom gospodarczym zarejestrowanym na terenie kraju pomocy finansowej w postaci pożyczek i subwencji. Program został uruchomiony w 2020 r., aby przeciwdziałać skutkom pandemii COVID-19, i był kontynuowany w kolejnych latach. Spółka nadal prowadzi działania windykacyjne, które potrwać przez najbliższe kilka lat.

W związku z zaistnieniem w 2021 r. przesłanek do umorzenia do 75% wartości otrzymanych przez przedsiębiorców subwencji PFR dokonał umorzenia części subwencji w kwocie 36,4 mld zł, co zaprezentował w bilansie, w należnościach pozostałych (na koniec 2023 r. w bilansie zaprezentowana została kwota 42,9 mld zł). Taka prezentacja danych bilansowych będzie stosowana do czasu pełnej spłaty subwencji.

W inwestycjach długoterminowych PFR ujmujemy m.in. inwestycje w Certyfikaty Inwestycyjne (CI), spółki zależne i stowarzyszone, akcje i udziały innych spółek (w tym akcje Banku Pekao S.A.) oraz obligacje. Wartość pakietu akcji Banku Pekao S.A., prezentowanego w bilansie Spółki według kursu na koniec 2023 r., wyniosła 5108,3 mln zł (w 2022 r. – 2906,1 mln zł) i była wyższa o 2202,2 mln zł w porównaniu z rokiem ubiegłym. Wycena akcji została zaprezentowana w kapitale z aktualizacji wyceny.

W aktywach na koniec 2022 r. zaprezentowane były obligacje Skarbu Państwa pozyskane w ramach dokapitalizowania Spółki w 2021 r. W trakcie 2023 r. obligacje zostały wykupione, a wpływ w kwocie 1,1 mld zł z ich wykupu został wykorzystany na dopłaty do CI, objęcia CI oraz prowadzenie działalności inwestycyjnej Spółki.

Po stronie pasywów Spółki najbardziej istotną pozycję stanowiły zobowiązania długo- i krótkoterminowe z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, na które składają się obligacje wyemitowane przez PFR w celu pozyskania środków na realizację programu Tarczy finansowej. Wartość tych zobowiązań na dzień bilansowy wynosiła łącznie 74 549,2 mln zł (w 2022 r. była to kwota 74 509,3 mln zł). Wszystkie obligacje są w 100% zabezpieczone gwarancjami Skarbu Państwa. Jedna emisja PFR0324, o wartości nominalnej 16,3 mld zł, została wykupiona w marcu 2024 r. zgodnie z warunkami emisji. W związku z tym faktem na dzień bilansowy, została zaprezentowana w zobowiązaniach krótkoterminowych.

W 2021 r. nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego PFR o kwotę 6 522 655 226 zł, tj. z kwoty 4 953 252 553 zł do kwoty 11 475 907 779 zł. W 2022 r. i w 2023 r. nie nastąpiły dalsze podwyższenia kapitału zakładowego.

Tabela 6. Bilans PFR (tys. zł)

Bilans	2023	udział %	2022	udział %
<b>AKTYWA</b>	<b>92 575 898</b>	<b>100%</b>	<b>88 905 266</b>	<b>100%</b>
<b>Aktywa trwałe</b>	<b>19 179 138</b>	<b>21%</b>	<b>15 175 539</b>	<b>17%</b>
Wartości niematerialne i prawne	6 085	0%	10 495	0%
Rzeczowe aktywa trwałe	3 128	0%	3 690	0%
Należności długoterminowe	1 909	0%	1 583	0%
Inwestycje długoterminowe	19 152 382	21%	14 910 515	17%
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	15 633	0%	249 255	0%
<b>Aktywa obrotowe</b>	<b>73 396 759</b>	<b>79%</b>	<b>73 729 727</b>	<b>83%</b>
Zapasy	0	0%	548	0%
Należności krótkoterminowe	51 225 824	55%	46 404 873	52%
Inwestycje krótkoterminowe	22 168 169	24%	27 322 089	31%
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	2 766	0%	2 218	0%
<b>PASYWA</b>	<b>92 575 898</b>	<b>100%</b>	<b>88 905 266</b>	<b>100%</b>
<b>Kapitał (fundusz) własny</b>	<b>15 682 068</b>	<b>17%</b>	<b>12 420 554</b>	<b>14%</b>
<b>Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania</b>	<b>76 893 830</b>	<b>83%</b>	<b>76 484 712</b>	<b>86%</b>
Rezerwy na zobowiązania	564 370	1%	113 925	0%
Zobowiązania długoterminowe	57 145 071	62%	74 938 801	84%
Zobowiązania krótkoterminowe	19 183 764	21%	1 430 527	2%
Rozliczenia międzyokresowe	625	0%	1 459	0%

## 1. WYKORZYSTANIE KREDYTÓW BANKOWYCH W CIĄGU ROKU

W kwietniu 2023 r. Spółka podpisała aneks nr 6 z bankiem PKO BP S.A. przedłużający okres dostępności kredytu w rachunku bieżącym o kolejny rok. Limit kredytu wynosi 30 mln zł. Kredyt został zaciągnięty w celu zabezpieczenia bieżącej działalności spółki. W ciągu roku nie wystąpiła konieczność trwałego wykorzystania tego kredytu.

30 maja 2017 r. PFR zawarł umowę pożyczki z PKO BP S.A. na kwotę 3132 mln zł, przeznaczonej na sfinansowanie nabycia pakietu akcji Banku Pekao S.A. Pożyczka została zabezpieczona poprzez ustanowienie zastawu finansowego oraz rejestrowego na akcjach Banku Pekao S.A., których właścicielem jest Spółka. W dniu 6 grudnia 2016 r. została podjęta uchwała, zgodnie z którą Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie wyraziło zgodę na wyżej wspomniane warunki transakcji. W trakcie 2023 r. wszystkie spłaty odsetek następowały zgodnie z harmonogramem. Na dzień 31 grudnia 2023 r. zadłużenie Spółki z tytułu pożyczki wynosiło 1694,8 mln zł. Ze względu na podpisany w maju 2022 r. aneks do umowy z PKO Bankiem Polskim S.A., na mocy którego termin spłaty pożyczki przypada na 30 maja 2024 r., Spółka zaprezentowała pożyczkę w całości w zobowiązaniach krótkoterminowych. Obecnie Spółka jest w trakcie procedowania aneksu przedłużającego spłatę pożyczki o kolejne 2 lata, tj. do maja 2026 roku.

## 2. UDZIELONE PORĘCZENIA I GWARANCJE

Na podstawie umowy z dnia 30 sierpnia 2019 r. PFR udzielił poręczenia spółce Operator Chmury Krajowej (OChK) na poczet zobowiązań OChK, wynikających z Umowy Gwarancji udzielonej przez PKO BP S.A. Zgodnie z aneksem nr 2 do ww. umowy PFR udzielił poręczenia do kwoty 48 mln dolarów amerykańskich, tj. 50% kwoty gwarancji, przy czym kwota poręczenia ulega obniżeniu proporcjonalnie do redukcji kwoty gwarancji.

PFR udzielił poręczenia za gwarancje dobrego wykonania oraz gwarancje zwrotu zaliczki wystawione na zlecenie spółki portfelowej funduszu (PESA), którego częścią portfela inwestycyjnego zarządza PFR w związku z kontraktami realizowanymi przez ten podmiot. Szczegóły zostały opisane w Sprawozdaniu Finansowym, w nocie „Zdarzenia po dniu bilansowym nieujęte w sprawozdaniu finansowym”.

## 3. WYKAZ DAROWIZN I ZWOLNIEŃ Z DŁUGU

W 2023 r. Spółka przekazała darowizny na rzecz Fundacji PFR w wysokości 7 mln zł, dostała również zwrot niewykorzystanej części celowej darowizny od Fundacji w kwocie 1,9 mln zł.

W 2023 r. Spółka nie dokonała zwolnień z długu (nie dotyczy programu Tarczy finansowej).

# Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa PFR oraz Grupy Kapitałowej PFR

Sytuacja finansowa Spółki oraz Grupy Kapitałowej PFR jest stabilna. W roku 2023 GK PFR osiągnęła zysk netto w wysokości 333,3 mln zł w porównaniu do wyniku netto z 2022 r., który zamknął się na poziomie 229,2 mln zł. Wzrost wyniku netto związany jest głównie ze zrealizowaniem zysku na wykupie i umorzeniu CI (transakcje opisane w sprawozdaniu finansowym, w nocy „Długoterminowe aktywa finansowe w pozostałych jednostkach”) oraz otrzymaniu wyższej niż w poprzednim roku dywidendy z Banku Pekao S.A.

Zysk brutto osiągnięty przez Grupę Kapitałową wyniósł 375,7 mln zł (w 2022 r. 265,9 mln zł). GK PFR zrealizowała zysk z działalności operacyjnej na poziomie 124,8 mln zł (w 2022 r. 137,9 mln zł). Przychody finansowe ukształtowały się na poziomie 405,3 mln zł (w 2022 r. – 295,0 mln zł), koszty finansowe zaś na poziomie 148,8 mln zł (w 2022 r. – 150,3 mln zł).

Na dzień 31 grudnia 2023 r. suma bilansowa Grupy Kapitałowej PFR wynosiła 92 632,9 mln zł w porównaniu do 31 grudnia 2022 r., kiedy suma bilansowa zamknęła się na poziomie 88 874,4 mln zł. Wartość kapitałów własnych na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosiła 15 600,5 mln zł (12 323,2 mln zł na dzień 31 grudnia 2022 r.), zaś inwestycje długoterminowe wynosiły 18 856,2 mln zł (14 630,8 mln zł na koniec 2022 r.). Wzrost wartości kapitałów własnych spowodowany był w głównej mierze zmianą wyceny akcji Banku Pekao S.A., które pozostają istotnym składnikiem inwestycji długoterminowych (pakiet 33 596 166 akcji Banku Pekao S.A. reprezentujący 12,8% ogólnej liczby głosów na WZA Banku Pekao S.A.), oraz wzrostem wartości CI funduszy, których inwestorem jest PFR, a zarządzane są przez Spółki z GK PFR.

Istotną pozycją w sumie bilansowej jest Tarcza finansowa PFR. Wartość udzielonych subwencji, pożyczek oraz zakupionych akcji w ramach programów wynosi około 74,5 mld zł, natomiast po stronie pasywów odpowiada im kwota wyemitowanych przez PFR obligacji, które umożliwiły sfinansowanie pomocy dla polskich przedsiębiorstw. Obecnie obsługę procesu Tarczy finansowej prowadzą utworzone w 2021 r. w strukturze organizacyjnej PFR zespoły: Departament Obsługi Rozliczeń oraz Departament Zarządzania Wierzytelnościami. Program wszedł obecnie w fazę windykacji, która odbywa się przez wyspecjalizowane w tym zakresie podmioty zewnętrzne.

Spółki należące do Grupy Kapitałowej PFR działają w środowiskach stabilnych, a Zarządy tych Spółek nie wskazały na występowanie istotnych negatywnych skutków inwazji Rosji na Ukrainę, które miałyby wpływ na ich bieżące funkcjonowanie. Bieżące dane finansowe, raportowane kwartalnie przez spółki z GK PFR, również wskazują na ich stabilną sytuację finansową.

Wyzwania stawiane przed PFR wynikają z jego kluczowej roli w ramach Strategii Grupy PFR. W ostatnim okresie PFR z podmiotu zarządzającego częścią aktywów funduszy inwestycyjnych stał się istotnym podmiotem w ramach realizowanych przez Grupę Programów, ośrodkiem koordynacji prac całej Grupy PFR oraz centrum kompetencji w zakresie inwestycji. Związane z tym działania mają istotny wpływ na strukturę organizacyjną i wyniki finansowe Spółki.

# Sprawozdania Zarządu o wydatkach reprezentacyjnych, wydatkach na usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi związane z zarządzaniem

## 1. KOSZTY REPREZENTACJI, KOMUNIKACJI I MARKETINGU

W 2023 r. PFR przeznaczył na marketing, reprezentację, reklamę i PR 19 mln zł. Stanowi to wzrost o 8,6 mln zł w porównaniu z wydatkami na te cele w 2022 r. Główną przyczyną wzrostu tych wydatków było zrealizowanie ogólnopolskiej kampanii informacyjnej dotyczącej tzw. autozapisu do Pracowniczych Planów Kapitałowych.

W związku z powyższym zrealizowano działania komunikacyjne przypominające najważniejsze zasady funkcjonowania PPK, takie jak sposób gromadzenia środków, korzyści płynące z oszczędzania na jesień życia czy też prywatność zebranych pieniędzy. Jako platformę komunikacyjną wybrano loterię połączoną z konkursem wiedzy o Pracowniczych Planach Kapitałowych oraz kampanią edukacyjną na temat autozapisu. Działania te składały się z kilku elementów, m.in. z kampanii medialnej prowadzonej głównie w okresie autozapisu, czyli od 16 stycznia do 30 marca 2023 r., oraz quizu z elementami loterii dla uczestników PPK pn. „Akademia Korzyści PPK”, prowadzonego od stycznia do października 2023 r. Głównym celem loterii było zwiększenie wiedzy o najważniejszych zasadach PPK. Wszystkie założenia mediowe i wizerunkowe kampanii udało się osiągnąć lub przekroczyć, a wyniki badań marketingowych potwierdzają pozytywny wpływ powyższych działań na stosunek uczestników do PPK i partycypację w nich. Wśród innych istotnych aktywności komunikacyjnych i marketingowych GK PFR w 2023 r. warto wyróżnić rosnącą aktywność w mediach społecznościowych. Powstały nowe profile m.in. na Instagramie. Rozwijany był także profil w coraz bardziej popularnej aplikacji TikTok. W efekcie treści publikowane przez GK PFR zaczęły trafiać także do młodszego odbiorcy. Komunikacja za pomocą mediów społecznościowych jest również skuteczną podczas rekrutacji do programów skierowanych do innowatorów, takich jak „Szkoła Pionierów”. Przedstawiciele GK PFR wzięli również udział

Tabela 7. Koszty reprezentacji, komunikacji i marketingu (tys. zł)

	01.01-31.12.2023
Monitoring mediów	30
Usługi graficzne i poligraficzne	287
Promocja i reklama	8 002
Sponsoring	3 361
Produkcja materiałów promocyjnych	120
Eventy	2 124
Social media / digital	278
PR	93
Działania w mediach	881
Usługi foto, audio, video	477
Koszty komunikacji związane z Green Hub i CSR	864
Koszty komunikacji związane z PPK	2 358
Koszty komunikacji związane z Tarczą finansową	70
Reprezentacja	14
<b>Razem</b>	<b>18 960</b>

w kluczowych wydarzeniach gospodarczych w Polsce, takich jak Europejski Kongres Gospodarczy w Katowicach, Europejski Kongres Finansowy w Sopocie, Forum Wizja Rozwoju w Gdyni, konferencja „Impact” czy też Konferencja Izby Domów Maklerskich. Po raz kolejny ważnym punktem aktywności dotyczącej promocji oferty Grupy PFR był wspólny udział instytucji Grupy w Forum Ekonomicznym w Karpaczu. Udział ekspertów PFR w tego typu spotkaniach pozwala docierać z wiedzą o ofercie i działalności Spółki do określonych w strategii komunikacji grup docelowych. Daje także możliwość przekazania wiedzy i doświadczenia w realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych w różnych sektorach gospodarki, zarządzania projektami czy ich finansowania. Dużą część debat, w których uczestniczyli przedstawiciele PFR, dotyczyła sytuacji gospodarczej Europy w następstwie agresji Rosji na Ukrainę oraz potrzeby transformacji energetycznej wymuszanej przez tę wojnę i politykę klimatyczną UE.

W tym kontekście szczególnie ważne wydaje się budowanie wizerunku PFR jako instytucji, której oferta skierowana jest do firm polskich planujących inwestować na Ukrainie oraz firm ukraińskich planujących inwestować w Polsce. PFR przygotowywał serwis internetowy informujący o usługach i instrumentach przeznaczonych dla polskich firm chcących rozwijać eksport do Ukrainy, takich jak finansowanie inwestycyjne czy ubezpieczenia eksportowe. Promocji tych narzędzi służył m.in. Kongres Odbudowy Ukrainy „Common Future” organizowany przez Międzynarodowe Targi Poznańskie, którego PFR był partnerem. PFR kształtował swój wizerunek instytucji zaangażowanej w rozwój gospodarczy Polski poprzez udział w kampanii edukacyjnej „1992–2022 Najlepszy Czas Polski” organizowanej przez Związek Przedsiębiorców i Pracodawców. W jej trakcie upowszechniano wiedzę o instrumentach finansowych i formach współpracy oferowanych przez PFR oraz działalności Grupy i programach przez nią wdrażanych.

W 2023 r. PFR kontynuował współpracę z Polskimi Kolejami Linowymi (PKL) i Polskim Związkiem Narciarskim przy realizacji programu „POLSKI Mistrz”. Jego celem jest rozwój narciarstwa alpejskiego w Polsce. Spółka jest jego partnerem. Historyczne sukcesy w Pucharze Świata polskich snowboardzistów – złoty medal Oskara Kwiatkowskiego oraz brązowy Aleksandry Król – spowodowały znaczący wzrost zainteresowania tą dyscypliną w naszym kraju, czego efektem było podjęcie przez FIS decyzji o organizacji Pucharu Świata w snowboardzie w Polsce w lutym 2024 r. w ośrodku narciarskim PKL na Jaworzynie Krynickiej. W Departamencie Komunikacji i Marketingu znajduje się również jednostka odpowiedzialna za komunikację wewnętrzną. Jej zespół w 2023 r. koncentrował się przede wszystkim do podniesienia poziomu integracji pracowników, wdrożeniu nowych narzędzi komunikacji oraz promowaniu innowacyjności w organizacji.

Wśród narzędzi wzmacniających integrację między pracownikami warto wymienić inicjatywę PFR Sport, która polega na wspieraniu pracowników w organizacji wspólnych aktywności sportowych. W te działania na przestrzeni roku zaangażowało się około 70 osób, które uczestniczą w treningach sześciu różnych dyscyplin sportowych oraz reprezentują barwy Spółki podczas amatorskich imprez sportowych. Nowością w komunikacji wewnętrznej w PFR w 2023 r. była również szeroka kampania krzewiąca wśród pracowników postawy innowacyjne pod nazwą „Bank Pomysłów”. Za jej pośrednictwem pracownicy otrzymali możliwość zgłaszania swoich propozycji na zmiany w firmie. Odbyły się trzy nabory pomysłów, a każdy z nich dotyczył innego obszaru funkcjonowania PFR.

## 2. KOSZTY USŁUG PRAWNYCH

Koszty usług prawnych poniesione przez PFR w 2023 r. wyniosły około 3,5 mln zł (*tabela 8*). Obejmowały one w szczególności: (i) koszty zewnętrznego doradztwa prawnego i transakcyjnego

**Tabela 8. Koszty usług prawnych związanych z zarządzaniem (tys. zł)**

<b>01.01-31.12.2023</b>	
Koszty prawne związane z projektami	837
Wsparcie korporacyjne – koszty bieżącej obsługi prawnej	552
Oplaty administracyjne, w tym opłata na rzecz Prokuratorii Generalnej	107
Koszty prawne związane z PPK	46
Koszty prawne związane z Tarczą finansową PFR	1 731
Koszty prawne związane z projektami (KPO, CIE, Tarcza dla Pogranicza)	183
<b>Koszty ogółem</b>	<b>3 456</b>

**Tabela 9. Koszty usług doradztwa związanych z zarządzaniem (tys. zł)**

<b>01.01-31.12.2023</b>	
Usługi księgowo i podatkowe	873
Usługi związane z wyceną akcji i testem prywatnego inwestora	95
<b>Koszty ogółem</b>	<b>969</b>

związanego z realizacją Tarcz finansowych PFR (stanowiących największą pozycję kosztową), (ii) koszty zewnętrznego doradztwa prawnego i transakcyjnego związanego z inwestycjami oraz bieżącą działalnością Spółki, w tym koszty sporządzania opinii prawnych i ekspertyz, (iii) reprezentowanie PFR w postępowaniach sądowych, administracyjnych lub sądowo-administracyjnych, (iv) koszty czynności notarialnych, opłat administracyjnych.

W celu kontrolowania wydatków w przedmiotowym zakresie oraz wyboru optymalnego doradcy (m.in. pod kątem doświadczenia w danej dziedzinie prawa) wybór doradców prawnych przeprowadzany jest w trybie konkurencyjnym, a wynagrodzenie w większości przypadków jest ustalane według stawek godzinowych przy jednoczesnym określeniu maksymalnej dopuszczalnej kwoty wynagrodzenia. Ukształtowanie zasad płatności w ten sposób umożliwia bezpośredni i bieżący nadzór nad zleconymi pracami i wysokością ostatecznych kosztów oraz dokonywanie zapłaty wynagrodzenia za rzeczywiście wykonane czynności.

## 3. KOSZTY USŁUG DORADZTWA

Koszty PFR poniesione w 2023 r. na usługi doradcze związane z zarządzaniem wyniosły 1,0 mln zł (*tabela 9*). Na wskazaną kwotę składają się głównie koszty doradztwa prawnego, finansowego i podatkowego, które związane są z przeprowadzeniem transakcji inwestycyjnych oraz bieżącym funkcjonowaniem Spółki.

PFR zrealizował program emisji obligacji o łącznej wartości do 100 mld zł w związku z powierzeniem PFR na mocy umowy wykonania rządowych programów: „Tarcza finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla małych i średnich firm”, przyjętego uchwałą Rady



Ministrów nr 50/2020 z dnia 27 kwietnia 2020 r., „Tarcza finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla dużych firm” przyjętego uchwałą Rady Ministrów nr 51/2020 z dnia 27 kwietnia 2020 r., „Programu wsparcia Polskich Linii Lotniczych LOT S.A.” przyjętego uchwałą Rady Ministrów nr 189/2020 z dnia 21 grudnia 2020 r. oraz „Tarcza finansowa 2.0 Polskiego Funduszu Rozwoju dla mikro, małych i średnich firm” na mocy uchwały nr 2/2021 z dnia 5 stycznia 2021 r.

W celu sfinansowania programów PFR wyemitował w 2020 r. obligacje na łączną kwotę 65,4 mld zł. Dodatkowo w 2021 r. Spółka wyemitowała obligacje na łączną kwotę 8,5 mld zł. Szczegóły dotyczące wyemitowanych serii obligacji zostały przedstawione szerzej w punkcie „Finansowanie programów pomocowych” niniejszego raportu. Szczegółowe warunki poszczególnych emisji zostały zawarte w publikowanych przez PFR listach emisyjnych, dostępnych na stronie internetowej PFR. Dodatkowo jedna emisja o wartości nominalnej 16,3 mld zł zostanie wykupiona w marcu 2024 r.

Dodatkowe zdarzenia po dniu bilansowym zostały opisane w nocie „Zdarzenia po dniu bilansowym nie ujęte w sprawozdaniu finansowym” sprawozdania finansowego.

# Sprawozdanie Zarządu z działalności PFR S.A. i Grupy Kapitałowej PFR za rok 2023

## Rozdział 3: Działalność w 2023 r.

<b>Podsumowanie działalności inwestycyjnej</b> .....	<b>59</b>
1. Inwestycje kapitałowe i infrastrukturalne .....	60
2. Fundusz Ekspansji Zagranicznej.....	61
3. Inwestycje w aktywa publiczne .....	63
4. Inwestycje samorządowe.....	63
5. Finansowanie działalności inwestycyjnej .....	63
6. Inwestycje w formie funduszu funduszy (FoF) i inwestycje ASI .....	64
<b>Najważniejsze wydarzenia w spółkach zależnych i pozostałych podmiotach podporządkowanych</b> .....	<b>66</b>
1. PFR TFI.....	66
2. PFR Ventures.....	70
3. PFR Nieruchomości.....	73
4. PFR Portal PPK.....	74
5. PFR Operacje.....	74
6. Operator Chmury Krajowej.....	74
<b>Wsparcie Polskiego Systemu Emerytalnego</b> .....	<b>76</b>
1. Centralna Informacja Emerytalna.....	76
2. Pracownicze Plany Kapitałowe.....	76
<b>Wsparcie systemu innowacji</b> .....	<b>78</b>
1. Rozwój innowacji w startupach i MSP .....	78
2. Rozwój innowacji w dużych przedsiębiorstwach .....	80
3. Rozwój innowacji samorządowych .....	81
<b>Zaangażowanie PFR w Krajowy Plan Odbudowy</b> .....	<b>83</b>
1. Podsumowanie zaangażowania PFR w budowę systemu KPO .....	83
<b>Zaangażowanie w przeciwdziałanie skutkom kryzysu COVID-19</b> .....	<b>85</b>
1. Podsumowanie dotychczasowych działań pomocowych (na koniec 2023 r.) .....	85
2. Programy Tarczy Finansowej PFR.....	85
3. Finansowanie programów pomocowych.....	86
4. Koszty obsługi Tarcz Finansowych.....	86



# Podsumowanie działalności inwestycyjnej

Wybrane inwestycje bezpośrednio i funduszowe PFR na koniec 2023 r.

**Bank Pekao**

Wartość zaangażowania  
PFR lub Funduszy:  
**4,1 mld zł**

**pesa**

Wartość zaangażowania  
PFR lub Funduszy:  
**1,6 mld zł**

**Baltic Hub**  
A MEMBER OF THE PISA GROUP

Wartość zaangażowania  
PFR lub Funduszy:  
**1,2 mld zł**

**CCC**

Wartość zaangażowania  
PFR lub Funduszy:  
**360 mln zł**

**POLSKIE  
KOLEJE  
LINOWE**

Wartość zaangażowania  
PFR lub Funduszy:  
**350 mln zł**

**FERRUM S.A.**

Wartość zaangażowania  
PFR lub Funduszy:  
**~280 mln zł**

**WB ELECTRONICS**  
WB GROUP

Wartość zaangażowania  
PFR lub Funduszy:  
**~130 mln zł**



**elemental**

Wartość zaangażowania  
PFR lub Funduszy:  
**~560 mln zł**

**R Power**  
RENEWABLES

Wartość zaangażowania  
PFR lub Funduszy:  
**120 mln zł**

*inwestycja wspólna z IFC oraz EBOR*

**Trasa Łągiewnicka SA  
w Krakowie**

Wartość zaangażowania  
PFR lub Funduszy:  
**175 mln zł**

**CYFEROWY  
POLSAT**

Wartość zaangażowania  
PFR lub Funduszy:  
**400 mln zł**

**RCP**  
Rail Capital Partners sp. z o.o.

Wartość zaangażowania  
PFR lub Funduszy:  
**350 mln zł**

**SUPERSNOW**

Wartość zaangażowania  
PFR lub Funduszy:  
**~30 mln zł**

**>12 mld zł**

zainwestowanych w projekty dla firm z obszarów: energetyki, przemysłu, infrastruktury, biotechnologii

## 1. INWESTYCJE KAPITAŁOWE I INFRASTRUKTURALNE

W 2023 r. w ramach obszaru inwestycji działalność PFR poprzez PFR Fundusz Inwestycyjny FIZAN („Fundusz FIZAN”) obejmowała wszystkie elementy procesu inwestycyjnego: zarówno pozyskiwanie nowych projektów inwestycyjnych, budowę wartości istniejących spółek portfelowych, jak i proces wyjścia z inwestycji. W 2023 r. Fundusz FIZAN doprowadził do zawarcia umów inwestycyjnych (w tym np. pożyczek) na łączną kwotę 2,3 mld zł.

### Przegląd wybranych transakcji inwestycyjnych

#### Elemental Holding S.A.

W styczniu 2023 roku Fundusz FIZAN wspólnie z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju oraz Międzynarodową Korporacją Finansową zainwestował 290 mln dolarów w Elemental Holding S.A. Środki pozyskane przez spółkę zostały przeznaczone na wsparcie rozwoju grupy, w tym budowę najnowocześniejszego zakładu produkcyjnego w południowej Polsce, który ma zająć wiodącą pozycję w europejskim recyklingu akumulatorów litowo-jonowych i odzysku metali PGM ze zużytych katalizatorów samochodowych. Elemental Holding S.A. jest jednym z globalnych liderów w sektorze recyklingu metali, ma 55 spółek zależnych w 35 krajach posiadających ponad 50 zakładów zbierania i przetwarzania, z których 30 znajduje się w Europie. Pozostałe zlokalizowane są w USA, Turcji, ZEA i Malezji. Elemental zatrudnia ponad 1100 osób na całym świecie.

#### Cognor

W marcu 2023 r. Fundusz FIZAN objął siedmioletnie obligacje wyemitowane przez PS Holdco sp. z o.o., spółkę będącą głównym akcjonariuszem Cognor Holding S.A., w celu sfinansowania dalszego rozwoju biznesowego Grupy Cognor, która jest polskim producentem stali jakościowych oraz stali nierdzewnej, blach pancernych oraz żaroodpornych.

#### Hotel Grot

W II kwartale 2023 r. Fundusz FIZAN udzielił finansowania inwestycyjnego spółce Grot Hotel Investments sp. z o.o. w celu modernizacji i rozbudowy istniejącego budynku hotelowego położonego na warszawskim Żeraniu. Docelowo obiekt będzie posiadał 152 pokoje pod marką Campanile. Spółka Grot Hotel Investments sp. z o.o. należy do Grupy Europlan, która jest holdingiem inwestycyjnym działającym od 18 lat na rynku budownictwa biurowego i hotelowego.

#### Kleczew Solar & Wind

W kwietniu 2023 r. Fundusz FIZAN na podstawie umowy pożyczki podporządkowanej zawartej w grudniu 2022 r. uruchomił pierwsze środki na budowę projektu Kleczew Solar & Wind należącego do Grupy Lewandpol. Będzie to pierwsza wielkoskalowa elektrownia łącząca energię słoneczną z wiatrową w Polsce. Farma o mocy ponad 200 MW powstanie na terenach pokopalnianych w powiecie konińskim, w województwie wielkopolskim, i będzie w stanie zasilic około 100 tys. gospodarstw domowych.

#### Cerrad

W marcu 2023 r. Fundusz FIZAN zawarł umowę pożyczki z polską spółką Cerrad sp. z o.o. W wyniku transakcji PFR udzielił spółce pożyczki w wysokości 87 mln zł. Środki te zostały przeznaczone na sfinalizowanie inwestycji instalacji kogeneracji i modernizacji linii produkcyjnej w zakładzie nr 2, zlokalizowanym w Starachowicach, oraz na sfinansowanie potrzeb płynnościowych spółki związanych z dalszym dynamicznym rozwojem sprzedaży. Cerrad jest jednym z wiodących producentów płytek ceramicznych w Europie Środkowo-Wschodniej. Eksport odpowiada za około 40% przychodów. Spółka dynamicznie rozwija również sprzedaż na rynkach

Europy Zachodniej. Cerrad posiada sześć zakładów produkcyjnych o mocach wytwórczych na poziomie blisko 30 mln mkw. płytek ceramicznych rocznie.

#### Grenevia

W czerwcu 2023 r. należąca do Grupy Kapitałowej Grenevia spółka celowa Finance PV4 zawarła umowę pożyczki senioralnej na budowę portfela 26 farm fotowoltaicznych w województwach dolnośląskim, kujawsko-pomorskim, lubelskim, łódzkim, mazowieckim, opolskim, pomorskim, śląskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim o łącznej mocy 43 MWp.

#### Pad Res

W lipcu 2023 r. Fundusz FIZAN podpisał umowę pożyczki senioralnej zabezpieczonej na kwotę 235,5 mln zł z PAD RES Barlevice sp. z o.o. – spółką celową należącą do grupy PAD RES. Pożyczka zostanie przeznaczona na sfinansowanie budowy farm fotowoltaicznych w województwie pomorskim, w okolicach miejscowości Sztum i Mikołajki Pomorskie, o łącznej mocy 117,1 MWp. Planowana moc zainstalowana pozwoli wyprodukować energię odpowiadającą zapotrzebowaniu około 65 tys. polskich gospodarstw domowych

#### Terminal Instalacyjny Offshore

W październiku 2023 r. Fundusz FIZAN podpisał umowę długoterminowej zabezpieczonej pożyczki ze spółką Istrana sp. z o.o. Udzielone finansowanie przeznaczone będzie na budowę terminala instalacyjnego na potrzeby morskich farm wiatrowych. Inwestycja obejmować będzie przekształcenie 21 ha Morza Bałtyckiego w ląd na potrzeby głębokowodnego terminala w Gdańsku o długości nabrzeża 800 m. Całkowity koszt inwestycji szacowany jest na ok 1,2 mld zł.

#### Polsat

W grudniu 2023 r. Fundusz FIZAN objął w ramach emisji prywatnej obligacje serii F wyemitowane przez spółkę Cyfrowy Polsat S.A. Finansowanie zostało udzielone w celu wsparcia realizacji strategii Grupy Polsat Plus w sektorze odnawialnej energii, w tym projektów dotyczących wytwarzania, transportowania oraz przechowywania wodoru, napędów wodorowych lub pojazdów napędzanych wodorem. Obligacje mają zostać w pełni spłacone w styczniu 2030 r. Grupa Polsat Plus to największa grupa medialno-telekomunikacyjna w Europie Środkowo-Wschodniej.

#### Qair Polska

W grudniu 2023 r. Fundusz FIZAN podpisał umowę pożyczki ze spółką QPV Zimnodół sp. z o.o. – spółką celową zależną od Qair Polska S.A. Celem transakcji jest udzielenie finansowania senioralnego zabezpieczonego z 19-letnim terminem zapadalności w celu sfinansowania budowy farmy fotowoltaicznej o mocy 36 MWp w Zimnodole, w województwie małopolskim.

### Przegląd transakcji portfelowych

#### PKL

W 2023 r. Fundusz FIZAN był aktywnie zaangażowany w rozwój spółki Polskie Koleje Linowe S.A., w szczególności poprzez udział w realizacji nowych projektów, takich jak inwestycja Gwarno i budowa hotelu Wanta w Zakopanem, rozbudowa ośrodka narciarskiego w Jaworzynie Krynickiej oraz rewitalizacja ośrodka narciarskiego Wierchomla-Muszyna.

#### RCP

W 2023 r. Fundusz zwiększył zaangażowanie finansowe w spółkę Rail Capital Partners sp. z o.o. celem wspierania jej dalszego rozwoju, w tym zwiększenia floty lokomotyw.



Fot. Enprom

## PESA

We 2023 r. Fundusz FIZAN dokonał reorganizacji zaangażowania w spółkę Pojazdy Szynowe Pesa Bydgoszcz S.A., w tym przeprowadził dokapitalizowanie spółki. Pozyskane środki mają zostać przeznaczone przede wszystkim na sfinansowanie rozwoju podmiotu i realizację zakładanych inwestycji. Spółka zakłada budowę nowych hal konstrukcyjnych, montażowych i magazynowych oraz przede wszystkim wdrożenie nowych technologii produkcji, np. robotyzację czy laserowe spawanie. Usprawniony ma być też proces dostaw części.

## PFR Poznań Nieruchomości

W grudniu 2023 r. doszło do sprzedaży nieruchomości położonej w Poznaniu.

## 2. FUNDUSZ EKSPANSJI ZAGRANICZNEJ

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne odgrywają bardzo istotną rolę w budowaniu globalnych łańcuchów wartości. PFR TFI współfinansuje międzynarodowy rozwój polskich przedsiębiorstw i pomaga budować ich wartość, a tym samym przyczynia się do zwiększenia konkurencyjności polskiej gospodarki. Współfinansowanie ekspansji zagranicznej polskich firm odbywa się poprzez działalność inwestycyjną Funduszu Ekspansji Zagranicznej, który oferowanymi instrumentami finansowymi uzupełnia lukę finansowania rynkowego i daje możliwość finansowania opartego na bilansach zagranicznych spółek zależnych polskich firm.

PFR TFI zarządza dwoma wyspecjalizowanymi funduszami ekspansji zagranicznej (Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZ AN oraz Fundusz Ekspansji Zagranicznej 2 FIZ AN), które współfinansują inwestycje zagraniczne polskich przedsiębiorstw. Pierwszy z nich został uruchomiony w 2016 r., a w 2023 r. zakończył okres inwestycyjny – jego działania koncentrują się obecnie na zarządzaniu zbudowanym portfelem inwestycyjnym. W wyniku rosnącego zainteresowania ekspansją kapitałową wśród polskich firm PFR TFI wiosną 2023 r. uruchomił drugi fundusz o docelowej kapitalizacji 600 mln zł. Jego model działania jest wynikiem kilku lat doświadczeń współpracy z polskimi partnerami podczas realizacji transakcji w ramach pierw-

szego funduszu. Fundusz Ekspansji Zagranicznej 2 FIZ AN współinwestuje z polskimi firmami na rynkach międzynarodowych i oferuje finansowanie dopasowane do potrzeb inwestora. Fundusz może sfinansować do połowy wartości inwestycji zagranicznej i dzielić ryzyko biznesowe projektu. Jest zawsze pasywnym inwestorem mniejszościowym i pozostawia zarządzanie operacyjne w rękach polskiego partnera. Może inwestować praktycznie na całym świecie, we wszystkich sektorach. Fundusz współinwestuje z polskimi firmami w ich zagraniczne spółki zależne i realizuje projekty typu greenfield i brownfield.

W 2023 r. zespół funduszu aktywnie działał na rzecz wspierania ekspansji zagranicznej polskich firm. Pomimo wyzwań związanych z sytuacją międzynarodową i napięciami geopolitycznymi fundusz prowadził negocjacje biznesowe i procesy inwestycyjne zmierzające do rozpoczęcia nowych przedsięwzięć. **W efekcie Fundusz Ekspansji Zagranicznej 2 FIZ AN zrealizował transakcje z dwoma polskimi partnerami:**

### Enprom sp. z o.o. – współfinansowanie rozwoju na rynku niemieckim

**Branża:** budownictwo elektroenergetyczne

**Kraj inwestycji:** Niemcy

**Inwestycja funduszu:** 3,1 mln euro

Enprom jest jednym z największych polskich przedsiębiorstw z sektora budownictwa elektroenergetycznego. Dostarcza kompleksowe rozwiązania w zakresie projektowania, budowy i modernizacji sieci elektroenergetycznych średnich, wysokich i najwyższych napięć, rozdzielnic oraz stacji transformatorowych. Poza przygotowywaniem oraz prowadzeniem prac budowlanych związanych z sieciami elektroenergetycznym świadczy także usługi inspekcyjne i geoprze-strzenne z wykorzystaniem dronów. Enprom obsługuje krajowego operatora sieci przesyłowej (PSE), współpracuje z największymi spółkami dystrybucyjnymi i koncernami energetycznymi w Polsce oraz rozwija działalność zagraniczną. Zatrudnia ponad 700 pracowników. Strategicznymi celami spółki są zwiększenie przychodów oraz dywersyfikacja ryzyka związanego z koncentracją działalno-

ści na rynku polskim. Od 2017 r. firma działa w Niemczech, gdzie pozyskała znaczące kontrakty od operatorów sieci przesyłowych. Kluczowym atutem tego rynku, oprócz samej jego wielkości i perspektyw inwestycyjnych, są korzystne warunki realizacji kontraktów. Fundusz udzielił niemieckiej spółce zależnej Enprom finansowania w wysokości 3,1 mln euro w celu intensyfikacji rozwoju na rynku niemieckim. Środki z funduszu umożliwią firmie przyspieszenie realizacji już zakontraktowanych prac oraz pozyskanie nowych zleceń, a w efekcie utrzymanie dwucyfrowego tempa wzrostu w Niemczech.

#### **SECO/WARWICK S.A. – współfinansowanie rozbudowy mocy produkcyjnych w USA**

**Branża:** obróbka cieplna i metalurgia

**Kraj inwestycji:** Stany Zjednoczone

**Inwestycja funduszu:** 10 mln dol. amerykańskich

Grupa SECO/WARWICK specjalizuje się w projektowaniu, produkowaniu i dostarczaniu zaawansowanych rozwiązań do obróbki termicznej metali i metalurgii próżniowej. Jest liderem rynku w produkcji pieców przemysłowych i rozwiązań typu end-to-end dla pięciu kategorii: obróbki cieplnej w próżni i atmosferze ochronnej, obróbki aluminium, lutowania wymienników ciepła oraz metalurgii próżniowej. Grupa działa na rynku globalnym – posiada osiem spółek na trzech kontynentach, eksportuje do ponad 70 krajów na świecie. Jej strategia zakłada m.in. umacnianie pozycji obecnych i rozwój nowych technologii, a także samodzielność operacyjną spółek zależnych. Szczególnie duży potencjał wykazuje technologia metalurgii proszków, która odgrywa kluczową rolę w wielu dziedzinach i sektorach. Jest ona rozwijana przez Retech – amerykańską spółkę zależną Grupy. Fundusz udzielił Retechowi finansowania w wysokości 10 mln dol. Środki są przeznaczone na rozwój technologii wytwarzania proszków metali oraz rozbudowę i wyposażenie zakładu produkcyjno-montażowego w Buffalo, w stanie Nowy Jork.

W ramach Funduszu Ekspansji Zagranicznej FIZ AN kontynuowano współpracę z dotychczasowymi partnerami, m.in. z Laude Smart Intermodal S.A. z sektora transportu intermodalnego w zakresie finalizacji umowy pożyczki i wypłaty środków na rozwój działalności spółki w Niemczech oraz z Rainbow Tours S.A. w zakresie

zwiększenia skali działalności spółki zależnej w Grecji – operatora sieci hoteli White Olive na Rodos, Krecie oraz Zakynthos.

W 2023 r. Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZ AN sfinalizował i rozliczył finansowanie dwóch wspólnych projektów realizowanych z Grupą Elemental. W kwietniu Elemental odkupił od funduszu 32% udziałów w Recat GmbH i stał się właścicielem 100% udziałów niemieckiej spółki wyspecjalizowanej w recyklingu katalizatorów samochodowych. Udziały w Recat Elemental Holding nabył w 2018 r. Rok później Fundusz Ekspansji Zagranicznej odkupił 32% udziałów w tej spółce. Transakcja ta pozwoliła Elementalowi sfinansować rozwój działalności na najważniejszym europejskim rynku recyklingu katalizatorów.

Z kolei w październiku 2023 r. Elemental nabył od funduszy zarządzanych przez PFR TFI, w tym Funduszu Ekspansji Zagranicznej FIZ AN, 49% udziałów spółki Elemental USA Inc. W 2019 r. fundusz współfinansował inwestycję w amerykańską spółkę PGM of Texas, w której wraz z polskim partnerem przejęli łącznie 66% udziałów. Była to pierwsza inwestycja funduszu w Ameryce Północnej.

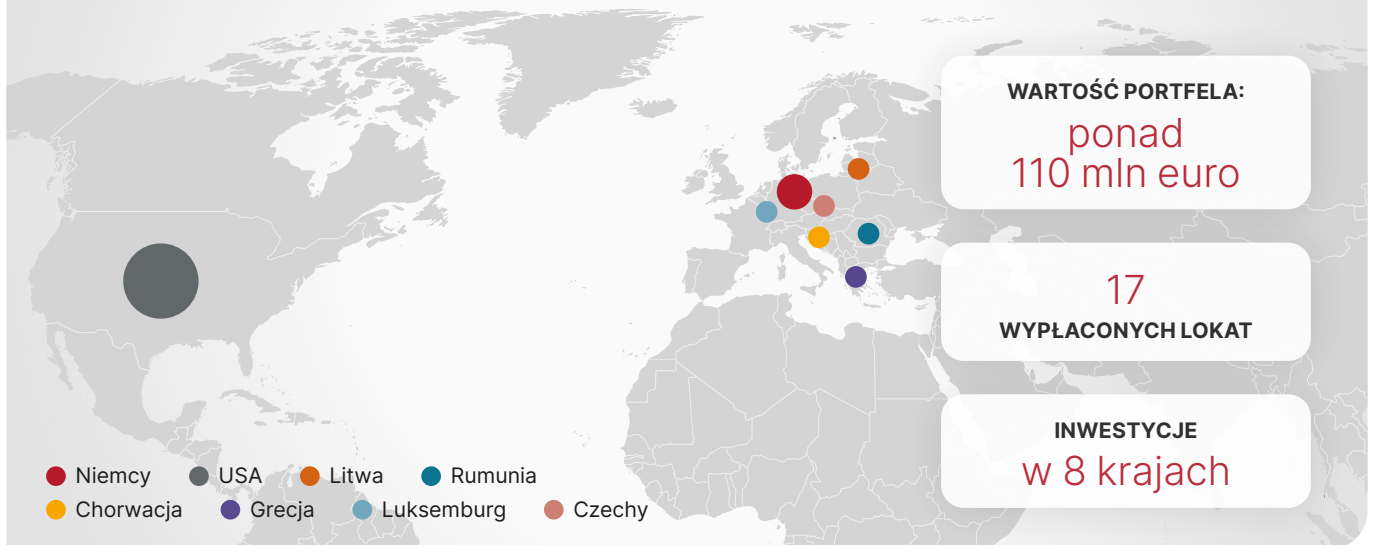
Następne dwie wspólne inwestycje zrealizowane w 2021 r. dotyczyły spółek Maryland Core oraz Legend Smelting and Recycling. Przejęcia kolejnych spółek pozwoliły Grupie Elemental uzyskać pozycję jednego z największych polskich inwestorów w Stanach Zjednoczonych. Dzięki zapewnieniu finansowania inwestycji w USA i Niemczech Fundusz Ekspansji Zagranicznej umożliwił grupie realizację długofalowej strategii budowania pozycji globalnego lidera w sektorze urban mining w strategicznych segmentach green metals i recyklingu katalizatorów czy elektroniki oraz w bardzo perspektywicznym obszarze e-mobility. W 2023 r. fundusz kontynuował współpracę z Grupą Elemental w zakresie inwestycji na Litwie, która rozpoczęła się w 2017 r. i była pierwszym wspólnym projektem. Fundusz zakupił wtedy 49% udziałów w spółce zależnej grupy – UAB „EMP recycling”.

W 2023 r. sfinalizowana została także wspólna inwestycja Funduszu Ekspansji Zagranicznej FIZ AN oraz OT Logistics S.A. w spółkę Luka Rijeka. To chorwacka firma obsługująca obiekty portowe w Rijecie – największym porcie w tym kraju – i kilku innych pobliskich terminalach.



Fot. SECO/WARWICK

## Lokalizacje inwestycji Funduszu Ekspansji Zagranicznej



Na koniec 2023 r. w portfolio Funduszu Ekspansji Zagranicznej FIZ AN i Funduszu Ekspansji Zagranicznej 2 FIZ AN znajdowały się inwestycje zrealizowane w ośmiu krajach świata. Fundusze posiadały w portfelach 17 wypłaconych lokat, natomiast ich wartość wyniosła blisko 110 mln euro.

### 3. INWESTYCJE W AKTYWA PUBLICZNE

PFR TFI oprócz nadzoru nad podmiotami z GK PFR, którym powierzyło zarządzanie częścią portfela inwestycyjnego niektórych funduszy zamkniętych, samodzielnie zarządza płynnością tych funduszy oraz częścią portfela złożoną z aktywów publicznych i dokonuje inwestycji na rynkach. Za obszar ten odpowiada Departament Zarządzania Funduszami Aktywów Niepublicznych. W jego ramach monitorowane są lokaty w: Bank Ochrony Środowiska S.A., Rafako S.A. i Ferrum S.A. notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych. W 2023 r. jedną z najważniejszych inicjatyw była kontynuacja aktywnego zaangażowania w proces restrukturyzacji Rafako S.A.

### 4. INWESTYCJE SAMORZĄDOWE

W grudniu 2023 r. zarządzany przez Polski Fundusz Rozwoju PFR FIS FIZAN („Fundusz FIS”) podpisał dwie umowy pożyczek podporządkowanych na łączną kwotę około 91 mln zł ze spółką celową Andersia Retail działającą w sektorze nieruchomości komercyjnych, której zasadniczym celem jest budowa i komercjalizacja budynku biurowego klasy A w Poznaniu. Obiekt wznoszony w rejonie Starego Miasta, przy Placu Andersa, będzie najwyższym budynkiem w Wielkopolsce. Inwestorami projektu są Miasto Poznań wraz z Von der Heyden Group.

Jednym z priorytetów w obszarze inwestycji samorządowych była kontynuacja programu „Ciepło z odpadów” we współpracy z Ministerstwem Klimatu, Ministerstwem Finansów i Polityki Regionalnej („MFIPR”) oraz Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej („NFOŚiGW”). W 2023 r. NFOŚiGW rozpoczął ocenę projektów zgłoszonych do programu „Racjonalna gospodarka odpadami”, którego celem jest m.in. dofinansowanie projektów budowy instalacji termicznego przekształcania odpadów (tzw. ITPO). Możliwym rezultatem zaistniałej współpracy będzie zapewnienie współfinansowania przez Fundusz FIS projektów zgłoszonych do NFOŚiGW, co będzie przedmiotem dalszych prac w 2024 r.

W 2023 r. Fundusz FIS koncentrował się ponadto na tematach związanych z finansowaniem transformacji energetyki ciepłej w związku z jej dekarbonizacją. Działania Funduszu FIS obejmują zarówno przedsiębiorstwa energetyki ciepłej, jak i podmioty realizujące projekty transformacji tych przedsiębiorstw, które w przyszłości mogą odgrywać rolę partnerów technologicznych. Ponadto w 2023 r. Fundusz FIS kontynuował realizację umowy z MFIPR poprzez doradztwo na rzecz dwóch projektów infrastrukturalnych zakwalifikowanych do realizacji na podstawie formuły partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP).

W obszarze inwestycji samorządowych Fundusz FIS kontynuował współpracę z NFOŚiGW w ramach pilotażowego programu poprawy efektywności energetycznej budynków mieszkalnych – renowacja z gwarancją oszczędności EPC Plus (Energy Performance Contract Plus). Jej rezultatem było dalsze rozpoznanie możliwości realizacji poprawy efektywności energetycznej budynków. W szczególności ustalono możliwość rozszerzenia podmiotowego i przedmiotowego programu w 2024 r., dzięki czemu istnieje szansa na nowe projekty inwestycyjne do analizy przez Fundusz FIS.

### 5. FINANSOWANIE DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ

W 2023 r. działalność inwestycyjna realizowana przez PFR była finansowana ze środków własnych. W ramach umowy zawartej 7 czerwca 2021 r. pomiędzy Skarbem Państwa a PFR w wyniku objęcia akcji serii F spółka otrzymała wkład niepieniężny w postaci 6,6 mln zerokuponowych obligacji o skróconej nazwie OF0423 i łącznej wartości nominalnej 6 600 000 tys. zł, których wartość według wyceny dokonanej przez Deloitte Advisory sp. z o.o. sp. k. wyniosła 6 587 882 tys. zł. 3 marca 2021 roku obligacje OF0423 zostały zasymilowane z obligacjami o skróconej nazwie OK0423. W trakcie 2021 r. spółka sprzedała 5 492 408 obligacji po średniej cenie 993,36 zł w 20 transakcjach. Pozostała część obligacji o wartości nominalnej 1 107 592 tys. zł została zatrzymana do terminu ich zapadalności przypadającego na kwiecień 2023 r. W 2023 r. nie wystąpiło kolejne dokapitalizowanie, tym samym na dzień 31 grudnia 2023 r. Spółka nie posiadała żadnych obligacji Skarbu Państwa.



# PFR Ventures

## Główne dane o polskim rynku venture capital w 2023 r.

**399**  
SFINANSOWANYCH SPÓŁEK  
2022: 435 | 2021: 379 | 2020: 300

**2,1 mld zł**  
ZAINWESTOWANEGO  
KAPITAŁU

**210**  
ZAANGAŻOWANYCH  
FUNDUSZY

**-5,4%**  
SPADEK LICZBY  
TRANSAKCJI

**399**  
SPADEK WARTOŚCI FINANSOWANIA  
Europa: -45% | CEE: -57% | Ameryka Północna: -29%

W obliczu globalnego kryzysu fundusze VC, szczególnie te inwestujące w fazie wzrostu, ograniczyły aktywność. Przełożyło się to na brak dużych rund i obniżenie wycen. W konsekwencji część spółek zmieniła strategię i zamiast na skali skupiła się na rentowności. **Warto jednak zwrócić uwagę, że w Polsce wciąż finansuje się wiele spółek na wczesnym etapie.** W 2023 r. kapitał „na start” wciąż był dostępny. Jego źródłem jest nadal głównie sektor publiczny, który jednak zawsze inwestuje wspólnie z podmiotami prywatnymi.

Aleksander Mokrzycki, wiceprezes PFR Ventures

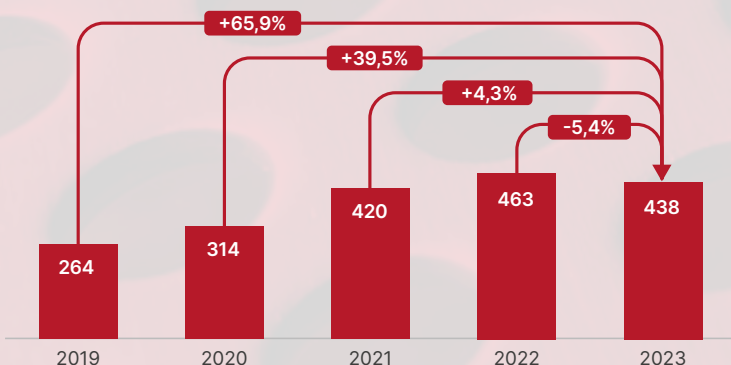
## Największe transakcje w 2023 roku

Rundy >50 mln zł

<b>IIElevenLabs</b>	<b>329 mln zł</b> RUNDA B	Q4 23
<b>Vue Storefront</b>	<b>88 mln zł</b> RUNDA A	Q1 23
<b>IIElevenLabs</b>	<b>79 mln zł</b> RUNDA A	Q2 23
<b>KY P AI</b>	<b>79 mln zł</b> RUNDA A	Q3 23
<b>BLANK.</b>	<b>70 mln zł</b> SEED	Q4 23
<b>contec</b>	<b>70 mln zł</b> RUNDA B	H1 23
<b>AI Clearing</b>	<b>58 mln zł</b> RUNDA A	Q3 23

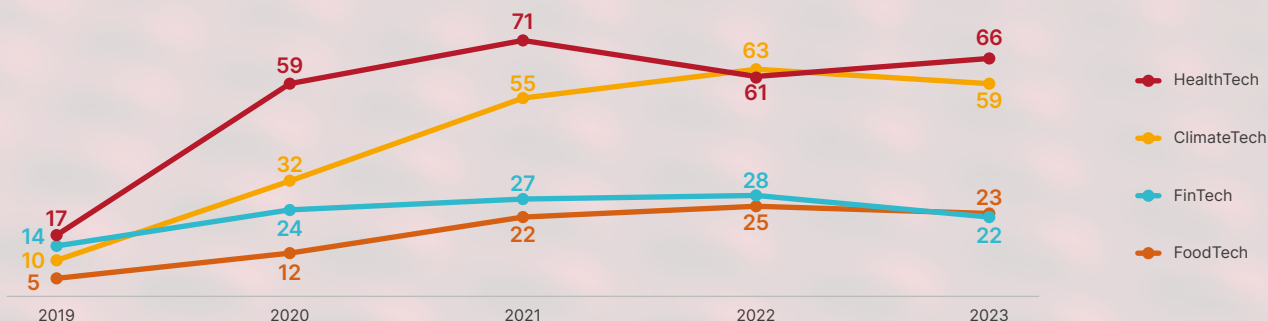
## Spadek dotyczył przede wszystkim wycen innowacyjnych firm

Liczba inwestycji na polskim rynku VC



## Kluczowe branże wśród innowacyjnych firm

Rozwój sektorów (liczba transakcji)



## Największe transakcje w danych branżach (2019–2023)

Sektor	Spółka	Wartość rundy (mln zł)
HealthTech	DocPlanner	<b>600 (estymacja)</b>
	DocPlanner	<b>330</b>
	Infermedica	<b>120</b>
	Infermedica	<b>40</b>
	Mindgram	<b>28</b>
FinTech	Ramp Network	<b>330</b>
	Uncapped	<b>300</b>
	Vodeno	<b>274</b>
	Ramp Network	<b>220</b>
	Silent Eight	<b>180</b>
ClimateTech	SunRoof	<b>134</b>
	Proteon Pharmaceuticals	<b>96</b>
	Nevomo	<b>70</b>
	Contec	<b>70 mln zł</b>
	Niejawne	<b>40–70 mln zł</b>
FoodTech	HiProMine	<b>34,5 mln zł</b>
	Sundose	<b>23 mln zł</b>
	Restaumatic	<b>~20 mln zł</b>
	Niejawne	<b>10–20 mln zł</b>
	Niejawne	<b>10–20 mln zł</b>

## Polski jednorozec

### II ElevenLabs

ElevenLabs jest pierwszym jednorozcem polskiego ekosystemu innowacji. Co ciekawe, spółka uzyskała ten tytuł po zaledwie 18 miesiącach od pierwszej rundy finansowania.

Firma funkcjonuje w obszarze AI, zajmuje się zamianą tekstu pisanego na dźwięk za pomocą olbrzymiej bazy próbek głosu. Nagrania z wypowiedziami mogą być generowane w różnych językach przy zachowaniu naturalnego brzmienia głosu.

#### Historia finansowania spółki:



# Najważniejsze wydarzenia w spółkach zależnych i pozostałych podmiotach podporządkowanych

## 1. PFR TFI

### Fundusz Ekspansji Zagranicznej

PFR TFI zarządza dwoma wyspecjalizowanymi funduszami ekspansji zagranicznej – Funduszem Ekspansji Zagranicznej FIZ AN oraz Funduszem Ekspansji Zagranicznej 2 FIZ AN. Pierwszy z nich zakończył działalność inwestycyjną w 2023 r. i obecnie koncentruje się na zarządzaniu istniejącym portfelem inwestycyjnym. Drugi fundusz w tym samym roku rozpoczął działalność i oferuje współfinansowanie zagranicznych projektów inwestycyjnych poprzez instrumenty finansowe dopasowane do skali projektu oraz możliwości i potrzeb polskiego inwestora. Może finansować międzynarodowe fuzje i przejęcia, utworzenie nowej lub rozwój już istniejącej zagranicznej spółki zależnej polskiej firmy. Dotyczy to zarówno Unii Europejskiej, jak i krajów poza nią, również rozwijających się. Udział funduszu w transakcjach pozwala zwiększyć skalę inwestycji na międzynarodowych rynkach nawet o połowę.

W 2023 r. Fundusz Ekspansji Zagranicznej 2 FIZ AN podpisał dwie pierwsze umowy inwestycyjne ze spółkami:

- Enprom sp. z o.o. – jednym z największych polskich przedsiębiorstw z sektora budownictwa elektroenergetycznego – o wartości 3,1 mln euro na przyspieszenie rozwoju działalności na rynku niemieckim,
- SECO/WARWICK S.A. – działającym globalnie producentem nowoczesnych urządzeń, pieców przemysłowych i technologii do obróbki cieplnej i metalurgii – o wartości 10 mln dol. amerykańskich na rozwój technologii wytwarzania proszków metali oraz rozbudowę i wyposażenie zakładu produkcyjno-montażowego w Buffalo, w stanie Nowy Jork.

W ramach Funduszu Ekspansji Zagranicznej FIZ AN kontynuowano współpracę m.in. z grupą logistyczną Laude Smart Intermodal S.A.

## Przykłady inwestycji Funduszu Ekspansji Zagranicznej



**Współfinansowanie przejęcia udziałów w spółce Pilot 44**

Kraj inwestycji: **USA**  
Branża: **konsulting IT**  
Data: **2022**



**Objęcie udziałów w spółce Laude Assets**

Kraj inwestycji: **Niemcy**  
Udział Funduszu: **10 mln euro**  
Branża: **logistyczna**  
Data: **2021**



**Finansowanie dłużne na rozwój zagranicznych projektów**

Kraj inwestycji: **Niemcy**  
Udział Funduszu: **10 mln euro**  
Branża: **deweloperska**  
Data: **2021**



**Objęcie akcji spółki White Olive**

Kraj inwestycji: **Grecja**  
Udział Funduszu: **9 mln euro**  
Branża: **turystyczna**  
Data: **2021**



**Objęcie udziałów w fabryce FTO Fertigteilwerk Obermain**

Kraj inwestycji: **Niemcy**  
Udział Funduszu: **2,9 mln euro**  
Branża: **budowlana**  
Data: **2020**



**Finansowanie dłużne na rozwój spółki Samasz North America**

Kraj inwestycji: **USA**  
Udział Funduszu: **2 mln dolarów**  
Branża: **produkcja maszyn**  
Data: **2019**



**Finansowanie dłużne na rozwój na zagranicznym rynku**

Kraj inwestycji: **Niemcy**  
Branża: **budownictwo elektroenergetyczne**  
Data: **2023**



**Współfinansowanie rozbudowy mocy produkcyjnych**

Kraj inwestycji: **USA**  
Branża: **obróbka cieplna i metalurgia**  
Data: **2023**

w zakresie rozwoju spółki w Niemczech oraz z tourooperatorem Rainbow Tours S.A. w zakresie zwiększenia skali działalności należącej do spółki sieci hoteli White Olive w Grecji.

W 2023 r. Grupa Elemental, wieloletni partner Funduszu Ekspansji Zagranicznej FIZ AN, jeden z globalnych liderów sektora urban mining, dokonała odkupu 32% udziałów w niemieckiej spółce Recat oraz 49% udziałów w spółce Elemental USA Inc. Transakcje te były kluczowymi krokami Elementalu w realizacji przemysłowej i przeprowadzonej z sukcesem wieloletniej strategii internacjonalizacji. Tym samym fundusz sfinalizował i rozliczył finansowanie czterech z pięciu dotychczas przeprowadzonych wspólnie z Elementalem transakcji. Fundusz w dalszym ciągu współpracuje ze spółką w zakresie inwestycji na Litwie, która rozpoczęła się w 2017 r.

W 2023 r. Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZ AN zakończył również projekt realizowany z OT Logistics S.A. dotyczący inwestycji w chorwacką firmę obsługującą obiekty portowe – Luka Rijeka.

Dotychczas w ramach obydwu funduszy wpłaconych zostało 17 lokat. Fundusze zainwestowały w międzynarodowe projekty polskich firm blisko 110 mln euro w 8 krajach.

W listopadzie 2023 r. miała miejsca premiera IV edycji cyklicznego raportu poświęconego ekspansji zagranicznej opracowanego przez PFR TFI i PwC Polska we współpracy z KUKE. Raport „Kierunek: Wschód. Aktualne trendy i atrakcyjne kierunki ekspansji zagranicznej w obliczu zawirowań geopolitycznych” jest kompleksową analizą potencjalnych szans biznesowych uwzględniającą czynniki makroekonomiczne i geopolityczne oraz zmiany w światowej gospodarce. Opracowanie składa się z kilku części i obejmuje:

- ranking atrakcyjnych kierunków inwestycyjnych w Europie Środkowo-Wschodniej i w Azji,
- analizę kluczowych trendów rynkowych,

- wyniki badań przeprowadzonych wśród przedsiębiorców,
- analizę rynku ukraińskiego w kontekście wpływu wojny i planowanego procesu odbudowy,
- przegląd instrumentów finansowania inwestycji zagranicznych oferowanych przez instytucje rozwoju.

Raport jest cennym źródłem wiedzy dla firm, które rozważają lub już prowadzą międzynarodową ekspansję kapitałową, dziennikarzy ekonomicznych i analityków zajmujących się tematyką międzynarodowego biznesu. Jest on dostępny w wersji polskiej i angielskiej – można pobrać go [tutaj](#).

#### Pracownicze Plany Kapitałowe

W systemie Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK) PFR TFI odgrywa szczególną rolę wyznaczonej instytucji finansowej z ustawowo określonymi obowiązkami. Towarzystwo zarządza utworzonym w 2019 r. PFR PPK Specjalistycznym Funduszem Inwestycyjnym Otwartym z dziewięcioma wydzielonymi subfunduszami, każdy dla innej grupy wiekowej uczestników. Fundusz zdefiniowanej daty zarządzany przez PFR TFI nie może odmówić zawarcia umowy o zarządzanie PPK, dzięki czemu każdy pracodawca ma dostęp do programu. Zapewnia on także ciągłość zarządzania oszczędnościami w ramach PPK w przypadku braku kontynuacji prowadzenia programu przez dotychczasową instytucję zarządzającą – taka sytuacja miała miejsce w 2022 r., kiedy PFR TFI S.A. przejął zarządzanie funduszem zdefiniowanej daty (BPS Emerytura PPK SFIO) od BPS TFI, które decyzją KNF zostało wykreślone z ewidencji PPK. Była to pierwsza tego typu operacja na polskim rynku.

PFR TFI ma świadomość odpowiedzialności wynikającej z odgrywania roli instytucji wyznaczonej. Towarzystwo koncentruje się na zapewnieniu jak najwyższej jakości obsługi oraz efektywnym zarządzaniu powierzonymi środkami. Zapewnia pracodawcom zestaw kompletnych rozwiązań umożliwiających w pełni zdalne wdrożenie i obsługę PPK,

# Kierunek: Wschód

Aktualne trendy i atrakcyjne kierunki ekspansji zagranicznej w obliczu zawirowań geopolitycznych

Raport opracowany przez PwC i PFR TFI we współpracy z KUKE

Listopad 2023



Okładka raportu „Kierunek: Wschód”

w tym system do zawierania umów online oraz system pozwalający na sprawną obsługę programu, wypełnienie obowiązków wobec pracowników oraz automatyzację procesów. Uczestnikom programu udostępnia serwis internetowy umożliwiający dostęp do rachunku PPK i składanie dyspozycji dotyczących uczestnictwa. Nowoczesne narzędzia oraz koncentracja na potrzebach klientów i zapewnieniu jak najwyższego poziomu obsługi pozwoliło PFR TFI na nawiązanie współpracy z pracodawcami, którzy uznali ofertę Towarzystwa za atrakcyjną i spełniającą oczekiwania ich pracowników.

W 2023 r. po raz pierwszy od początku funkcjonowania PPK przeprowadzony został tzw. autozapis, czyli ustawowy obowiązek – ciążyący na pracodawcach – ponownego zapisania do programu pracowników, którzy wcześniej zrezygnowali z oszczędzania w PPK. Aktywnie promujący uczestnictwo w programie eksperci PFR TFI opracowali materiały informacyjno-edukacyjne związane z autozapiskiem, prowadzili szkolenia dla pracodawców i pracowników oraz wyjaśniali wątpliwości formalne i proceduralne. W rezultacie liczba aktywnych uczestników PPK w PFR TFI wzrosła o 44% rdr.

Istotnym przedsięwzięciem w obszarze zarządzania PPK w 2023 r. była obsługa wniosków o zawarcie umów o zarządzanie w związku z procesem wezwań wysyłanych przez PFR do pracodawców, którzy nie wdrożyli programu w terminie wynikającym z ustawy. Obsługa wielu pracodawców w krótkim czasie wymagała pełnej mobilizacji zespołu.

W 2023 r. PFR TFI w dalszym ciągu rozwijało funkcjonalności serwisu do elektronicznej obsługi uczestników PPK i udostępniało możliwość składania on-line wszystkich zleceń niewymagających formy pisemnej.

Miniony rok na światowych rynkach był dla inwestorów bardzo pozytywny – rosła wartość zarówno akcji, jak i obligacji, na co wpływ miały przede wszystkim niższe od prognozowanych odczyty inflacji w USA i złagodzenie podejścia amerykańskiej Rezerwy Federalnej w zakresie restrykcyjności polityki monetarnej. W takim otoczeniu zespół zarządzających z Departamentu Zarządzania Funduszami i Aktywami PFR TFI osiągnął stopy zwrotu, które – w zależności od subfunduszu – wyniosły od 13,9% do 25,2%. W zestawieniu trzyletnich stóp zwrotu subfundusze zarządzane przez PFR TFI, podobnie jak w ubiegłym roku, utrzymują się na wysokich miejscach. Aż siedem subfunduszy wydzielonych w ramach PFR PPK SFIO znajdowało się w pierwszej czwórce

#### Stopy zwrotu dla subfunduszy PFR PPK SFIO

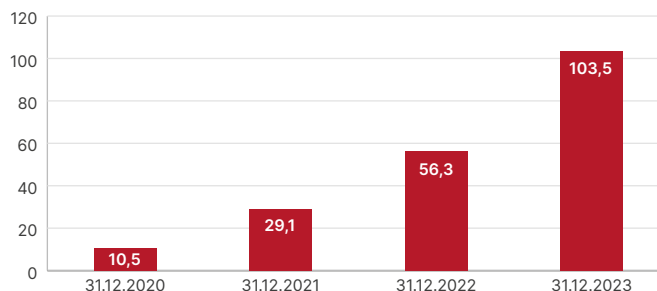
Subfundusz zdefiniowanej daty	Stopa zwrotu w 2023 r.*	Stopa zwrotu w okresie trzech lat**	Pozycja w grupie w trzyletniej stopie zwrotu
2025	13,9%	12,8%	3/18
2030	17,0%	18,9%	3/18
2035	20,2%	23,7%	6/18
2040	22,4%	26,8%	3/18
2045	23,8%	29,6%	4/18
2050	24,6%	29,7%	4/18
2055	24,9%	30,8%	4/18
2060	25,2%	34,6%	2/18
2065	25,2%	-	-

Źródło: opracowanie własne PFR TFI

\* Wyniki inwestycyjne osiągnięte w okresie 30.12.2022 r. – 29.12.2023 r.

\*\* Wyniki inwestycyjne osiągnięte w okresie 31.12.2020 r. – 29.12.2023 r.; subfundusz 2065 został utworzony 14.04.2021 r. – brak danych w horyzoncie trzyletnim

#### Wartość aktywów PPK zarządzanych przez PFR TFI (mln zł)



wśród konkurencji i wszystkie zanotowały wysokie stopy zwrotu – od 12,8% w subfunduszu o zdefiniowanej dacie 2025 do 34,6% w przypadku subfunduszu 2060. Subfundusze o zdefiniowanej dacie 2065 nie zostały uwzględnione w zestawieniu, gdyż instytucje zarządzające PPK tworzyły je w 2021 r. w różnych terminach, co nie pozwala na ich porównanie w pełnym 36-miesięcznym okresie.

16 grudnia 2022 r. nastąpiło połączenie subfunduszy wydzielonych w ramach PFR PPK SFIO z subfunduszami BPS Emerytura PPK SFIO w związku z przejściem przez PFR TFI jako instytucji wyznaczonej zarządzania tym funduszem. Zmiana była wynikiem decyzji KNF o wykreśleniu BPS TFI z ewidencji instytucji zarządzających PPK.

Na koniec 2023 r. Towarzystwo współpracowało z ponad 13 tys. pracodawców. Aktywa netto PFR PPK SFIO na 31.12.2023 r. wyniosły 103,5 mln zł, co oznacza wzrost o 84% rdr.

#### Działalność operacyjna

Działalność operacyjna stanowi istotny element zarządzania funduszami. Wiele zadań to procesy długookresowe wymagające stosowania rygorystycznych regulacji i procedur. W 2023 r. PFR TFI zrealizowało szereg projektów w tym obszarze.

PFR TFI i PFR po utworzeniu przez PFR TFI w grudniu 2022 r. PFR NFOŚiGW FIZ AN uzyskały najwyższą liczbę punktów spośród dziewięciu uczestników postępowania konkursowego i 17 stycznia 2023 r. zostały wybrane przez zarząd NFOŚiGW do zarządzania środkami w ramach programu priorytetowego dotyczącego inwestycji E1.1.1 „Wsparcie gospodarki niskoemisyjnej” komponentu E „Zielona, inteligentna mobilność” Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO). Prognozowany budżet projektu wynosi około 5 mld zł. W kolejnym kroku PFR TFI złożyło do KNF wnioski o udzielenie zgody na zawarcie z PFR umowy o zarządzanie częściami portfela inwestycyjnego funduszu w zakresie lokat w pośredników finansowych oraz inwestycji bezpośrednich w aktywa niebędące przedmiotem oferty publicznej lub niedopuszczone do obrotu na rynku regulowanym. PFR TFI będzie zarządzać częścią portfela składającą się z aktywów płynnych oraz aktywów będących przedmiotem oferty publicznej lub dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym oraz sprawować nadzór nad zarządzaniem częściami portfela inwestycyjnego przez PFR. Towarzystwo we współpracy z PFR negocjowało treść umowy inwestycyjnej z NFOŚiGW – jej podpisanie planowane jest na pierwszą połowę 2024 r. Wspierało także proces wypracowania ostatecznego kształtu umowy określającej zasady i warunki objęcia realizacji przedsięwzięcia wsparciem ze środków planu rozwojowego pomiędzy NFOŚiGW a Ministerstwem Klimatu i Środowiska, Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Ministerstwem Finansów. Przedstawiciele PFR TFI i PFR uczestniczyli również w konsultacjach dotyczących projektu z Komisją Europejską oraz w pracach legislacyjnych w zakresie zmian w Ustawie o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, podczas których proponowali wprowadzenie

koniecznej do realizacji przedsięwzięcia przez fundusz zmiany polegającej na wyłączeniu limitu inwestycyjnego z art. 145 ust. 3 ustawy dla funduszy inwestycyjnych finansowanych z KPO lub prefinansowanych przez PFR. Ustawa została uchwalona 16 sierpnia 2023 r. i weszła w życie 29 września 2023 r.

W 2023 r. PFR TFI uruchomiło Fundusz Ekspansji Zagranicznej 2 FIZ AN kontynuujący misję Funduszu Ekspansji Zagranicznej FIZ AN, który wspólnie inwestował z polskimi firmami na międzynarodowych rynkach od 2016 r., a w 2023 r. zakończył okres inwestycyjny. Utworzenie funduszu to złożony proces obejmujący m.in. nadanie statutu, przeprowadzenie emisji certyfikatów inwestycyjnych, podpisanie umowy z depozytariuszem oraz umów dotyczących transakcji pochodnych, wpisanie funduszu do rejestru funduszy inwestycyjnych czy otwarcie ksiąg rachunkowych.

PFR TFI przeprowadziło także ponad 20 emisji certyfikatów inwestycyjnych funduszy o łącznej wartości około 2,4 mld zł oraz kilkanaście wykupów certyfikatów inwestycyjnych o łącznej wartości około 402 mln zł.

W ramach działań operacyjnych Towarzystwo w 2023 r. prowadziło księgową, podatkową i sprawozdawczą obsługę 14 funduszy inwestycyjnych – 13 funduszy inwestycyjnych zamkniętych i PFR PPK SFIO z dziewięcioma subfunduszami. Koordynowało także proces rozliczania kosztów działalności i usług wykonywanych na rzecz funduszy, w tym kosztów podatkowych, uruchomień środków z tytułu zawartych umów inwestycyjnych, jak również rozliczeń wynagrodzenia za zarządzanie z zachowaniem wszelkiej staranności i dbałości o terminowość uiszczanych opłat.

#### **Organizacja pracy, bezpieczeństwo i zgodność**

W 2023 r. PFR TFI kontynuowało stosowanie wprowadzonego rok wcześniej motywacyjnego systemu premiowania opartego na wyznaczaniu celów dla pracowników na podstawie Regulaminu oceny pracowników. Towarzystwo, wypełniając zalecenia wynikające z przepisów prawa i dobrych praktyk, przyjęło i realizowało plan szkoleniowy dla członków zarządu i rady nadzorczej. Tematyka szkoleń była indywidualnie dopasowana do celów, wymagań i obszarów odpowiedzialności członków organów Towarzystwa.

Pracownicy PFR TFI wzięli z kolei udział w szkoleniach dotyczących zarządzania portfelem obligacji, wpływu zmian otoczenia prawnego, wykorzystywania danych alternatywnych w analizie inwestycyjnej, zrównoważonego rozwoju, schematów podatkowych, a także w warsztatach rozwijających kompetencje miękkie. Tematyka warsztatów została dostosowana do ich potrzeb i dotyczyła budowania zaangażowania w zespole oraz zwiększenia motywacji. Działania szkoleniowe i rozwojowe mają na celu wsparcie realizacji celów strategicznych PFR TFI poprzez umożliwienie zatrudnionym podnoszenia kompetencji zawodowych, doskonalenia umiejętności oraz pogłębiania wiedzy. Towarzystwo umożliwiła refundację kosztów studiów podyplomowych i uzyskiwania uprawnień i certyfikatów, a także zachęca do udziału w projektach i inicjatywach rozwojowych oraz promuje postawę nastawioną na własny rozwój i odpowiedzialność za jego planowanie.

W 2023 r. PFR TFI kontynuowało projekt standaryzacji oraz wprowadzania nowych regulacji z obszaru zarządzania zasobami ludzkimi wynikających m.in. z nowelizacji Kodeksu pracy i dostosowania do unijnych dyrektyw w zakresie utrzymania work-life balance oraz zapewnienia bardziej przejrzystego i przewidywalnego zatrudnienia. Przyjęto Regulamin pracy zdalnej oraz Regulamin zarządzania szkoleniami i rozwojem pracowników i zaktualizowano Regulamin pracy w uzgodnieniu z powołanymi przedstawicielami pracowników.

PFR TFI zrealizowało także szereg postępowań rekrutacyjnych i wzięło udział w targach pracy Jobicon. Na koniec 2023 r. Towarzystwo zatrudniało 82 pracowników, osiem osób posiadało licencję doradcy inwestycyjnego, siedem – licencję maklera papierów wartościowych, cztery – certyfikat Chartered Financial Analyst nadawany przez CFA Institute, trzy – certyfikat EFPA ESG Advisor.

Kwestia ochrony informacji oraz danych ma dla PFR TFI kluczowe znaczenie. W 2023 r. kontynuowano współpracę z PFR Operacje w zakresie optymalizacji wdrożonych procesów mających na celu stałe podnoszenie poziomu bezpieczeństwa IT, w tym monitoring zdarzeń bezpieczeństwa oraz reagowanie na incydenty w trybie 24/7, scentralizowane zarządzanie podatnościami, analiza aktywności użytkowników i blokowanie zagrożeń związanych z cyberatakami, ochrona stacji końcowych poprzez analizę potencjalnie niebezpiecznego oprogramowania, monitorowanie uprawnień i zmian dokonywanych w środowisku MS Office 365, monitoring lokalnego ruchu sieciowego, scentralizowana ochrona poczty elektronicznej. Sprawne funkcjonowanie tych usług w znaczący sposób ograniczyło ryzyko. Działania te wpisują się w realizację Strategii IT na lata 2023–2025, która została zaktualizowana w 2023 r. Dodatkowo rozpoczęto prace związane z implementacją rozporządzenia UE dotyczącego odporności operacyjnej (Digital Resilience Operational Act, DORA). Wdrożenie DORA przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa oraz zmian w relacjach z podmiotami świadczącymi usługi IT oraz bezpieczeństwa na rzecz PFR TFI.

Przedstawiciele PFR TFI biorą aktywny udział w pracach czterech komitetów utworzonych w ramach GK PFR: bezpieczeństwa, architektury, projektów oraz zarządzania zgodnością. W ramach wspólnych prac z PFR Operacje w 2023 r., zgodnie z przyjętymi rekomendacjami Komitetu Bezpieczeństwa GK PFR oraz Komitetu IT w PFR TFI, wdrożono nowe technologie, które wpłynęły na zwiększenie poziomu bezpieczeństwa infrastruktury teleinformatycznej oraz ochrony informacji, np. WCF (Web Content Filtering) – profilowany dostęp do sieci Internet, 2FA (Two-Factor Authentication) – zmiany w procesie uwierzytelnienia polegające na wprowadzeniu dwóch elementów uwierzytelniających logowanie. W dalszym ciągu, z wiodącą rolą PFR Operacje, są kontynuowane prace nad wdrożeniem zintegrowanego systemu do ochrony informacji (DLP) oraz infrastruktury klucza publicznego (PKI).

PFR TFI wprowadziła również kolejne rozwiązania usprawniające realizację procesów z wykorzystaniem usług Power Automate i Power Apps, w tym monitoring raportowania do PFR, mechanizm udostępniania zarządzającym z PFR TFI oraz zewnętrznym podmiotom zarządzającym podsumowania wypełnionych ankiet dotyczących ekspozycji na ryzyko ESG emitenta.

Za obszar compliance w PFR TFI odpowiada Biuro Nadzoru, które zapewnia zgodność działalności Towarzystwa oraz osób działających na jego rzecz z obowiązującymi przepisami oraz regulacjami wewnętrznymi. W 2023 r. zostało opublikowane nowe Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie okresowych sprawozdań oraz bieżących informacji dotyczących działalności i sytuacji finansowej towarzystw funduszy inwestycyjnych, funduszy inwestycyjnych i funduszy inwestycyjnych w likwidacji dostarczanych przez te podmioty KNF, które zaczęło obowiązywać od 1 stycznia 2024 r. Towarzystwo dostosowało procedurę wewnętrzną dostosowującą powyższy zakres do nowych wymagań. W 2023 r. Biuro Nadzoru w porozumieniu z właścicielami merytorycznymi dokonało przeglądu i zaopiniowało regulacje wewnętrzne. Co kwartał przedstawia także organom Towarzystwa kompleksowe sprawozdanie dotyczące procedur w celu zapewnienia ich aktualności.



2. PFR VENTURES

# 2023

w świecie private equity  
i venture capital



lutny



**Ogłoszenie  
inwestycji  
w cztery fundusze  
ClimateTech**

[Więcej informacji](#)



**maj**

### PFR Ventures inwestuje w Spire Capital Partners

To kolejny polski zespół PE w portfelu. Docelowa kapitalizacja funduszu to 100 mln euro.

[Więcej informacji](#)



**marzec**

### Speed dating funduszy i firm

Organizacja speed datingu dla międzynarodowych funduszy z portfela PFR Ventures, w którym wzięły udział spółki z Polski. W spotkaniu uczestniczyło sześć funduszy, które odbyły 34 spotkania z 27 firmami. Przedstawiciele funduszy poprowadzili też wykłady transmitowane on-line.

Opublikowano również analizę z podsumowaniem wszystkich pitch decków przesłanych przez firmy.

[Więcej informacji](#)



**czerwiec**

### PFR Ventures inwestuje w nowy fundusz Inovo VC

To doświadczony zespół zarządzający, który uruchomił swój trzeci fundusz. W jego portfelu znajduje się m.in. Booksy – spółka wymieniana jako jeden z kandydatów na polskiego jednorożca.

[Więcej informacji](#)

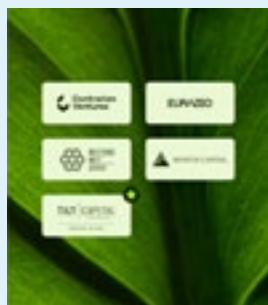


**lipiec**

### PFR Ventures inwestuje w Fundusz Innowacji NATO

To specjalistyczny wehikuł, który będzie poszukiwał zaawansowanych technologii z potencjałem podwójnego zastosowania: w środowisku cywilnym i wojskowym. Fundusz otworzy również biuro w Warszawie. Inwestycja była koordynowana przez PFR w porozumieniu z KPRM i MON.

[Więcej informacji](#)



**grudzień**

### Ogłoszenie terminów naborów do programu FENG

Nowa perspektywa UE to ponad 3 mld zł, które potencjalnie wpłyną do polskich start-upów. PFR Ventures zamierza zainwestować 2 mld zł w około 40 funduszy VC. Dodatkowo 1,1 mld zł dołożą inwestorzy prywatni.

[Więcej informacji](#)



### Raport „Kolarskie innowacje”

Opracowanie związane z Tour de Pologne oraz akcją charytatywną w GK PFR.

[Więcej informacji](#)

### Agnieszka Syguła z PFR Ventures wiceprezeską EVFIN

EVFIN to międzynarodowe stowarzyszenie publicznych inwestorów w funduszach VC (siostrzanych dla PFR Ventures).

[Więcej informacji](#)



**sierpień**

### PFR Ventures inwestuje w TiLT Capital

To piąta inwestycja pod parasolem PFR Green Hub.

[Więcej informacji](#)





Mieszkania w Gdańsku, przy ul. Kilińskiego

### 3. PFR NIERUCHOMOŚCI

W 2023 roku spółka PFR Nieruchomości obchodziła 10-lecie swojego powstania. Z tej okazji wspólnie z Polityką Insight został przygotowany dwuczęściowy raport na temat rynku najmu w Polsce. Była to pierwsza w Polsce pogłębiona analiza struktury rynku najmu oraz jego użytkowników.

Z danych przedstawionych w raporcie „Dekada polskiego rynku najmu” wynika, że spośród dostępnych w Polsce form najmu zdecydowanie największa jest baza mieszkań oferowanych przez osoby prywatne na rynku rozproszonym. Jednocześnie jednym z mniejszych, ale za to bardzo szybko rozwijającym się segmentem rynku są mieszkania najmowane od firm i funduszy. Ekspertcy podają, że na koniec 2022 r. podmioty z rynku instytucjonalnego (PRS) zarządzały pulą 13,9 tys. lokali.

Z raportu wynika, że najemcy w Polsce to grupa zróżnicowana pod względem wieku. Średni wiek przebadanych wynosi 37 lat, ale w przypadku każdej z form najmu wygląda to inaczej. Najmłodszą z grup stanowią najemcy z umowami na czas określony. Tu najwięcej jest osób przed trzydziestką. W najmie instytucjonalnym dominują trzydziesto- i czterdziestolatki.

Pełna treść dwóch części raportu jest dostępna na stronie internetowej PFR Nieruchomości: [część pierwsza](#), [część druga](#).

W lutym 2023 r., mając na względzie bezpieczeństwo finansowe najemców osiedli Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju, PFR oraz PFR Nieruchomości ogłosiły pakiet instrumentów wsparcia –

zamrożenie czynszu najmu do końca 2025 r. oraz częściowy zwrot kaucji w wysokości miesięcznego czynszu najmu.

25 maja 2023 roku Minister Rozwoju i Technologii ogłosił zamknięcie rynkowej części rządowego programu Mieszkanie Plus. Ponadto ogłoszono możliwość wykupu najmowanych mieszkań w dwóch wariantach – za gotówkę (na kredyt) lub poprzez zawarcie umowy najmu instytucjonalnego z dojściem do własności na 25 lat. Oferta obejmuje 14 osiedli Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju w lokalizacjach: Biała Podlaska, Dębica, Gdynia, Katowice, Kraków, Mińsk Mazowiecki, Łowicz, Nowy Targ, Radom, Świdnik, Toruń, Wałbrzych, Września, Zamość. Pierwszą inwestycją, w której została przedstawiona oferta sprzedaży w 2023 r., było osiedle przy ul. Puszczycy w Gdyni.

W 2023 r. znowelizowano program dopłat do czynszu „Mieszkanie na Start”, z którego korzysta ponad 75% najemców Funduszu Mieszkań dla Rozwoju. W myśl zmian w przypadku podwyższenia czynszu najemcy mogą się ubiegać o wzrost dopłat. Waloryzacja dopłat kwotowo odpowiadała różnicy wartości czynszu obowiązującego w dniu wejścia w życie nowelizacji i wartości czynszu obowiązującego w dniu zawierania umowy najmu. Zmiany spowodowały, że do mieszkańców osiedli trafia miesięcznie o około 300 tys. zł więcej.

Średnia miesięczna wysokość wsparcia, które otrzymuje najemca, wynosi ponad 460 zł miesięcznie. Najwyższa dopłata po nowelizacji to ponad 1100 zł miesięcznie. Dzięki dopłatom czynsz w inwestycjach Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju jest o około 40% niższy niż na rynku (na podstawie danych Otodom Analytics).

## 4. PFR PORTAL PPK

### Przegląd funkcjonowania PPK po wejściu w życie ustawy

9 marca 2023 r. Sejm RP przyjął Przegląd Pracowniczych Planów Kapitałowych (Informacja Rady Ministrów dla Sejmu RP o skutkach obowiązywania Ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych wraz z propozycjami zmian) przedłożony przez Radę Ministrów w brzmieniu przygotowanym przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii (MRiT) we współpracy z PFR Portal PPK. W odpowiedzi w 2023 r. do MRiT wpływały interpelacje poselskie w sprawie PPK. Wkład merytoryczny do odpowiedzi na interpelacje był przygotowywany przez PFR Portal PPK.

### Ponowny autozapis do PPK

W I kwartale 2023 r. miał miejsce pierwszy ponowny autozapis do PPK. 1 marca 2023 r. utraciły skuteczność złożone przed tą datą deklaracje o rezygnacji z dokonywania wpłat do PPK, co spowodowało, że pracodawcy mieli obowiązek ponownego naliczania i dokonywania wpłat do PPK za uczestników programu, którzy nie złożyli ponownie deklaracji o rezygnacji z dokonywania wpłat do PPK. Pracodawcy mieli także obowiązek zawrzeć umowy o prowadzenie PPK w imieniu i na rzecz osób zatrudnionych, które wcześniej nie stały się uczestnikami tego programu z uwagi na złożenie deklaracji o rezygnacji. Wpłaty do PPK, obliczone i pobrane z wynagrodzenia uczestników PPK objętych tzw. ponownym autozapiskiem w marcu 2023 r., zostały przekazane do instytucji finansowych w kwietniu 2023 r.

W wyniku tzw. ponownego autozapisu (dane z 7 maja 2023 r.) o 27,9% wzrosła liczba aktywnych uczestników PPK w porównaniu z końcem lutego 2023 roku. Przełożyło się to także na wzrost liczby rachunków PPK (z 2,94 mln do 3,76 mln) oraz partycypacji (z 35,33% do 43,70%).

### Centralna Informacja Emerytalna

7 lipca 2023 r. Sejm uchwalił Ustawę o Centralnej Informacji Emerytalnej („Ustawa o CIE”), która weszła w życie 5 października 2023 r. Zgodnie z art. 3 ust. 1 Ustawy o CIE do zadań PFR Portal PPK należy zapewnienie funkcjonowania CIE, w tym budowa, utrzymanie i rozwój systemu CIE, a także prowadzenie działań o charakterze informacyjnym, edukacyjnym oraz promocyjnym. W 2023 r. spółka PFR Portal PPK sp. z o.o. prowadziła prace przygotowawczo-analityczne zmierzające do realizacji zadań powierzonych przez Ustawę o CIE.

W ostatnim kwartale 2023 r., w ramach projektu CIE, spółka PFR Portal PPK przeprowadziła wstępne konsultacje rynkowe mające na celu rozpoznanie rynku wykonawców rozwiązań informatycznych dla systemu.

## 5. PFR OPERACJE

Spółka PFR Operacje powstała w celu podniesienia poziomu dojrzałości obszarów IT i bezpieczeństwa w ramach Grupy Kapitałowej PFR, optymalizacji zakupów w tych obszarach oraz zwiększenia przejrzystości struktury odpowiedzialności za utrzymanie i rozwój aplikacji i systemów IT.

W 2023 r. PFR Operacje wprowadziła ujednolicone dla całej Grupy standardy zasad bezpieczeństwa teleinformatycznego, standardy prowadzenia analiz BIA (Business Impact Analysis – analiza wpływu biznesowego) oraz standardy dotyczące zarządzania ciągłością działania. Następnie przeprowadzono analizę BIA dla wszystkich Spółek GK PFR. Opracowano również Plany Ciągłości Działania dla wszystkich Spółek GK PFR, a następnie przeprowadzono testy krytycznych procesów biznesowych.

Bardzo ważnym wydarzeniem dla PFR Operacje było podpisanie nowych umów ramowych na świadczenie usług IT i bezpieczeństwa

ze wszystkimi spółkami GK PFR. Następnie udostępniono spółkom nowe usługi, m.in. platformę e-learningową, intranet dla PFR Mieszkania czy nowe funkcjonalności zarządzania treścią na stronach internetowych GK PFR). Przeprowadzono również I etap prac nad nowymi serwisami Internetowymi GK PFR obejmujący opracowanie koncepcji rozwiązania oraz opis realizacji wymagań funkcjonalnych i niefunkcjonalnych. Wykonano także analizę opłacalności oraz ryzyk podatkowych i biznesowych centralizacji zarządzania flotą samochodową w GK PFR. Przygotowano umowy oraz nowy biznes model do wdrożenia w 2024 r.

W zakresie zadań zleconych Grupie PFR przez administrację rządową PFR Operacje opracowała opis architektury i wymagań niefunkcjonalnych dla CIE, a ponadto zwiększono efektywność działania Systemu Centrum KPO poprzez uruchomienie nowego kanału dostępu.

## 6. OPERATOR CHMURY KRAJOWEJ

Operator Chmury Krajowej przedstawił nową wersję autorskiej platformy chmurowej zbudowanej przez zespół inżynierski firmy. **Platforma OChK** przeznaczona jest przede wszystkim dla przedsiębiorstw i instytucji wymagających najwyższych standardów bezpieczeństwa oraz zgodności z regulacjami. Wspiera budowanie rozwiązań hybrydowych i multicloud w połączeniu z chmurami globalnych dostawców, takich jak Google Cloud czy Microsoft Azure. Platforma OChK może być wykorzystywana w dwóch podstawowych modelach: chmury publicznej dostępnej z infrastruktury w data center OChK i zarządzanej przez jego pracowników oraz chmury prywatnej, wdrażanej w centrum danych klienta i zarządzanej przez jego zespół ze wsparciem Operatora Chmury Krajowej.

Operator Chmury Krajowej uzyskał kolejną, po Application Development, specjalizację Google Cloud: Infrastructure-Services. Potwierdza ona, że zespół OChK ma kompetencje, udokumentowaną wiedzę i praktyczne umiejętności w zakresie projektowania i budowy infrastruktury chmurowej. Specjalizacja została przyznana na podstawie postępowania przeprowadzonego przez niezależną firmę audytorską. Jej analizie podlegały m.in. projekty zrealizowane przez zespół OChK dla Towarzystwa Ubezpieczeń Europa oraz największego w Polsce producenta mięsa, firmy Animex.

- **Dla TU Europa** OChK przygotował Secure Landing Zone, czyli odpowiednio skonfigurowane i bezpieczne środowisko IT w chmurze publicznej spełniające wymagania określone w tzw. komunikacie chmurowym UKNF. Dzięki temu spółki z grupy Europa Ubezpieczenia będą mogły realizować kolejne innowacyjne projekty m.in. w zakresie analityki danych, obsługi, tworzenia i wdrażania produktów oraz rozwoju kanału partnerskiego.
- **Dla Animexu** zespół Operatora Chmury Krajowej przygotował konfigurację organizacji w Google Cloud umożliwiającą migrację ze środowiska on-premise maszyn wirtualnych systemów SAP. Wdrożono także zapewniające ciągłość działania Disaster Recovery Center, a dzięki zastosowanym narzędziom w razie awarii przełączenie do zapasowego ośrodka jest zautomatyzowane.

**Microsoft** uruchomił **Region Azure Poland Central** – swój najbardziej nowoczesny i jednocześnie pierwszy w Europie Środkowo-Wschodniej region przetwarzania danych w chmurze. Dzięki temu usługi chmury publicznej Microsoft są dostępne z centrów przetwarzania danych zlokalizowanych na terenie RP. Polski region umożliwi korzystanie z chmury Azure, Microsoft 365, Dynamics 365 i usług Power Platform. Otwarcie regionu Azure Poland Central dodatkowo przyspieszy adopcję rozwiązań chmurowych na polskim rynku i wzmocni trwające procesy transformacji zarówno w sektorze publicznym, jak i w sektorze prywatnym. Region powstał dzięki współpracy Microsoft i OChK.

Operator Chmury Krajowej otrzymał nagrodę w międzynarodowym konkursie **Google Cloud Partner Awards** w kategorii „**Social Impact**”. Wyróżnienie przyznano za projekt „**Miejsce dla Dzieci**”, w ramach którego Operator Chmury Krajowej, we współpracy z Palantir Technologies, zbudował rozwiązanie technologiczne przeznaczone do kompleksowego wsparcia małoletnich uchodźców z ogarniętej wojną Ukrainy, którzy przybyli do Polski bez opiekunów prawnych. Operator Chmury Krajowej został doceniony przez Google Cloud już po raz drugi. W 2021 r. firma zwyciężyła w Google Cloud Customer Awards, w kategorii opieka zdrowotna i nauki przyrodnicze, za system e-Rejestracji na szczepienia przeciw COVID-19 opracowany dla Centrum eZdrowia.

Ponadto Operator Chmury Krajowej został wyróżniony dwoma nagrodami podczas gali towarzyszącej konferencji **Google Cloud Partner Connect 2022**. Pierwsza z nich została przyznana w kategorii „**Diversified growth across segments**”. Google Cloud docenił Operatora Chmury Krajowej za osiągnięcie pozycji lidera zdyswersyfikowanego wzrostu we wszystkich segmentach rynku. W kategorii „**Beyond business**” OChK otrzymał wyróżnienie „**Technology for the greater cause**” za zaangażowanie w realizację systemów wspierających uchodźczynie i uchodźców z ogarniętej wojną Ukrainy oraz ich bezpieczny pobyt w Polsce.

Spółka uczestniczyła także w realizacji **projektu Miecznik**, czyli budowy trzech fregat dla Marynarki Wojennej RP przez **PGZ Stocznia Wojenna**. Wykorzystanie Platformy OChK pozwoliło na szybkie uruchomienie aplikacji niezbędnych do projektowania okrętów. Stocznia uzyskała dostęp do bardzo dużej mocy obliczeniowej, którą może elastycznie dopasowywać do bieżących potrzeb.

Operator Chmury Krajowej przeprowadził migrację zasobów firmy **IT Diagnostyka** do Google Cloud, dopilnował uzupełnienia dokumentacji i towarzyszył w procesie migracji, a jednocześnie dbał o podnoszenie kompetencji zespołu nabywcy usług. Dzięki współpracy z Operatorem Chmury Krajowej Diagnostyka dysponuje w pełni nowoczesnym, zautomatyzowanym środowiskiem IT dla swojego e-sklepu, które może łatwo skalować i w pełni nim zarządzać.

Zespół Operatora Chmury Krajowej doradzał przy wyborze nowego rozwiązania klasy SIEM dla GK PFR, a następnie wspólnie z **PFR Operacje** opracował plan wdrożeniowy, który pozwolił na płynną migrację z dotychczasowego rozwiązania na nowe, przy zachowaniu ciągłości działania i wysokiego poziomu bezpieczeństwa. Wdrożona przez Operatora Chmury Krajowej usługa Microsoft Sentinel pozwala kompleksowo monitorować zasoby PFR pod kątem bezpieczeństwa.

Operator Chmury Krajowej wspólnie z Google Cloud uruchomił **program dla start-upów i scaleupów „Let’s get (c)loud”**. Ma on na celu szybszy rozwój młodych innowacyjnych firm dzięki wsparciu w zakresie technologii i biznesu oraz wykorzystaniu narzędzi Google Cloud. Program „Let’s get (c)loud” wspiera rozwój spółek technologicznych w wielu obszarach. Są to zarówno konsultacje techniczne z inżynierami Operatora Chmury Krajowej oraz Google Cloud, którzy pomagają maksymalnie wykorzystać potencjał technologii chmurowej, jak też sesje biznesowe z praktykami. W ramach programu odbyło się piętnaście meetupów – spotkań z przedstawicielami biznesu lub ekspertami od technologii. Ze względu na duże zainteresowanie rekrutacja do programu odbywa się w trybie ciągłym.

W ramach kontynuacji cyklu „Chmura od A do Z” OChK wspólnie z Google Cloud i Thales zorganizował spotkania biznesowe „**Chmura od A do Z – S jak Szyfrowanie**”. Wydarzenie miało na celu przybliżyć tematykę i dać przestrzeń do wymiany poglądów o tym, jak zabezpieczanie danych z wykorzystaniem klucza kryptograficznego może podnieść poziom bezpieczeństwa klientów Operatora Chmury Krajowej.

Cykl „Chmura od A do Z” ma za zadanie przybliżyć obecnym i przyszłym klientom różne aspekty technologii chmurowych oraz pokazać szerokie spektrum usług i kompetencji zgromadzonych w Operatorku Chmury Krajowej, z których przedsiębiorstwa mogą skorzystać, by przyspieszyć rozwój i realizację swoich celów biznesowych. Przedsięwzięciem realizującym analogiczne cele jest rozpoczęty w 2023 roku **Software House Cloud Events Tour**. To cykl spotkań w pięciu największych polskich miastach (Warszawa, Kraków, Wrocław, Poznań, Gdańsk), których uczestnikami są przedstawiciele niezależnych dostawców oprogramowania. Spotkania mają na celu rozwój partnerskiego kanału sprzedaży OChK. Podczas wydarzeń omawiano zarówno możliwości biznesowe, jakie otwiera przed software house’ami współpraca z Operatorem Chmury Krajowej, jak i tematy technologiczne związane z rozwojem aplikacji w chmurze publicznej.

Przedstawiciele Operatora Chmury Krajowej kontynuowali aktywne uczestnictwo w licznych **wydarzeniach branżowych** zarówno w kraju, jak i zagranicą, m.in. w konferencji „Szkola Eksploatacji Podziemnej”, „Data Economy Congress”, konferencji „Polska liderem w produkcji dronów”, Europejskim Kongresie Finansowym, „Startup WRO meetup – Into the (un)known”, „AI & Medtech CEE”, „ACCIS Data for Credit Annual Conference”, „Google Cloud Next”, „Google Cloud Summit Poland”, „Web Summit” i „Future Finance Summit”.

# Wsparcie Polskiego Systemu Emerytalnego

## 1. CENTRALNA INFORMACJA EMERYTALNA

Centralna Informacja Emerytalna (CIE) jest projektem stworzenia kompleksowego systemu informatycznego przetwarzającego dane dotyczące oszczędności emerytalnych. Produktem końcowym będzie aplikacja umieszczona w usłudze mObywatel, której zadaniem będzie udostępnienie użytkownikom danych dotyczących ich produktów emerytalnych. Projekt wpisuje się w strategię informatyzacji państwa, jak również stanowi zwińczenie reformy emerytalnej wprowadzanej w Polsce od 1998 r. CIE pozwoli na pełną cyfryzację relacji obywatel – instytucje emerytalne.

Dzięki CIE każdy obywatel uzyska łatwy dostęp do wszelkich niezbędnych informacji na temat jego oszczędności emerytalnych oraz do szeregu usług cyfrowych.

Zapewnienie obywatelom pełnej i łatwo dostępnej wiedzy emerytalnej ma za zadanie wspierać i upowszechniać edukację ekonomiczną oraz przyczynić się do zwiększenia oszczędności emerytalnych. Pozwoli np. na oszacowanie wysokości przyszłej emerytury lub uzyskanie informacji na temat oczekiwanego poziomu emerytury zgodnie z założeniami użytkownika.

Korzystanie z systemu CIE będzie dobrowolne i oparte na najwyższych standardach bezpieczeństwa. Przetwarzanie danych przez system CIE następować będzie dopiero po wyrażeniu zgody przez użytkownika. Dane emerytalne będą pobierane do systemu od instytucji finansowych dopiero po założeniu konta w CIE przez obywatela za jego zgodą. Wykonawca oraz podmiot odpowiedzialny za utrzymanie i rozwój systemu IT zostanie wybrany w trybie prawa zamówień publicznych, co gwarantuje transparentność i konkurencyjność wyboru.

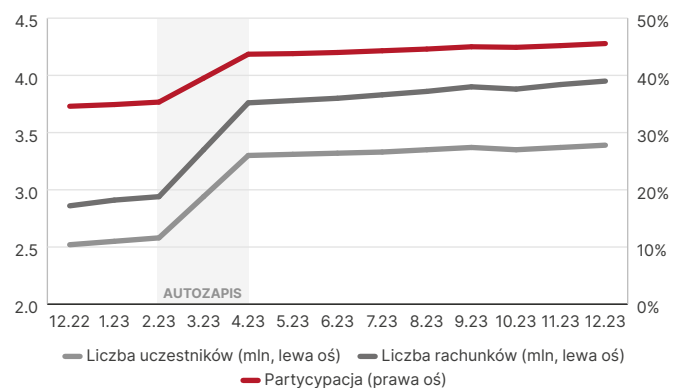
## 2. PRACOWNICZE PLANY KAPITAŁOWE

Pracownicze Plany Kapitałowe (PPK) są dobrowolnym dla pracowników prywatnym programem długoterminowego oszczędzania na cele emerytalne z możliwością wypłaty zgromadzonych środków po ukończeniu przez uczestnika 60 r.ż. Gromadzone oszczędności pochodzą z wpłat finansowanych z trzech źródeł: pracownika, pracodawcę oraz państwo. Podstawę prawną stanowi Ustawa z 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (tj. Dz.U. z 2023 r., poz. 46 ze zm.), która weszła w życie 1 stycznia 2019 r. PPK zostały wprowadzone, aby zwiększyć bezpieczeństwo finansowe Polaków poprzez pomnażanie ich prywatnych oszczędności, a także aby wpłynąć na rozwój gospodarki, przedsiębiorstw oraz miejsc pracy.

*Blisko trzy czwarte respondentów uważa, że potrzebna jest uniwersalna platforma zapewniająca dostęp do kont emerytalnych.*

*Źródło: „Rozpoznanie zapotrzebowania społecznego na informacje o systemie emerytalnym w Polsce oraz ocena funkcjonalności projektowanej platformy CIE”, IBRiS, maj 2022 r.*

Wartość aktywów PPK zarządzanych przez PFR TFI (mln zł)



W związku z autozapisem oraz zwiększoną liczbą operacji dane dotyczące partycypacji i liczby rachunków z kwietnia 2023 r. pochodzą z dnia 7 maja 2023 r.

Pomimo krótkiego okresu funkcjonowania program PPK wpisał się na stałe w krajobraz polskiego systemu emerytalnego. W ciągu pięciu lat istnienia PPK uczestnicy zgromadzili oszczędności o wartości ponad 21,7 mld zł, co jest kwotą zbliżoną do poziomu oszczędności zgromadzonych w pracowniczych programach emerytalnych (PPE), które funkcjonują na rynku od blisko 25 lat.

GK PFR, która wspiera zrównoważony rozwój społeczny i gospodarczy Polski, odgrywa istotną rolę przy wdrażaniu PPK oraz zapewnianiu prawidłowego funkcjonowania tego programu. Spółka PFR stworzyła system Ewidencji PPK, czyli rejestr wszystkich uczestników PPK, instytucji finansowych i podmiotów zatrudniających oraz powołała spółkę zależną PFR Portal PPK, która prowadzi poświęcony PPK portal internetowy mojeppk.pl, będący centrum informacji o zasadach działania i funkcjonowaniu programu. Ponadto spółka zależna od PFR – PFR Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. – została powołana do pełnienia funkcji wyznaczonej instytucji finansowej, która gwarantuje wszystkim pracodawcom i pracownikom dostęp do PPK.

### Pierwszy ponowny autozapis do PPK

W pierwszym kwartale 2023 r. odbył się pierwszy ponowny autozapis do PPK, który miał istotne znaczenie dla upowszechnienia oszczędzania w tym programie. Proces ten przeprowadzono po raz pierwszy w historii PPK. Polegał on na automatycznym zapisaniu do PPK osób pracujących, które wcześniej złożyły deklarację o rezygnacji z dokonywania wpłat do PPK. Te deklaracje wygasły w 2023 r. i jeżeli nie zostały odnowione, to następował automatyczny zapis takich osób do PPK, a wraz z nim wznowienie wpłat do PPK. Ponowny autozapis ma miejsce co 4 lata i dotyczy osób w wieku 18–55 lat.

Między końcem lutego a początkiem maja 2023 r. liczba uczestników PPK wzrosła o 721 tys. Liczba aktywnych uczestników PPK zwiększyła się o 28%, a partycypacji – o 8,37 punktu proc. (do 43,7%). Przy okazji tzw. ponownego autozapisu PFR i PFR Portal PPK przeprowadziły kampanię promocyjną pod nazwą „Akademia Korzyści PPK”, dzięki której pracownicy mogli pogłębić swoją wiedzę o korzy-

# Harmonogram prac

**2023****STYCZEŃ**

Zbieranie oświadczeń PPE od pracodawców

**LUTY-MAJ**

Ponowny autozapis

**MARZEC**

Dopłata roczna

**KWIECIEŃ**

Wpłata powitalna za I kwartał

**LIPIEC**

Wpłata powitalna za II kwartał

**PAŹDZIERNIK**

Wpłata powitalna za III kwartał

**LISTOPAD**

Wezwania do zawarcia umów o zarządzanie przez PUE ZUS

**2024****STYCZEŃ**

Wpłata powitalna za IV kwartał

ściach płynących z uczestnictwa w PPK oraz wygrać atrakcyjne nagrody finansowe.

**Wpłaty powitalne i dopłata roczna do PPK**

Przekazywanie uczestnikom PPK wpłaty powitalnej o wartości 250 zł oraz dopłaty rocznej w kwocie 240 zł przez ministra właściwego do spraw pracy odbywa się za pośrednictwem PFR. W 2023 r.

z tytułu wpłaty powitalnej przekazano uczestnikom PPK 180,4 mln zł. Trafiły one na rachunki blisko 721,5 tys. osób. Wyraźnie wyższa kwota wpłat powitalnych w porównaniu z 2022 r. to w dużej mierze zasługa przeprowadzonego w 2023 r. ponownego autozapisu do PPK. Z kolei w ramach dopłaty rocznej za pośrednictwem PFR zostały przekazane środki dla 1,7 mln uczestników PPK – w rekordowej wysokości 410,3 mln zł.

**Wezwania do zawarcia umów o zarządzanie**

PFR w ramach realizacji ustawowego obowiązku sprawdza, czy podmioty zobowiązane do wdrożenia PPK uruchomiły ten program. W IV kwartale 2023 r. we współpracy z ZUS zrealizowano dużą akcję wysyłki wezwań do zawarcia umowy o zarządzanie PPK. Blisko 129 tys. podmiotów otrzymało takie wezwania za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych ZUS. Pracodawcy mogli – w formie elektronicznej – wypełnić formularz i wysłać swoje oświadczenie do PFR.

**Monitorowanie zwolnienia z PPK z uwagi na prowadzenie PPE**

Kolejnym obowiązkiem PFR jest monitorowanie pracodawców, którzy nie wdrożyli PPK z uwagi na prowadzenie PPE. Takie podmioty mają obowiązek przekazywać do PFR oświadczenia o liczbie pracowników oraz uczestników PPE zatrudnionych u danego pracodawcy według stanu na 1 stycznia oraz 1 lipca danego roku. By wyjść naprzeciw oczekiwaniom pracodawców, PFR stworzył i udostępnił nowy elektroniczny formularz raportowy.

**Utrzymanie i rozwój systemu informatycznego PPK**

Ewidencja PPK to prowadzony przez PFR system teleinformatyczny, który obejmuje ewidencję (rejestr) instytucji finansowych spełniających wymogi ustawowe do prowadzenia PPK, podmiotów zatrudniających, które zawarły umowy o zarządzanie PPK, a także rejestr uczestników PPK. System jest zintegrowany z instytucjami finansowymi obsługującymi PPK, tak aby agregować informacje z całego rynku. Bieżące utrzymanie oraz rozwój Ewidencji PPK są niezbędne do prawidłowego wykonywania obowiązków wynikających z przepisów prawa.

Nadmienić należy, że w 2023 r. realizowano prace rozwojowe systemu wynikające ze zmian wprowadzanych w Ustawie o PPK. Z początkiem roku zakończono modyfikację umożliwiającą rozpastrywanie reklamacji klientów, którzy zgłaszali brak dopłaty rocznej z budżetu państwa. Kolejnym wyzwaniem była zmiana sposobu realizacji zwrotu środków z instytucji finansowych do ministra właściwego do spraw pracy.

## Program PPK w liczbach (stan na 30.12.2023 r.)

**W 2023 R. MOŻNA BYŁO ZAOBSERWOWAĆ WZROST WSZYSTKICH KLUCZOWYCH PARAMETRÓW PROGRAMU, KTÓRE ŚWIADCZĄ O ZWIĘKSZAJĄCEJ SIĘ POPULARNOŚCI TEGO ROZWIĄZANIA WŚRÓD PRACOWNIKÓW I PRACODAWCÓW.**



Wartość  
aktywów netto

21,74 mld zł



Partycypacja

45,56%



Liczba  
uczestników

3,39 mln



Liczba  
rachunków

3,95 mln



Liczba pracodawców  
w programie

320 tys.

# Wsparcie systemu innowacji

W 2023 r. Departament Rozwoju Innowacji (DRI) PFR zintensyfikował wysiłki na rzecz stymulowania innowacyjności w polskiej gospodarce. Swoje działania kierował do szerokiej grupy odbiorców – od samorządów i organów administracji państwowej po przedsiębiorstwa wszystkich rozmiarów, włączając w to zarówno dynamicznie rozwijające się start-upy, jak i długo obecne na rynku duże firmy.

Przedsięwzięcia te miały na celu nie tylko wzmacnianie technologicznych podstaw działania administracji publicznej i dostarczanie rozwiązań odpowiadających na potrzeby lokalnych społeczności, lecz także rozwijanie i poszerzanie kompetencji innowacyjnych zarówno obecnych, jak i przyszłych liderów biznesu. W tym kontekście Departament prowadził działania zwiększania wiedzy o dostępnych programach wsparcia oferowanych przez Grupę PFR oraz inicjatywach GK PFR. Równolegle DRI realizował programy inkubacyjne i akceleryacyjne dla sektorów o znacznym potencjale rozwojowym. W ramach tych działań zespół Departamentu przeprowadzał również szereg inicjatyw edukacyjnych i konsultacyjnych mających na celu podniesienie poziomu innowacyjności zarówno w obrębie Grupy PFR, jak i wśród szerokiego spektrum przedsiębiorstw i jednostek samorządowych.

## Strategia działania

Strategia działania Departamentu koncentrowała się na promowaniu digitalizacji i transformacji cyfrowej, wspieraniu procesów innowacyjnych i ułatwianiu dostępu do wiedzy oraz źródeł finansowania. W 2023 r. szczególny nacisk położono na rozwój innowacji obronnych, co znalazło odzwierciedlenie w porozumieniu z Ministerstwem Obrony Narodowej (MON) oraz w inicjatywach takich jak „Akcelerator DIANA NATO” i program rozwoju technologii podwójnego zastosowania IDA. Ponadto znacząco wzrosły przychody z edukacji przedsiębiorców. Stoją za tym nowo powstały portal strefawiedzypfr.pl oraz powiększenie oferty komercyjnych warsztatów i szkoleń. Dodatkowo zrealizowano komercyjnie projekt „Akcelerator Green Deal” – działanie edukacyjne skierowane do przedsiębiorców, którzy uzyskali wsparcie finansowe na rozwój innowacji w obszarze zielonych technologii z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Dzięki temu możliwe było przeprowadzenie prac badawczo-rozwojowych, które przyczyniły się do stworzenia nowych rozwiązań proekologicznych.

## Podział Departamentu

Departament Rozwoju Innowacji w 2023 r. kontynuował rozbudowę trzech zasadniczych filarów działalności, które odpowiadały za wspieranie różnych sektorów polskiej gospodarki w dziedzinie innowacji.

- Dla start-upów i MŚP – prowadzenie szeroko zakrojonej edukacji przedsiębiorców, zarówno tych aspirujących, jak i już działających na rynku. Portal startup.pfr.pl stał się centralnym punktem dostępu do informacji o ekosystemie innowacji – oferuje bazę wiedzy niezbędną dla rozwoju młodych firm technologicznych oraz dostarcza informacje o programach wsparcia. Duże znaczenie miało również tworzenie start-upów pod inwestycje funduszy z portfela PFR Ventures oraz wsparcie w komercjalizacji technologii, co było realizowane we współpracy z polskimi uczelniami.
- W sektorze dużych firm – działania edukacyjne przez portal strefawiedzypfr.pl i ofertę warsztatów podnoszących poziom cyfryzacji i rozwój innowacji wewnętrznych. Projekt „Sieć Firm Przy-

szłości” ma na celu wsparcie przedsiębiorstw w przekształcaniach cyfrowych oraz planowaniu długofalowego rozwoju. O tym, że dobrze wypełnia te zadania, świadczy to, że był kluczowym źródłem przychodów DRI. Dodatkowo „Cyfrowa Wyprawka dla Firm” oferowała przedsiębiorcom narzędzia do oceny ich gotowości cyfrowej i identyfikacji potencjalnych partnerów technologicznych (jak np. Test Dojrzałości Cyfrowej).

- Działania skierowane do samorządów obejmowały programy takie jak „PFR dla Miast” czy „Giełda Miejskich Technologii”, które oferowały wsparcie zarówno finansowe, jak i pozafinansowe, a także inicjatywy ukierunkowane na rozwój kompetencji przyszłości. Wśród ważnych projektów przychodowych znalazła się inicjatywa „Programuj Miasta z GovTech by PFR”, która poprzez serię hackathonów zmierzała do wdrożenia wybranych rozwiązań cyfrowych w miastach. Inicjatywa „Hack the Climate” stanowiła platformę współpracy polsko-norweskiej wspierającą samorządy w zielonej transformacji.

Powyższe działania nie tylko generowały bezpośrednie przychody dla PFR, ale również miały daleko idący wpływ na ekosystem innowacji w Polsce, ponieważ zwiększały innowacyjność oraz konkurencyjność polskiej gospodarki.

Zespół	Przychód za 2023	Główne programy	Wpływ
Start-upy i MŚP	780 tys. zł	Szkoła Pionierów PFR, Akcelerator Green Deal	Stymulacja przedsiębiorczości i innowacji
Duże firmy	300 tys. zł	Cyfrowa Wyprawka dla Firm, współpraca w zakresie otwartych innowacji	Wzrost cyfryzacji i kompetencji cyfrowych wśród polskich przedsiębiorstw
Samorządy	945 tys. zł	Giełda Miejskich Technologii, Programuj Miasta z GovTech by PFR	Rozwój cyfrowy polskich miast i gmin

## 1. ROZWÓJ INNOWACJI W STARTUPACH I MSP

### Szkoła Pionierów

Szkoła Pionierów jest flagowym programem PFR w obszarze wspierania młodych przedsiębiorców technologicznych. W 2023 r. odbyła się VI edycja programu, skierowana do osób, które myślą o założeniu swojego start-upu. Jest to program typu venture building, do którego każdego roku zapraszanych jest 50 osób. W jego trakcie uczestnicy budują zespół, tworzą pomysły na start-up i konfrontują je z rynkiem, tak aby po trzech miesiącach pracy zaprezentować je przed potencjalnymi inwestorami. Program od samego początku wspiera firma Allegro, co wpływa na ukierunkowanie powstających projektów na cele zrównoważonego rozwoju. W czasie ostatniej Szkoły Pionierów powstało 17 start-upów, spośród których jury wyłoniło trzy z największym potencjałem. Główna nagroda trafiła do zespołu Jidoka, czyli platformy, która ma pozwalać małym i średnim firmom na automatyzację procesów i szybsze wprowadzanie rozwiązań AI. Wyróżnienie otrzymał start-up Optifood – narzędzie do mierzenia strat żywności w restauracjach i zapobiegania im; oraz Mednotes – silnik AI do gromadzenia, analizy i wprowadzenia danych do dokumentacji medycznej.

W listopadzie odbyła się również gala podsumowująca sześć lat programu. W czasie wydarzenia uczestnicy mogli ponownie spotkać się



Laureaci VI edycji Szkoły Pionierów

i zobaczyć efekty swoich działań. Wyróżnione zostały również działania start-upów i twórców Szkoły Pionierów.

Długoterminowym celem projektu jest budowanie spółek, w które mogłyby zainwestować fundusze PFR Ventures. Po sześciu edycjach skuteczność programu została potwierdzona inwestycjami w wysokości prawie 220 mln zł.

Celem Szkoły Pionierów jest również wzmacnianie obecności kobiet w świecie start-upowym. Rok 2023 był pod tym względem przełomowy, ponieważ spośród 25 uczestników gali finałowej 16 stanowiły kobiety.

Edycja	I	II	III	IV	V	VI
Procent kobiet w finale	28%	32%	42%	46%	46%	69%

Taki wynik był możliwy dzięki szeregowi działań zachęcających kobiety do uczestnictwa w Szkole Pionierów. Jednym z kluczowych nich było zwiększenie obecności kobiet w materiałach promocyjnych. Poprzez świadome pokazywanie na grafikach i w mediach

społecznościowych kobiet jako aktywnych uczestniczek i twórczyń innowacji Szkoła Pionierów PFR starała się zainspirować i zachęcić więcej kobiet do włączenia się w świat start-upów.

Dodatkowo organizatorzy skupili się na tworzeniu przestrzeni sprzyjającej wymianie doświadczeń i networkingowi między kobietami działającymi w technologii. Pozwoliło to nie tylko na budowanie wsparcia i wzajemnej motywacji, ale także na pokazywanie sukcesów i przekraczanie barier w branży tradycyjnie zdominowanej przez mężczyzn. Seria webinarów i warsztatów z udziałem znanych kobiecych liderek start-upów dostarczała uczestnikom wiedzy, narzędzi oraz inspiracji i udowodniła, że kobiety mają dużo do zaoferowania w sektorze technologicznym.

#### Akcelerator Green Deal

Program edukacyjny dla innowacyjnych przedsiębiorstw prowadzony we współpracy z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, którego celem było przyspieszenie komercjalizacji innowacyjnych projektów w obszarze zielonych technologii.

## Sześć lat Szkoły Pionierów



Liczba uczestników  
300



Liczba zespołów  
90



Liczba założonych spółek  
51



Liczba aktywnych spółek  
29



Finansowanie  
220 mln zł



IDA Bootcamp

Uczestnikami projektu byli przedsiębiorcy, którzy otrzymali wsparcie finansowe z NCBR na przeprowadzenie prac badawczo-rozwojowych (PCP), w wyniku których powstały innowacje w obszarze zielonych technologii. Zadaniem PFR było dostarczenie uczestnikom wysokiej jakości umiejętności wspomagających komercjalizację i stworzenie możliwości do prowadzenia rozmów biznesowych z potencjalnymi klientami i funduszami inwestycyjnymi.

W dobie zainteresowania elektromobilnością na szczególną uwagę zasługują dwie firmy, które opracowały prototypy elektrycznych samochodów dostawczych, które mogą konkurować z największymi potentatami w tym obszarze: E-Van Sp. z o.o., Innovation AG Sp. z o.o.

Krótki opis wszystkich firm uczestniczących w programie znajduje się na [stronie programu](#).

Akcelerator składał się z trzech modułów:

**Moduł 1: Narzędzia biznesowe.** Moduł uczył podstawowych kompetencji biznesowych, takich jak tworzenie biznesplanu, podstawy marketingu, zabezpieczenie własności intelektualnej oraz speed-dating z potencjalnymi partnerami biznesowymi.

**Moduł 2: Finansowanie venture capital.** W drugiej części projektu uczestnicy doskonalili swoje prezentacje inwestorskie, trenowali negocjacje z VC i wystąpienia publiczne. Dla zainteresowanych spółek zorganizowano DemoDay z funduszami.

**Moduł 3: Przygotowanie do ekspansji zagranicznej.** Ostatni etap akceleracji obejmował tworzenie strategii wyjścia na rynki zagraniczne. Uczestnicy mieli możliwość konsultacji z PAIH.

Program ukończyło 30 spółek, które odbyły ponad 50 spotkań biznesowych z dużymi spółkami, m.in. Veolia, Tauronem, Orlenem,

Panattoni, Azotami Puławy i branżowymi funduszami VC. Spotkania te rozpoczęły proces sprzedaży technologii.

## 2. ROZWÓJ INNOWACJI W DUŻYCH PRZEDSIĘBIORSTWACH

### IDA – program rozwoju technologii cywilnych o potencjale podwójnego zastosowania

IDA jest pierwszym w Polsce programem rozwoju technologii podwójnego zastosowania, realizowanym w modelu otwartych innowacji w sektorze obronnym we współpracy z Ministerstwem Obrony Narodowej, PGZ S.A., PGZ Stocznia Wojenna i Krakowskim Parkiem Technologicznym. Celem programu było podniesienie poziomu komercyjnego technologii cywilnych oraz zwiększenie odporności i bezpieczeństwa Polski. Na wyzwanie postawione polskim firmom rozwijającym technologię dual-use pt. „Digital Baltic – bezpieczeństwo infrastruktury krytycznej” odpowiedziało ponad 50 podmiotów, z czego 15 zespołów wybrano do dalszej akceleracji.

Pierwszymi efektami programu były **konsolidacja pięciu firm wokół PGZ SW**, wspólny projekt budowy autonomicznego pojazdu morskiego oraz **połączenie uczestników projektów z funduszami VC, co może skutkować potencjalnymi inwestycjami**. Efekty akceleratora to:

- weryfikacja 15 technologii firm pod kątem wdrożenia do sił zbrojnych, np. w celu uzupełnienia potrzeb w programie „Miecznik”,
- mapa 50 technologii dual-use,
- IDA Mapa Drogowa – opracowanie strategii rozwoju ekosystemu deep-tech/dual-use,
- włączenie zainteresowanych firm w panele technologiczne European Defence Agency (Capability Technology Areas, CapTechs).



„Programuj Miasta z GovTech”

### Cyfrowa Wyprawka dla Firm

Cyfrowa Wyprawka dla Firm jest kompendium wiedzy o cyfryzacji skierowanym do wszystkich przedsiębiorstw (bez względu na wielkość) chcących cyfryzować swoje procesy biznesowe, takie jak m.in. produkcja, administracja i tworzenie nowych produktów lub usług.

Celem wsparcia przedsiębiorców przez PFR jest zaoferowanie kompleksowego pakietu narzędzi i usług mających na celu ułatwienie procesu transformacji cyfrowej. Program ten obejmuje:

- Test Dojrzałości Cyfrowej – umożliwia firmom bezpłatną diagnozę ich gotowości cyfrowej przez porównanie ich stanu ze stanem innych przedsiębiorstw; w 2023 r. test przeprowadziło ponad 300 firm.
- Materiały edukacyjne i narzędziowe – dostęp do szerokiej bazy wiedzy i ponad 200 cyfrowych narzędzi wspierających różne aspekty działalności przedsiębiorstw.
- Szkolenia i warsztaty – praktyczne warsztaty i wydarzenia on-line skoncentrowane na rozwiązywaniu aktualnych wyzwań związanych z cyfryzacją i podnoszenie kompetencji w obszarze nowych technologii.
- Kanał Partnerstwa Technologicznego – oferuje firmom możliwość testowania nowoczesnych narzędzi cyfrowych, by wesprzeć ich proces cyfryzacji.

Ta zintegrowana oferta PFR stanowi solidną podstawę dla przedsiębiorstw na każdym etapie ich cyfrowej transformacji, co przyczynia się do zwiększenia ich konkurencyjności i innowacyjności na rynku.

Przedsiębiorca korzystający z usług Cyfrowej Wyprawki dla Firm bezpłatnie i w jednym miejscu otrzymuje kompleksowe doradztwo dotyczące cyfryzacji. We własnym tempie i na własnych zasadach może podnosić swoją świadomość, dobrać i testować narzędzia

cyfrowe i tworzyć plany wdrożenia, a tym samym podnosić swoją dojrzałość cyfrową. Program został wpisany przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii do realizacji celów Cyfrowej Dekady Europy.

### 3. ROZWÓJ INNOWACJI SAMORZĄDOWYCH

#### Gięda Miejskich Technologii

PFR odpowiada również za budowę pierwszego w Polsce repozytorium produktów cyfrowych dla miast. Od października 2022 r. do września 2023 r. zorganizowano siedem naborów, w ramach których wpłynęło 699 wniosków o udzielenie mikrograntów na testowanie produktów cyfrowych w polskich gminach. W 2023 r. wsparciem objęto 124 gminy, które skorzystały z grantów na wdrożenie i testowanie technologii o łącznej wartości 5 mln zł. W katalogu produktów dostępnym na stronie [www.gieldamiejskichtechnologii.pl](http://www.gieldamiejskichtechnologii.pl) zebrane zostały 262 rozwiązania.

#### Programuj Miasta z GovTech by PFR

Programuj Miasta jest programem złożonym z dwóch hackathonów wdrożeniowych oraz warsztatów edukacyjnych realizowanych przez PFR na zlecenie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (Centrum GovTech). Tematem wydarzeń były wyzwania stojące przed samorządami w rozwoju innowacji, edukacji i przedsiębiorczości oraz wzmocnienia adaptacji miast do nadchodzących kryzysów. Celem programu było wykorzystanie umiejętności i kreatywności środowiska innowatorów do rozwiązania najcięższych wyzwań zgłoszonych przez samorządy. W ten sposób powstały narzędzia informatyczne, które przetestowane zostaną w miastach w pilotażowych wdrożeniach. Jeżeli zakończą się one sukcesem, zostaną wykorzystane przez inne jednostki samorządu terytorialnego w Polsce. W ramach projektu powstały następujące rozwiązania:

- Bafalizator dla Dąbrowy Górniczej – kalkulator pozwalający na określenie wskaźnika powierzchni biotopu danej działki, czyli Biotope Area Factor wraz z raportem rekomendującym zmiany w przypadku niesatysfakcjonującej wartości wskaźnika;



„Hack the Climate”

- Wavvy – na fali pomocy dla Kołobrzegu – portal umożliwiający wymianę informacji pomiędzy organizacjami samorządowymi, lokalnym małym i średnim biznesem oraz mieszkańcami miasta;
- skaner retencji danych osobowych dla Łomianek – program pozwalający na lokalizację, klasyfikację i usunięcie plików zawierających dane osobowe;
- Otwork Alert Online - aplikacja umożliwiająca przekazywanie zarejestrowanym użytkownikom na telefony powiadomień push, z informacjami o sytuacjach awaryjnych, np. przerwach w dostawie mediów czy zamknięciach ulic;
- Udane Cyferki dla Kutna – kalkulator pozwalający na ocenę efektywności wykorzystania środków publicznych przez szkoły na podstawie analizy finansowej z uwzględnieniem wskaźników dotyczących osiągnięć uczniów;
- Starship dla Stargardu – platforma edukacyjna pozwalająca na rozwój umiejętności programistycznych wśród uczniów szkół średnich.

### Hack the Climate

Hack the Climate jest projektem wymiany wiedzy mającym na celu wykorzystanie międzynarodowej współpracy i nowych technologii w walce ze zmianami klimatycznymi. W ramach programu została nawiązana współpraca pomiędzy PFR a norweską organizacją Nordic Edge w celu wymiany najlepszych praktyk i opracowania nowych narzędzi dla zielonej transformacji miast.

Projekt obejmował organizację warsztatów dla 16 polskich i norweskich samorządów w Warszawie, podczas których sformułowane zostały miejskie wyzwania związane ze zmianami klimatycznymi. Nad ich rozwiązaniami podczas wirtualnego polsko-norweskiego hackathonu pracowały zespoły programistyczne. Najlepsze z tych rozwiązań wdrażane są w miastach: Bieruń, Rzeszów, Sulejówkę

i Stavanger, aby wspierać zieloną transformację i przyczynić się do walki ze zmianami klimatycznymi.

Dodatkowo w ramach projektu odbędzie się wizyta studyjna w Norwegii, która umożliwi uczestnikom zapoznanie się z innowacyjnymi rozwiązaniami z zakresu ekologii i zrównoważonego rozwoju. Częścią wizyty studyjnej będzie udział w targach Nordic Edge Expo i konferencji, podczas której przedstawione zostaną wyniki projektu w postaci warsztatu i publikacja wraz z narzędziownikiem dla samorządów pragnących wprowadzać innowacyjne rozwiązania dla przyspieszenia zielonej transformacji.

### Mapa wdrożeń rozwiązań wypracowanych w ramach hackathonów dla miast w 2023 r.



# Zaangażowanie PFR w Krajowy Plan Odbudowy

## 1. PODSUMOWANIE ZAANGAŻOWANIA PFR W BUDOWĘ SYSTEMU KPO

Ustawę z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 zmieniono m.in. Ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, do której wprowadzono zapisy umożliwiające PFR dokonywania wypłat w ramach planu rozwojowego, o którym mowa w art. 5 pkt 7aa Ustawy z 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w tym poprzez zapewnienie finansowania planu rozwojowego w zakresie wypłat wsparcia o charakterze bezzwrotnym.

Szczegółowy zakres zadań PFR został określony w umowie zawartej na podstawie art. 14In ust. 5 Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego działającym w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych.

Na podstawie zawartej umowy PFR udostępnił instytucjom odpowiedzialnym za realizację inwestycji oraz jednostkom wspierającym system teleinformatyczny umożliwiający tworzenie oraz przekazywanie PFR zleceń wypłaty środków dla projektów inwestycyjnych przygotowanych przez ministerstwa, samorządy i instytucje. Płatności w ramach KPO realizowane są przez PFR zgodnie z terminarzem wypłat zatwierdzonym przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Ministerstwo Finansów. Odpowiedzialność PFR została ograniczona wyłącznie do zapewnienia i przekazywania środków do uprawnionych odbiorców wypłat. Decyzje o przyznaniu środków podejmowane są przez wyznaczone do tego organy.

### System Centrum KPO

W 2022 r. PFR udostępnił System Centrum KPO, który realizuje postanowienia umów finansowania inwestycji zawartych z instytucjami odpowiedzialnymi za realizację inwestycji na podstawie art. 14lo Ustawy z 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Skarb Państwa, reprezentowany przez Ministra Cyfryzacji, zapewnia każdorazową weryfikację prawidłowości danych identyfikacyjnych użytkowników podczas logowania do systemu przy użyciu profilu zaufanego.

W ramach Systemu KPO dostarczone zostały m.in. następujące funkcjonalności:

- składanie i realizowanie zleceń wypłaty,
- zarządzanie środkami na wypłaty,
- zarządzanie terminarzem wypłaty środków,
- zarządzanie zwrotami,
- zarządzanie listą inwestycji.
- raportowanie,
- zarządzanie użytkownikami,

## Harmonogram prac

# 2022

### 28 KWIEŃNIA

Przyjęcie Ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027.

### 1 CZERWCA



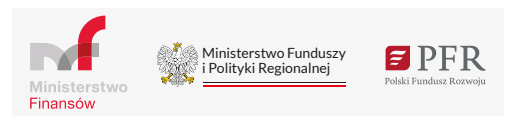
Akceptacja Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) przez Komisję Europejską.

### 17 CZERWCA



Akceptacja Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) przez Radę UE.

### 5 SIERPNIA



Podpisanie umowy na wykonywanie zadań związanych z realizacją Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności pomiędzy Skarbem Państwa reprezentowanym przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Ministra Finansów a PFR.

### SIERPIEŃ–GRUDZIEŃ



Podpisywanie umów z instytucjami odpowiedzialnymi za realizację inwestycji. Budowa i rozwój Systemu Centrum KPO.

### 23 LISTOPADA



Realizacja pierwszej płatności za pośrednictwem Systemu Centrum KPO.

- integracja z systemem bankowym,
- integracja z Węzłem Krajowym.

Inwestycje w ramach KPO finansowane są ze środków wsparcia bezzwrotnego pochodzących z budżetu środków europejskich lub ze środków pochodzących ze spłat i zwrotów nieumorzonych subwencji Tarcz finansowych PFR.

Do czasu napływu środków europejskich PFR zapewnia finansowanie planu rozwojowego ze środków pochodzących ze zwrotów nieumorzonych subwencji lub spłat wsparcia finansowego udzielonego na realizację rządowego programu Tarcz finansowych PFR.

Jeżeli środki pochodzą ze zwrotów nieumorzonych subwencji lub spłat Tarcz finansowych PFR oraz nie zostanie uruchomione finansowanie z budżetu środków europejskich, PFR zgodnie z instrukcją otrzymaną od Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej w uzgodnieniu z Ministerstwem Finansów pozyska środki na wypłaty przez wyemitowanie obligacji na rynku krajowym i na rynkach zagranicznych.

Źródła finansowania:

- **środki europejskie** – środki finansowe przekazane PFR na realizację zleceń wypłaty przez Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z budżetu środków europejskich;
- **środki krajowe** – środki finansowe zapewnione przez PFR, pochodzące ze zwrotów nieumorzonych subwencji lub spłat wsparcia finansowego z programu Tarcz finansowych PFR;
- **środki finansowania zewnętrznego** – środki finansowe pochodzące z emisji obligacji na rynku krajowym i na rynkach zagranicznych.

#### Realizacja Krajowego Planu Odbudowy

PFR w 2023 r. zawarł ostatnie trzy umowy z instytucjami rządowymi, tj. z Ministerstwem Infrastruktury, Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ministerstwem Zdrowia, i zakończył proces podpisywania umów finansowania inwestycji z podmiotami odpowiedzialnymi za ich realizację. Łącznie od 2022 r. PFR zawarł dwanaście umów, które umożliwiły instytucjom odpowiedzialnym za realizację inwestycji korzystanie z Systemu Centrum KPO.

W 2023 r. PFR kontynuował zadania związane z KPO poprzez realizację zleceń wypłaty i przekazywanie środków odpowiednio instytucjom odpowiedzialnym za realizację inwestycji, jednostkom wspierającym i ostatecznym odbiorcom wsparcia. Łączna kwota wypłat zrealizowanych ramach KPO, pomniejszona o zwroty środków dokonanych przez odbiorców wsparcia, na koniec grudnia 2023 r. wyniosła 5 065 107 181 zł. Ze względu na brak dostępności środków europejskich w 2023 r. PFR realizował wypłaty wyłącznie ze środków krajowych.

W 2023 r. w ramach działań innowacyjnych PFR Operacje uruchomił nowy kanał dostępu do Systemu Centrum KPO za pomocą zaawansowanego interfejsu programistycznego (API), który umożliwił systemom obsługiwanych przez zlecających integrację z Systemem Centrum KPO. Dzięki tej strategicznej inicjatywie systemy instytucji odpowiedzialnych za realizację inwestycji oraz jednostek wspierających uzyskały możliwość korzystania z szeregu kluczowych funkcjonalności, co pozwoliło podnieść efektywność procesów. W szczególności dzięki API użytkownicy mogą teraz:

- składać zlecenia wypłaty,
- pobierać aktualną listę zleceń wypłaty,
- uzyskiwać szczegółowe informacje na temat poszczególnych zleceń wypłaty.

Implementacja dostępu poprzez API wpłynęła pozytywnie na optymalizację i przyspieszenie procesów realizacji inwestycji obsługiwanych przez odpowiedzialne instytucje i jednostki je wspierające. Tym samym implementacja API przełożyła się nie tylko na zwiększenie wydajności, ale również na otwarcie możliwości dalszej optymalizacji i usprawnień w przyszłości.

W ramach zaangażowania PFR Operacje w ciągłe doskonalenie i zapewnienie najwyższej jakości usług przeprowadzone zostały również szczegółowe testy wydajnościowe. Miały one na celu weryfikację zdolności systemu do obsługi zakładanej ilości transakcji oraz wczesne wykrywanie potencjalnych problemów. Dzięki temu PFR Operacje może na wczesnym etapie zidentyfikować i zaplanować niezbędne działania optymalizacyjne. Wyniki tych testów nie tylko potwierdziły wysoką wydajność, ale również wskazały konkretne obszary, w których rozwiązanie może zostać jeszcze ulepszone. PFR Operacje sp. z o.o. planuje wdrożyć te optymalizacje jako część bieżących prac rozwojowych, co umożliwi dalsze podnoszenie wartości dostarczanej klientom i partnerom biznesowym.

# Zaangażowanie w przeciwdziałanie skutkom kryzysu COVID-19

## 1. PODSUMOWANIE DOTYCHCZASOWYCH DZIAŁAŃ POMOCOWYCH (NA KONIEC 2023 R.)

W obliczu wyzwań gospodarczych wywołanych pandemią COVID-19 polski rząd podjął natychmiastowe działania – uruchomił programy wsparcia przedsiębiorców, których realizację powierzył PFR w 2020 r. oraz 2021 r.:

- Tarcza finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla małych i średnich firm,
- Tarcza finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla dużych firm,
- Tarcza finansowa 2.0 Polskiego Funduszu Rozwoju dla mikro, małych i średnich firm,
- Program wsparcia Polskich Linii Lotniczych LOT S.A.,

dalej zwane „Tarczą finansową”.

Miały one na celu chronić polskie przedsiębiorstwa i gospodarkę Rzeczypospolitej Polskiej. Ta pionierska inicjatywa umożliwiła składanie wniosków w sposób w pełni cyfrowy i zaoferowała przedsiębiorcom dostęp do wsparcia finansowego w ciągu zaledwie 48 godzin od złożenia wniosku. Te bezprecedensowe w skali kraju działania zapewniły szybką reakcję na potrzeby firm, a jednocześnie chroniły polską gospodarkę przed długotrwałymi skutkami kryzysu wywołanymi pandemią COVID-19.

Tarcza finansowa wspólnie z Tarczą antykryzysową udowodniły swoją efektywność i stały się kluczowymi narzędziami w zachowaniu potencjału rozwojowego polskiej gospodarki i stabilności finansów publicznych. Dzięki tym programom w okresie od marca 2020 r. do grudnia 2021 r. odnotowano wzrost liczby zarejestrowanych jednoosobowych działalności gospodarczych o 5,2%. Dowodzi to skuteczności zaimplementowanych rozwiązań w stymulowaniu przedsiębiorczości.

Dodatkowo wdrożenie w procesie weryfikacji składanych w ramach Tarczy finansowej przez przedsiębiorców wniosków wielostopniowego systemu zapobiegania nadużyciom we współpracy z instytucjami takimi jak Krajowa Administracja Skarbowa (KAS) i Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) zagwarantowały wysoki poziom integralności programów pomocowych. Pomimo dynamicznego tempa wprowadzania rozwiązań odsetek firm, w których stwierdzono nieprawidłowości w kontroli następczej, wyniósł zaledwie 1%. To świadczy o efektywności procesów weryfikacyjnych oraz o skuteczności mechanizmów zapobiegania nadużyciom.

Wśród 396 tys. przedsiębiorstw, które skorzystały z Tarczy finansowej, zaledwie 0,05% odczuło negatywne skutki kryzysu wywołanego pandemią koronawirusa i zmuszonych było zakończyć prowadzenie działalności gospodarczej, co świadczy o znaczącym wkładzie Tarczy finansowej w stabilizację polskiej gospodarki. Rozwiązania

te odegrały kluczową rolę w ochronie krajowej gospodarki w trakcie pandemii – nie tylko zabezpieczyły miejsca pracy, ale także zachęciły do rozwoju gospodarczego i innowacyjności w trudnych czasach.

Choć etap bezpośredniego finansowania w ramach Tarczy finansowej już się zakończył, Polski Fundusz Rozwoju w 2023 r. kontynuował działania związane z obsługą spłat udzielonych subwencji finansowych, a także postępowaniami wyjaśniającymi i windykacyjnymi, czym podkreślił długoterminowe zaangażowanie w stabilność i rozwój polskiej gospodarki.

## 2. PROGRAMY TARCZY FINANSOWEJ PFR

### 2.1. Wsparcie dla MMŚP

W 2023 r. beneficjenci programu **Tarcza finansowa dla małych i średnich firm** kontynuowali spłatę wsparcia udzielonego przez PFR. Do 31 grudnia 2023 r. ich łączna wartość wyniosła 22,3 mld zł i osiągnęła 91% całkowitej kwoty podlegającej zwrotowi.

Podobnie w ramach **Tarczy finansowej 2.0 PFR dla mikro, małych i średnich firm** beneficjenci rozpoczęli proces spłat subwencji i zwrotu nadwyżek w lipcu 2022 r. Na 31 grudnia 2023 r. wartość oczekiwanych zwrotów wyniosła 675 mln zł, co stanowi 75% łącznej wartości udzielonej pomocy.

Za proces obsługi spłat odpowiadają pracownicy PFR, banki współpracujące oraz firmy obsługujące wierzycieli przeterminowane. Aby usprawnić proces spłat, podjęto szereg działań, w tym:

- informowanie beneficjentów o terminach płatności oraz ewentualnych zaległościach za pośrednictwem komunikacji telefonicznej oraz elektronicznej,
- przygotowywanie ugód i restrukturyzacji wierzycieli przez firmy zewnętrzne przy współudziale PFR, mających na celu ułatwienie spłat zobowiązań dla przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej.

### 2.2. Wsparcie dla dużych przedsiębiorstw

W 2020 r. PFR uruchomił Tarczę finansową dla dużych firm, stanowiącą bezprecedensową w skali Unii Europejskiej inicjatywę mającą na celu wsparcie przedsiębiorstw dotkniętych skutkami pandemii COVID-19. Program ten był skierowany do firm zatrudniających powyżej 249 osób lub osiągających roczny obrót za 2019 r. powyżej 50 mln euro oraz mających w 2019 r. sumę bilansową większą niż 43 mln euro. Program przewidywał również możliwość ubiegania się o wsparcie finansowe przez małe i średnie przedsiębiorstwa spełniające określone warunki. W ramach Tarczy finansowej dla dużych firm dostępne były zróżnicowane instrumenty finansowe, w tym pożyczki płynnościowe i preferencyjne, oraz instrumenty kapitałowe mające na celu zapewnienie płynności finansowej oraz wsparcie struktury kapitałowej przedsiębiorstw.

W odpowiedzi na przedłużający się stan pandemii i wynikającą z niego potrzebę dalszego wsparcia firm Polska uzyskała zgodę Komisji Europejskiej na przedłużenie działania programu oraz wprowadzanie istotnych modyfikacji, w tym nowego instrumentu – **Pożyczki Preferencyjnej 2.0**. Proces aplikacyjny odbywał się on-line, co znacznie ułatwiło dostęp do programu, a za obsługę rozliczeń odpowiedzialny był PKO Bank Polski. Składanie wniosków o nowy instrument było możliwe do końca września 2021 r., podpisanie umów – do 31 grudnia 2021 r., a wypłaty wsparcia finansowego – do 31 marca 2022 r. Elastyczne dostosowanie warunków programu w reakcji na zmieniające się warunki rynkowe pozwoliło na przedłużenie terminów podpisywania umów i wypłaty środków – odpowiednio do 31 marca 2022 r. i 30 czerwca 2022 r.

Zarejestrowano łącznie 612 wniosków o wsparcie na łączną kwotę około 18,2 mld zł, co świadczyło o znacznym zainteresowaniu i wysokim zapotrzebowaniu na wsparcie wśród polskich przedsiębiorstw. Proces umorzeń zakończył się, zgodnie z regulaminem programu, 30 września 2022 roku. Umorzenie wierzytelności objęło 177 beneficjentów na łączną kwotę 864,3 mln zł, co reprezentuje 68% kwoty udzielonych pożyczek preferencyjnych. Dodatkowo do 31 grudnia 2023 r. łączna kwota spłat udzielonych pożyczek wyniosła 1,553 mld zł, co łącznie stanowiło 36% wartości udzielonych pożyczek.

### 2.3. Wsparcie dla PLL LOT

Pandemia COVID-19 wywołała poważne zakłócenia w globalnych sektorach transportu i turystyki, co miało bezpośredni wpływ na Polskie Linie Lotnicze S.A. („PLL LOT”). W obliczu wyzwań finansowych, takich jak powstanie luki płynnościowej i kapitałowej, niezbędnie stało się podjęcie działań mających na celu zachowanie ciągłości operacyjnej narodowego przewoźnika.

21 grudnia 2020 r. w uznaniu kluczowej roli PLL LOT w polskim systemie transportowym oraz ich znaczenia dla gospodarki Rada Ministrów przyjęła kompleksowy program wsparcia PLL LOT. Następnego dnia Komisja Europejska zatwierdziła ten pakiet pomocowy, który obejmował m.in. pożyczkę z PFR na rzecz PLL LOT. Te środki miały za zadanie nie tylko zapewnić płynność finansową, ale również wesprzeć strukturę kapitałową przewoźnika w tych trudnych czasach.

Spłata pierwszej raty kapitałowej pożyczki w kwocie 450 mln zł przypadała 31 grudnia 2023 roku (dzień wolny od pracy), w związku z czym spłata nastąpiła zgodnie z zawartą między PFR a PLL LOT umową po dniu bilansowym, tj. 2 stycznia 2024 r. Planowana ostateczna spłata całości udzielonego przez PFR finansowania przewidziana jest na 30 grudnia 2026 r.

### 3. FINANSOWANIE PROGRAMÓW POMOCOWYCH

W celu sfinansowania programów Tarczy finansowej PFR wyemitował w latach 2020–2022 obligacje na łączną kwotę 73,9 mld zł. Zestawienie poszczególnych emisji ujęte zostało w poniższej tabeli:

Lp. emisji obligacji	ISIN	Skrócona nazwa obligacji	Wielkość nominalna emisji (kapitał)
1	PLPFR0000019	PFR0324	16 325 000 000,00
2	PLPFR0000027	PFR0325	18 500 000 000,00
3	PLPFR0000035	PFR0925	15 175 000 000,00
4	PLPFR0000043	PFR0627	10 000 000 000,00
5	PLPFR0000050	PFR0330	2 000 000 000,00
6	PLPFR0000068	PFR1227	500 000 000,00
7	PLPFR0000076	PFR0927	2 000 000 000,00
8	PLPFR0000084	PFR092027	900 000 000,00
9	PLPFR0000092	PFR0827	5 250 000 000,00
10	PLPFR0000050	PFR0330B	1 250 000 000,00
11	PLPFR0000100	PFR0228	1 000 000 000,00
12	PLPFR0000118	PFR0228B	1 000 000 000,00
<b>Łącznie</b>			<b>73 900 000 000,00</b>

Dokładne warunki poszczególnych emisji zostały zawarte w publikowanych przez PFR listach emisyjnych, z którymi można się zapoznać na oficjalnej stronie PFR, w zakładce „Relacje Inwestorskie / Obligacje PFR”.

### 4. KOSZTY OBSŁUGI TARCZ FINANSOWYCH

Od początku prac nad realizacją programów Tarcz finansowych PFR kładł nacisk na utrzymanie wysokiego poziomu przejrzystości podejmowanych działań. Mimo zakończenia etapu udzielania finansowania zarówno proces obsługi spłat subwencji przez przedsiębiorstwa, jak i obsługa wyemitowanych obligacji będą kontynuowane w kolejnych latach.

Koszty realizacji programów z perspektywy Skarbu Państwa są wieloaspektowe i obejmują:

- umorzenia części udzielonych subwencji, które są bezpośrednim wsparciem dla przedsiębiorstw,
- koszty odsetek od obligacji, które w większości sfinansowały programy,
- koszty obsługi programów, w tym wynagrodzenie PFR za organizację i realizację programów, a także inne koszty bezpośrednio ponoszone przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii.

Warto zaznaczyć, że banki zaangażowane w obsługę wypłat subwencji oraz realizację spłat regularnych nie pobierały za to opłat, co miało znaczny wpływ na minimalizację kosztów administracyjnych programów.

Podsumowując, ocena całkowitego kosztu programów Tarczy finansowej z perspektywy finansów publicznych na przestrzeni 10 lat, który wynosi mniej niż 2% PKB Polski, wskazuje na umiarkowane obciążenie budżetowe. Warto podkreślić, że taki poziom wydatków jest relatywnie niewielki w kontekście ogólnego rozmiaru polskiej gospodarki oraz planowanych inwestycji państwowych. Koszt ten należy rozpatrywać jako inwestycję strategiczną, mającą na celu generowanie długoterminowych korzyści ekonomicznych i społecznych, a także wzmacnianie pozycji konkurencyjnej kraju.

# Sprawozdanie Zarządu z działalności PFR S.A. i Grupy Kapitałowej PFR za rok 2023

## Rozdział 4: Istotne zdarzenia mające wpływ na PFR i GK PFR w 2023 r. oraz po dniu bilansowym

Istotne zdarzenia w 2023 r.....	88
Istotne zdarzenia po dacie bilansowej.....	88



# Istotne zdarzenia w 2023 r.

- Objęcie i opłacenie nowych emisji certyfikatów inwestycyjnych Funduszu Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN.
- Zawarcie umowy ze Skarbem Państwa na realizację programu rządowego „Tarcza dla Pogranicza”.
- Przystąpienie PFR do spółki PFR Ventures Inwestycje Bezpośrednie Alternatywna Spółka Inwestycyjna S.K.A. oraz objęcie akcji tej spółki.
- Przystąpienie PFR do spółki PFR Ventures Innovation Fund Alternatywna Spółka Inwestycyjna S.K.A. oraz objęcie akcji tej spółki.
- Udzielenie poręczenia za zobowiązania Pojazdy Szynowe PESA Bydgoszcz S.A. w związku z udzieleniem limitu skarbowego przez PKO Bank Polski S.A. na rzecz Pojazdów Szynowych PESA Bydgoszcz S.A.
- Objęcie i opłacenie certyfikatów inwestycyjnych Funduszu Inwestycji Samorządowych FIZAN.

Wybór PFR i PFR TFI przez zarząd NFOŚiGW do zarządzania środkami w ramach programu priorytetowego dotyczącego inwestycji E1.1.1 „Wsparcie gospodarki niskoemisyjnej” komponentu E „Zielona, inteligentna mobilność” Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności (KPO). Prognozowany budżet projektu wynosi około 5 mld zł.

## Istotne zdarzenia po dacie bilansowej

W dniu 5 marca 2024 r. weszło w życie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 marca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu spółek, w których prawa z akcji Skarbu Państwa wykonują Prezes Rady Ministrów lub inni członkowie Rady Ministrów, pełnomocnicy Rządu lub państwowe osoby prawne, w tym jednoosobowe spółki Skarbu Państwa. W związku z wejściem w życie ww. Rozporządzenia od dnia 5 marca 2024 r. prawa z akcji Skarbu Państwa w spółce Polski Fundusz Rozwoju S.A. wykonuje Minister Aktów Państwowych.

W dniu 15 marca 2024 r. Rada Nadzorcza Spółki na podstawie:

- Uchwały nr 7/2024 w sprawie wszczęcia postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko Prezesa Zarządu Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. trzeciej kadencji,
- Uchwały nr 9/2024 w sprawie wszczęcia postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu właściwego dla obszaru finansów i rozwoju Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. trzeciej kadencji,
- Uchwały nr 11/2024 w sprawie wszczęcia postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu właściwego dla obszaru inwestycji Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. trzeciej kadencji,
- Uchwały nr 13/2024 w sprawie wszczęcia postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu właściwego dla obszaru programów rozwojowych Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. trzeciej kadencji

wszczęła postępowanie kwalifikacyjne na członków Zarządu Spółki, przy czym w dniu 27 marca 2024 r., a następnie w dniu 12 kwietnia 2024 r. okres trwania postępowania został wydłużony i tym samym kandydaci mogli składać oferty do dnia 19 kwietnia 2024 r., a roz-

mowy z kandydatami spełniającymi wymogi formalne rozpoczęły się od dnia 26 kwietnia 2024 r.

Ze skutkiem na koniec dnia 2 kwietnia 2024 r. rezygnację z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu Spółki, a tym samym zasiadania w Zarządzie Spółki, złożył Paweł Borys. W świetle złożonej rezygnacji w dniu 8 kwietnia 2024 r. Rada Nadzorcza Spółki zatwierdziła zmieniony Regulamin Zarządu Spółki, zgodnie z którym w sytuacji, kiedy w Zarządzie Spółki brakuje prezesa, lub w sytuacji jego nieobecności pracami zarządu kieruje Wiceprezes Zarządu właściwy dla obszaru finansów i rozwoju. Ten sam Wiceprezes wykonuje również pozostałe kompetencje Prezesa Zarządu, o których mowa w innych regulacjach wewnętrznych Spółki. Ponadto dokonano podziału Pionu Inwestycji oraz Obszaru Strategii i Organizacji poprzez przypisanie tych obszarów do poszczególnych Wiceprezesów Zarządu zgodnie z załącznikiem nr 1 do Regulaminu Zarządu.

W dniu 11 kwietnia 2024 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki podjęło uchwały nr 3 – 11 w przedmiocie zmiany składu osobowego Rady Nadzorczej Spółki i tym samym z Rady Nadzorczej Spółki odwołano:

- (i) p. Kamilę Majcher-Zalewską,
- (ii) p. Annę Pietrzak,
- (iii) p. Tomasza Dudka,
- (iv) p. Piotra Szwarca,
- (v) p. Artura Harca.

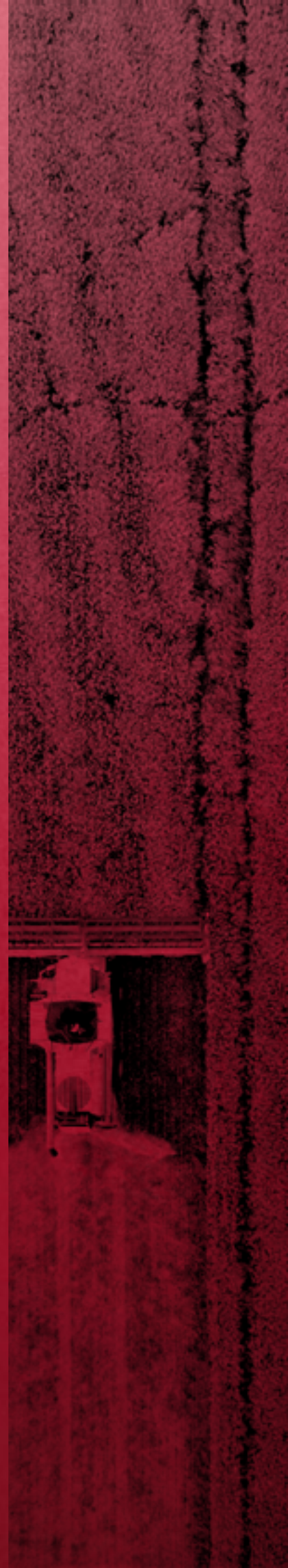
Natomiast z dniem 11 kwietnia 2024 r. w skład Rady Nadzorczej Spółki powołano:

- (i) p. Sylwię Jarosz-Żukowską,
- (ii) p. Adama Mariańskiego,
- (iii) p. Andrzeja Halesiaka,
- (iv) p. Ryszarda Kokoszczyńskiego.

# Sprawozdanie Zarządu z działalności PFR S.A. i Grupy Kapitałowej PFR za rok 2023

## Rozdział 5: Oświadczenie na temat informacji niefinansowych

<b>Wstęp</b> .....	<b>90</b>
1. Podsumowanie 2023 r. ....	90
2. GK PFR – o nas .....	92
<b>Strategia biznesowa</b> .....	<b>92</b>
1. Strategia Grupy Kapitałowej PFR .....	92
2. Kierunki rozwoju i priorytety biznesowe .....	92
3. Inwestycje realizowane przez GK PFR .....	96
4. Udział w stowarzyszeniach branżowych i międzynarodowych .....	96
<b>Zarządzanie i nadzór nad obszarem ESG w GK PFR</b> .....	<b>97</b>
1. Organizacja zarządzania obszarem ESG .....	97
2. Strategia i podejście do integracji zagadnień ESG do bieżącej działalności GK PFR .....	97
3. Kluczowi interesariusze GK PFR .....	97
4. Zagadnienia ESG istotne dla GK PFR .....	98
<b>Obszar środowiskowy (E)</b> .....	<b>99</b>
1. Prośrodowiskowa działalność inwestycyjna .....	99
2. Zarządzanie własnym wpływem na środowisko .....	101
3. Działalność GK PFR z perspektywy środowiskowej Taksonomii UE .....	104
<b>Obszar społeczny (S)</b> .....	<b>108</b>
1. Prospołeczna działalność inwestycyjna .....	108
2. Zarządzanie własnym wpływem na otoczenie społeczne – działalność Fundacji PFR .....	120
3. Środowisko pracy .....	133
<b>Obszar Ładu Korporacyjnego (G)</b> .....	<b>137</b>
1. Zarządzanie ryzykiem korporacyjnym i ciągłość działania .....	137
2. Zarządzanie ryzykiem braku zgodności .....	139
<b>O części niefinansowej raportu</b> .....	<b>142</b>
<b>Indeksy wskaźników</b> .....	<b>143</b>



# Wstęp

## 1. PODSUMOWANIE 2023 R.

GRI [2-22]

W 2023 r. PFR koncentrował się na wdrażaniu działań zaplanowanych rok wcześniej w tzw. mapie drogowej ESG. W ten sposób zintegrowano wytyczne ESG z codziennym funkcjonowaniem Grupy Kapitałowej PFR. Kluczowym elementem było utworzenie Zespołu ds. ESG łączącego ekspertów ze wszystkich jednostek organizacyjnych GK PFR oraz podpisanie porozumienia w ramach GK PFR dotyczącego ESG i zrównoważonego rozwoju.

W 2023 r. aktywność GK PFR na tym polu skupiła się na włączeniu ESG – rozumianego jako ochrona środowiska (Environmental), odpowiedzialność społeczna (Social) oraz ład korporacyjny i przeciwdziałanie korupcji (Governance) – do struktur zarządczych oraz budowie kompetencji ESG w poszczególnych podmiotach tworzących GK PFR. Regularnie organizowano szkolenia pracowników z zagadnień ESG. Na ukończeniu są prace nad polityką przeciwdziałania greenwashingowi, która zostanie przyjęta wspólnie przez całą Grupę Kapitałową PFR i Fundację PFR, co jest kluczowe dla zachowania rzetelności, budowania zaufania oraz realnego zaangażowania w zrównoważony rozwój. Równie ważna jest trwająca implementacja wytycznych dyrektywy CSRD oraz wdrożenia wymogów Taksonomii UE w działalności inwestycyjnej.

Niniejszy raport stanowi rozwinięcie zagadnień poruszanych w raporcie za 2022 r. Podobnie jak w latach ubiegłych GK PFR realizuje misję wsparcia zrównoważonego rozwoju Polski przez działalność inwestycyjną przyczyniającą się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju i ESG. Ponadto prowadzono kluczowe inicjatywy z obszaru rozwoju innowacyjności oraz kapitału ludzkiego, jak również działalności Fundacji PFR.

Nowe regulacje i standardy, w tym unijne ramy zrównoważonego finansowania (takie jak: Taksonomia UE, SFDR, CSRD), stawiają przed gospodarką unijną nowe wyzwania dotyczące transformacji klimatycznej i ochrony środowiska. Firmy muszą również spełnić szereg obowiązków sprawozdawczych, by radzić sobie z rosnącą presją rynkową, społeczną i korporacyjną w zakresie uwzględniania czynników ESG. W odpowiedzi na te wyzwania konieczne jest wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań i technologii, aby wspomóc osiągnięcie tych celów. Jako uczestnik rynku finansowego GK PFR ma do odegrania kluczową rolę w transformacji klimatycznej i energetycznej. Jest gotowa podejmować działania wdrożeniowe oparte na najlepszych praktykach i rozwiązaniach ESG, aby zrealizować swoją misję i strategię.

W 2023 r. GK PFR kontynuowała program PFR Green Hub FoF, który ma na celu pobudzenie inwestycji wspierających transformację energetyczną w Polsce oraz zapewnienie finansowania spółkom z pozytywnym wpływem na planetę. Do programu mogą zgłaszać się fundusze VC, które chcą inwestować w zielone projekty z pozytywnym wpływem na planetę. Zrównoważony rozwój społeczny oraz gospodarczy wymaga inwestycji w obszary infrastrukturalne, technologiczne, informatyczne oraz umożliwiające społeczne włączenie, ochronę i dobrobyt regionów. Kontynuowaliśmy też inwestycje w ramach funduszy inwestycyjnych zamkniętych oraz poprzez inwestycje bezpośrednie. Niektóre z nich mogą przyczynić się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju ONZ. Ograniczenie niekorzystnego oddziaływania środowiskowego oraz wsparcie procesu zmian w przedsiębiorstwach mogą bezpośrednio przyczynić się do łagodzenia zmian klimatu lub wspomagać realizację celów klimatycznych. GK PFR dba

### Działalność inwestycyjna



12 mld zł

inwestycji PFR w ponad 60 projektów inwestycyjnych



110 mln euro

inwestycji w międzynarodowe projekty polskich firm w ośmiu krajach



800+

spółek, które pozyskały finansowanie z 76 funduszy PFR Ventures



10 000+

mieszkań w lub po procesie projektowania



600 mln zł

w nowym Funduszu Ekspansji Zagranicznej

### Działalność prorozwojowa



240 000

użytkowników startup.pfr.pl



220 mln zł

dla uczestników Szkoły Pionierów PFR



300

firm wzięło udział w Teście Dojrzałości Cyfrowej



250+

produktów cyfrowych w Gieldzie Miejskich Technologii



4,2 mln

aktywnych użytkowników portalu mojeppk.pl



9000+

szkoleń z zakresu PPK

### Spółeczna odpowiedzialność biznesu



20 000

uczestników zajęć w Centralnym Domu Technologii



prawie 800

zrealizowanych warsztatów w CDT



5 500

godzin materiałów edukacyjnych



70 000+

wyswietleń na kanale YT CDT



177

wolontariuszy GK PFR zaangażowanych w akcje społeczne



Polski Fundusz Rozwoju

## PFR. Inwestycje dla Polski

### PFR. Inwestycje dla zrównoważonego rozwoju

Zapewnienie niezbędnego poziomu bezpieczeństwa realizacji usług podstawowych i zwiększenie produktywności gospodarki

### PFR. Inwestycje dla transformacji cyfrowej i zaawansowanych technologii

Rozwój potencjału do tworzenia i absorpcji innowacji oraz zwiększenie potencjału badawczego

### PFR. Inwestycje dla transformacji energetycznej i konkurencyjności

Wsparcie kapitałowe, doradcze i organizacyjne w budowie nowoczesnej, konkurencyjnej i neutralnej klimatycznie gospodarki

### PFR. Inwestycje dla rentownego wzrostu

Utrzymanie wysokiego ratingu kredytowego i efektywne wykorzystanie kapitału



Działalność inwestycyjna



Działalność prorozwojowa



Spółeczna odpowiedzialność biznesu

### Działalność korporacyjna

Zasoby ludzkie

IT

Ryzyko

Bezpieczeństwo

Komunikacja

Obsługa klienta

Finanse i kontroling

Prawo

Zgodność

Audyt

Wsparcie Zarządu

Administracja

Strategia i zarządzanie wiedzą

Księgowość

### Wspieranie realizacji celów zrównoważonego rozwoju i polityk prorozwojowych państwa



o zrównoważony rozwój także poprzez działania wewnętrzne, do których można zaliczyć pozyskiwanie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii oraz kontynuowaną w 2023 r. wymianę floty samochodowej na pojazdy hybrydowe.

## 2. GK PFR – O NAS

GRI [2-1] [2-2]

Grupa Kapitałowa PFR jest grupą spółek finansowych i doradczych dla przedsiębiorców, samorządów i osób prywatnych inwestującą w rozwój społeczny i gospodarczy kraju. W jej skład wchodzi:

- Polski Fundusz Rozwoju S.A.,
- PFR Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.,
- PFR Ventures,
- PFR Nieruchomości S.A.,
- PFR Portal PPK sp. z o.o.,
- PFR Operacje sp. z o.o.,

- PFR Ventures Innovation Fund Alternatywna Spółka Inwestycyjna S.K.A.
- PFR Ventures Inwestycje Bezpośrednie Alternatywna Spółka Inwestycyjna S.K.A.

Priorytetami GK PFR są inwestycje infrastrukturalne, innowacje, rozwój przedsiębiorczości, eksport i ekspansja zagraniczna polskich przedsiębiorstw, wsparcie samorządów, realizacja programu Pracowniczych Planów Kapitałowych oraz obsługa inwestycji zagranicznych.

GK PFR realizuje swoją działalność przede wszystkim na podstawie przepisów KSH oraz Ustawy o SIR. Zgodnie z art. 11 Ustawy o SIR Polski Fundusz Rozwoju wykonuje działalność gospodarczą (bazuje na zasadach dobrej praktyki handlowej i dąży w długim terminie do osiągnięcia rynkowej stopy zwrotu z zainwestowanego kapitału) oraz dodatkowo jest wykonawcą innych zadań, w tym zadań powierzonych przez organy administracji rządowej.

# Strategia biznesowa

## 1. STRATEGIA GRUPY KAPITAŁOWEJ PFR

GRI [2-6]

W 2023 r. GK PFR kontynuowała wdrażanie przyjętej pod koniec 2021 r. Strategii Grupy Kapitałowej PFR na lata 2022–2025 (Strategia). Określona we wcześniejszych dokumentach strategicznych misja PFR jako instytucji wspierającej zrównoważony rozwój społeczny i gospodarczy kraju od 2020 r. nabrała szczególnego znaczenia. PFR skutecznie uzupełniał lukę rynkową, ponieważ podejmował również działania antycykliczne i aktywizujące sektory objęte stagnacją. W dobie globalnej pandemii PFR wspierał gospodarkę i polskie przedsiębiorstwa poprzez wdrażanie działań w ramach Tarczy finansowej PFR. Działania te stanowiły uzupełnienie dla aktywności PFR w ramach strategicznych centrów kompetencji, takich jak działalność inwestycyjna, działalność prorozwojowa oraz społeczna odpowiedzialność biznesu. Kierunki działań obowiązujące przed 2022 r. są kontynuowane oraz wzmocnione w Strategii. Podkreśla ona znaczenie zrównoważonego rozwoju, transformacji cyfrowej i zaawansowanych technologii oraz transformacji energetycznej i konkurencyjności gospodarki. Działalność GK PFR przyświecają cztery zasady:

- **uzupełnianie sektora komercyjnego i pozarządowego** oraz współpraca przy przygotowaniu i dystrybucji programów w obszarach, w których występują luki w rynku przejawiające się brakiem dostępu do usług finansowych,
- **prowadzenie programów rozwojowych dostosowanych do potrzeb odbiorców:** przedsiębiorstw, jednostek samorządu terytorialnego, sektora publicznego, sektora pozarządowego oraz osób indywidualnych,
- **zwiększanie wartości dla akcjonariuszy** poprzez inwestowanie kapitału w celu zapewnienia stopy zwrotu,
- **dążenie do samofinansowania** poprzez osiąganie pozytywnego wyniku finansowego w ramach prowadzonej działalności oraz możliwość finansowania zewnętrznego.

**Misją Grupy Kapitałowej PFR jest tworzenie praktycznych rozwiązań na rzecz wspólnego sukcesu i bezpiecznej przyszłości, na bazie czterech przyjętych wartości: partnerstwa i współpracy, odpowiedzialności, profesjonalizmu, rozwoju.**

Grupa Kapitałowa PFR w ramach swojej działalności realizuje 10 z 17 celów zrównoważonego rozwoju (Sustainable Development Goals – SDGs) Organizacji Narodów Zjednoczonych, ze szczególnym uwzględnieniem **celu nr 7: Zapewnienie dostępu do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie, celu nr 8: Promowanie stabilnego, zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu gospodarczego oraz celu nr 11: Czyszczenie miast i osiedli ludzkich bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu.**

Lista wszystkich SDGs realizowanych przez Grupę Kapitałową PFR:



Grupa Kapitałowa PFR przyczynia się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju przede wszystkim poprzez realizowane inwestycje, prowadzoną działalność – edukacyjną, doradczą, współpracę z partnerami biznesowymi i samorządami – skoncentrowaną wokół stymulowania innowacyjności oraz wyrównywanie szans w dostępie do finansowania. Wśród głównych obszarów działań można wymienić te związane z inwestycjami infrastrukturalnymi oraz transformacją cyfrową i energetyczną.

## 2. KIERUNKI ROZWOJU I PRIORYTETY BIZNESOWE

GRI [2-6]

Działalność PFR niezmiennie oparta jest na funkcjonowaniu Systemu Instytucji Rozwoju, powołanego w 2019 r., w którym PFR odpowiada za obszar inwestycji. Zarówno misja, wizja, zasady działania, jak i wartości organizacji są spójne między Grupą Kapitałową PFR a Grupą PFR.

## Wartości PFR

### Partnerstwo i współpraca

Traktujemy innych w swojej pracy tak samo, jak chcielibyśmy być traktowani. Szanujemy i doceniamy pracę innych, wsłuchujemy się w ich potrzeby. W ramach współpracy dzielimy się doświadczeniem i informacjami, aby zaufanie było fundamentem rozwoju polskiego społeczeństwa i polskiej gospodarki.

### Odpowiedzialność

Analizujemy i rozumiemy otaczającą nas rzeczywistość, potrafimy powiązać własne zadania z celami zespołu i firmy, tak aby osiągać zamierzone rezultaty, a we wszystkich działaniach mamy na uwadze dobro Polski. Wyciągamy wnioski ze swoich sukcesów i porażek oraz podejmujemy konieczne ryzyko. Realizujemy to, co zadeklarowaliśmy, w sposób konsekwentny.

### Profesjonalizm

Konsekwentnie dążymy do realizacji celów i dostarczamy naszym klientom produkty i usługi najwyższej jakości. Jesteśmy zawsze przygotowani, a wszystkie sprawy doprowadzamy do końca.

### Rozwój

Tworzymy nowe idee, usługi oraz rozwiązania, przez co wspieramy rozwój polskiej gospodarki i polskiego społeczeństwa. Śledzimy najnowsze trendy i wykraczamy poza utarte schematy myślenia i działania. Przekraczamy granice, by osiągnąć niezwykle nowe rezultaty.



Strategia wskazuje obszary działalności organizacji, które ściśle powiązane są z kierunkami strategicznymi dla całej Grupy PFR wspomnianymi w podrozdziale „Informacje o podmiocie dominującym – PFR”:

Poszczególne działania strategiczne określone w dokumencie realizują cele uzgodnione w ramach obszarów zrównoważonego rozwoju, transformacji cyfrowej i zaawansowanych technologii oraz transformacji energetycznej i konkurencyjności, tj.:

- zapewnienie niezbędnego poziomu bezpieczeństwa realizacji usług podstawowych i zwiększenie produktywności gospodarki,
- rozwój potencjału do tworzenia i absorpcji innowacji oraz zwiększenie potencjału badawczego,
- wsparcie kapitałowe, doradcze i organizacyjne w budowie nowoczesnej, konkurencyjnej i neutralnej klimatycznie gospodarki.

Centra kompetencji, które powstały podczas realizacji poprzedniej strategii, pozostały niezmiennie. Są to działalność inwestycyjna, działalność prorozwojowa, społeczna odpowiedzialność biznesu oraz działalność korporacyjna. Co należy podkreślić, Strategia realizuje również cele zrównoważonego rozwoju, w wymiarze zarówno środowiskowym i społecznym, jak i ładu korporacyjnego.

Istotnym elementem Strategii jest również rozwój wewnętrzny organizacji, którego celami są utrzymanie wysokiego ratingu kredytowego i efektywne wykorzystanie kapitału. W ramach Strategii, która przewidywała stopniowy rozwój kompetencji PFR Operacje, prowadzono

działania dążące do ujednoczenia kwestii korporacyjnych. W tym prowadzono prace nad dokumentem Strategii IT i Bezpieczeństwa Grupy Kapitałowej PFR, który został przyjęty w 2023 r. Określa on ramy rozwoju obszaru IT i bezpieczeństwa zarówno z wymogami zmieniającego się prawa, jak i regulacjami wewnętrznymi.

W ramach działalności inwestycyjnej przeznaczono ponad 540 mln zł na przelewy do funduszy VC/PE. Dodatkowo poprzez fundusze zarządzane przez PFR zrealizowano 11 inwestycji, z czego pięć związanych było z obszarem transformacji energetycznej, dwie z obszarem infrastruktury, jedna z jednostkami samorządu terytorialnego.

Działania prorozwojowe objęły m.in. firmy z sektora MŚP, dla których organizowano warsztaty oraz szkolenia (ponad 1200 przeszkolonych MŚP w ramach projektu „Cyfrowa wyprawka dla Firm” oraz 175 spółek biorących udział w projekcie „Sieć Firm Przyszłości”). Zwiększono skalę zastosowania rozwiązań cyfrowych w jednostkach samorządu terytorialnego m.in. w ramach projektu „Giełda Miejskich Technologii, dzięki któremu wdrożono 125 rozwiązań technologicznych w samorządach.

Szczegółowe cele kierunkowe Grupy Kapitałowej PFR zostały zaprezentowane na infografikach na str. 94 i 95.



## Obszary działalności Grupy Kapitałowej PFR



### Zrównoważony rozwój

**Kierunki strategiczne:**

- Odpowiedź na globalną pandemię
- Nowoczesne samorządy i PPP
- Zrównoważona gospodarka
- Konkurencyjne MŚP
- Uczący się rynek pracy
- Zdrowe i aktywne społeczeństwo
- Inwestycje i przemysł
- Ekspansja zagraniczna polskich firm



### Transformacja cyfrowa i zaawansowane technologie

**Kierunki strategiczne:**

- Nowoczesna infrastruktura
- Cyfryzacja polskiej gospodarki
- Dynamiczny rozwój innowacyjności



### Transformacja energetyczna i konkurencyjność

**Kierunki strategiczne:**

- Zrównoważona gospodarka



## Zrównoważony rozwój

Zapewnienie niezbędnego poziomu realizacji usług podstawowych i zwiększenie produktywności gospodarki

### Cel kierunkowy:

- Zwiększenie produktywności polskiej gospodarki
- Wsparcie rozwoju zagranicznego rodzimych firm
- Wzrost liczby mieszkań na wynajem
- Zwiększenie skali zastosowania rozwiązań cyfrowych w sferze administracji publicznej
- Budowa centrum wiedzy ekonomicznej z naciskiem na wiedzę o systemach oszczędnościowo-emerytalnych w Polsce
- Zwiększenie wartości prywatnych oszczędności rezydentów podatkowych w Polsce
- Ułatwienie obywatelom kontroli i zarządzania produktami emerytalnymi
- Zabezpieczenie płynności finansowej przedsiębiorstw w dobie kryzysu oraz wsparcie gospodarki
- Wzrost świadomości ekonomicznej społeczeństwa
- Wypełnienie luk w wymiarze społecznym
- Rozwój kultury, sztuki i działalności społecznej oraz ochrona dziedzictwa narodowego

### Grupa docelowa:



## Transformacja cyfrowa i zaawansowane technologie

Rozwój potencjału do tworzenia i absorpcji innowacji oraz zwiększenie potencjału badawczego

### Cel kierunkowy:

- Rozwój ekosystemu finansowania venture capital i private equity
- Zwiększenie wykorzystania usług chmurowych wśród rodzimych przedsiębiorstw
- Zwiększenie dostępu do wyspecjalizowanych narzędzi, dostawców technologii i właścicieli rozwiązań biznesowych
- Transformacja cyfrowa jednostek samorządu terytorialnego
- Aktywizacja dużych przedsiębiorstw do transformacji cyfrowej i energetycznej oraz zwiększenia wydatków na innowacje
- Wspieranie innowacyjności Grupy PFR
- Rozwijanie kompetencji innowatorów oraz wiedzy na temat ekosystemu innowacji w Polsce
- Współpraca z instytucjami państwowymi, naukowymi i biznesem w zakresie finansowania i wsparcia sektora wysokich technologii
- Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw z sektora wysokich technologii
- Rozwój kompetencji cyfrowych w społeczeństwie

### Grupa docelowa:



## Transformacja energetyczna i konkurencyjność

Wsparcie kapitałowe, doradcze i organizacyjne w budowie nowoczesnej, konkurencyjnej i neutralnej klimatycznie gospodarki

### Cel kierunkowy:

- Wsparcie transformacji energetycznej polskich przedsiębiorstw w celu wzmocnienia polskiego łańcucha wartości – budowa konkurencyjności na polskim i międzynarodowym rynku
- Umożliwienie komercjalizacji rozwiązań wysokotechnologicznych w tematyce CleanTech
- Wzrost tempa transformacji polskich samorządów w obszarze energetyki i zielonych strategii
- Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie zrównoważonego rozwoju

### Grupa docelowa:



- działalność inwestycyjna
- działalność prorozwojowa
- społeczna odpowiedzialność biznesu
- osoby indywidualne
- start-upy
- MŚP
- duże przedsiębiorstwa
- samorzady

### 3. INWESTYCJE REALIZOWANE PRZEZ GK PFR

GRI [203-1]

GK PFR uwzględnia w swojej działalności czynniki zrównoważonego rozwoju, o ile są one istotne dla dokonywanych inwestycji. Troska o planetę i społeczeństwo jest wpisana w wiele realizowanych przez GK PFR działań, które integrują czynniki ESG, przez co wywierają pozytywny wpływ na klimat, środowisko i społeczności lokalne. Inwestycje GK PFR – zarówno pośrednie, jak i bezpośrednie – zgodnie ze Strategią nakierowane są na zwiększanie konkurencyjności, innowacyjności, wyrównywanie szans społecznych poprzez umożliwienie dostępu do finansowania oraz edukowanie i wspieranie rozwoju sektorów publicznego i prywatnego. Inwestycje pośrednie realizowane są m.in. z udziałem PFR TFI, które tworzy i zarządza funduszami inwestycyjnymi o bardzo szerokim spektrum inwestycji oraz zróżnicowanym profilu działalności. W związku z powyższym sposób, w jaki uwzględniane są ryzyka dla zrównoważonego rozwoju, różni się w zależności od danego funduszu inwestycyjnego zarządzanego przez Towarzystwo.

Zgodnie ze Strategią wprowadzania do działalności ryzyko dla zrównoważonego rozwoju w procesie podejmowania decyzji inwestycyjnych przez PFR TFI Towarzystwo dąży do uwzględniania zasad

zrównoważonego rozwoju w procesie podejmowania decyzji inwestycyjnych. Kieruje się przy tym interesem uczestników funduszy. W ramach monitoringu inwestycji prowadzona jest ocena ryzyk finansowych i niefinansowych, w tym dotyczących ryzyka dla zrównoważonego rozwoju i jego wpływu na sytuację danej lokaty funduszu inwestycyjnego. W ramach wykonywania polityki zaangażowania w akcje spółek dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym oraz poza rynkiem regulowanym Towarzystwo stale monitoruje spółki pod względem wpływu społecznego i na środowisko naturalne oraz stosowanych zasad ładu korporacyjnego.

### 4. UDZIAŁ W STOWARZYSZENIACH BRANŻOWYCH I MIĘDZYNARODOWYCH

GRI [2-28]

PFR angażuje się również w działalność organizacji i stowarzyszeń branżowych oraz międzynarodowych. W ten sposób prowadzona jest wymiana doświadczeń i najlepszych praktyk pomiędzy podmiotami działającymi na podobnych płaszczyznach. Tego typu współpraca służy również pozyskaniu wiedzy i uruchamianiu wspólnych inicjatyw, które pozwalają mówić całemu środowisku jednym głosem w istotnych dla jego funkcjonowania sprawach.



#### D20-LTIC (D20 Long-Term Investors Club)

D20-LTIC jest stowarzyszeniem zrzeszającym wiodące światowe instytucje rozwoju, przede wszystkim z państw należących do grupy G20. Jego celem jest zachęcanie do współpracy i tworzenie warunków sprzyjających długoterminowym inwestycjom, które wspierają zrównoważony wzrost gospodarczy. Klub powstał w 2009 r. z inicjatywy francuskiego CDC, włoskiego CDP, niemieckiego KfW oraz Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Obecnie w skład D20-LTIC wchodzi 21 podmiotów, które dysponują łączną sumą bilansową przekraczającą 5,4 bln dol. PFR dołączył do organizacji w czerwcu 2018 r.



#### UNGC (United Nations Global Compact)

UNGC jest największą na świecie inicjatywą skupiającą biznes działający na rzecz zrównoważonego rozwoju, w której uczestniczy 13 tys. firm i interesariuszy ze 170 państw. Pakt zobowiązuje firmy do dostosowania ich strategii i działalności do dziesięciu zasad odnoszących się do praw człowieka, standardów pracy, środowiska naturalnego i przeciwdziałania korupcji oraz podejmowania inicjatyw wspierających realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ. PFR przystąpił do UNGC w grudniu 2020 r.



#### Invest Europe

Invest Europe (znany dawniej jako EVCA) to największe stowarzyszenie na świecie reprezentujące europejskie fundusze private equity (PE), venture capital i infrastrukturalne oraz ich inwestorów, w tym część największych funduszy emerytalnych i ubezpieczycieli w Europie. Invest Europe jest zaangażowany w tworzenie i opiniowanie regulacji oraz ustaw z obszaru inwestycji, dostarczanie analiz dotyczących roli swoich członków w gospodarce i badania trendów i zmian w branży. Stowarzyszenie publikuje również *Professional Standards Handbook*, stanowiący zestaw norm i wytycznych dla branży PE. PFR stał się członkiem organizacji w styczniu 2018 r.



#### ILPA (Institutional Limited Partners Association)

ILPA jest stowarzyszeniem branżowym z siedzibami w Waszyngtonie i Toronto, skupiającym komandytariuszy instytucjonalnych (tzw. LPs) w klasie aktywów PE. Do organizacji należy ponad 500 instytucji zarządzających łącznie 2 bln dol., co stanowi około 50% wszystkich aktywów PE na świecie. Stowarzyszenie jest jedyną globalną organizacją zajmującą się wyłącznie ochroną interesów LPs i ich beneficjentów poprzez edukację, występowanie w ich imieniu i organizację wydarzeń. PFR jest członkiem ILPA od maja 2018 r.



#### Polskie Stowarzyszenie Inwestorów Kapitałowych

Polskie Stowarzyszenie Inwestorów Kapitałowych (PSIK) zrzesza inwestorów private equity / venture capital aktywnych w Polsce. Jest też otwarte dla innych osób, firm i instytucji zainteresowanych rozwojem polskiego sektora private equity / venture capital. Celem PSIK jest ułatwianie inwestycji, wspieranie rozwoju sektora private equity / venture capital w Polsce i reprezentacja interesów tego sektora. PFR jest członkiem PSIK od listopada 2022 r.

# Zarządzanie i nadzór nad obszarem ESG w GK PFR

## 1. ORGANIZACJA ZARZĄDZANIA OBSZAREM ESG

GRI [2-9] [2-10] [2-11] [2-12] [2-13] [2-14] [2-17] [2-18]

Zadaniem zarządu PFR jest nie tylko efektywne zarządzanie spółką, ale także określanie strategicznych kierunków działania GK PFR. Jego odpowiedzialność obejmuje realizację długofalowych celów zgodnie z przyjętą strategią przy jednoczesnym zapewnieniu, że działalność przedsiębiorstwa prowadzona jest w sposób odpowiedzialny i zrównoważony. W trosce o zgodność z wymogami prawnymi oraz standardami dotyczącymi zrównoważonego rozwoju Zarząd stale monitoruje zmieniające się regulacje i uwzględnia przy podejmowaniu decyzji czynniki ESG zgodnie z najlepszymi praktykami branżowymi oraz oczekiwaniami interesariuszy. Kluczowa jest tutaj zwłaszcza rola Wiceprezesa Zarządu ds. finansów i rozwoju, który bezpośrednio nadzoruje działania związane z ESG i zrównoważonym rozwojem, w szczególności raportowanie niefinansowe.

W celu zachowania jednolitego podejścia do podejmowanych w GK PFR inicjatyw ESG oraz efektywnego raportowania w obszarze zrównoważonego rozwoju spółki GK PFR oraz Fundacja PFR przyjęły „Porozumienie dotyczące obszaru zrównoważonego rozwoju i ESG w Grupie Kapitałowej PFR”. Określa ono definicje pojęć z tego obszaru oraz zasady i odpowiedzialność każdego z podmiotów w zakresie przekazywania informacji na potrzeby raportowania niefinansowego. Za koordynację działań związanych z ESG i obszarem zrównoważonego rozwoju odpowiada Departament Strategii PFR, który współpracuje ściśle z wyznaczonymi w spółkach GK PFR koordynatorami ds. ESG w ramach nieformalnego Zespołu ESG. Poszczególne obowiązki dotyczące aspektów zrównoważonego rozwoju delegowane są przez Członków Zarządów Spółek GK PFR dyrektorom pionów i poszczególnych departamentów zgodnie z ich obszarem obowiązków.

Członkowie Zarządu PFR są zróżnicowani pod kątem zdobytych doświadczeń i kwalifikacji. Z uwagi na swój wieloletni staż zawodowy oraz ciągły rozwój kompetencji są gwarantem efektywnego zarządzania Grupą Kapitałową we wszystkich aspektach jej działania. Szczegółowe informacje w zakresie składu, organizacji oraz sposobu działania Zarządu są określone na str. 39 niniejszego raportu oraz w Regulaminie Zarządu PFR.

Rada Nadzorcza PFR sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki, w tym ocenia skonsolidowane sprawozdanie finansowe, zatwierdza strategię oraz rozlicza Zarząd w cyklu rocznym z realizacji wszystkich założeń i celów strategicznych, również w obszarze zrównoważonego rozwoju. Nadzór Rady Nadzorczej jest sprawowany przy wsparciu dwóch komitetów: Komitetu Audytu oraz Komitetu Strategii, których działalność jest regulowana przez przyjęte uchwałą Rady Nadzorczej regulaminy. Szczegółowe informacje w zakresie składu, organizacji oraz sposobu działania Rady Nadzorczej są określone na str. 38 niniejszego raportu oraz w Regulaminie Rady Nadzorczej Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. Sposób wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej został określony w Statucie PFR.

## 2. STRATEGIA I PODEJŚCIE DO INTEGRACJI ZAGADNIENÍ ESG DO BIEŻĄCEJ DZIAŁALNOŚCI GK PFR

Zmiany w otoczeniu regulacyjnym oraz rosnące oczekiwania interesariuszy przyczyniają się do zmian na rynku, które wpływają na rozwój i konkurencyjność polskich spółek. W związku z tym kwestie związane z ESG stają się coraz częściej przedmiotem analiz inwestorów i pojawiają się na agendach zarządów i rad nadzorczych. Rosnąca świadomość ESG interesariuszy oraz wpływu działalności gospodarczej na środowisko generuje zwiększone wymagania i oczekiwania w zakresie ujawniania działań podejmowanych w ramach zrównoważonego rozwoju przez spółki.

Nowe regulacje mają na celu przekierowanie przepływów finansowych na działania zrównoważone, ograniczają przy tym ryzyko greenwashingu. W odpowiedzi na te zmiany, GK PFR dąży do spełnienia wymogów wynikających z regulacji ESG oraz zapewnienia najwyższych standardów prowadzonych przez siebie inwestycji oraz działalności operacyjnej.

Działania GK PFR w obszarze ESG w 2023 r. opierały się na założeniach przyjętej wcześniej mapy drogowej wdrożenia dobrych praktyk rynkowych z zakresu ESG do działalności operacyjnej oraz inwestycyjnej. Projekt ten miał na celu wypracowanie podstaw planowanej Strategii ESG poprzez m.in. przyjęcie ujednoliconego rozumienia pojęć z zakresu ESG, jasne przypisanie odpowiedzialności za poszczególne elementy ESG do obszarów organizacyjnych GK PFR (przez podpisanie Porozumienia ESG). Duży nacisk został też położony na zaangażowanie pracowników, budowanie ich kompetencji oraz świadomości dotyczących zrównoważonego rozwoju. Realizacja działań pozwoliła na uporządkowanie procesów z obszaru ESG oraz stworzenie solidnych podstaw organizacyjnych do realizacji dalszych działań. Na początku 2024 r. zrealizowano również finalny element projektu jakim było przyjęcie przez GK PFR polityki przeciwdziałania zjawisku greenwashingu.

W 2024 r. prace GK PFR będą koncentrować się na dostosowaniu raportowania niefinansowego do wymogów Dyrektywy CSRD oraz wypracowaniu celów w obszarze ESG na najbliższe lata.

## 3. KLUCZOWI INTERESARIUSZE GK PFR

GRI [2-29]

Mając świadomość roli, jaką w polskiej gospodarce odgrywa GK PFR, przykłada ona dużą wagę do odpowiedzialnej i transparentnej komunikacji ze swoimi interesariuszami. Bez tych relacji nie byłaby możliwa nie tylko realizacja Strategii Grupy Kapitałowej, ale również prowadzenie jakichkolwiek działań o charakterze zrównoważonym. Mając na uwadze harmonijną współpracę z otoczeniem oraz budowanie długotrwałych, zrównoważonych relacji, PFR identyfikuje kluczowych interesariuszy oraz prowadzi działania mające na celu ich zaangażowanie w proces dialogu i współpracy.

Do grona interesariuszy GK PFR, z którymi prowadzony jest dialog, należą także podmioty inwestujące bezpośrednio wspólnie z PFR, inni inwestorzy funduszy, obligatariusze, partnerzy biznesowi (np. dostawcy usług), organizacje i stowarzyszenia międzynarodowe (UNGC, D20, Invest Europe, ILPA, PSIK), media i agencje informacyjne, instytucje finansowe czy agencje ratingowe.



**Kluczowi interesariusze Grupy Kapitałowej PFR w 2022 roku:**

Interesariusze	Kanały dialogu
Akcjonariusze PFR	Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy oraz inne spotkania i okresowe prezentacje wyników (telekonferencje, spotkania osobiste)
Spółki zależne i stowarzyszone	Regulaminy i polityki, badania potrzeb / kwestionariusze, raporty, spotkania i wymiana doświadczeń i dokumentów, komunikacja mailowa i telefoniczna
Fundusze Inwestycyjne (zarządzane przez PFR, zarządzane przez PFR TFI oraz fundusze, których zarządzanie jest zlecone przez PFR TFI innym podmiotom)	Raporty, spotkania i wymiana doświadczeń i dokumentów, komunikacja mailowa i telefoniczna
Pracownicy	Formalne spotkania z kierownictwem (roczna ocena pracownika), badania satysfakcji pracowników, cykliczne spotkania w ramach zespołów, spotkania typu town hall, spotkanie strategiczne, szkolenia dla pracowników, komunikaty dla pracowników, warsztaty dla nowych pracowników, kontakt mailowy i telefoniczny, spotkania i osobiste rozmowy, newsletter, Intranet, wydarzenia
Fundacja PFR	Spotkania, inicjatywy i wydarzenia, raporty, komunikacja mailowa i telefoniczna
Przedsiębiorstwa (duże, małe i średnie)	Ankiety, badania potrzeb, satysfakcji, spotkania i osobiste rozmowy, kontakt telefoniczny, e-mail, ulotki i broszury, strony internetowe, media społecznościowe, infolinia, newsletter
Jednostki samorządu terytorialnego	Ankiety, badania potrzeb, satysfakcji, spotkania i osobiste rozmowy, kontakt telefoniczny, e-mail, ulotki i broszury, strony internetowe, media społecznościowe, infolinia, newsletter
Regulatorzy i organy nadzoru (w tym UE)	Raporty i audyty, formalna korespondencja (w tym mailowa), bieżąca współpraca podczas kontroli
Uczestnicy programu PPK (pracodawcy i pracownicy)	Ankiety, spotkania i osobiste rozmowy, komunikacja mailowa i telefoniczna, ulotki i broszury, strony internetowe i dedykowane portale (portal PPK), media społecznościowe, infolinia, newsletter
Osoby fizyczne	Strony internetowe i dedykowane portale, infolinia, newsletter
Jednostki administracji rządowej	Formalne spotkania, komunikacja mailowa i telefoniczna, prezentacje
Spółki portfelowo funduszy i PFR (beneficjenci inwestycji)	Spotkania i osobiste rozmowy, komunikacja mailowa i telefoniczna, ulotki i broszury, strony internetowe i dedykowane portale, media społecznościowe, infolinia, newsletter

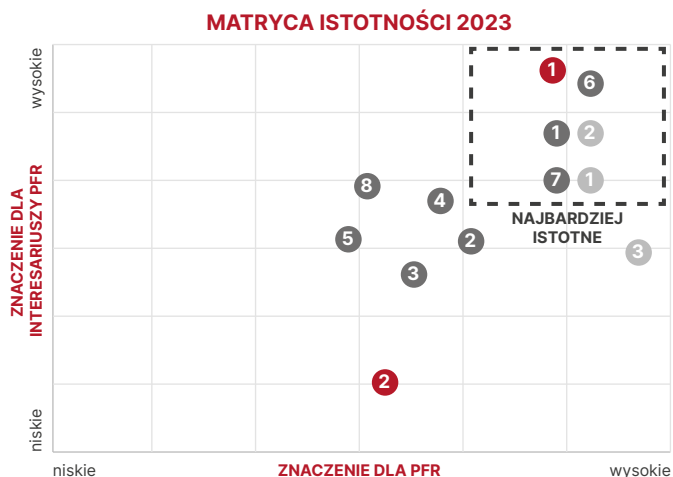
**4. ZAGADNIENIA ESG ISTOTNE DLA GK PFR**

GRI [3-1] [3-2] [3-3]

Na potrzeby niniejszego raportu w 2023 r. przeprowadzono weryfikację ubiegłorocznej oceny poszczególnych obszarów w kontekście ich znaczenia dla interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych. Odpowiedzi w znacznym stopniu pokrywały się z poprzednią analizą. Do obszarów o znaczeniu wysokim zakwalifikowano następujące kwestie:

1. Inwestycje – w zakresie znacznego bezpośredniego i pośredniego wpływu działalności spółek GK PFR oraz realizowanych inwestycji na kwestie środowiskowe i społeczne.
2. Innowacje – działania w obszarze nowoczesnych rozwiązań cyfrowych dla biznesu oraz samorządów.

3. Ład korporacyjny – związany z ryzykiem, korupcją, konfliktem interesów oraz zgodnością z regulacjami zewnętrznymi dotyczącymi działalności GK PFR, w tym zarządzaniem danymi osobowymi.
4. Pracownicy – obejmuje różnorodność i inkluzywność w środowisku pracy, dobrostan pracowników (employee well-being), bezpieczne i przewidywalne warunki pracy, rozwój i retencję talentów, zaangażowanie społeczne.
5. Partnerstwo lokalne – polega na współpracy między różnymi podmiotami z sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego działającymi na rzecz rozwoju i poprawy jakości życia społeczności lokalnych.
6. Środowisko – odnosi się do bezpośredniego wpływu działalności GK PFR na stan środowiska naturalnego, w szczególności na zużycie energii elektrycznej, zużycie wody i emisję gazów cieplarnianych.



**NAJBARDZIEJ ISTOTNE DZIAŁANIA**

- 1 Inwestycje ważne dla środowiska
- 6 Inwestycje ważne dla społeczeństwa i gospodarki
- 1 Etyka i antykorupcja
- 2 Zgodność z regulacjami zewnętrznymi
- 1 Rozwój i retencja talentów
- 7 Rozwiązania cyfrowe dla biznesu oraz samorządów

**POZOSTAŁE ISTOTNE DZIAŁANIA**

- 2 Dobrostan pracowników (employee well-being)
- 3 Różnorodność i inkluzywność w środowisku pracy
- 4 Bezpieczne i przewidywalne warunki pracy
- 5 Zaangażowanie społeczne
- 8 Działania na rzecz społeczności lokalnych
- 3 Zarządzanie ryzykiem, kontrola i audyt wewnętrzny
- 2 Zużycie energii i emisje GHG

● ŚRODOWISKOWE ● SPOŁECZNE ● ŁAD KORPORACYJNY

# Obszar środowiskowy (E)

## 1. PROŚRODOWISKOWA DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA

### 1.1. Przyjęte przez GK PFR rozumienie inwestycji prośrodowiskowych

GK PFR definiuje inwestycje prośrodowiskowe jako przedsięwzięcia mające pozytywny wpływ na środowisko naturalne i/lub wspierające budowę zeroemisyjnej gospodarki. Na podstawie katalogu inwestycji, określonego m.in. w Green Bond Principles, GK PFR kwalifikuje inwestycje prośrodowiskowe jako inwestycje związane m.in. z energią odnawialną, zapobieganiem i kontrolą zanieczyszczeń, efektywnością energetyczną, ekologicznym i czystym transportem, zielonym budownictwem, gospodarką obiegu zamkniętego czy adaptacją do zmian klimatu.



### 1.2. Green Hub

PPFR Green Hub jest strategicznym programem Polskiego Funduszu Rozwoju obejmującym parasolowo cztery obszary: inwestycje bezpośrednie, inwestycje pośrednie, inwestycje samorządowe oraz działania wspierające rozwój innowacji. PFR Green Hub swoją ofertę finansową kieruje do instytucji wdrażających projekty transformacji energetycznej oraz gospodarki obiegu zamkniętego. Oprócz oferty finansowej PFR Green Hub ma również ofertę edukacyjną w formie warsztatów i szkoleń wspierających rozwój rozwiązań dla transformacji.

Produkty finansowe powstające w ramach PFR Green Hub oparte są na warunkach rynkowych, tak aby nie były konkurencją dla kapitału prywatnego. Szczególnie istotne są projekty uwzględniające rozwój źródeł wytwórczych OZE, a także nowych technologii i produktów oferowanych przez polskie przedsiębiorstwa w ramach łańcucha wartości OZE. Dlatego oferowane w ramach PFR Green Hub instrumenty finansowane wspierają powstawanie nowych odnawialnych źródeł wytwórczych poprzez m.in. program „Zielony Prąd dla biznesu”, rozwój polskiego wkładu w inwestycję, a także poprawę efektywności energetycznej i wymianę źródeł ogrzewania.

Ponadto Green Hub oferuje kapitał dla funduszy private equity oraz venture capital, które chcą inwestować w spółki z obszarów ekologii, odnawialnych źródeł energii i czystych technologii oraz w inne projekty z pozytywnym wpływem na środowisko. Oferowane są również instrumenty edukacyjne, takie jak warsztaty, szkolenia czy networking, które wspierają rozwój zielonych rozwiązań technologicznych i łączą technologie z potrzebami samorządów („Szkoła Pionierów PFR”, „Klimaton dla Miast”, „Giełda Miejskich Technologii” czy „Warsztaty ESG”).

### 1.3. Case studies wybranych inwestycji środowiskowych GRI [203-2]

GK PFR w ramach prowadzonej działalności realizuje szereg inwestycji (w tym dokonywanych za pośrednictwem funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez swoje spółki), które mają istotny wpływ na środowisko. Poniżej zostały przedstawione te inwestycje, których znaczenie dla obszaru ESG w obszarze środowiskowym uznano za szczególnie istotne. Wyboru prezentowanych inwestycji

dokonano na podstawie ich skali (wartości) oraz celów, do realizacji których się przyczyniają.

Opisane poniżej wybrane inwestycje przyczyniają się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju ONZ poprzez wprowadzanie rozwiązań zeroemisyjnych, niskoemisyjnych lub ograniczających emisje gazów cieplarnianych do atmosfery. Uwzględnione zostały także cele środowiskowe związane z oszczędzaniem zasobów, dążeniem do tworzenia gospodarki obiegu zamkniętego oraz inne cele środowiskowe, do realizacji których mogą przyczyniać się poszczególne inwestycje. W przypadku każdej inwestycji podawany jest cel klimatyczny lub środowiskowy, do którego realizacji może przyczynić się dana inwestycja.



**Elemental Holding** - w styczniu 2023 r. Fundusz wspólnie z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju oraz Międzynarodową Korporacją Finansową zainwestował 290 mln dol. w Elemental Holding S.A. Środki pozyskane przez spółkę zostały przeznaczone na wsparcie rozwoju grupy, w tym budowę najnowocześniejszego zakładu produkcyjnego w południowej Polsce, który ma zająć wiodącą pozycję w europejskim recyklingu akumulatorów litowo-jonowych i odzysku metali PGM z zużytych katalizatorów samochodowych. Elemental Holding S.A. jest jednym z globalnych liderów w sektorze recyklingu metali.

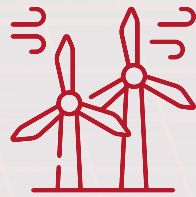
- Działalność w obszarze recyklingu metali strategicznych przyczynia się do oszczędności ograniczonych zasobów naturalnych i w ten sposób przybliża do realizacji celów środowiskowych związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym.
- Działalność ta również przyczynia się do ograniczenia produkcji metali z surowców naturalnych, co zmniejsza szkodliwy wpływ produkcji metali na środowisko przede wszystkim w zakresie redukcji emisji dwutlenku węgla, wykorzystania wody, jak również degradacji środowiska naturalnego związanej z wydobyciem.



**Projekt Solartechnik/Greuvia** - w czerwcu 2023 r. fundusz zarządzany przez PFR zawarł umowę pożyczki w wysokości do 128 mln zł dla spółki Finance PV 4 sp. z o.o. z grupy kapitałowej Greuvia w celu realizacji portfela projektów infrastrukturalnych w obszarze odnawialnych źródeł energii. Pożyczka zostanie przeznaczona na realizację portfela 26 projektów fotowoltaicznych o łącznej mocy około 43 MWp. Realizacja tej inwestycji powinna pozytywnie wpłynąć na proces transformacji energetycznej w Polsce poprzez rozwój aktywów do produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

- Rozwijanie energetyki niskoemisyjnej i znaczące ograniczanie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery.

## PFR Green Hub: Cztery filary wsparcia



**Zielona  
infrastruktura  
energetyczna**



**Energia  
z odpadów**



**Inwestycje  
w formule  
funduszu funduszy**



**Akademia  
Miast  
Przyszłości**



**Pad-Res** - W lipcu 2023 r. fundusz zarządzany przez PFR podpisał umowę pożyczki senioralnej na kwotę do 240 mln zł ze spółkami celowymi należącymi do grupy PAD RES. Środki pozyskane przez grupę pozwolą na sfinansowanie budowy portfela farm fotowoltaicznych w województwie pomorskim o łącznej mocy 117,1 MWp. Inwestycja wpisuje się w trend odchodzenia od konwencjonalnych źródeł energii i ograniczania emisji CO<sub>2</sub> w Polskim systemie energetycznym.

- Rozwijanie energetyki niskoemisyjnej i znaczące ograniczanie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery.



**Electrum** – w lipcu 2023 r. oraz wrześniu 2023 r. fundusz zarządzany przez PFR podpisał umowę pożyczki typu mezzanine oraz umowę pożyczki senioralnej odpowiednio ze spółką Electrum Holding S.A. oraz spółką zależną od Electrum Holding S.A. – Electrum Concreo sp. z o.o. Łączna kwota udzielonych pożyczek do grupy Electrum wyniosła do 40 mln zł. Celem pożyczek jest wsparcie w realizacji planów rozwoju grupy Electrum, jako jednego z największych wykonawców projektów w formule EPC na rynku odnawialnych źródeł energii.

- Usługi EPC na rzecz rozwoju energetyki niskoemisyjnej i zeroemisyjnej oraz znaczącego ograniczania emisji gazów cieplarnianych do atmosfery.



Pilotażowy **program poprawy efektywności energetycznej budynków mieszkalnych – renowacja z gwarancją oszczędności EPC Plus** (Energy Performance Contract Plus) realizowany z NFOŚiGW.

- Poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez zoptymalizowane inwestycje w poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych wielorodzinnych oraz budynków użyteczności publicznej realizowane w oparciu o umowę o poprawę efektywności energetycznej (umowa EPC).



**Kleczew Solar & Wind** – w kwietniu 2023 r. Fundusz Inwestycyjny FIZAN, na podstawie umowy pożyczki podporządkowanej zawartej w grudniu 2022 r., uruchomił pierwsze środki na budowę projektu Kleczew Solar & Wind należącego do Grupy Lewandpol. Będzie to pierwsza wielkoskalowa elektrownia łącząca energię słoneczną z wiatrową w Polsce. Farma o mocy ponad 200 MW powstanie na terenach pokopalnianych w powiecie konińskim, w województwie wielkopolskim i będzie w stanie zasilić około 100 tys. gospodarstw domowych.

- Rozwijanie energetyki niskoemisyjnej i znaczące ograniczanie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery.



**Terminal Instalacyjny Offshore** – w październiku Fundusz Inwestycyjny FIZAN podpisał umowę długoterminowej zabezpieczonej pożyczki ze spółką Istrana sp. z o.o. Udzielone finansowanie przeznaczone będzie na budowę terminala instalacyjnego na potrzeby morskich farm wiatrowych. Inwestycja obejmować będzie załadowanie 21 ha Morza Bałtyckiego na potrzeby głębokowodnego terminala w Gdańsku o długości nabrzeża 800 m. Całkowity koszt inwestycji szacowany jest na ok 1,2 mld zł.

- Rozwijanie energetyki niskoemisyjnej i znaczące ograniczanie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery.



**Polsat** – w grudniu 2023 r. Fundusz Inwestycyjny FIZAN objął w ramach emisji prywatnej obligacje serii F wyemitowane przez spółkę Cyfrowy Polsat S.A. Finansowanie zostało udzielone w celu wsparcia realizacji strategii Grupy Polsat Plus w sektorze odnawialnej energii, w tym projektów dotyczących wytwarzania, transportu oraz przechowywania wodoru, napędów wodorowych lub pojazdów napędzanych wodorem. Obligacje mają zostać w pełni spłacone w styczniu 2030 r. Grupa Polsat Plus to największa grupa medialno-telekomunikacyjna w Europie Środkowo-Wschodniej.

- Rozwijanie energetyki niskoemisyjnej i znaczące ograniczanie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery.



**Qair Polska** – w grudniu 2023 r. Fundusz Inwestycyjny FIZAN podpisał umowę pożyczki ze spółką QPV Zimnodół sp. z o.o. – spółką celową zależną od Qair Polska S.A. Transakcja zakłada udzielenie finansowania senioralnego zabezpieczonego z dziewiętnastoletnim terminem zapadalności w celu sfinansowania budowy farmy fotowoltaicznej o mocy 36 MWp w Zimnodole, w województwie małopolskim.

- Rozwijanie energetyki niskoemisyjnej i znaczące ograniczanie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery.

## 2. ZARZĄDZANIE WŁASNYM WPLYWEM NA ŚRODOWISKO

GK PFR ochronę środowiska wspiera przede wszystkim poprzez prowadzone inwestycje. Ich realizacja przyczynia się do wsparcia polskiej gospodarki w transformacji na rzecz neutralności klimatycznej i ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko m.in. poprzez rozwój projektów związanych z energią odnawialną, transportem czy infrastrukturą samorządową. Bezpośrednia działalność operacyjna prowadzona przez GK PFR, która w znacznej części dotyczy użytkowania przestrzeni biurowych oraz eksploatacji floty samochodowej, nie stanowi istotnego źródła emisji. Pomimo to GK PFR dąży do minimalizowania swojego negatywnego wpływu na klimat i środowisko. Priorytetem jest ograniczenie emisji związanych z produkcją energii m.in. poprzez zwiększenie udziału energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu.

Tabela 1. Zużycie paliw w źródłach mobilnych

Zużycie benzyny	2023		2022			Zużycie oleju napędowego	2023		2022		
	litry	GJ	litry	GJ			litry	GJ	litry	GJ	
PFR	37 689,71	1 202,15	23 693,41	755,73	↑ 59%	PFR	6 374,10	224,75	18 885,14	665,89	↓ -66%
PFR Operacje	7 776,50	248,04	5 893,20	187,97	↑ 32%	PFR Operacje	801,40	28,26	2 674,15	94,29	↓ -70%
PFR Nieruchomości	48 143,97	1 535,60	89 940,62	2 868,75	↓ -46%	PFR Nieruchomości	779,07	27,47	3 521,98	124,19	↓ -78%
PFR PPK Portal	27 726,37	884,36	28 367,46	904,81	↓ -2%	PFR PPK Portal	0,00	0,00	0,00	0,00	0%
PFR TFI	8 851,00	282,31	6 565,36	209,41	↑ 35%	PFR TFI	7 171,00	252,85	7 840,55	276,46	↓ -9%
PFR Ventures	5 009,00	159,77	5 075,00	161,87	↓ -1%	PFR Ventures	0,00	0,00	0,00	0,00	0%
<b>Łącznie</b>	<b>135 196,55</b>	<b>4 312,23</b>	<b>159 535,05</b>	<b>5 088,54</b>	<b>↓ -15%</b>	<b>Łącznie</b>	<b>15 125,57</b>	<b>533,33</b>	<b>32 921,82</b>	<b>1 160,83</b>	<b>↓ -48%</b>

Zużycie oleju napędowego przez PFR Nieruchomości wynika z czasowego wykorzystania auta zastępczego

Do działań podejmowanych przez GK PFR związanych z ograniczeniem emisji zaliczyć należy sukcesywną wymianę floty samochodowej na pojazdy hybrydowe czy zwiększenie udziału energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu. W ramach działań ograniczających negatywny wpływ na środowisko GK podejmuje również działania związane z ograniczaniem zużycia materiałów biurowych (np. kampania wewnętrzna „Paperless”) oraz wprowadza system elektronicznego obiegu dokumentów.

## 2.1. Zużycie energii

GRI [302-1] [302-3] [302-4]

W 2023 r. całkowite zużycie energii GK PFR i Fundacji PFR<sup>1</sup> wyniosło 8306 GJ, w tym 4845,6 GJ ze spalania paliw w źródłach mobilnych, 1566,3 GJ kupionej energii elektrycznej i 1894,1 GJ kupionego ciepła sieciowego. Paliwa pochodzące ze źródeł odnawialnych stanowiły 18,4% całkowitego zużycia energii w 2023 r. Stanowi to jedynie niewielką zmianę (1 pp.) w porównaniu z 2022 r.

### Zużycie paliw w źródłach mobilnych

W ramach działalności GK PFR paliwa (benzyna oraz olej napędowy) zużywane są do transportu pojazdami. W 2023 r. łączne zużycie paliw wyniosło 4845 GJ. 22% spadek w stosunku do 2022 r. (zużycie 6249 GJ) wynika ze spadku ogólnej liczby samochodów oraz wymianie znacznej części floty na auta o napędzie hybrydowym. W wyliczeniach nie uwzględniono Fundacji PFR ze względu na brak posiadanych przez ten podmiot samochodów (tabela 1).

### Zużycie energii i ciepła

W 2023 roku GK PFR zużył łącznie 3460,4 GJ energii elektrycznej i ciepła kupionych od podmiotów zewnętrznych. Ponad 20% spadek w stosunku do roku 2022 wynika głównie z wydzielenia z PFR Nieruchomości spółki portfelowej PFR Mieszkania pod koniec roku 2022. Aż 97% wykorzystanej energii elektrycznej pochodziło ze źródeł odnawialnych. Gwarancje pochodzenia energii z OZE wystawiono dla budynków zlokalizowanych przy ul. Kruczej 50 i Brokła 2 w Warszawie, gdzie znajduje się większość biur GK PFR (tabela 2).

Wzrost udziału energii ze źródeł odnawialnych o 1 pp. wynikał z zmniejszenia zużycia energii w biurach nieposiadających gwarancji pochodzenia oraz zwiększeniu procentowego udziału energii elektrycznej w strukturze paliw jednego z przedsiębiorstw energetycznych (E.ON) (tabela 3).

## 2.2. Ślad węglowy – zakres 1 i 2

GRI [305-1] [305-2] [305-4] [305-5]

W 2023 r. policzono emisje gazów cieplarnianych GK PFR dla zakresu 1 oraz 2 za lata 2022 i 2023. Obliczenia oparto na globalnym standardzie Greenhouse Gas Protocol. Jako metodę wyznaczenia granic organizacyjnych przyjęto kryterium kontroli operacyjnej. W obliczeniach uwzględniono zatem emisje wynikające z użytkowania powierzchni biurowych i floty samochodowej bezpośrednio przez spółki wchodzące w skład GK PFR oraz Fundację PFR, której jedynym założycielem i głównym donatorem jest PFR.

Tabela 2. Zużycie energii i ciepła

Zużycie energii elektrycznej	2023		2022			Zużycie ciepła sieciowego	2023		2022		
	kWh	GJ	kWh	GJ			kWh	GJ	kWh	GJ	
PFR	163 640,04	589,10	191 479,97	689,33	↓ -15%	PFR	230 886,15	994,40	343 724,18	1 237,41	↓ -33%
PFR Fundacja	67 878,82	244,36	76 667,15	276,00	↓ -11%	PFR Fundacja	57 222,22	206,00	41 944,44	151,00	↑ 36%
PFR Operacje	11 495,00	41,38	13 189,41	47,48	↓ -13%	PFR Operacje	9 386,19	44,77	16 137,10	58,09	↓ -42%
PFR Nieruchomości	33 109,04	111,26	67 535,86	243,13	↓ -51%	PFR Nieruchomości	33 130,82	119,27	98 225,00	353,61	↓ -66%
PFR PPK Portal	18 801,27	67,68	27 994,29	100,78	↓ -33%	PFR PPK Portal	25 951,88	93,43	8 736,11	31,45	↑ 197%
PFR TFI	81 168,62	292,21	98 679,41	355,25	↓ -18%	PFR TFI	63 055,56	227,00	93 211,11	335,56	↓ -32%
PFR Ventures	61 201,62	220,33	65 875,38	237,15	↓ -7%	PFR Ventures	58 110,65	209,20	77 564,30	279,23	↓ -25%
<b>Łącznie</b>	<b>437 294,41</b>	<b>1 566,33</b>	<b>541 421,47</b>	<b>1 949,12</b>	<b>↓ -19%</b>	<b>Łącznie</b>	<b>477 743,46</b>	<b>1 894,07</b>	<b>679 542,24</b>	<b>2 446,35</b>	<b>↓ -30%</b>

<sup>1</sup> Zgodnie z metodologią GRI dane uwzględniają spółki wchodzące w skład GK PFR oraz Fundację PFR, nad którą PFR sprawuje kontrolę operacyjną jako jedyny fundator i główny donator.

Tabela 3. Zużycie energii elektrycznej z paliw kopalnych i z OZE

Zużycie energii elektrycznej	2023				2022			
	z paliw kopalnych [kWh]	z paliw kopalnych [%]	z OZE [kWh]	z OZE [%]	z paliw kopalnych [kWh]	z paliw kopalnych [%]	z OZE [kWh]	z OZE [%]
<b>PFR</b>	8 182,00	5%	155 458,04	95%	17 339,66	9%	174 140,30	91%
<b>PFR Fundacja</b>	0,00	0%	67 878,82	100%	0,00	0%	76 667,15	100%
<b>PFR Operacje</b>	2 954,21	25,7%	8 540,78	74,3%	3 762,80	28,5%	9 426,61	71,5%
<b>PFR Nieruchomości</b>	0,00	0%	33 109,04	100%	0,00	0%	67 535,86	100%
<b>PFR PPK Portal</b>	0,00	0%	18 801,27	100%	0,00	0%	27 994,29	100%
<b>PFR TFI</b>	0,00	0%	81 168,62	100%	0,00	0%	98 679,41	100%
<b>PFR Ventures</b>	0,00	0%	61 201,62	100%	0,00	0%	65 875,38	100%
<b>Łącznie</b>	<b>11 136,22</b>	<b>2,8%</b>	<b>426 158,19</b>	<b>97,2%</b>	<b>21 102,46</b>	<b>3,9%</b>	<b>520 318,99</b>	<b>96%</b>

Kalkulacje emisji gazów cieplarnianych zostały oparte na zużyciu poszczególnych nośników energii, tj. paliw płynnych przez flotę samochodową (paliwo benzynowe, olej napędowy), energii elektrycznej oraz ciepła sieciowego, a także informacjach o wyciekach czynników chłodniczych z klimatyzacji. W analizie nie uwzględniono emisji powstałych w wyniku spalania paliw w źródłach stacjonarnych, gdyż GK PFR i Fundacja PFR ich nie zużywają. Obliczenia emisji zakresu 2 wykonano zarówno metodą location-based (średni wskaźnik emisji dla kraju), jak i market-based (konkretny wskaźnik emisji dla danego dystrybutora energii). Do kalkulacji wykorzystano wskaźniki emisyjności opracowane przez DEFRA (zużycie benzyny, oleju napędowego i wycieki czynników chłodniczych) oraz Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami (energia elektryczna i ciepło sieciowe) (tabela 5).

W 2022 r. największym źródłem emisji było spalanie paliw przez flotę samochodową (zakres 1), stanowiące aż 65% ogółu emisji (market-based). Znaczący wpływ miała na to duża liczba użytkowanych pojazdów (do września 2022 r. – 128, następnie – 111), z których większość korzystała z benzyny lub oleju napędowego (diesel). Emisje ze zużycia energii elektrycznej i ciepła (zakres 2) stanowiły 35%. Dominowało tu zużycie ciepła sieciowego. Niski udział emisji

z energii elektrycznej (2%) wynikał z posiadania gwarancji pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych dla większości biur.

W 2023 roku odnotowano 21% spadek emisji w porównaniu z rokiem poprzednim. Wynikało to głównie ze znacznego zmniejszenia zużycia energii elektrycznej, ciepła oraz paliw spalanych w źródłach mobilnych. Ten postęp był efektem wymiany części floty na pojazdy hybrydowe. Mimo tych działań udział emisji z zakresu 1 (związanych z flotą pojazdów) w całkowitej emisji market-based wzrósł do 70%, co podkreśla jego dominującą rolę w ogólnym bilansie emisyjności. W ramach zakresu 2 udział procentowy emisji z tytułu zakupu ciepła sieciowego obniżył się o 1 pp., jednak nadal stanowi znaczące źródło emisji. Udział emisji z energii elektrycznej utrzymał się na niskim poziomie (2%) dzięki ciągłemu korzystaniu z gwarancji pochodzenia energii OZE dla większości biur.

Wskaźnik emisyjności na pracownika (tCO <sub>2e</sub> /etat)	2023	2022	
Zakres 1 i 2 (market-based)	0,88	0,90	↓-2%
Zakres 1 i 2 (location-based)	1,35	1,36	↓-1%

Tabela 4. Całkowite zużycie energii i wskaźnik energochłonności

	Całkowicie zużycie energii			Zużycie energii z odnawialnych źródeł energii				Zużycie energii z nieodnawialnych źródeł energii				Wskaźnik energochłonności na pracownika [GJ/etat]		
	2023	2022		2023	%	2022	%	2023	%	2022	%	2023	2022	
	GJ	GJ		GJ	%	GJ	%	GJ	%	GJ	%	GJ	GJ	
<b>PFR</b>	3 010,40	3 348,36	↓-10%	559,65	18,6%	627,29	18,7%	2 450,76	81,4%	2 721,07	81,3%	11,41	12,96	↓-12%
<b>PFR Fundacja</b>	450,36	427,00	↑5%	244,36	54,3%	276,00	64,6%	206,00	45,7%	151,00	35,4%	35,24	34,21	↑3%
<b>PFR Operacje</b>	362,45	387,83	↓-7%	30,75	8,5%	33,93	8,7%	331,71	91,5%	353,90	91,3%	7,22	7,97	↓-9%
<b>PFR Nieruchomości</b>	1 793,60	3 589,68	↓-50%	111,26	6,2%	243,13	6,8%	1 682,34	93,8%	3 346,55	93,2%	18,42	22,14	↓-17%
<b>PFR PPK Portal</b>	1 045,47	1 037,04	↑1%	67,68	6,5%	100,78	9,7%	977,79	93,5%	936,26	90,3%	29,14	25,32	↑15%
<b>PFR TFI</b>	1 054,37	1 176,68	↓-10%	292,21	27,7%	355,25	30,2%	762,16	72,3%	821,43	69,8%	13,20	14,60	↓-10%
<b>PFR Ventures</b>	589,29	678,25	↓-13%	220,33	37,4%	237,15	35,0%	368,97	62,6%	441,10	65,0%	11,03	11,68	↓-6%
<b>Łącznie</b>	<b>8 305,95</b>	<b>10 644,84</b>	<b>↓-22%</b>	<b>1 526,24</b>	<b>18,4%</b>	<b>1 873,53</b>	<b>17,6%</b>	<b>6 779,72</b>	<b>81,6%</b>	<b>8 771,31</b>	<b>82,4%</b>	<b>14,00</b>	<b>14,36</b>	<b>↓-3%</b>

Wskaźnik energochłonności obejmuje całkowite zużycie energii (paliw spalanych w źródłach mobilnych, energii elektrycznej i ciepła) w gigadżulach na średnią liczbę etatów w danym roku.

Tabela 5. Emisje gazów cieplarnianych

		Wielkość emisji (t CO2e)		
		2023	2022	
<b>Zakres 1</b>	Spalanie paliw w źródłach mobilnych (benzyna)	317,04	344,89	↓-8%
	Spalanie paliw w źródłach mobilnych (olej napędowy)	38,00	84,21	↓-55%
	Spalanie paliw w źródłach stacjonarnych	-	-	
	Wyciek czynników chłodniczych	13,15	-	100%
	<b>Łącznie</b>	<b>368,19</b>	<b>429,10</b>	<b>↓-14%</b>
<b>Zakres 2 (market-based)</b>	Energia elektryczna	8,95	17,33	↓-48%
	Energia cieplna – ciepło sieciowe	146,05	218,21	↓-33%
	<b>Łącznie</b>	<b>155,00</b>	<b>235,55</b>	<b>↓-34%</b>
<b>Zakres 2 (location-based)</b>	Energia elektryczna	284,59	360,59	↓-21%
	Energia cieplna – ciepło sieciowe	146,05	218,21	↓-33%
	<b>Łącznie</b>	<b>430,64</b>	<b>578,80</b>	<b>↓-26%</b>
<b>Zakres 1+2 (market-based)</b>		<b>523,18</b>	<b>664,65</b>	<b>↓-21%</b>
<b>Zakres 1+2 (location-based)</b>		<b>798,83</b>	<b>1 007,90</b>	<b>↓-21%</b>

### 2.3. Zarządzanie odpadami

GRI [306-3]

Właściciele budynków, w których biura wynajmują spółki z GK PFR i Fundacja PFR, nie zbierają danych o indywidualnym zużyciu odpadów przez poszczególnych najemców.

Stosowana jest segregacja odpadów na pięć frakcji (bio, metal i tworzywa, papier, szkło i zmieszane) zgodnie z krajowym z Jednolitym Systemem Segregacji Odpadów. Ponadto właściciel budynku przy ul. Kruczej 50, w którym mieści się siedziba PFR, jest na etapie wdrożeń dodatkowych procedur dotyczących recyklingu m.in. odpadów budowlanych i ponownego ich użycia.

W 2023 r. do budynku Astoria (ul. Brokła 2) została zakupiona belownica (maszyna redukująca objętość odpadów przez ich prasowanie w bele). Pozwala ona na znaczne ograniczenie ilości wywożonych odpadów, zmniejszenie kosztów ich gospodarowania i bardziej efektywne zarządzanie gospodarką odpadową w budynku.

## 3. DZIAŁALNOŚĆ GK PFR Z PERSPEKTYWY ŚRODOWISKOWEJ TAKSONOMII UE

Działalność kwalifikująca się do systematyki jest określana technicznymi kryteriami kwalifikacji (TKE). W celu ustalenia, czy działalność

GK PFR kwalifikuje się do systematyki Taksonomii, ponownie dokonano przeglądu działalności oraz odwołano się do opisu zawartego w TKE i – pomocniczo – kodów NACE. Biorąc pod uwagę, że przepisy Taksonomii nie wprowadziły rozwiązań adekwatnych do formy prawnej GK PFR, w której jednostka dominująca nie prowadzi działalności finansowej na podstawie zgody właściwego organu, ale jej jednostka zależna prowadzi działalność o charakterze finansowym (na podstawie odpowiedniego zezwolenia), PFR jako jednostka raportująca zgodnie z zasadami dotyczącymi jednostek niefinansowych nie mógł objąć przeglądem działalności inwestycyjnej dokonywanej za pośrednictwem TFI. Dodać należy, że do kwalifikacji działalności podmiotów finansowych należy stosować sprofilowane do tego typu działalności podejście określone w załączniku III Rozporządzenia 2021/2178, a GK PFR jest obowiązana stosować załącznik I.

Po dokonaniu przeglądu prowadzonej działalności gospodarczej zgodnie z zasadami obowiązującymi przedsiębiorstwa niefinansowe GK PFR zidentyfikowała działania kwalifikujące się do systematyki zgodnie z załącznikiem I technicznych kryteriów kwalifikacji<sup>2</sup>. Zidentyfikowane działania dotyczą przetwarzania danych, zarządzania stronami internetowymi, działalności związanej z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki czy edukacji i rozwoju innowacji. Udział procentowy obrotu z tytułu produktów lub usług powiązanych z działalnością gospodarczą kwalifikującą się do systematyki wyniósł w 2023 r. 2,16%. Udział procentowy nakładów inwestycyjnych z tytułu produktów lub usług powiązanych z działalnością gospodarczą kwalifikującą się do systematyki wyniósł w 2023 r. niespełna 33%. Była to głównie działalność związana z oprogramowaniem komputerowym i doradztwem w zakresie informatyki, którą realizował w znacznej mierze PFR Operacje. Udział procentowy wydatków operacyjnych z tytułu produktów lub usług powiązanych z działalnością gospodarczą kwalifikującą się do systematyki wyniósł w 2023 r. niecałe 9% i związany był również w znacznej części z działalnością PFR Operacje.

GK PFR nie zidentyfikowała działalności zrównoważonej środowiskowo zgodnej z systematyką. Nie oznacza to, że nie prowadzi działań, które pozytywnie oddziałują na środowisko oraz przyczyniają się do łagodzenia zmian klimatu. Brak możliwości uwzględnienia działalności inwestycyjnej przy pomocy wskaźników dedykowanych dla przedsiębiorstw niefinansowych sprawia, że wymagane ujawnienia dotyczące działalności kwalifikującej się do Taksonomii nie odzwierciedlają efektywności środowiskowej realizowanej przez podmioty, w które dokonano inwestycji za pośrednictwem funduszy inwestycyjnych.

Zmiany obowiązujących aktów prawnych lub interpretacje wydane przez Komisję Europejską mogą w przyszłości wpłynąć na zakres dokonywanych ujawnień oraz pozwolić na zakwalifikowanie innych działalności GK PFR do Taksonomii. W kolejnych okresach sprawozdawczych PFR rozważy możliwość dokonania dobrowolnych ujawnień, w szczególności w obszarze inwestycji dokonywanych za pośrednictwem funduszy inwestycyjnych oraz wspólnych przedsięwzięć w zakresie, w jakim pozwolą na to regulacje dotyczące tajemnicy zawodowej wynikające z Ustawy z 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi.

<sup>2</sup> W zakresie ujawnień dotyczących celów klimatycznych PFR ma obowiązek ujawnić kwalifikowalność i zgodność z Taksonomią za rok obrotowy 2023 z wyjątkiem nowych aktywności wprowadzonych do zakresu Taksonomii na mocy rozporządzenia delegowanego 2023/2485. W tym przypadku za rok obrotowy 2023 raportuje jedynie kwalifikowalność (z wyjątkiem zmian do opisu działalności w pkt. (28) Załącznika I, Infrastruktura na potrzeby transportu kolejowego, i zmiany Dodatku C poprzez usunięcie lit. (g) w pkt. (26) Załącznika II, które zaczynają obowiązywać od 1 stycznia 2025 r. W zakresie ujawnień dotyczących celów środowiskowych, dla których techniczne kryteria kwalifikacji określa rozporządzenie delegowane 2023/2486, PFR ma obowiązek ujawnić jedynie kwalifikowalność za rok obrotowy 2023. Ujawnienia dotyczące zgodności z taksonomią w odniesieniu do czterech celów środowiskowych będą obowiązywały za rok obrotowy 2024.



Udział procentowy obrotu z tytułu produktów lub usług powiązanych z działalnością gospodarczą zgodną z Taksonomią																			
				Kryteria dotyczące istotnego wkładu						Kryteria dotyczące zasady „nie wyrządza poważnych szkód”									
Działalność Gospodarcza (1)	Kod lub kody (2)	Obrót (wartość bezwzględna) (3)	Część obrotu (4)	Łagodzenie zmian klimatu (5)	Adaptacja do zmian klimatu (6)	Zasoby wodne i morskie (7)	Zanieczyszczenie (8)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (9)	Bioróżnorodność (10)	Łagodzenie zmian klimatu (11)	Adaptacja do zmian klimatu (12)	Zasoby wodne i morskie (13)	Zanieczyszczenie (14)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (15)	Bioróżnorodność (16)	Minimalne gwarancje (17)	Udział działalności zgodnej z systematyką (A.1.) lub kwalifikującej się do systematyki (A.2.) Obrót, rok N-1 (18)	Kategoria Działalność wspomagająca (19)	Kategoria Działalność na rzecz przejścia (20)
		Waluta	%	%	%	%	%	%	%	%	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	%	E	T
<b>A. DZIAŁALNOŚĆ KWALIFIKUJĄCA SIĘ DO SYSTEMATYKI</b>																			
A.1. Rodzaje działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodnej z systematyką)																			
Obrót z działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodnej z systematyką) (A.1)	nd	0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	0%	nd	nd
W tym wspomagająca		0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	0%	nd	nd
W tym na rzecz przejścia		0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	0%	nd	nd
A.2. Działalność kwalifikująca się do systematyki, ale niezrównoważona środowiskowo (działalność niezgodna z systematyką)																			
Przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność	J63.11	30 000	0,01%	0,01%		0%	0%	0%	0%								0%		
Działalność związana z oprogramowaniem, doradztwem w zakresie informatyki i działalności powiązane	J62	4 968 085	1,18%		1,18%	0%	0%	0%	0%								1%		
Pomoc przeznaczona na badania rynkowe, rozwój oraz innowacje	M71.12	3 249 051	0,77%		0,77%	0%	0%	0%	0%								1%		
Edukacja	P85	827 992	0,20%		0,20%	0%	0%	0%	0%								0%		
Obrót z tytułu działalności kwalifikującej się do systematyki, ale niezrównoważonej środowiskowo (działalności niezgodnej z systematyką) (A.2)		9 075 128	2,16%		2,16%	0%	0%	0%	0%								2%		
A. Obrót z tytułu działalności kwalifikującej się do systematyki (A.1+A.2)		9 075 128	2,16%	0	0,00%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2%		

B. DZIAŁALNOŚĆ NIEKWALIFIKUJĄCA SIĘ DO SYSTEMATYKI			
Obrót z działalności niekwalifikującej się do systematyki		411 898 663	97,84%
<b>OGÓŁEM</b>		<b>420 973 790</b>	<b>100%</b>



Udział procentowy nakładów inwestycyjnych z tytułu produktów lub usług powiązanych z działalnością gospodarczą zgodną z Taksonomią																				
Działalność Gospodarcza (1)	Kod lub kody (2)	Nakłady inwestycyjne (wartość bezwzględna) (3)	Część nakładów inwestycyjnych (4)	Kryteria dotyczące istotnego wkładu						Kryteria dotyczące zasady „nie wyrządza poważnych szkód”										
				Łagodzenie zmian klimatu (5)	Adaptacja do zmian klimatu (6)	Zasoby wodne i morskie (7)	Zanieczyszczenie (8)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (9)	Bioróżnorodność (10)	Łagodzenie zmian klimatu (11)	Adaptacja do zmian klimatu (12)	Zasoby wodne i morskie (13)	Zanieczyszczenie (14)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (15)	Bioróżnorodność (16)	Minimalne gwarancje (17)	Udział działalności zgodnej z systematyką (A.1.) lub kwalifikującej się do systematyki (A.2.) Obrót, rok N-1 (18)	Kategoria Działalność wspomagająca (19)	Kategoria Działalność na rzecz przejścia (20)	
		Waluta	%	%	%	%	%	%	%	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	%	F	T	
<b>A. DZIAŁALNOŚĆ KWALIFIKUJĄCA SIĘ DO SYSTEMATYKI</b>																				
A.1. Rodzaje działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodnej z systematyką)																				
Nakłady inwestycyjne z tytułu działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodnej z systematyką) (A.1)	0	0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	0%	nd	nd	nd
W tym wspomagająca		0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	0%	nd	nd	nd
W tym na rzecz przejścia		0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	0%	nd	nd	nd
A.2. Działalność kwalifikująca się do systematyki, ale niezrównoważona środowiskowo (działalność niezgodna z systematyką)																				
Przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność	J63.11	0	0,00%	0,00%														0%		
Działalność związana z oprogramowaniem, doradztwem w zakresie informatyki i działalności powiązane	J62	3 333 177	32,90%		32,90%													33%		
Pomoc przeznaczona na badania rynkowe, rozwój oraz innowacje	M71.12	0	0,00%		0,00%													0%		
Edukacja	P85	0	0,00%		0,00%													0%		
Nakłady inwestycyjne z tytułu działalności kwalifikującej się do systematyki, ale niezrównoważonej środowiskowo (działalności niezgodnej z systematyką) (A.2)		3 333 177	32,90%															33%		
<b>A. Nakłady inwestycyjne z tytułu działalności kwalifikującej się do systematyki (A.1+A.2)</b>		<b>3 333 177</b>	<b>32,90%</b>															<b>33%</b>		

<b>B. DZIAŁALNOŚĆ NIEKWALIFIKUJĄCA SIĘ DO SYSTEMATYKI</b>			
Nakłady inwestycyjne z tytułu działalności niekwalifikującej się do systematyki		6 797 489	67,10%
<b>OGÓLEM</b>		<b>10 130 665</b>	<b>100%</b>



Udział procentowy wydatków operacyjnych z tytułu produktów lub usług powiązanych z działalnością gospodarczą zgodną z Taksonomią																						
Działalność Gospodarcza (1)	Kod lub kody (2)	Wydatki operacyjne (wartość bezwzględna) (3)	Część wydatków operacyjnych (4)	Kryteria dotyczące istotnego wkładu						Kryteria dotyczące zasady „nie wyrządza poważnych szkód”						Udział działalności zgodnej z systematyką (A.1.) lub kwalifikującej się do systematyki (A.2.) Obrót, rok N-1 (18)	Kategoria Działalność wspomagająca (19)	Kategoria Działalność na rzecz przejścia (20)				
				Łagodzenie zmian klimatu (5)	Adaptacja do zmian klimatu (6)	Zasoby wodne i morskie (7)	Zanieczyszczenie (8)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (9)	Bioróżnorodność (10)	Łagodzenie zmian klimatu (11)	Adaptacja do zmian klimatu (12)	Zasoby wodne i morskie (13)	Zanieczyszczenie (14)	Gospodarka o obiegu zamkniętym (15)	Bioróżnorodność (16)				Minimalne gwarancje (17)	T/N	T/N	T/N
		Waluta	%	%	%	%	%	%	%	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	T/N	%	F	T		

**A. DZIAŁALNOŚĆ KWALIFIKUJĄCA SIĘ DO SYSTEMATYKI**
**A.1. Rodzaje działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodnej z systematyką)**

Wydatki operacyjne z tytułu działalności zrównoważonej środowiskowo (zgodnej z systematyką) (A.1)	0	0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	0%	nd	nd	nd
<b>W tym wspomagająca</b>	0	0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	0%	nd	nd	nd
<b>W tym na rzecz przejścia</b>	0	0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	nd	nd	nd	nd	nd	nd	nd	0%	nd	nd	nd

**A.2. Działalność kwalifikująca się do systematyki, ale niezrównoważona środowiskowo (działalność niezgodna z systematyką)**

Przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność	J63.11	236 776	0,08%	0,08%														0%		
Działalność związana z oprogramowaniem, doradztwem w zakresie informatyki i działalności powiązane	J62	18 745 634	6,32%	6,32%														6%		
Pomoc przeznaczona na badania rynkowe, rozwój oraz innowacje	M71.12	86 518	0,03%	0,03%														0%		
Edukacja	P85	7 110 402	2,40%	2,40%														2%		
<b>Wydatki operacyjne z tytułu działalności kwalifikującej się do systematyki, ale niezrównoważonej środowiskowo (działalności niezgodnej z systematyką) (A.2)</b>		26 179 330	8,83%	8,83%														9%		
<b>A. Wydatki operacyjne z tytułu działalności kwalifikującej się do systematyki (A.1+A.2)</b>		<b>26 179 330</b>	<b>8,83%</b>	<b>8,83%</b>														<b>9%</b>		

**B. DZIAŁALNOŚĆ NIEKWALIFIKUJĄCA SIĘ DO SYSTEMATYKI**

Wydatki operacyjne z tytułu działalności niekwalifikującej się do systematyki		270 351 236	91,17%																	
<b>OGÓLEM</b>		<b>296 530 566</b>	<b>100%</b>																	

# Obszar społeczny (S)

## 1. PROSPOŁECZNA DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA

### 1.1. Przyjęte przez GK PFR rozumienie inwestycji prospołecznych

PFR definiuje inwestycje prospołeczne jako przedsięwzięcia, które mają pozytywny wpływ na określone grupy społeczne<sup>3</sup> i mogą przyczynić się do łagodzenia problemów społecznych. Posługując się wytycznymi określonymi w „Social Bond Principles – Voluntary Process Guidelines for Issuing Social Bonds”, PFR kwalifikuje inwestycje prospołeczne jako inwestycje związane m.in. z dostępem do przystępnych cenowo podstawowych infrastruktury i usług, przystępnego cenowo mieszkalnictwa, generowania zatrudnienia z włączeniem potencjalnych skutków finansowania małych i średnich przedsiębiorstw oraz socjoekonomicznego postępu i upodmiotowienia.

### 1.2. Inwestycje mieszkaniowe

PFR Nieruchomości, działający na zlecenie PFR TFI, w ramach dwóch funduszy, tj. Funduszu Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN i Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN, oferuje blisko sześć tysięcy mieszkań na wynajem. Spółka jest pionierem na rynku najmu instytucjonalnego w Polsce i pozostaje jego liderem.

#### Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem

Powołany w 2013 r. Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem jest pierwszym w Polsce podmiotem oferującym stabilny i długoterminowy najem instytucjonalny mieszkań o wysokim standardzie w atrakcyjnych lokalizacjach. Najem odbywa się na zasadach komercyjnych.

Pierwszą inwestycją, zaoferowaną przez Fundusz w 2015 r., były 124 mieszkania przy ul. Saperskiej w Poznaniu. Do tej pory mieszkają tam najemcy, którzy podpisali umowy najmu w 2015 r. Dziś do dyspozycji najemców jest 2048 mieszkań w 17 lokalizacjach. Projekty Funduszu Sektora Mieszkań na Wynajem są realizowane głównie w największych polskich miastach – Warszawie, Krakowie, Wrocławiu, Gdańsku, Poznaniu, Katowicach i Łodzi.

Oferta Funduszu Mieszkań na Wynajem to mieszkania wykończone „pod klucz”, z w pełni wyposażonymi kuchniami i łazienkami, w budynkach z garażami i komórkami lokatorskimi. We wszystkich nieruchomościach Funduszu funkcjonuje całonocowy serwis, który oferuje wsparcie w przypadku awarii lub usterek.

Oferta najmu skierowana jest zarówno do osób prywatnych, jak i do biznesu. Korzystają z niej osoby, które pragną pozostać mobilne zawodowo, a także pracownicy delegowani. Na podstawie analizy profilu naszych najemców zauważamy, że z oferty korzystają przede wszystkim osoby żyjące w pojedynkę (51%) oraz pary (34%). Pod względem wieku najliczniejszą grupę stanowią najemcy w wieku 26–35 lat (50%). Mieszkania wynajmują również osoby młode, do 26. roku życia (20%), a także osoby w wieku 36–45 lat (również 20%). Najemcy najczęściej zawierają umowy na okres 24 miesiące, często (56%) wybierają mieszkania wyposażone w meble. Co ciekawe, większość z nich pochodzi z innego miasta niż to, w którym zlokalizowane jest najmowane od Funduszu mieszkanie (56%).

W 2023 r. podpisano umowę na opracowanie dokumentacji projektowej dla inwestycji w Warszawie, przy ul. Górczewskiej, która pomieści niespełna 150 mieszkań. W IV kwartale zakończyła się budowa inwestycji w Łodzi, przy ul. Składowej, mieszczącej 64 mieszkania. Przewidywany termin przekazania inwestycji do najmu to I kwartał 2024 r. W budowie pozostaje 316 mieszkań w Poznaniu, przy ul. Śniadeckich.

#### Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju

Powołany w 2017 r. Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju inwestuje w nieruchomości realizowane w ramach rynkowej części rządowego programu mieszkaniowego. Celem Funduszu jest budowa dostępnych cenowo mieszkań na wynajem, także z opcją dościa do własności. Inwestycje – realizowane na zasadach rynkowych – powstają głównie we współpracy z samorządami, ale także ze spółkami Skarbu Państwa i podmiotami prywatnymi.

Oferta najmu w ramach Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju skierowana jest przede wszystkim do osób, które są zbyt zamożne, by kwalifikować się do otrzymania mieszkań wspomaganych, czyli socjalnych i komunalnych, a jednocześnie niemające zdolności kredytowej pozwalającej na samodzielny zakup mieszkania. Z analizy profili naszych najemców wynika, że najliczniejszą grupę stanowią rodziny z dziećmi (44%) – co ciekawe, np. w Radomiu odsetek ten jest zdecydowanie większy niż w innych lokalizacjach i stanowi 96%. Zdecydowanie największą grupę stanowią najemcy w wieku 26–35 lat (47%) oraz ci w wieku 36–45 lat (30%). W odróżnieniu od FSMnW większość najemców wynajmuje mieszkanie w mieście, z którego pochodzi (65%).

W 2023 r. inwestycja w Łowiczu, przy ul. Krudowskiego, która mieści 96 mieszkań, otrzymała dwa wyróżnienia w konkursach architektonicznych. W marcu 2023 r. otrzymała pierwsze wyróżnienie w ramach konkursu Wienerberger Brick Award, w kategorii „Living Together”. Osiedle zostało docenione za minimalizm, odpowiednią skalę oraz proporcje. Łowicz otrzymał również nominację do najważniejszej europejskiej nagrody współczesnej architektury – Nagrody im. Miesa van der Rohego. To druga nominacja dla FSMdR w ramach tego konkursu – pierwszą rok wcześniej otrzymało osiedle Nowy Nikiszowiec w Katowicach.

W minionym roku zakończyły się budowy dwóch inwestycji – w Nakle nad Notecią oraz w Sianowie. Obie inwestycje powstały w ścisłej współpracy z samorządami.

Przy ul. Mroteckiej w Nakle nad Notecią powstały cztery pięciokondygnacyjne budynki, które pomieszczą 190 mieszkań o zróżnicowanych metrażach – od około trzydziestometrowych kawalerek pod przeszło siedemdziesięciometrowe M4.

W Sianowie zakończyła się budowa osiedla na 168 mieszkań. Najwięcej – aż 90% – stanowią lokale dwu- i trzypokojowe. Na szczególną uwagę zasługują wnętrza klatek schodowych, gdzie na ścianach namalowano grafiki nawiązujące do jednej z najstarszych fabryk zapalek w Polsce, która mieściła się właśnie w Sianowie.

W 2023 r. ruszyła budowa pierwszego w Polsce osiedla na wynajem w Lublinie. Na gruncie kupionym od Krajowej Spółki Cukrowej

<sup>3</sup> Definicja docelowej grupy może być inna w zależności od lokalnego kontekstu. W niektórych przypadkach może być zastosowana w odniesieniu do ogólnej populacji.



Zapalczana grafika na ścianie klatki schodowej w Sianowie

powstaje 391 mieszkań. Osiedle zaprojektowała uznana pracownia architektoniczna Stelmach i Partnerzy.

Oprócz osiedla w Lublinie na koniec 2023 r. w budowie pozostawały dwie inwestycje Funduszu Mieszkań dla Rozwoju – 469 mieszkań we Wrocławiu, przy ul. Kolejowej, oraz 523 mieszkania w Katowicach, przy ul. Korczaka. Osiedle w Katowicach będzie największym na rynku najmu instytucjonalnego w Polsce. Obecnie największa w tej formule jest inna inwestycja Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju – Nowy Nikiszowiec, który również znajduje się w Katowicach.

W 2023 r. zostały podpisane dwie umowy na opracowanie dokumentacji projektowej – w Elblągu oraz w Skawinie.

Osiedle w Elblągu, przy ul. Legionów, pomieści 148 mieszkań w dwóch budynkach ośmio- i siedmiokondygnacyjnych. Pełną dokumentację projektową opracowała pracownia Euro-Projekt z Elbląga.

W Skawinie osiedle zaprojektuje i wybuduje Chemobudowa-Kraków. 197 mieszkań przy ul. Torowej będzie trzecią, po Krakowie oraz Nowym Targu, inwestycją Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju realizowaną w Małopolsce.

Ponadto w IV kwartale 2023 r. PKP S.A. dokonała aportu gruntu przy ul. Hermanowskiej we Wrocławiu. Potencjał inwestycyjny tego terenu szacowany jest na około 800 mieszkań.

W 2023 r. zaprezentowano wizualizacje dwóch inwestycji, które powstaną na gruntach wniesionych przez PKP S.A.

We Wrocławiu, przy ul. Białowieskiej, na nabrzeżu Odry, w odległości 3,5 km od centrum miasta, powstanie około 400 mieszkań na wynajem. Osiedle zaprojektuje pracownia Group-Arch, która ma na swoim

koncie wiele realizacji mieszkaniowych, m.in. nagrodzone w konkursie „Piękny Wrocław” osiedle Dorzecze Legnickiej.

Osiedle na 800 mieszkań w Szczecinie, przy ul. Starkiewicza, projektuje firma Fort Polska. Inwestycja zostanie zrealizowana na niemal sześćhektarowym obszarze szczecińskiego Śródmieścia w odległości około 2 km od ścisłego centrum miasta.

### 1.3. PPK

#### Realizacja Programu Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK)

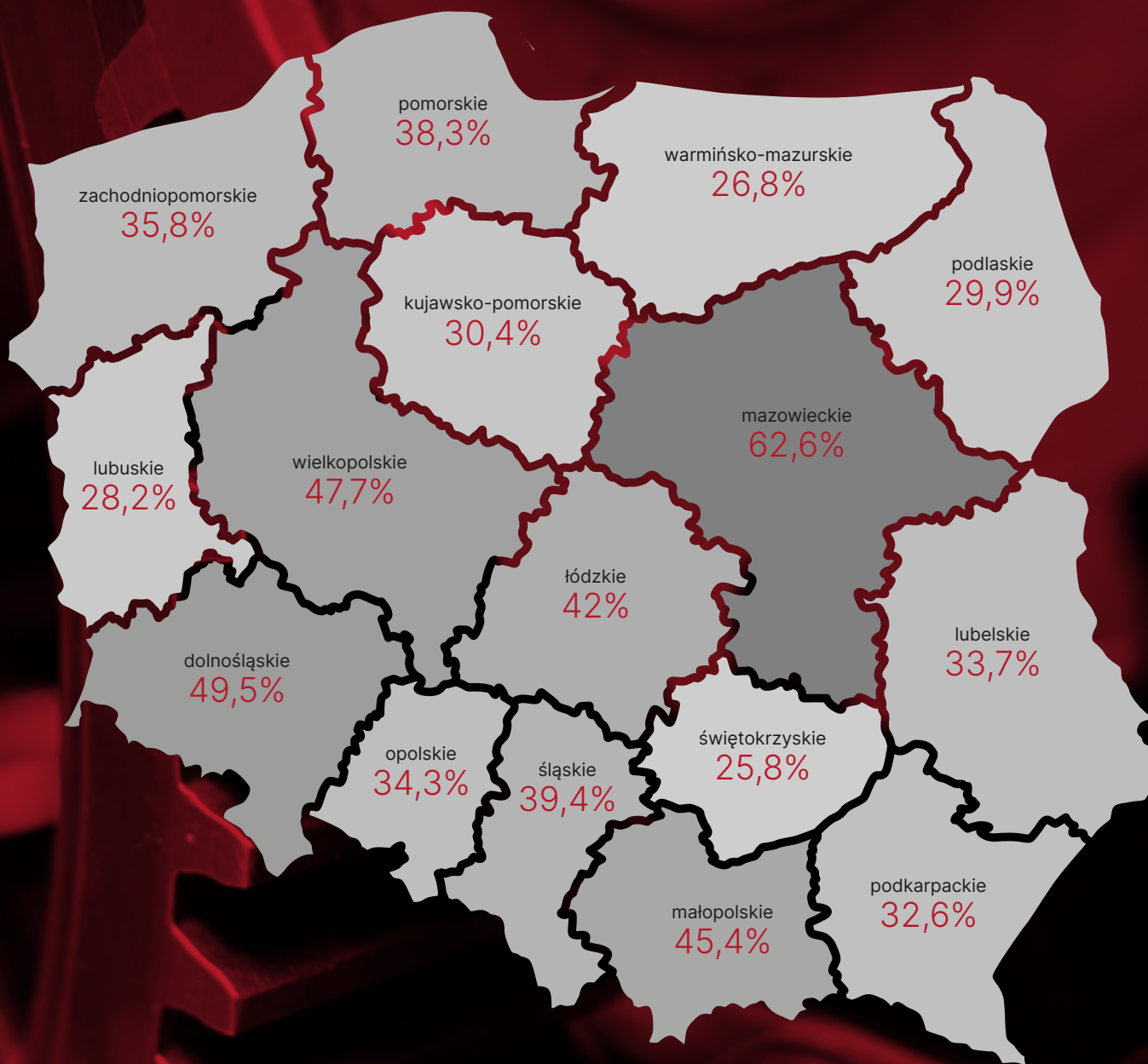
PPK jest dobrowolnym dla pracowników prywatnym systemem długoterminowego oszczędzania. Jest on współfinansowany przez pracownika, pracodawcę oraz państwo. Program został utworzony Ustawą z 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 46 ze zm.), która weszła w życie 1 stycznia 2019 roku. Za wdrożenie oraz ewidencjonowanie całego programu odpowiedzialne są PFR oraz – powołana w drodze art. 77 Ustawy o PPK – spółka zależna od PFR, czyli PFR Portal PPK. Nadzór nad funkcjonowaniem PPK sprawuje Komisja Nadzoru Finansowego.

#### Zasady i geneza Programu

Pracodawca w porozumieniu z działającą u niego zakładową organizacją związkową (a w razie jej braku – z reprezentacją osób zatrudnionych) wybiera instytucję finansową, która otwiera prywatne rachunki PPK dla pracowników. Pracodawca tworzy Pracownicze Plany Kapitałowe poprzez zawarcie z instytucją finansową umowy o zarządzanie PPK, a następnie – w imieniu i na rzecz pracowników – umowy o prowadzenie PPK. Zawarcie umowy o prowadzenie PPK dla pracownika powoduje, że staje się on uczestnikiem programu. Usługę prowadzenia PPK oferuje 17 rynkowych podmiotów zarzą-

## PPK: Partycypacja z podziałem na województwa

Łączna partycypacja w PPK: 45,56%  
(stan na 31.12.2023 r.)



dzających, które – aby mogły zarządzać oszczędnościami uczestników – muszą stale spełniać wymagania wynikające z Ustawy o PPK.

Oficjalna lista instytucji oferujących zarządzanie PPK, wraz z ich ofertą, dostępna jest na portalu [mojeppk.pl](http://mojeppk.pl). Środki gromadzone w PPK lokowane są w specjalnych funduszach, które dostosowują politykę inwestycyjną do wieku uczestnika (tzw. fundusze zdefiniowanej daty). Koszty zarządzania oszczędnościami zgromadzonymi w PPK są niższe niż w przypadku innych produktów inwestycyjnych.

Rachunki Pracowniczych Planów Kapitałowych są zasilane wpłatami finansowanymi przez pracownika i pracodawcę oraz dopłatami od państwa (wpłata powitalna i dopłaty roczne). Wpłaty pracownika i pracodawcy są naliczane procentowo od wysokości wynagrodzenia uczestnika PPK, natomiast państwo przekazuje na rachunek PPK ustalone w Ustawie o PPK kwoty, niezależne od dochodów pracownika. Pracodawca i pracownik finansują wpłaty podstawowe oraz – jeśli tak zdecydują – wpłaty dodatkowe.

Najważniejsze atuty programu:

- uczestnictwo w Pracowniczych Planach Kapitałowych jest dobrowolne – pracownik w każdej chwili może zrezygnować z oszczędzania w PPK lub do niego powrócić;
- PPK jest wyjątkowo korzystnym rozwiązaniem dla pracownika – na jego prywatne oszczędności składają się również pracodawca i państwo;
- PPK zapewnia systematyczność i wygodę oszczędzania – wpłaty do programu oblicza, pobiera i odprowadza pracodawca;
- ze środków zgromadzonych w PPK pracownik może skorzystać w każdej chwili – pomimo docelowego przeznaczenia tych środków na wypłatę po 60. roku życia uczestnik może wycofać środki bez konieczności podania przyczyny;
- pracownik może także wypłacić środki w tzw. szczególnych sytuacjach życiowych (poważna choroba, pokrycie wkładu własnego przy kredycie hipotecznym);
- pracownik, który w danym miesiącu uzyskuje wynagrodzenie nieprzekraczające 120% minimalnego wynagrodzenia, ma możliwość obniżenia wpłaty podstawowej nawet do 0,5% swojego wynagrodzenia.

PPK zostały wprowadzone, aby zwiększyć bezpieczeństwo finansowe Polaków poprzez pomnażanie ich prywatnych oszczędności, a także aby wpłynąć na rozwój gospodarki, przedsiębiorstw oraz miejsc pracy.

#### Podsumowanie postępów i prac nad programem w 2023 roku

9 marca 2023 r. Sejm RP przyjął przegląd Ustawy o PPK przedłożony przez Radę Ministrów, w brzmieniu przygotowanym przez Ministerstwem Rozwoju i Technologii we współpracy z PFR Portal PPK. W 2023 r. spółka kontynuowała cykliczne spotkania warsztatowe z przedstawicielami Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz PFR, których celem było wypracowanie ważnych dla rynku wspólnych stanowisk w zakresie stosowania Ustawy o PPK.

W I kwartale 2023 r. spółka PFR Portal PPK była zaangażowana w przygotowanie pracodawców oraz instytucji finansowych do tzw. ponownego autozapisu w PPK, który nastąpił w marcu 2023 r.

W ramach tych działań spółka PFR Portal PPK przygotowała materiały informacyjne i szkoleniowe oraz prowadziła szkolenia w tym zakresie – zarówno on-line, jak i w formule stacjonarnej.

Do końca 2023 r. spółka PFR Portal PPK przeprowadziła ponad 9 tys. szkoleń z zakresu PPK dla 290 tys. osób. W samym 2023 r. odbyło się 1661 szkoleń dla łącznej liczby 69 945 uczestników.

Zespół specjalistów PFR Portal PPK udzielił łącznie 8 tys. odpowiedzi na zapytania oraz pisma od uczestników rynku (z czego w 2023 r. – około 700), opracował 925 publikacji (z czego w 2023 r. – 193), w tym artykuły, broszury, poradniki PPK oraz 908 innych materiałów merytorycznych o PPK (z czego w 2023 r. – 138). PFR Portal PPK uczestniczył w 186 spotkaniach (z czego w 2023 r. – w 33) z Ministerstwem Finansów oraz Urzędem Komisji Nadzoru Finansowego poświęconych wyjaśnianiu zagadnień z zakresu PPK (w 2023 r. zostało opublikowanych 28 nowych zagadnień prawnych).

W 2023 roku portal [mojeppk.pl](http://mojeppk.pl) osiągnął 13,61 mln odsłon oraz miał 4,2 mln użytkowników. W ramach realizacji obowiązku określonego w art. 77 ust. 3 pkt 4 Ustawy o PPK w 2021 r. spółka PFR Portal PPK uruchomiła funkcjonalność na portalu [mojeppk.pl](http://mojeppk.pl) umożliwiającą udzielanie informacji uczestnikom PPK o wartości środków zgromadzonych na rachunkach PPK. Logowanie do serwisu *Moje PPK* jest możliwe z wykorzystaniem [login.gov.pl](http://login.gov.pl) – funkcjonalność znajduje się pod adresem [www.rachunek.mojeppk.pl](http://www.rachunek.mojeppk.pl). W 2023 r. liczba uczestników zarejestrowanych w serwisie *Moje PPK* wyniosła 428,4 tys., a liczba logowań uczestników w serwisie [rachunek.mojeppk.pl](http://rachunek.mojeppk.pl) – 1,99 mln.

#### Promocja PPK

Spółka PFR Portal PPK zrealizowała radiową kampanię informacyjną promującą Pracownicze Plany Kapitałowe, a także podejmowała działania o charakterze informacyjno-edukacyjnym, m.in. organizowała szkolenia i konferencje, jak również prowadziła działania komunikacyjne w Internecie oraz mediach ogólnopolskich, regionalnych i branżowych.

#### AKADEMIA KORZYŚCI PPK – WSPARCIE MERYTORYCZNE

Akademia Korzyści PPK jako element kampanii informacyjnej związanej z tzw. ponownym autozapisem do PPK w 2023 r. realizowana była od stycznia do października ub.r. Celem tej ogólnopolskiej akcji edukacyjnej było przede wszystkim przedstawienie zasad funkcjonowania programu i zachęcenie do oszczędzania w PPK. Dodatkowo do wygrania były atrakcyjne nagrody pieniężne, a ich łączna wartość wynosiła ponad 1 mln zł.

W ramach Akademii Korzyści PPK spółka opiniowała scenariusze losowań nagród głównych, uczestniczyła w nagradzaniu laureatów i upowszechnianiu ich wizerunku na stronie [mojeppk.pl](http://mojeppk.pl), jak również promowała Akademię z wykorzystaniem własnych kanałów (strona [www](http://www), social media).

W ramach wsparcia merytorycznego Akademii Korzyści PPK oraz kampanii związanej z tzw. ponownym autozapisem do PPK spółka PFR Portal PPK prowadziła także działania wspierające PFR w zakresie opiniowania, weryfikowania oraz przygotowywania materiałów promocyjnych, w tym publikacji prasowych, briefów i odpowiedzi na zapytania mediów.

#### PUBLIKACJE PRASOWE

W 2023 r. spółka przygotowała publikacje prasowe zwiększające wiedzę o PPK oraz informujące o działalności edukacyjnej PFR Portal PPK – łącznie w druku oraz on-line opublikowano 298 artykułów prasowych, w tym 43 publikacje prasowe sponsorowane.



VII edycja gali „Odpowiedzialny i Przyjazny Pracodawca”, 15 listopada 2023 r.

#### KAMPANIA RADIOWA

W 2023 r. spółka podjęła współpracę z rozgłośniami radiowymi: Radiem Warszawa, Radiem Kolor oraz Polskim Radiem Regionalną Rozgłośnią w Warszawie „Radio dla Ciebie”, której celem była realizacja kampanii informacyjno-reklamowej dotyczącej Pracowniczych Planów Kapitałowych i Akademii Korzyści PPK.

Kampania radiowa w Radiu Warszawa obejmowała produkcję audycji wraz z zapowiedziami, zamieszczenie cyklu audycji na stronie internetowej, a także informację w mediach społecznościowych stacji.

Współpraca z Radiem dla Ciebie (RDC) obejmowała emisję spotów reklamowych dotyczących Akademii Korzyści PPK (o długości 30 sekund) w terminie od 4 kwietnia do 3 października 2023 r. oraz emisję rozmów z przedstawicielem PFR Portal PPK dotyczących PPK – wraz z zapowiedziami.

Współpraca z Radiem Kolor objęła emisję wywiadów w cyklu „Wieczór Ekspertów”, emisję zapowiedzi promujących audycje, emisję spotów reklamowych (o długości 30 sekund) oraz publikację postów na Facebooku radia.

#### STRONA MOJEPPK.PL

Liczba aktualności na stronie mojeppk.pl w 2023 r. wyniosła 256. Artykuły obejmowały zarówno aktualne zagadnienia, związane z tematyką Pracowniczych Planów Kapitałowych, jak również relacje z wydarzeń, informacje o szkoleniach i bieżące dane o programie.

#### PROGRAM „ODPOWIEDZIALNY I PRZYJAZNY PRACODAWCA”

W 2023 r. PFR Portal PPK zorganizował kolejne dwie gale programu „Odpowiedzialny i Przyjazny Pracodawca”.

Celem programu jest wyróżnienie przedsiębiorców, którzy wykazali się szczególnym zaangażowaniem przy wdrażaniu Pracowniczych

Planów Kapitałowych w swoich firmach, wykorzystali PPK jako element systemu benefitów pracowniczych i osiągnęli wysoką partykypację. Po raz kolejny kandydatów do wyróżnienia wskazywały instytucje finansowe zarządzające rachunkami PPK. W VI i VII edycji tego programu 39 pracodawców otrzymało nagrodę specjalną „Odpowiedzialnego i Przyjaznego Pracodawcy” za wkład w tworzenie przyjaznego środowiska pracy oraz budowanie finansowego zabezpieczenia pracowników. Nagrodzono pracodawców z różnych grup przedsiębiorstw: od dużych korporacji, poprzez instytucje publiczne, po małe, rodzinne firmy. W sumie od 2019 r. wyróżnienie otrzymało już 93 laureatów.

#### WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

W 2023 r. PFR Portal PPK kontynuował współpracę z międzynarodowymi ekspertami zajmującymi się analizą systemów długoterminowego oszczędzania w różnych krajach oraz analizą potrzeb poszczególnych rynków. W ramach współpracy nastąpiła wymiana doświadczeń, szczególnie w obszarze ekonomii behawioralnej, oraz narzędzi i mechanizmów wykorzystywanych przy tworzeniu systemów opartych na automatycznym zapisie. Ponadto PFR Portal PPK był organizatorem konferencji międzynarodowej „Społeczeństwo, gospodarka i finanse w obliczu zmienności rynku i demografii”, która odbyła się 19 kwietnia 2023 r. w Sali Notowań Giełdy Papierów Wartościowych z udziałem międzynarodowych ekspertów. Celem konferencji było przybliżenie europejskich systemów długoterminowego oszczędzania oraz przedstawienie perspektyw rozwoju produktów oszczędnościowych. Było to jedyne w Polsce wydarzenie umożliwiające międzynarodową współpracę i wymianę doświadczeń w zakresie systemów emerytalnych w tak szerokim zakresie. Wśród zaproszonych gości znaleźli się eksperci rynku finansowego zajmujący się tematyką emerytalną i oszczędnościową, a jednocześnie pasjonaci ekonomii behawioralnej z Wielkiej Brytanii, Holandii, Słowenii, Hiszpanii, Portugalii i Turcji. Konferen-

## Pracownicze Plany Kapitałowe w liczbach

STAN NA 31 GRUDNIA 2023 R.



wynik funduszy PPK  
3,68 mld zł



wartość aktywów netto zgromadzonych w funduszach PPK  
21,74 mld zł



podmioty zatrudniające prowadzące PPK  
320 tys.



osoby oszczędzające w PPK  
3,39 mln

cję patronatem honorowym objęli: Ministerstwo Rozwoju i Technologii, ZUS oraz Ambasada Brytyjska.

### Wpłaty finansowane przez pracodawcę

Pracodawca jest zobowiązany do finansowania wpłat podstawowych do PPK w wysokości 1,5% wynagrodzenia pracownika. Może także zdecydować o finansowaniu wpłaty dodatkowej – w wysokości do 2,5% wynagrodzenia.

Wpłaty finansowane przez pracodawcę nie stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne.

### Wpłaty finansowane przez pracownika

Pracownik co miesiąc przeznaczają na PPK 2% swojego wynagrodzenia. Jeśli jego miesięczne wynagrodzenie nie przekracza 120% minimalnego wynagrodzenia, może skorzystać z obniżenia swojej wpłaty podstawowej – nawet do 0,5%. Pracownik może także zadeklarować finansowanie wpłaty dodatkowej w wysokości do 2% wynagrodzenia.

### Wpłata powitalna

Wpłatę powitalną (w wysokości 250 zł) otrzymują pracownicy, którzy przez co najmniej trzy pełne miesiące kalendarzowe są uczestnikami PPK, jeżeli dokonano wpłat podstawowych finansowanych przez uczestnika PPK za co najmniej trzy miesiące. Wpłatę powitalną uczestnik PPK może otrzymać tylko raz.

### Dopłata roczna

Dopłatę roczną (w wysokości 240 zł) otrzymują uczestnicy PPK, którzy w danym roku kalendarzowym zgromadzili na swoim rachunku/rachunkach PPK wpłaty wynoszące co najmniej 3,5% sześciokrotności minimalnego wynagrodzenia.

Uczestnicy, którzy obniżyli swoją wpłatę podstawową, muszą zgromadzić co najmniej 25% tej kwoty. Należy przy tym pamiętać,

że kwota wpłat do PPK – warunkująca uprawnienie do dopłaty rocznej – nie ulega zmniejszeniu w związku z tym, że uczestnik PPK rozpoczął oszczędzanie w trakcie roku. Uczestnik może otrzymać tylko jedną dopłatę roczną za dany rok.

### 1.3.1. PPK – Zaangażowanie PFR TFI

#### Działalność instytucji wyznaczonej

PFR TFI w systemie PPK odgrywa rolę wyznaczonej instytucji finansowej. Obowiązkiem Towarzystwa wynikającym z Ustawy o pracowniczych planach kapitałowych jest zapewnienie ciągłości zarządzania oszczędnościami w ramach PPK w przypadku braku kontynuacji prowadzenia programu przez dotychczasową instytucję zarządzającą oraz zapewnienie możliwości zawarcia umowy o zarządzanie każdemu podmiotowi zatrudniającaemu. Działalność PFR TFI jako instytucji ze ściśle określonymi zadaniami jest jednym z systemowych rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo i ochronę środków zgromadzonych w programie.

W 2023 r. PFR TFI zawarło ponad 2,3 tys. umów o zarządzanie PPK. W głównej mierze były to umowy z pracodawcami, którzy nie zawarli umów o zarządzanie w przewidzianych przepisami terminach i otrzymali wezwanie w tej sprawie od PFR, a także z podmiotami, którym ze względu na rodzaj działalności lub uwarunkowania techniczne

#### Stopy zwrotu dla subfunduszy PFR PPK SFIO

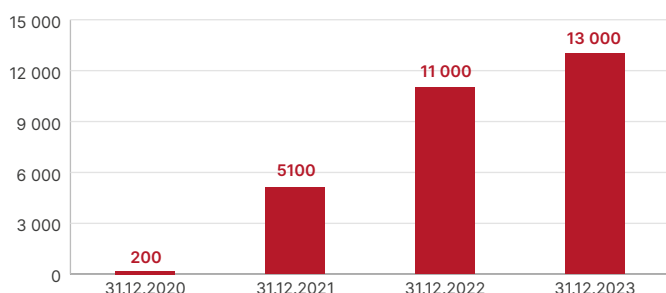
Subfundusz zdefiniowanej daty	Stopa zwrotu w 2023 roku*	Stopa zwrotu od początku działalności subfunduszu**
2025	13,9%	23,9%
2030	17,0%	35,5%
2035	20,2%	43,6%
2040	22,4%	50,9%
2045	23,8%	55,6%
2050	24,6%	55,7%
2055	24,9%	56,7%
2060	25,2%	59,0%
2065	25,2%	13,8%

Źródło: opracowanie własne PFR TFI

\* Wyniki inwestycyjne subfunduszy osiągnięte w okresie 30.12.2022 r. – 29.12.2023 r.

\*\* Wyniki inwestycyjne osiągnięte w okresie 16.12.2019 r. – 29.12.2023 r. dla subfunduszy 2025–2060, 14.04.2021 r. – 29.12.2023 r. dla subfunduszu 2065.

Liczba klientów PPK w PFR TFI (umowy o zarządzanie)



inne instytucje finansowe odmówiły zawarcia umów lub ze względów biznesowych wypowiedziały te umowy. Na dzień 31.12.2023 r. PFR TFI obsługiwało ponad 13 tys. pracodawców, co oznacza wzrost o ponad 18% r/r.

Kluczowym aspektem w kontekście Pracowniczych Planów Kapitałowych jest efektywność w zarządzaniu funduszami. W minionym roku nastroje na światowych rynkach były bardzo optymistyczne. Złagodzenie podejścia Fed do restrykcyjności prowadzonej polityki monetarnej oraz niższe od oczekiwań odczyty inflacji w USA sprawiły, że światowe rynki akcji i obligacji przyniosły inwestorom solidne stopy zwrotu. W Polsce dodatkowy impuls do wzrostu wartości akcji i obligacji przyniosły wyniki październikowych wyborów parlamentarnych, które przez inwestorów zostały odczytane pozytywnie. Warszawski indeks szerokiego rynku WIG wzrósł w całym roku o 36,5%, co jest jednym z najwyższych wyników wśród światowych indeksów. W USA podstawowy indeks rynkowy S&P 500 przyniósł stopę zwrotu na poziomie 25,7%. W Europie Zachodniej wyniki były zbliżone do amerykańskich. Stopa zwrotu indeksu pięćdziesięciu największych spółek państw strefy euro, czyli Euro Stoxx 50, wyniosła 22,2%. Ubiegły rok był bardzo dobry także dla inwestorów na rynku obligacji skarbowych. Stopa zwrotu z inwestycji w polskie obligacje skarbowe, zgrupowane w indeksie TBSP, wyniosła 12,2%. W takim otoczeniu wyniki funduszy PPK przyniosły wysokie pozytywne stopy zwrotu. W 2023 r. subfundusze PPK zarządzane przez PFR TFI odnotowały wzrosty od 13,9% do 25,2%.

16 grudnia 2022 r. nastąpiło połączenie subfunduszy wydzielonych w ramach PFR PPK SFIO z subfunduszami BPS Emerytura PPK SFIO w związku z przejęciem przez PFR TFI jako instytucji wyznaczonej zarządzania tym funduszem. Zmiana była wynikiem decyzji KNF o wykreśleniu BPS TFI z ewidencji instytucji zarządzających PPK.

#### 1.4. CIE

Centralna Informacja Emerytalna jest projektem stworzenia kompleksowego systemu informatycznego przetwarzającego dane dotyczące oszczędności emerytalnych. Produktem końcowym będzie aplikacja umieszczona w usłudze mObywatel, której zadaniem będzie udostępnienie użytkownikom danych dotyczących ich produktów emerytalnych. Projekt wpisuje się w strategię informatyzacji państwa, jak również stanowi zwieńczenie reformy emerytalnej wprowadzanej w Polsce od 1998 r. i umożliwia podejmowanie indywidualnych decyzji na podstawie udostępnianych informacji i danych. CIE pozwoli na pełną cyfryzację relacji obywatel – instytucje emerytalne.

Dzięki CIE każdy obywatel będzie miał w jednym miejscu łatwy dostęp do wszelkich niezbędnych informacji dotyczących swoich oszczędności emerytalnych. W ramach systemu użytkownik będzie miał również dostęp do szeregu usług cyfrowych.

Celem wprowadzenia systemu jest zapewnienie obywatelom pełnej i łatwo dostępnej wiedzy emerytalnej, która ma za zadanie wspierać i upowszechniać edukację ekonomiczną oraz przyczyniać się do zwiększenia oszczędności emerytalnych. Pozwoli np. na oszacowanie wysokości przyszłej emerytury lub uzyskanie informacji dotyczących oczekiwanego poziomu emerytury zgodnie z założeniami użytkownika.

Blisko trzy czwarte respondentów uważa, że potrzebna jest uniwersalna platforma zapewniająca dostęp do kont emerytalnych. Źródło: „Rozpoznanie zapotrzebowania społecznego na informacje o systemie emerytalnym w Polsce oraz ocena funkcjonalności projektowanej platformy CIE”, IBRiS, maj 2022 r.

Korzystanie z systemu CIE będzie dobrowolne i oparte na najwyższych standardach bezpieczeństwa. Przetwarzanie danych przez system CIE następować będzie dopiero po wyrażeniu zgody przez użytkownika. Dane emerytalne będą pobierane do systemu od instytucji finansowych dopiero po założeniu konta w CIE przez obywatela za jego zgodą. Ponadto przetwarzanie danych w systemie CIE będzie spełniało najwyższe standardy bezpieczeństwa, ochrony danych oraz przepisów prawa.

Wykonawca oraz podmiot odpowiedzialny za utrzymanie i rozwój systemu IT zostanie wybrany w trybie prawa zamówień publicznych, co gwarantuje transparentność i konkurencyjność wyboru.

#### 1.5. Autorskie ekspertyzy ekonomiczne

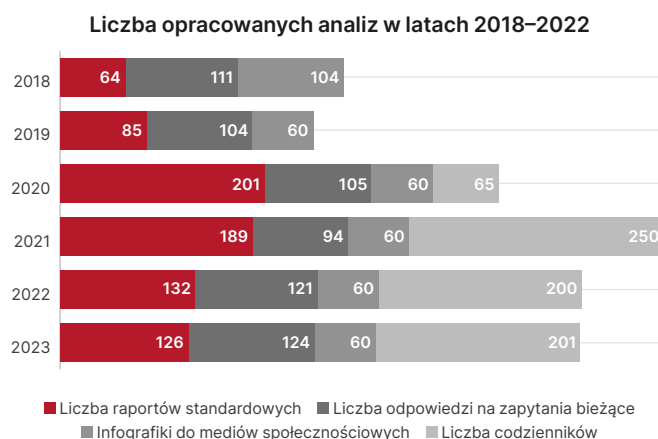
Biuro Analiz PFR zatrudniało w 2023 r. głównego ekonomistę i dwóch analityków. W swoich pracach wspierało analizami zarząd, dyrektorów i poszczególne komórki GK PFR oraz KUKI i ZBH PAIH.

W 2023 r. Biuro Analiz PFR przygotowało 126 raportów standardowych, udzieliło 124 odpowiedzi na bieżące zapytania.

Raporty standardowe tworzone są w trzech zuniformizowanych formatach, co pozwala szybko przeanalizować dane zagadnienie tematyczne, a następnie systematycznie rozwijać zakres opracowywanych danych i analitykę zagadnienia:

- Chartbook:
  - Zestawienie głównych danych ze statystyki publicznej
  - Bez istotnego wkładu analitycznego
- Zestawienie informacji
  - Zestawienie większości danych ze statystyki publicznej
  - Ograniczony komentarz analityczny
- Kompendium
  - Kompletne zestawienie danych ze statystyki publicznej
  - Dane z innych źródeł
  - Więcej analityki
- Specjalistyczne raporty tematyczne tworzone w miarę dostępnego czasu

Biuro Analiz dostarcza dziesięć standardowych, regularnych produktów w trzech głównych kategoriach: makroekonomia, handel zagraniczny i zagranica, branżowe.



**Makroekonomia**

Podsumowanie głównych danych gospodarczych – codziennik

Prognozy Parkiet – chartbook

Oszczędności – zestawienie

Innowacyjność – zestawienie

Baza danych: dane do wycen i prognoz – zestawienie

PKB, inflacja, deficyt budżetowy, dług sektora instytucji rządowych i samorządowych – zestawienie

**Handel zagraniczny i zagranica**

Gospodarki UE – zestawienie

Gospodarka Niemiec – zestawienie

Handel zagraniczny Polski – kompendium

Państwowe organizacje rozwojowe – zestawienie

**Branżowe**

Budowlanka – chartbook

Energia – zestawienie

Transport – zestawienie

Polskie Meble – zestawienie

Elektromobilności – kompendium

**1.6. Działalność prorozwojowa**

GK PFR prowadzi działania wspierające innowacyjność polskiej gospodarki. Koncentruje się na nowoczesnych rozwiązaniach cyfrowych i technologicznych, a także na rozwoju przedsiębiorczości. Wprowadzane rozwiązania wzmacniają infrastrukturę, kapitał ludzki i ochronę środowiska. W 2023 r. realizowano głównie projekty przeznaczone dla samorządów, administracji państwowej oraz przedsiębiorców.

Dedykowane dla organów administracji rozwiązania rozbudowują ich potencjał w obszarze technologicznym, co prowadzi do zwiększenia efektywności ich działania. Programy dla samorządów tworzą rozwiązania odpowiadające potrzebom społeczności lokalnych, a jednocześnie sprzyjają środowisku. Rozwój nowoczesnych kompetencji biznesowych i technologicznych jest szczególnie istotny w przypadku osób rozpoczynających prowadzenie działalności gospodarczej lub dokonujących zmian w tej działalności. Dla tej ostatniej grupy przeznaczone są programy i podręczniki stanowiące wsparcie przy zakładaniu nowego biznesu, transformacji technologicznej lub energetycznej oraz rozwoju opartego na innowacjach.

**Rozwój innowacyjności i kapitału ludzkiego w Polsce**

Innowacje wewnętrzne stanowią siłę napędową nowoczesnych organizacji, ponieważ umożliwiają im nie tylko adaptację do zmieniających się warunków rynkowych, ale także wypracowanie przewagi konkurencyjnej poprzez optymalizację procesów i wprowadzanie nowatorskich rozwiązań. W 2023 r. PFR podjął działania w celu wzmocnienia kultury innowacji wewnętrznych i uruchomił program „Bank Pomysłów”, który zainspirował pracowników do aktywnego uczestniczenia w procesie kreowania innowacji.

„Bank Pomysłów” był nie tylko platformą generowania pomysłów, ale również przestrzenią wymiany poglądów i budowania zaangażowania. W efekcie w 2023 r. wdrożono 15 pomysłów, a decyzją Zarządu PFR SA program jest kontynuowany w 2024 r. Projekty zgłaszane

w ramach tego programu obejmują szeroki wachlarz obszarów, od usprawnień biznesowych, przez inicjatywy pracownicze i rozwój kompetencji, aż po zakupy i wyposażenie.

Jednym z najbardziej innowacyjnych projektów, który powstał w ramach „Banku Pomysłów”, była inicjatywa „ZmieniAI PFR”. Jej celem jest rozwój i wdrożenie sztucznej inteligencji do wspierania zarządzania procesami wewnętrznymi PFR. W ramach tej inicjatywy budowane są również kompetencje pracowników w zakresie AI.

**Działania na rzecz rozwoju innowacji w start-upach oraz MŚP**

Portal startup.pfr.pl jest najważniejszą bazą informacji o ekosystemie start-upowym w Polsce zarówno dla początkujących, jak i bardziej zaawansowanych innowatorów. Można znaleźć tam m.in. informacje o programach wsparcia dla innowatorów oraz najbardziej rozbudowaną mapę polskiego ekosystemu start-upów. Znajduje się tam prawie pięć tysięcy podmiotów.

Na startup.pfr.pl można również znaleźć praktyczne wskazówki mówiące o tym, jak rozwijać projekt innowacyjny, jak go finansować oraz w jakich wydarzeniach i programach brać udział. Oprócz e-booków i artykułów publikowany jest tam również Podcast Pioniera, który w ubiegłym roku odsłuchano 5285 razy. Jest to wzrost o 25,86%. Natomiast do 10 tys. odbiorców newslettera wysyłanego ze strony docierają informacje ze świata start-upów.

**Działania na rzecz rozwoju innowacji w dużych firmach**

W 2023 r. program „Sieć Firm Przyszłości” PFR wspierał przedsiębiorstwa w cyfryzacji, rozwoju innowacji i transformacji energetycznej poprzez dostarczenie doradztwa, podnoszenie kompetencji i budowę sieci kontaktów.

Zwykle współpraca zaczynała się od **Testu Dojrzałości Cyfrowej**. W ten sposób firma zdobywała wiedzę o możliwościach rozwoju cyfrowego. W 2023 r. z tej usługi skorzystało ponad 300 podmiotów. Ponadto po raz pierwszy podjęto współpracę z organizacjami w modelu otwartych innowacji. Flagowym projektem w tym aspekcie był program rozwoju technologii cywilnych o potencjale podwójnego zastosowania **IDA** we współpracy z Ministerstwem Obrony Narodowej, PGZ S.A., PGZ Stocznia Wojenną i Krakowskim Parkiem Technologicznym.

W ramach rozwoju kompetencji przyszłości w 2023 r. powstała nowa platforma kursowa [www.strefawiedzy.pfr.pl](http://www.strefawiedzy.pfr.pl), w ramach której przedsiębiorcy mają dostęp do bazy bezpłatnych kursów on-line. Znajduje się na niej dwanaście kursów z zakresu cyfryzacji, rozwoju innowacji i transformacji energetycznej, a z końcem 2023 r. zarejestrowanych na niej było ponad 26 tys. użytkowników. Ukończyli oni 6,2 tys. potwierdzonych certyfikatami kursów. Najpopularniejsze były szkolenia z obszaru zrównoważonego rozwoju: „Raportowanie ESG w praktyce”, „Ślad węglowy organizacji” czy „Transformacja energetyczna firm”. Aż 168 organizacji zdecydowało się na pogłębienie wiedzy w trakcie warsztatów komercyjnych, co wygenerowało dla PFR pierwsze przychody w obszarze sprzedaży szkoleń. W 2023 r. najpopularniejsze były warsztaty z zakresu pozyskiwania dotacji: „Architekt B+R” oraz „Finansowanie B+R”.

**Działania na rzecz rozwoju innowacji w samorządach**

PFR dla Miast jest portalem łączącym przedstawicieli samorządów, którzy pragną być na bieżąco z trendami w miejskich innowacjach. Co dwa tygodnie mogą się oni zapoznać się z Przeglądem Miejskich Innowacji, w którym prezentowane są wdrożenia, interesujące raporty i opracowania oraz zmiany legislacyjne dotyczące miast.

Dzięki organizowanym raz w miesiącu spotkaniom „Klubu Miast Przyszłości” PFR dla Miast stanowi również platformę wymiany wiedzy

Rok 2023  
na [startup.pfr.pl](https://startup.pfr.pl)



Wyjątkowe narzędzie, dzięki któremu znajdziesz fundusz dla siebie



Jedyna w polskim Internecie ogólnodostępna mapa ekosystemu innowacji

4950  
start-upów

800  
inwestorów

2600  
rund finansowania



240 tys.  
użytkowników



ponad  
180  
nowych tekstów  
o technologiach, biznesie  
i ekosystemie start-upów



25  
odcinków Podcastu Pionierów –  
audycji dla początkujących  
przedsiębiorców  
technologicznych



prawie  
220 mln zł  
dla uczestników  
naszego najważniejszego  
programu – Szkoły  
Pionierów PFR



11 tys.  
obserwujących fanpage  
PFR Innowacje



Strefa  
Wiedzy PFR

Nowa platforma kursowa,  
na której znajdziesz szereg kursów  
dla innowatorów – i nie tylko!



## Wspieramy rozwój firm

Poznaj nasze działania w 2023 r. w dziedzinach:  
cyfryzacji | transformacji energetycznej | rozwoju innowacji



### Doradztwo

ponad **300**  
firm przebadanych w Teście  
Dojrzałości Cyfrowej

Realizacja programu  
w modelu otwartych  
innowacji z korporacją



### Kompetencje

**12**  
kursów on-line w ofercie

ponad **150 000**  
użytkowników platformy  
e-learningowej  
strefawiedzy.pfr.pl

**168**  
firm przeszkolonych  
na warsztatach



### Spółeczność

ponad **8000**  
uczestników programu  
Sieć Firm Przyszłości

**3000**  
słuchaczy merytorycznych  
wydarzeń w ramach Infoweek  
Grupy PFR i Cyfrowej  
Wyprawki dla Firm

zestawienie **200**  
narzędzi wspierających  
cyfryzację firm

**25** newsletterów

KONTAKT



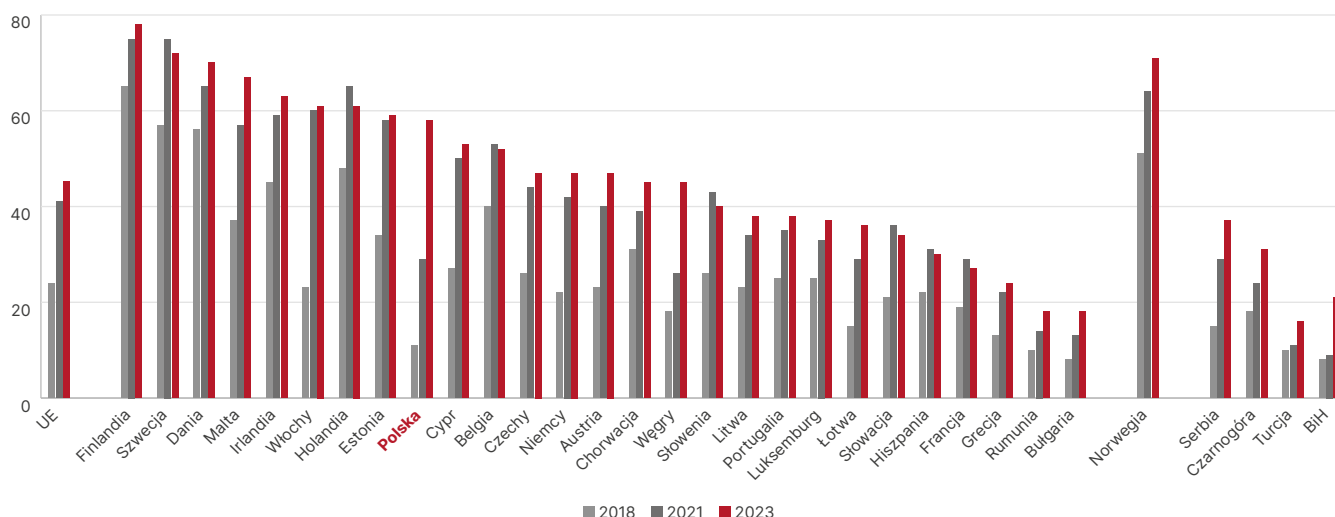
i doświadczeń między samorządowcami. W 2023 r. w ramach tej inicjatywy odbyło się 10 webinarów, w których udział wzięło prawie 700 uczestników. Ich tematyka obejmowała np. zarządzanie energią poprzez dane we Włocławku, robotyzację i automatyzację procesów w urzędach prowadzoną przez studentów UJ czy też cyfrową transformację współpracy z III sektorem w Kołobrzegu. Spotkania te stanowią świetną okazję do prezentowania wniosków z procesu wdrożenia innowacji, wymiany dobrych praktyk i czerpania inspiracji.

Na zainteresowanych czekają również materiały edukacyjne, bezpłatne e-booki oraz kursy, takie jak: „Ekspert Miał Przyszłości” oraz „Modelowa Współpraca JST z Biznesem”. W 2023 r. wydano 400 certyfikatów potwierdzających ukończenie tych kursów. Z kolei w Bazie Miejskich Innowacji znajduje się zarówno ponad 60 przykładów wdrożeń, jak i konkretne rekomendacje dla samorządowców chcących lepiej planować projekty.

### Wsparcie procesu digitalizacji polskiej gospodarki

Z szerokiego portfolio produktów i usług świadczonych przez OChK korzysta obecnie ponad 300 podmiotów, zarówno komercyjnych, jak i publicznych, które dzięki chmurze skutecznie rozwijają swój biznes. Są wśród nich zarówno firmy produkcyjne i usługowe (jak Animex, PGZ Stocznia Wojenna, VOX czy Veolia), instytucje finansowe (jak ING Bank Śląski, PKO Bank Polski, SGB-Bank, Europa Ubezpieczenia czy Trigon), a także marki działające w sektorze e-commerce (jak Modivo, Morele czy eBilet). Coraz większą grupę klientów stanowią też szybko rosnące młode polskie firmy, dla których rynki zagraniczne są kluczowym obszarem działania, a nowoczesne technologie – głównym czynnikiem budowania przewag konkurencyjnych (jak Booksy, Brainly, Devskiller, Spyrosoft czy Synerise). Przy złożonych i wielopoziomowych projektach OChK współpracuje także z licznym gronem partnerów technologicznych, integracyjnych i wdrożeniowych.

## Przedsiębiorstwa wykorzystujące usługi chmurowe, UE, 2018–2023



OChK działa też w sektorze administracji publicznej różnych szczebli. Spółka współpracuje m.in. z Ministerstwem Finansów, Ministerstwem Cyfryzacji i Centrum e-Zdrowia. Spektrum świadczonych usług jest bardzo szerokie – od dostarczania wystandaryzowanych chmurowych pakietów do komunikacji i współpracy (np. Microsoft 365), przez usługi doradcze, po budowę od podstaw wielkoskalowych rozwiązań w chmurach publicznych. Najszerzej znanym przykładem jest system e-Rejestracji na szczepienia przeciwko COVID-19, stworzony, rozwijany i utrzymywany przez OChK na zlecenie Centrum e-Zdrowia. Zespół OChK w zaledwie kilka tygodni zbudował system e-Rejestracji na szczepienia, dzięki któremu możliwe było umówienie i realizacja ponad 52 mln wizyt szczepiennych. System z powodzeniem funkcjonował przez blisko trzy lata: od stycznia 2021 r. do grudnia 2023 r. W odniesieniu do skali działania, liczby użytkowników oraz ilości przetworzonych danych e-Rejestracja była jednym z najbardziej złożonych systemów informatycznych powszechnego użytku, które działają w Polsce.

Na zlecenie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów OChK przygotował też portal pracawpolsce.gov.pl skierowany do uchodźców z Ukrainy poszukujących zajęcia zarobkowego w Polsce. Serwis pomaga w znalezieniu pracy zgodnej z ich wykształceniem i umiejętnościami. Eksperti OChK stworzyli aplikację w ścisłej współpracy ze specjalistami rynku pracy oraz przedstawicielami strony ukraińskiej, dzięki czemu serwis odpowiada na potrzeby pracodawców, ale jest też dopasowany do sposobu poszukiwania pracy właściwego dla rynku ukraińskiego. Serwis jest dostępny w trzech wersjach językowych (ukraińska, polska i angielska).

W ciągu pięciu lat działalności OChK wypracował sobie opinię eksperta od chmurowych usług dodanych i zgromadził ponad 150-osobowe grono inżynierów i inżynierów specjalizujących się m.in. w doradztwie transformacyjnym, doborze technologii, projektowaniu architektury, migracji i modernizacji aplikacji, usługach zarządzania i bezpieczeństwa IT oraz chmurowym compliance, którego zapewnienie w wielu branżach jest warunkiem koniecznym do przeniesienia danych do chmury. OChK świadczy także usługi budowy, rozwoju i utrzymania natywnych rozwiązań w chmurach publicznych oraz pomaga w budowie odpowiednich kompetencji, których niedobór w organizacjach jest niejednokrotnie główną przeszkodą w migracji do chmury. Firma skupia się także na rozwoju usług w obszarze Data oraz AI – koncentruje się na wdrażaniu usprawnień biznesowych bazujących na tych technologiach.

OChK w ramach ewolucji swojego modelu biznesowego szeroko otworzył się także na współpracę z młodymi firmami, dla których nowoczesne technologie są kluczowym czynnikiem rozwoju. Współpracuje z niezależnymi dostawcami oprogramowania i tworzy własny ISV Hub, a także z software house'ami. Rozwija program dla start-upów i scaleupów „Let's get (c)loud”, który zgromadził społeczność blisko 200 firm nastawionych na rozwój swoich produktów i usług w środowisku chmurowym.

Firma posiada także certyfikację ISO w zakresie kluczowych z punktu widzenia realizacji projektów chmurowych norm: ISO 27001, ISO 22301, ISO 27017, ISO 27018.

Istotnym elementem rozwoju OChK, a także popularyzacji rozwiązań chmurowych w Polsce jest realizacja umów strategicznych zawartych przez OChK z Google i Microsoft odpowiednio w 2019 i 2020 r. Na ich podstawie obaj globalni dostawcy zobowiązali się do inwestycji na lokalnym rynku i utworzenia na terytorium RP tzw. regionów chmury publicznej, należących do ich ogólnosięwiatowych sieci. Region Google Cloud został uruchomiony w 2021 r., a Regionu Microsoft Azure – w 2023 r.

W 2023 r. OChK odnotował wzrost przychodów ponad 60% r/r. W związku z nowymi umowami podpisanymi w 2023 r. oraz wzrostem przychodów generowanych przez dotychczasowych klientów wartość portfela usług powtarzalnych na koniec grudnia 2023 r. wyniosła 375 mln zł i była o 150 mln zł wyższa niż na koniec 2022 r.

Polski rynek przetwarzania danych w chmurze charakteryzuje się stosunkowo wysokim tempem wzrostu. Według najnowszych danych Eurostatu ostatnich pięć lat było w Polsce czasem aktywnego wdrażania technologii chmurowych w przedsiębiorstwach. W 2018 r. z płatnych usług chmurowych korzystało zaledwie 11,5% przedsiębiorstw zatrudniających powyżej dziesięciu osób, w 2020 r. już 24,4%, a 2023 r. przyniósł rekordowy wynik 55,7%<sup>4</sup>. Oznacza to, że wystarczyło zaledwie pół dekady, by Polska pod względem uchwycenia firm awansowała na dziewiąte miejsce w Unii Europejskiej z niemal samego końca stawki (w 2018 r. zajmowała pozycję trzecią od końca). Po raz pierwszy w historii badań Eurostatu odsetek polskich przedsiębiorstw wykorzystujących usługi chmurowe jest wyższy niż średnia unijna, która w 2023 r. wyniosła 45,2%<sup>5</sup>.

4 [https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/isoc\\_cicce\\_use/default/table?lang=en](https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/isoc_cicce_use/default/table?lang=en)

5 [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Cloud\\_computing\\_-\\_statistics\\_on\\_the\\_use\\_by\\_enterprises](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Cloud_computing_-_statistics_on_the_use_by_enterprises)

Dane dowodzą, że sukcesywnie rośnie nie tylko poziom adopcji chmury, ale także jej tempo. Porównanie lat 2018 i 2020 to wzrost o 12,9 p.p., a lata 2021 i 2023 przyniosły ponad dwa razy lepszy wynik (27 p.p.). Warto również odnotować, że średnia dynamika wzrostu wśród badanych krajów w ostatnich dwóch latach wyniosła 4,2 p.p.

Wzrost wykorzystania przez przedsiębiorstwa nowoczesnych technologii dostępnych w chmurze ma wymierne skutki dla wzrostu gospodarczego. Z wyliczeń firmy McKinsey wynika, że wdrożenie technologii chmurowych na szeroką skalę w polskich firmach i instytucjach publicznych może przynieść do 2030 r. dodatkowe 27 mld euro rocznie (121 mld zł) – odpowiednik 4% PKB w 2030 r.<sup>6</sup>

### 1.7. Case studies wybranych inwestycji pro-społecznych

GRI [203-2]

Inwestycje GK PFR mogą przyczyniać się również do wspierania rozwoju społecznego. Aspekty takie jak integracja społeczna, wyrównywanie różnic, zapewnienie dobrej jakości życia oraz dobrobytu regionów o niższym poziomie rozwoju są celami, które GK PFR uwzględniła w swoich inwestycjach. Oto przykłady tego typu działań.



**Inwestycje realizowane za pośrednictwem Funduszu Sektora Mieszkań na Wynajem oraz Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju** – planowanie, budowa i zarządzanie mieszkaniami w dużych aglomeracjach i mniejszych ośrodkach miejskich z docelową możliwością wykupienia mieszkań przez najemców.

- Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych i poprawa warunków bytowych mieszkańców Polski.
- Wsparcie polskich rodzin i ludzi młodych.
- Wyrównywanie szans – współpraca również z mniejszymi ośrodkami i lokalnymi gminami.



**Polskie Koleje Linowe i projekt rozbudowy ośrodka narciarskiego w Jaworzynie Krynickiej oraz rewitalizacji ośrodka narciarskiego Wierchomla-Muszyna**

- Rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej spełniającej potrzeby polskich rodzin.
- Tworzenie nowych miejsc pracy w regionie o niskim poziomie przemysłowym i wyższym wskaźniku bezrobocia.



- **Krakowski Szybki Tramwaj (KST)** – budowa, utrzymanie i finansowanie nowego odcinka linii tramwajowej o łącznej długości

4,5 km wraz z tunelem o długości 0,9 km na terenie Krakowa, realizowane w formule partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP). Nowo powstająca linia tramwajowa będzie w stanie zapewnić przepustowość na poziomie ponad 500 przewozów tramwajowych dziennie.

- Projekt o strategicznym znaczeniu dla rozwoju miasta, umożliwiający wzrost mobilności mieszkańców poprzez rozwój transportu publicznego.
- Projekt istotnie wpłynie na redukcję emisji gazów cieplarnianych ze względu na zastąpienie transportu prywatnego oraz transportu publicznego w postaci autobusów transportem tramwajowym zasilanym energią elektryczną, która będzie pochodzić ze źródeł odnawialnych.
- Projekt przyczyni się do ochrony jakości powietrza oraz będzie przeciwdziałał jego zanieczyszczeniu.



**Parking w Warszawie** – inwestycja obejmuje budowę oraz eksploatację podziemnego parkingu wielokondygnacyjnego przy placu Powstańców Warszawy, w którym powstanie 420 miejsc postojowych. Inwestycja jest realizowana w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP).

- Poprawa dostępności parkowania w ważnym miejscu Warszawy sprzyjająca poprawie komunikacji mieszkańców, co przyczyni się do obniżenia emisji CO<sub>2</sub> oraz innych zanieczyszczeń, a jednocześnie poprawi jakość życia mieszkańców Śródmieścia.
- Teren po parkingach naziemnych będzie dogodnym miejscem do zagospodarowania jako przestrzeń przeznaczoną dla mieszkańców.



**Parkingi w Łodzi** – inwestycja obejmująca budowę oraz użytkowanie czterech wielopoziomowych parkingów naziemnych w centrum miasta, przy ulicach Kościuszki, Wschodniej oraz Tuwima. Łącznie powstanie 884 miejsc postojowych. Projekt parkingów wpisuje się w strategię miasta w zakresie rewitalizacji śródmieścia. Inwestycja jest realizowana w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP).

- Poprawa dostępności parkowania w ważnych miejscach centrum Łodzi sprzyjająca poprawie komunikacji i jakości życia mieszkańców. Jednocześnie inwestycja przyczyni się do ograniczenia zjawiska nielegalnego parkowania.
- Optymalizacja ruchu pojazdów w mieście, ograniczenie poszukiwania miejsc parkingowych.
- Zmniejszenie liczby miejsc parkingowych na poziomie ulicy, co ułatwi przekształcenia ulic w strefy z ograniczonym ruchem i priorytetem ruchu pieszego.

6 [https://www.mckinsey.com/pl/~/\\_media/mckinsey/locations/europe%20and%20middle%20east/polska/raporty/chmura%202030/chmura%202030%20raport%20mckinsey.pdf](https://www.mckinsey.com/pl/~/_media/mckinsey/locations/europe%20and%20middle%20east/polska/raporty/chmura%202030/chmura%202030%20raport%20mckinsey.pdf)



**Budowa bazy wojskowej dla WOT w Limanowej** – we współpracy z Ministerstwem Obrony Narodowej oraz miastem Limanowa powstanie nowy kompleks wojskowy na potrzeby 11. Małopolskiej Brygady Obrony Terytorialnej im. gen. bryg. Leopolda Okulickiego ps. „Niedźwiadek”, w ramach której ma zostać utworzony 114. batalion lekkiej piechoty stacjonujący w mieście Limanowa. Jest to pierwszy, pilotażowy projekt tego typu w Polsce w formule partnerstwa publiczno-publicznego, w którym strona publiczna (reprezentowana przez stronę wojskową) zleca stronie publicznej (reprezentowanej przez miasto Limanowa) zaprojektowanie, wybudowanie oraz sfinansowanie kompleksu wojskowego.

- WOT przyczynia się do zapewniania bezpieczeństwa wewnętrznego i wspiera obywateli przez działania prewencyjne oraz możliwość szybkiego reagowania w przypadku katastrof naturalnych i innych sytuacji kryzysowych.
- Realizacja inwestycji wpłynie pozytywnie na rozwój społeczności lokalnej miasta Limanowa.
- Kompleks wojskowy będzie wykorzystywał proekologiczne rozwiązania w zakresie ograniczenia zużycia energii cieplnej i elektrycznej oraz redukcji śladu węglowego poprzez zastosowanie m.in. pomp ciepła czy zautomatyzowanych systemów zarządzania temperaturą.



**Program „Ciepło z odpadów”** we współpracy z Ministerstwem Klimatu, Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W trakcie 2023 r. NFOŚiGW rozpoczął ocenę projektów zgłoszonych do programu „Racjonalna gospodarka odpadami”, którego celem jest między innymi dofinansowanie projektów budowy instalacji termicznego przekształcania odpadów w Polsce (tzw. ITPO). Możliwym rezultatem zaistniałej współpracy jest zapewnienie współfinansowania przez Fundusz dla projektów zgłoszonych do NFOŚiGW, co będzie przedmiotem dalszych prac w 2024 r.

- Wsparcie rozwoju powszechnego systemu zarządzania odpadami, w tym selektywnego zbierania odpadów.
- Zmniejszenie ilości odpadów poddawanych nielegalnemu międzynarodowemu przemieszczaniu.

## 2. ZARZĄDZANIE WŁASNYM WPLYWEM NA OTOCZENIE SPOŁECZNE – DZIAŁALNOŚĆ FUNDACJI PFR

GRI [413-1]

GK PFR koordynuje działania wspierające zrównoważony rozwój społeczny i gospodarczy kraju. Priorytetami w tym obszarze są inwestycje infrastrukturalne, innowacje, rozwój przedsiębiorczości, eksport i ekspansja zagraniczna polskich przedsiębiorstw, wsparcie samo-

ządów, realizacja programu Pracowniczych Planów Kapitałowych oraz obsługa inwestycji zagranicznych. Za pośrednictwem powołanej przez PFR w 2018 r. Fundacji PFR prowadzone są działania mające na celu zarówno wspieranie, jak i inicjowanie pozytywnych zmian w otoczeniu społecznym GK PFR.

Spółeczna odpowiedzialność wpisuje się ściśle w system wartości GK PFR, którego jednym z filarów jest troska o dobro Polski, a tym samym polskiego społeczeństwa.

Realizacja zadań w ramach społecznej odpowiedzialności Spółki odbywa się za pośrednictwem Fundacji Polskiego Funduszu Rozwoju. Działalność tej instytucji opiera się na dwóch filarach: tworzeniu własnych przedsięwzięć edukacyjnych oraz wsparciu inicjatyw społecznych innych podmiotów. Szczegółowy opis Fundacji oraz prowadzonych przez nią działań znajdują się w kolejnych punktach niniejszego sprawozdania.

### 2.1. Opis Fundacji

Fundacja Polskiego Funduszu Rozwoju jest organizacją non profit powołaną w 2018 r. przez PFR. Została utworzona, aby realizować zadania w ramach społecznej odpowiedzialności Spółki. Działalność Fundacji opiera się na dwóch filarach: własnych przedsięwzięciach edukacyjnych oraz wsparciu inicjatyw społecznych innych podmiotów. Ważną rolą Fundacji jest również realizacja inicjatyw angażujących pracowników GK PFR w wolontariat pracowniczy.

Najważniejszymi celami projektów prowadzonych przez Fundację są:

- przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu,
- wyrównywanie szans edukacyjnych,
- wyrównywanie szans na rynku pracy różnych grup społecznych, w tym dzieci z ośrodków wychowawczych i pieczy zastępczej, a także seniorów.

Ponadto działania Fundacji wspierają kulturę, budują innowacyjność i przedsiębiorczość, motywują do zwiększania kompetencji różnych grup wiekowych oraz budują postawy prospołeczne i aktywizują zawodowo. Najważniejszymi odbiorcami tych działań są dzieci, młodzież oraz osoby starsze. Ambicją Fundacji jest również współtworzenie ekosystemu dobrych praktyk i zaangażowanych instytucji, tak aby realizowane projekty miały jeszcze silniejszy wpływ na życie beneficjentów i ich otoczenie. Powyższe zadania realizowane są przede wszystkim poprzez programy edukacyjne bazujące na nowych technologiach.

Fundacja PFR działa na podstawie Ustawy o fundacjach z 6 kwietnia 1984 roku (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2167) oraz postanowień swojego statutu. Jest wpisana do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych, publicznych zakładów opieki zdrowotnej prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy. Nadzór nad fundacją sprawuje minister właściwy ds. gospodarki.

W skład Zarządu Fundacji wchodzi:

- Magdalena Grzankowska – Prezes Zarządu,
- Sebastian Zoła – Członek Zarządu.

## 2.2. Akcje i inicjatywy Fundacji

### Projekty społeczno-edukacyjne



#### AKADEMIA ROZWOJU

„Akademia Rozwoju” jest programem społeczno-rozwojowym powołanym przez Fundację Polskiego Funduszu Rozwoju, aby wspierać mieszkanki mniejszych miejscowości i terenów wiejskich, które mimo trudnej sytuacji życiowej chcą realizować swoje plany aktywności społecznej i zawodowej. Program powstał dzięki wsparciu organizacji Google.org.

Celem programu jest wsparcie kobiet poprzez edukację, przekazywanie wiedzy i praktycznych umiejętności cenionych na rynku pracy. Fundacja PFR realizuje ten cel poprzez zapewnienie wszystkim uczestniczkom bezpłatnych szkoleń i warsztatów on-line. Zajęcia mają charakter warsztatowy – program edukacyjny obejmuje naukę obsługi wygodnych narzędzi internetowych, które są przydatne w rozwoju zawodowym. Uczestniczki dowiadują się między innymi, jak wykorzystywać narzędzia on-line, tworzyć strony www i nimi zarządzać czy samodzielnie zbudować chatbota i zaimplementować go na stronie internetowej. Dodatkowo uczestniczki poznają podstawy prowadzenia działalności gospodarczej od strony finansowej i prawnej, a także dowiadują się, jak korzystać z metody myślenia projektowego (design thinking) we własnych projektach społecznych i zawodowych. W ramach Programu zapewnione są również dodatkowe spotkania społeczności oraz sesje mentoringowe i coaching

zawodowy dla kobiet w różnym wieku, również stacjonarnie, w różnych miejscowościach w Polsce.

Od uczestniczek programu nie wymaga się żadnego doświadczenia ani wiedzy z obszarów tematycznych objętych przez warsztaty i kursy. Do udziału w zajęciach potrzebny jest jedynie podstawowy sprzęt – komputer bądź tablet – z dostępem do Internetu. Ponadto wszystkie aplikacje, z których korzystają uczestniczki podczas warsztatów, są dostępne w formule open source i nie wymagają żadnych opłat, abonamentów ani innych zobowiązań finansowych.

W programie od 2022 r. wzięło udział ponad 3 tys. kobiet z całej Polski, a w 2023 r. Fundacja zorganizowała aż 12 takich wydarzeń.

Partnerami Programu Akademia Rozwoju są: Centralny Dom Technologii, Evaluation for Government Organizations, Fundacja DIVERSUM, Fundacja Przedsiębiorczości Kobiet, Future Collars, Krajowy Instytut Gospodarki Senioralnej, NASK, Mamo Pracuj, PFR Innowacje, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Women In AI. Patronat nad projektem objęło Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Patronat medialny nad programem objęli ONA Strona Kobiet, Polska Press Grupa oraz portal Wolni od Metryki.



#### KOBIETY MAJĄ WYBÓR

Projekt społeczno-edukacyjny „Kobiety mają wybór” obejmował cykl bezpłatnych konferencji eksperckich organizowanych na terenie całego kraju. W ramach projektu Fundacja przeprowadziła

## Akademia Rozwoju: podsumowanie 2023 r.

**3200+**  
uczestniczek  
warsztatów

**81**  
warsztatów

**12**  
wydarzeń  
dodatkowych

**370+**  
uczestniczek wyda-  
rzeń dodatkowych



Akademia  
Rozwoju



## „Kobiety mają wybór”

**7**  
konferencji

**550**  
uczestniczek

**60**  
panelistek i mówców

siedem konferencji dla ponad 550 uczestniczek. Łącznie na wszystkich wydarzeniach swoim doświadczeniem i wiedzą dzieliło się aż 60 panelistek i mówców. Eksperti wspólnie omawiali kwestie związane z rolą Polek w życiu gospodarczym i społecznym oraz w biznesie.

Pomysł na projekt „Kobiety mają wybór” był odpowiedzią na potrzeby uczestników autorskich inicjatyw Fundacji, w tym przede wszystkim Akademii Rozwoju. Na podstawie opinii i informacji zebranych wśród jej uczestniczek powstał pomysł zaproszenia ekspertek i ekspertów różnych dziedzin do wspólnego zastanowienia się nad rolą kobiet i znaczeniem ich aktywności społecznej i zawodowej w rozwoju naszego kraju.

W cyklu wydarzeń, które były główną częścią projektu „Kobiety mają wybór”, uczestniczyło grono ekspertów – specjalistów w zakresie spraw społecznych, demografii i obszaru polityki rodzinnej. Punktem

wyjścia do rozmów panelowych były najnowsze raporty przygotowane przez Instytut Pokolenia („Kobiety mają wybór. Zmiana sytuacji kobiet w XX i XXI wieku”) oraz Polski Instytut Ekonomiczny („Sytuacja kobiet w Polsce z perspektywy społeczno-ekonomicznej”). Po prezentacji ich wyników uczestnicy debaty przedstawiali różne perspektywy i odnosili się do swoich doświadczeń rodzinnych i zawodowych.

Projekt „Kobiety mają wybór” był efektem współpracy eksperckiej wielu instytucji i organizacji. Partnerem strategicznym cyklu konferencji została Fundacja Empiria i Wiedza. Opiekę merytoryczną objęły Instytut Pokolenia oraz Polski Instytut Ekonomiczny. Partnerami pojedynczych konferencji byli m.in. Wojewoda Kujawsko-Pomorski, Wojewoda Warmińsko-Mazurski, Ministra Rodziny i Polityki Społecznej, Wojewoda Dolnośląski, Marszałek Województwa Dolnośląskiego, Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki, Polka XXI wieku i Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.



## samoDZIELNI

**29**  
uczestników

**40**  
godzin  
warsztatów

**45**  
godzin indywidualnych  
konsultacji

**20**  
zaangażowanych wolontariuszy eksper-  
tów, w tym 14 wolontariuszy mentorów



### #SAMODZIELNI

SamoDZIELNI jest kolejnym autorskim projektem Fundacji PFR utworzonym, aby pomóc młodzieży z pieczy zastępczej wykonać pierwszy krok na rynku pracy. W 2023 r. odbyła się IV edycja projektu „SamoDZIELNI”.

Głównym celem projektu jest wyposażenie młodzieży (17–19 lat), która wkracza na rynek pracy, w kluczowe umiejętności poruszania się po nim, takie jak przygotowanie CV, prezentowanie się podczas rekrutacji, wybór i planowanie ścieżki kariery, negocjowanie warunków zatrudnienia, a także odnajdywanie się w nowym środowisku podczas pierwszych dni pracy.

Dodatkowo aby realnie wesprzeć plany młodych ludzi i pomóc im w zdobyciu pierwszych kwalifikacji, każdy z nich na zakończenie kolejnych edycji otrzymuje tzw. bon na rozwój, czyli pełne finansowanie wybranego kursu zawodowego. Uczestnicy IV edycji SamoDZIELNYCH mogli się poczuć wyjątkowo także dzięki wsparciu Polskiego Holdingu Hotelowego, który zapewnił wszystkim uczestnikom programu oraz ich opiekunom noclegi w pięciogwiazdkowym hotelu Regent w Warszawie.

Wszystkie etapy projektu zostały dobrane tak, aby po zakończeniu każdej edycji uczestnicy byli przygotowani do stawienia czoła nowemu etapowi życia – wejściu na rynek pracy i świadomemu pokierowaniu karierą zawodową.

Ostatnim etapem przygody podopiecznych, a przy okazji wstępem do kariery zawodowej, był udział w praktykach we wspomnianym już hotelu. Odbycie stażu było możliwe dzięki zaangażowaniu partnera IV edycji SamoDZIELNYCH – Polskiego Holdingu Hotelowego. Oferta stażowa została przygotowana specjalnie dla uczestników i objęła sześciomiesięczną odpłatną pracę w hotelach w Warszawie, Gdańsku i Juracie, w różnych działach – recepcji, gastronomii i housekeepingu.

Partnerami IV edycji projektu byli: Centralny Dom Technologii i Polski Holding Hotelowy. Patronat honorowy nad programem objęli: Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Wojewoda Mazowiecki i Marszałek Województwa Mazowieckiego. Patronat medialny nad projektem objęły redakcje radia Eska oraz dziennika Super Express.



### WAKACYJNA AKTYWAKCJA

Wakacyjna AktywAKCJA jest inicjatywą Fundacji PFR, której celem jest wsparcie projektów edukacyjno-sportowych skierowanych do dzieci i młodzieży. W ramach programu od 2021 r. Fundacja wsparła za pomocą grantów finansowych realizację ponad 250 projektów non profit organizowanych w lokalnych społecznościach całej Polsce.

Projekt Wakacyjna AktywAKCJA jest odpowiedzią na potrzeby dzieci z małych miejscowości. Z aktywności wakacyjnych, zorganizowanych w ramach inicjatywy w 2023 r., skorzystało ponad 20 tys. osób.



### EDUKACJA DLA KLIMATU

Krzewienie wiedzy o ESG (Environmental, Social Responsibility, Corporate Governance) jest jednym z priorytetów działalności Fundacji PFR. Zmiany klimatyczne są wyzwaniem, które wymaga zaangażowania zarówno rządów, jak i organizacji społecznych oraz biznesu. Pierwszym krokiem w kierunku zrównoważonego rozwoju jest kształtowanie świadomości ekologicznej w społeczeństwie.





Spotkanie z cyklu „Wizja przeszłości”

Dlatego w Fundacji PFR i Centralnym Domu Technologii podejmowane są konkretne inicjatywy promujące postawy proklimatyczne i szerzona jest wiedza na temat ESG. W ramach tych działań Fundacja podkreśla rolę rozwiązań cyfrowych i zalet narzędzi technologicznych w ekologii.

W 2023 r. Fundacja zaangażowała się jako partner wspierający w inicjatywę „Chapter Zero Poland”, czyli ogólnopolski program rozwoju kompetencji organów zarządczych i nadzorczych spółek koordynowany przez Forum Odpowiedzialnego Biznesu. Jest to polska odsłona międzynarodowej inicjatywy Climate Governance powołanej przez World Economic Forum, która powstała, by podnieść świadomość wpływu zmian klimatycznych na biznes i biznesu na klimat. Dostarcza wiedzy, konkretnych narzędzi i tworzy platformę wymiany doświadczeń pomiędzy uczestnikami szkoleń oraz ekspertami.

W ramach programu „Edukacja dla klimatu” Fundacja zorganizowała również serię bezpłatnych warsztatów stacjonarnych o klimacie. Projekt skierowany był przede wszystkim do studentek i studentów kierunków humanistycznych i społecznych. Cykl „Transformacja energetyczna a zmiany klimatu” składał się z dwóch spotkań, w trakcie których zaproszeni eksperci omawiali takie zagadnienia jak transformacja energetyczna, energetyczny wymiar relacji międzynarodowych, bezpieczeństwo rynku energii w Polsce, odnawialne źródła energii, wpływ klimatu na relacje społeczne i zrównoważony rozwój.



#### CYBERBEZPIECZNI

„Cyberbezpieczni” to ogólnopolski program edukacyjny promujący wiedzę i bezpieczne zachowania w Internecie. Projekt skierowany był do uczniów i nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych. W 2023 r. w zajęciach wzięło udział ponad 3000 uczniów i 200 nauczycieli. Oprócz warsztatów i kursów zaplanowany został ogólnopolski konkurs i test wiedzy na temat bezpieczeństwa w sieci. Projekt był finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Mini-

strów w ramach ogólnopolskiego programu rozwoju kompetencji uczniów i nauczycieli „Cyberbezpieczni”. Działania edukacyjne przewidziane w projekcie były tworzone i organizowane przez zespół Centralnego Domu Technologii.

Projekt składał się z kilku komponentów edukacyjnych: warsztatów dla nauczycieli z całego kraju oraz warsztatów dla młodzieży w wieku 12–15 i 16–19 lat. Te ostatnie odbywały się w trzech modułach tematycznych: cyberbezpieczeństwo, media społecznościowe i manipulacja informacyjna w sieci. Ponadto powstały animacje na temat ochrony danych w Internecie, wiarygodności informacji w sieci oraz bezpiecznych zakupów on-line, a we współpracy z ekspertami z portalu Niebezpiecznik.pl przygotowano praktyczny przewodnik po cyberbezpieczeństwie. Ta bezpłatna broszura edukacyjna dla rodziców i nauczycieli ma pomóc nauczyć dzieci kontroli nad danymi i ustrzec je przed nieprawdziwymi informacjami w sieci. Nauczycielkom i nauczycielom udostępniono natomiast scenariusze lekcji na temat cyberbezpieczeństwa.



#### WIZJA PRZESZŁOŚCI

Projekt edukacyjny „Wizja przeszłości” skierowany był do uczniów, nauczycieli i pedagogów z całej Polski. W jego trakcie dzięki technologii VR uczestnicy wybrali się w podróż transatlantyką MS „Piłsudski”, nazywaną w dwudziestolecie międzywojennym „pływającą ambasadą polskiej kultury”, aby wspólnie poznać jego historię oraz nurt sztuki art déco. Dla nauczycieli i edukatorów odbył się cykl czterech webinarium „Technologie w edukacji artystycznej”, które traktowały o korzystaniu z nowoczesnych narzędzi w edukacji – szczególnie edukacji kulturalnej. Program zrealizowało 2000 osób – uczniów i nauczycieli.

Uczestnicy warsztatów zostali zaproszeni do udziału w konkursie na trzydziestosekundowy spot promujący polską kulturę. Każdy młody filmowiec, który zdecydował się wziąć udział w konkursie, ale



„Mother and Child Startup Challenge”

jeszcze chciał doszlifywać swoje umiejętności, został zaproszony na cykl filmów szkoleniowych.

#### Projekty partnerskie

W 2022 r. Fundacja rozpoczęła 36 projektów partnerskich i przekazała darowizny 14 organizacjom społecznym na łączną kwotę 1,3 mln zł. Współpraca z organizacjami zewnętrznymi dotyczyła przede wszystkim obszarów związanych z edukacją, innowacyjnością, przedsiębiorczością oraz kulturą i sztuką. Fundacja wspierała również osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej oraz instytucje realizujące działania społeczne. Najważniejsze projekty partnerskie to:



**Konkurs Historyczny Patria Nostra** – filmowy konkurs historyczny skierowany do młodzieży w Polsce i do młodzieży polonijnej na świecie. Celami konkursu są popularyzacja wiedzy o historii Polski wśród młodzieży szkolnej, kształtowanie postaw patriotycznych i aktywności obywatelskiej. W 2023 r. konkurs odbył się po raz ósmy. Jego formuła pozwala rozwijać umiejętności animacji komputerowej i montażu filmowego, a także umożliwia uczniom zdobycie wiedzy o zagadnieniach pomijanych w obowiązkowych programach szkolnych. Realizacja prac konkursowych pozwala na wykorzystanie nowoczesnych technologii w edukacji historycznej oraz utrwalanie tradycji i dziedzictwa narodowego.



„Mother and Child Startup Challenge” we współpracy z Instytutem Matki i Dziecka jest unikalnym projektem na skalę europejską, łączącym państwowe podmioty medyczne w wykorzystywaniu potencjału innowacyjnych rozwiązań związanych z szeroko pojętą opieką

zdrowotną. W 2023 r. konkurs przyciągnął 51 start-upów i firm z różnych krajów, konkurujących o możliwość wprowadzenia swoich innowacyjnych pomysłów do sześciu publicznych szpitali w Warszawie, Łodzi, Białymstoku, Gdańsku i Olsztynie.

W najnowszej edycji konkursu skupiono się na poszukiwaniu innowacyjnych rozwiązań z zakresu diagnostyki, profilaktyki, leczenia i edukacji ze szczególnym naciskiem na rozwiązania z obszaru pediatrii mające realny wpływ na funkcjonowanie szpitali. Zgłaszane projekty mogły obejmować zarówno nowatorskie produkty i usługi, jak i innowacyjne rozwiązania materiałowe. Priorytetem było jednak zapewnienie ich praktycznego zastosowania w szpitalach. W tegorocznej edycji wyznaczono dwie ścieżki – ścieżkę dla start-upów B+R 3-7 Technology Readiness Level (TRL) oraz dojrzałych firm powyżej 8 TRL.

Spośród licznych zgłoszeń złożone z ekspertów jury wyłoniło finalistów na podstawie zdefiniowanych kryteriów oceny. Następnie rada programowa udzieliła swoich rekomendacji, a w wyniku tych działań dyrektorzy szpitali organizatorów wybrali laureatów. Inicjatywa „Mother and Child Startup Challenge” jest nie tylko konkursem, ale także spojrzeniem w przyszłość polskiej ochrony zdrowia. Dzięki innowacjom, które zostaną wprowadzone do szpitali, organizatorzy starają się rozwiązać obecne problemy, takie jak braki kadrowe, zbyt krótki czas wizyt lekarskich oraz niska jakość leczenia dzieci i kobiet w ciąży.



**Fundacja „Stare Powązki”** – projekt polegał na wprowadzeniu innowacyjnego rozwiązania w zakresie upowszechnienia wiedzy o dziedzictwie historycznym Cmentarza Powązkowskiego w Warszawie. Fundacja Stare Powązki stawia sobie za cel zarówno zachowanie materii tej wyjątkowej dla naszej kultury nekropolii, jak i popularyzowanie wiedzy o Starych Powązkach, szczególnie wśród młodzieży. W ramach tej działalności we współpracy z Fundacją PFR realizowany



„Akademia talentów” Związku Dużych Rodzin

jest projekt, który obejmuje systematyczne wykonywanie cyfrowych kopii kolejnych fragmentów tego zabytkowego cmentarza. Celem jest odwzorowanie i zachowanie w przestrzeni cyfrowej informacji 3D o poszczególnych nagrobkach oraz ich lokalizacji na planie cmentarza. W ten sposób powstają wirtualne modele metrycznie wierne oryginałom służące archiwizacji stanu istniejącego. Następnie wykorzystuje się je do opracowywania programów prac konserwatorskich, planowania przestrzeni cmentarza oraz prac renowacyjnych. Dzięki wsparciu Fundacji PFR w 2023 r. wykonano skany pierwszych pomników. W ramach projektu powstały również wirtualne spacerunki po Starych Powązkach, dzięki którym w każdym zakątku świata można przespacerować się po naszej narodowej nekropolii.

im m.in. koncerty, wystawy oraz spotkania z kombatantami. Dzień edycja biegu był okazją do kontynuacji współpracy ze szkołami, które otrzymały dostęp do e-teczki edukacyjnej: „Polskie podziemie niepodległościowe 1944–1963” przygotowanej przez pracowników Instytutu Pamięi Narodowej w Lublinie. Problematyka publikacji przedstawia reakcje i postawy polskiego społeczeństwa wobec nowej rzeczywistości politycznej, która kształtowała się po zakończeniu II wojny światowej. Publikacja w zrozumiały i przystępny sposób omawia złożoność struktur i celów stawianych sobie przez formacje polskiego podziemia niepodległościowego, a także związane z tym tematem kontrowersje.



„Akademia talentów” Związku Dużych Rodzin jest programem rozwoju utalentowanych studentów pochodzących z rodzin wielodzietnych. Program ma na celu wspieranie alumnów w usamodzielnieniu się i osiągnięciu celów zawodowych, ale także uwrażliwić ich na dobro społeczne. W latach 2021–22 zostało wyłonionych 45 zaangażowanych społecznie i utalentowanych młodych ludzi, studentów różnych kierunków studiów. O stypendia mogli ubiegać się studenci w wieku powyżej 18 lat pochodzący z dużych rodzin. W 2023 r. w programie wzięło udział 20 stypendystów.



„Tropem Wilczym – Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych” Fundacji Wolność i Demokracja to największy bieg pamięci w Polsce, a przy tym wydarzenie cykliczne o zasięgu międzynarodowym. W jego ramach odbywa się bieg na dystansie 1963 m (symbolizujący rok zamordowania Józefa Franczaka ps. „Lalek”, ostatniego żołnierza wyklętego) oraz biegi na dystansach 5 i 10 km. Towarzystwo



**Fundacja InCanto** – od 2018 r. Musica Divina zaprasza mieszkańców Krakowa i melomanów z całej Polski do wzięcia udziału w cyklu bezpłatnych koncertów dawnej muzyki sakralnej, które odbywają się w najpiękniejszych kościołach Starego Miasta w Krakowie. Szósta odsłona festiwalu poświęcona była muzycznym opracowaniom niesporów, części liturgii godzin. W ramach niej zaplanowano pięć bezpłatnych koncertów wybitnych artystów z Polski i Europy.



**Fundacja Kaganek** – musical „Łaszczczyńscy. W służbie ludzkości” to projekt, którego celem było przybliżenie sylwetek wybitnych wynalazców, innowatorów i przedsiębiorców Stanisława i Bolesława Łaszczczyńskich oraz ich odkryć i dokonań. Fabuła musicalu zbudowana jest wokół braci – twórców pierwszego polskiego patentu, właścicieli kopalni miedzi w Miedziancu. Łaszczczyńscy wynalazli, po czym opatentowali proces elektrolizy, który w tamtym czasie wykorzystywano do pozyskiwania tego surowca. Dziś w ten sposób uzyskujemy zielony wodór – paliwo przyszłości, ważny element trwającej



Musical „Łaszczyrńscy. W służbie ludzkości”

transformacji energetycznej. Misją spektaklu było przypomnienie sylwetek braci, a także edukowanie młodego pokolenia w zakresie tematyki związanej z nauką jako pomostem łączącym przeszłość z teraźniejszością. Do udziału w przedstawieniu zaproszono aktorów musicalowych, którym towarzyszyły grupa Kieleckiego Teatru Tańca, chór oraz orkiestra Teatru Piosenki. Wydarzenie jest autorskim projektem Fundacji Świętokrzyskiej Grupy Przemysłowej Industria „Kaganek” we współpracy z Fundacją im. Romana Kołakowskiego.

była międzynarodowa konferencja o kobietach i dla kobiet pt. „Polka XXI w.”. Było to jedyne spotkanie organizowane w tej formule w Polsce. Wzięły w nim udział przedstawicielki kadry zarządzającej, aktywistki społeczne, ekspertki, przedstawicielki administracji rządowej i samorządowej, które 8 marca spotkały się, by porozmawiać o najważniejszych dla kobiet i Polek kwestiach.



**Program Polka XXI w.** – projekt, który z jednej strony aktywizuje kobiety i zachęca je do aktywnego udziału w życiu publicznym, a z drugiej promuje budowanie silnego społeczeństwa obywatelskiego. W 2023 r. jednym z najważniejszych wydarzeń projektu



**Witkacy pod strzechy** – 25. Międzynarodowy Konkurs Interpretacji Dzieł Stanisława Ignacego Witkiewicza „Witkacy pod strzechy” jest inicjatywą, którą Fundacja PFR wsparła po raz kolejny. Konkurs organizowany był przez Słupskie Towarzystwo Kultury Teatralnej – Teatr Rondo. To jedyne w Polsce i na świecie konkurs obejmujący cały wachlarz aktywności twórczej artysty. Dzięki otwartej formule



„Witkacy pod strzechy”

uczestnicy prezentowali dowolne formy artystyczne, które często nie mają szansy na zaistnienie nigdzie indziej. Uczestnicy konkursu „Witkacy pod strzechy” byli rekrutowani spośród wszystkich grup wiekowych, od dzieci w wieku wczesnoszkolnym począwszy, na seniorach skończywszy. Podczas trzech odsłon odbyły się części konkursowa, wystawa plastyczna prac konkursowych i akcja plastyczno-performatywna młodzieży z Liceum Sztuk Plastycznych w Słupsku oraz warsztaty i quiz wiedzy o Witkacym. Konkurs dał przede wszystkim możliwość wymiany doświadczeń oraz prezentacji dokonań artystycznych pasjonatów twórczości Witkacego.

### 2.3. Wolontariat pracowniczy

Wolontariat jest bardzo ważnym elementem działalności Fundacji PFR, ale także priorytetowym działaniem całej GK PFR. Realizowane stale działania wolontariackie obejmują szeroki zakres aktywności – od dzielenia się wiedzą ekspercką, przez wspieranie darami osób w potrzebie, po aktywne poszukiwanie możliwości wsparcia lokalnych społeczności. Wolontariusze bardzo chętnie prowadzą zajęcia edukacyjne, dzielą się umiejętnościami i doświadczeniem, biorą udział w akcjach i projektach społecznych Fundacji, poświęcają swój czas i przekazują dary. Dzięki temu pomaganie stało się częścią DNA pracowników GK PFR.

W 2023 r. 177 pracowników było zaangażowanych społecznie, co oznacza ponad 300-procentowy wzrost udziału w wolontariacie pracowniczym w stosunku do 2021 r. Wolontariusze wzięli udział w trzynastu akcjach. Wolontariat w GK PFR jest w fazie dynamicznego rozwoju, ma wpływ na budowanie w organizacji kapitału społecznego oraz stał się jednym z filarów kultury organizacyjnej PFR. Przyczynia się również do podniesienia integracji pracowników oraz umożliwia im zdobycie nowych umiejętności.

### Akcje i inicjatywy wolontariackie

Wolontariat w GK PFR działa według modelu, w którym akcje są inicjowane przez Fundację i realizowane przez pracowników całej Grupy. Fundacja daje również możliwość realizacji projektów będących pomysłami samych pracowników. Z roku na rok w inicjatywy społeczne i charytatywne włącza się coraz więcej osób. Jednym z takich działań w 2023 r. była zbiórka rowerów dla dzieci z domu dziecka. Przez cały czerwiec pracownicy mogli przynieść swoje niepotrzebne rowery do Fundacji PFR, skąd następnie trafiły one do podopiecznych domu dziecka we Włodawie. W ramach akcji udało się zgromadzić 25 jednośladów, które posłużą młodym rowerzystom. Przekazanie rowerów było również okazją do organizacji akcji wolontariackiej razem z podopiecznymi włodawskiego domu dziecka.

Kolejną odsłoną współpracy z tą placówką była wizyta w stolicy podopiecznych tego ośrodka. Tym razem wolontariusze GK PFR byli przewodnikami po Warszawie. Podczas weekendu podopieczni placówki odwiedzili najważniejsze atrakcje kulturalne i sportowe na mapie stolicy, m.in. Stare Miasto, ogrody Zamku Królewskiego, Bibliotekę Uniwersytetu Warszawskiego, taras widokowy Pałacu Kultury i Nauki, tor kolarski Arena Pruszków, mecz Legii Warszawa z Aston Villa F.C., a na koniec warsztaty edukacyjne w Centralnym Domu Technologii.

W 2023 r. wolontariusze GK PFR wzięli również udział w dwóch akcjach na rzecz będących w trudnej sytuacji życiowej seniorów z Pragi Północ. Organizatorami akcji byli Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Praga Północ i Stowarzyszenie Otwarte Drzwi. Inicjatywy „Otwórz serce na święta” i „Wielkanoc z serca” polegały na dostarczeniu przez wolontariuszy świątecznych paczek z najpotrzebniejszymi produktami najbardziej potrzebującym – chorym, samotnym i ubogim seniorom. Obie akcje miały na celu zmniejszenie ubóstwa i zapewnienie seniorom godnych i spokojnych świąt.





„Wolontariusze na start”



## Wolontariusze na start

### WOLONTARIUSZE NA START

Każdy z pracowników GK PFR może zgłosić pomysł na akcję wolontariacką i dostać grant na jej realizację. Dzięki temu w 2023 r. pracownicy Zespołu Funduszu Ekspansji Zagranicznej PFR TFI zrealizowali projekt wolontariacki na terenie szkoły podstawowej w podwarszawskich Wyczótkach. Wolontariusze pomagali w montażu nowych urządzeń edukacyjnych na placu zabaw, który powstał m.in. dzięki środkom z pozyskanego grantu. Kolejnym projektem zrealizowanym z inicjatywy pracowników było porządkowanie otoczenia domu po pożarze oraz składanie domku narzędziowego dla poszkodowanej w wyniku pożaru domu starszej osoby, która na co dzień pracuje w biurze PFR jako osoba sprzątająca.

### AKTYWNY WOLONTARIAT

W 2023 r. po raz piąty pracownicy GK PFR zaangażowali się w wyzwanie pn. „Aktywny wolontariat”. Akcja polegała na rywalizacji pomiędzy pracownikami, którzy biegają lub jeżdżą na rowerze, a następnie przeliczają kilometry na pieniądze. Zdobyte w ten sposób fundusze przekazano na wybrane przez uczestników cele charytatywne. W V edycji „Aktywnego wolontariatu” udział wzięło 315 pracowników GK PFR, którzy wspólnie spalili prawie 11,5 mln kcal, czyli około 1,5 tony tłuszczu, pokonali 300 tys. km oraz ponad 8,3 tys. razy dojechali do i z pracy na rowerze. Dzięki tak wielkiemu zaangażowaniu w tej edycji wsparcie otrzymało pięć organizacji społecznych na łączną kwotę prawie 100 tys. zł: Fundacja Między Niebem a Ziemią, Niepubliczny Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Olsztynie, Fundacja „Z Serca dla Serca”, Stowarzyszenie „Łódzkie Hospicjum dla Dzieci – Łupkowa” oraz Fundacja „Po Drugie”.



„Aktywny wolontariat”



„Szlachetna Paczka”

### SZLACHETNA PACZKA

Od 2018 r. Fundacja wspiera ogólnopolską akcję charytatywną „Szlachetna Paczka” na rzecz rodzin osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji materialnej z przyczyn od siebie niezależnych. W 2023 r. do akcji włączyło się 213 osób ze wszystkich podmiotów GK PFR. Pomoc otrzymało pięć rodzin, do których wolontariusze dotarli w prezentami podczas tzw. weekendu cudów”. Łącznie przekazanych zostało 51 paczek o wartości 18,5 tys. zł.

### 2.4. Centralny Dom Technologii

Centralny Dom Technologii jest projektem edukacyjnym, który powstał w 2019 r., aby umożliwić dostęp do nowoczesnej edukacji dzieciom, młodzieży, dorosłym oraz seniorom. W tym celu realizowane są autorskie programy edukacyjne, które zakładają poszerzenie kompetencji przyszłości u przedstawicieli wszystkich pokoleń. Najbardziej znanymi formatami są cykle zajęć: Piątki dla nauczycieli w CDT, Cyfrowi Debiutanci, Lekcje z CDT oraz debaty panelowe „CDTalks, czyli debaty o edukacji”. CDT jest również miejscem, w którym spotkają się przedstawiciele edukacji i biznesu oraz innowatorzy, aby wspólnie tworzyć podstawy nowoczesnego nauczania o nowych technologiach. Jest to zarówno przestrzeń warsztatowa, jak i społeczność tworzona przez ekspertów, edukatorów i praktyków edukacji. To także zespół ludzi przygotowujących własne scenariusze zajęć, prowadzących warsztaty stacjonarnie, hybrydowo i on-line. Zespół CDT składa się z ekspertów edukacji, którzy dzielą się swoim doświadczeniem podczas licznych wydarzeń odbywających się w CDT oraz podczas wydarzeń zewnętrznych organizowanych w całej Polsce.

Wszystkie wydarzenia edukacyjne prowadzone obecnie w CDT są bezpłatne dla uczestników. Materiały edukacyjne stworzone przez zespół CDT są publikowane w bazie wiedzy na stronie [www.cdt.pl](http://www.cdt.pl) oraz na kanale YouTube CDT, gdzie są dostępne za darmo. Więcej informacji o Centralnym Domu Technologii znajduje się na stronie [www.cdt.pl](http://www.cdt.pl).

### Działalność edukacyjna

Zespół CDT tworzy i prowadzi zajęcia edukacyjne metodą edukacyjną STEAM (ang. Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics) oraz popularyzuje nowe technologie. STEAM jest innowacyjnym modelem nauczania rozwijającym kompetencje przyszłości, takie jak umiejętności krytycznego i projektowego myślenia, dociekania i analizowania, współpracy i kreatywności. Budowanie tych kompetencji odbywa się przez zdobywanie praktycznych umiejętności z zakresu nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii, sztuki i matematyki. Autorskie programy zajęć przygotowane są w oparciu o szereg konsultacji, doświadczenie i wiedzę merytoryczną zespołu programowego.

### CYFROWY KIERUNKOWSKAZ

Cyfrowy Kierunkowskaz jest cyklem zajęć dla dzieci i młodzieży z programowania. Warsztaty realizowane były w ramach Programu „Młodzi kompetentni warszawiaczy w swoim mieście 2023–2024” i obejmowały trzy tematy: „Programowalne historie” i „Wytrenuj swojego robota” dla dzieci w wieku 7–9 lat oraz „Projektowanie miasta przyszłości” dla uczniów od 10 do 14 roku życia.

Uczniowie poznawali podstawowe komendy programistyczne, zasady działania obwodów elektrycznych i płytek programistycznych oraz metody prowadzenia konsultacji miejskich i społecznych. Dodatkowo nauczyli się tworzyć proste autonomiczne programy oraz projektować przestrzenie publiczne zgodnie ze społecznymi ideami.

### CYFROWA PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Przedsiębiorczość i edukacja finansowa są obecnie ważnym zagadnieniem, dlatego Fundacja przygotowała zajęcia dla młodzieży ze szkół ponadpodstawowych pn. „Cyfrowa przedsiębiorczość”. Podczas warsztatów on-line i stacjonarnych uczniowie zdobyli praktyczną wiedzę i nowe umiejętności w zakresie prowadzenia własnej działalności gospodarczej oraz e-commerce. Warsztaty miały formę symulacji działalności przedsiębiorstwa sprzedażowego. Uczestnicy opracowywali własny nowatorski produkt lub usługę, przygotowywali strategię, analizowali dane i podejmowali na ich podstawie decyzje biznesowe. Materiały do warsztatów zostały przygotowane przez zespół edukatorów CDT przy współpracy merytorycznej ekspertów Allegro, którzy udostępniłi prawdziwe dane, dzięki czemu scenariusze były dostosowane do dzisiejszych realiów. W 2023 r. w 30 warsztatach wzięło udział 900 uczestników.

### LEKCJE Z KOŃCA ŚWIATA

„Lekcje z końca świata” były cyklem filmów, w których alpinista Michał Leksiński opowiada o przygotowaniach do wspinaczki na szczyt Masywu Vinsona. Na tej podstawie pokazuje, jak doświadczenie oraz sprzęt przydatny podczas wędrówek górskich mogą się przydać na co dzień, nawet na nizinach. Seria filmów składała się z pięciu odcinków, każdy z nich poruszał inną tematykę, w tym technologię, przedsiębiorczość, odpowiedzialność i środowisko. Podróżnik opowiadał o warunkach na biegunie południowym i o tym, jak współcześnie dba się o tamtejsze środowisko. Przybliżył również historię wspinaczek wysokogórskich i tego, jak rozwój technologii wpłynął na polepszenie komfortu uprawiania tego sportu. Filmy lekcyjne zostały uzupełnione o materiały prosto z wyprawy, w których Michał Leksiński relacjonuje, jak wyglądają bazy wspinaczy i codzienność na Antarktydzie.

## CDT w liczbach



prawie  
**21 tys.**  
uczestników  
zajęć



prawie  
**800**  
zrealizowanych  
warsztatów



„Lekcje z końca świata”

Dodatkowo podczas ferii zimowych Fundacja zaprosiła młodych podopiecznych warszawskich stowarzyszeń i fundacji do CDT na spotkanie stacjonarne z Michałem Leksińskim oraz warsztaty technologiczne przeprowadzone przez edukatorów CDT. Podczas zajęć dzieci i młodzież miały okazję poznać zagadnienie wirtualnej rzeczywistości i z pomocą gogli VR wybrać się na zimową wyprawę, za pomocą programowania samodzielnie wymyślić trasę robota edukacyjnego, a także tworzyć autorskie dzieła sztuki za pomocą długopisów 3D.

#### **WARSZAWA STOLICĄ NEONÓW**

1 czerwca 2023 r. Fundacja PFR razem z Fundacją Allegro przygotowała niezapomniane atrakcje dla dzieci z Ukrainy, podopiecznych Fundacji Świętego Mikołaja oraz młodzieży pod opieką Fundacji Po Drugie. To wydarzenie odbyło się pod hasłem: „W poszukiwaniu warszawskich neonów” i rozpoczęło się grą terenową. Dzieci – podzielone na kilkanaście drużyn – szukały warszawskich neonów, zarówno tych, które nadal pięknie oświetlają ulice stolicy, jak i tych, których lata świetności przeminęły i po których zostały już tylko ślady na budynkach. Zadaniem każdej drużyny było odnalezienie wszystkich neonów lub miejsc ich dawnej obecności, a następnie sfotografowanie ich tabletem.

Uzupełnieniem tego wydarzenia były warsztaty technologiczne. Ich uczestnicy sami tworzyli prototypy neonów. Dzieci wykonywały wzory neonów w aplikacji do projektowania druku 3D Tinkercad, budowały i programowały neony w programie Microbit i przy pomocy programowania wizualnego, a także na platformie Arduino, z użyciem języków tekstowych.

#### **AKADEMIA SZKOLNEJ WYNALEZCZOŚCI**

Fundacja PFR razem z Polską Akademią Dzieci i Urzędem Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej współorganizowała VIII edycję konkursu „Ambasador Szkolnej Wynalazczości”, którego rozstrzygnięcie odbyło się podczas uroczystej gali w CDT. Hasło tegorocznej odsłony brzmiało: „Wynalazki i wzory przemysłowe służące poprawie jakości życia”. Konkurs „Ambasador Szkolnej Wynalazczości” skierowany był do uczniów w wieku od 7 do 15 lat. Zadaniem uczestników polegało na zaprojektowaniu, wykonaniu i zgłoszeniu projektu w dwóch kategoriach konkursowych: wynalazki i inne rozwiązania techniczne oraz wzory przemysłowe. Jury wybrało projekty, które wyróżniały





„Edukacja dla przyszłości”

się kreatywnością i innowacyjnym podejściem do rozwiązywania problemów. Szkoły, których podopieczni zostali zakwalifikowani do II etapu konkursu, otrzymały tytuły Ambasad Szkolnych Wynalazców. Mają one pielęgnować pasję do tworzenia innowacyjnych rozwiązań i wzornictwa wśród uczniów i absolwentów.

#### Spółeczność CDT

CDT jest również przestrzenią dialogu i rozwoju nauczycieli i edukatorów. W trakcie warsztatów stacjonarnych i on-line nauczyciele wszystkich poziomów kształcenia, w tym także szkół specjalnych, zdobywają wiedzę i umiejętności, które pomagają im w prowadzeniu na co dzień efektywnej edukacji. W 2023 r. nauczyciele mogli skorzystać z wielu projektów, takich jak:

#### EDUKACJA DLA PRZYSZŁOŚCI

Fundacja PFR przy realizacji projektu „Edukacja dla przyszłości” bierze udział w finansowanym z środków Narodowego Instytutu Wolności rządowym Programie Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018–2030 – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, w ramach którego realizuje projekt „Edukacja dla przyszłości”.

W ramach tej działalności Fundacja uzupełniła o wydarzenia on-line i stacjonarne w Centralnym Domu Technologii skierowane do nauczycieli i edukatorów. Po raz kolejny w każdy piątek prowadziła webinaria „Piątki dla nauczycieli w CDT”, podczas których nauczyciele uczyli się, jak w praktyce wykorzystywać nowe technologie w codziennej pracy z uczniami.

Fundacja organizowała również stacjonarne zajęcia „Laboratorium Edukacji CDT”, na temat nowoczesnych metod edukacji i ich praktycznego wykorzystania w sali szkolnej. Warsztat składał się z dwóch modułów. Pierwszy z nich obejmował wprowadzenie do procesu STEAM – interdyscyplinarnej metody realizowania projektów edukacyjnych – na przykładzie projektowania Szkoły Marzeń. W trakcie szkolenia uczestnicy samodzielnie przeszli przez STEAM-owy proces: od zdefiniowania problemu, aż po konstrukcję prototypowego rozwiązania. Poznali przy tym nie tylko metodę STEAM, ale

również techniki tworzenia scenariuszy lekcji i działań edukacyjnych. Drugi moduł służył poznaniu konkretnych narzędzi i technologii, które można wykorzystać w STEAM-owych lekcjach i projektach. Dotyczyły one robotyki, obsługi drukarki 3D i programów dodatkowych – narzędzia używane w trakcie szkolenia dopasowane były do założeń programu i pozwalały na poznanie obsługi technologii i narzędzi dostępnych w ramach tego programu.

W 2023 r. Fundacja w ramach projektu Edukacja dla przyszłości zorganizowała 25 webinarów, które zgromadziły ogółem 1622 uczestników, dodatkowo przeszkoliła 144 nauczycieli w ramach sześciu dwudniowych szkoleń w różnych miastach w Polsce.

#### KONFERENCJA „LABORATORIA KOMPETENCJI PRZYSZŁOŚCI – NASTĘPNY KROK INNOWACYJNEJ SZKOŁY”

W CDT odbyło się spotkanie sieciujące organizacji edukacyjnych – targi EduTech i STEAM pn. „Laboratoria kompetencji przyszłości – następny krok innowacyjnej szkoły”. Na wydarzenie Fundacja zaprosiła do rozmowy o możliwościach rozwoju edukacji przy użyciu innowacyjnych narzędzi przedstawicieli i przedstawicielki organizacji edukacyjnych. Podczas debaty poruszony został temat efektów programu Laboratoria Przyszłości i jego wpływu na szkoły, a także dalszych potrzeb edukacyjnych i działań kształcących kompetencje przyszłości w polskich szkołach. Ekspertki i eksperci zastanawiali się, czy pedagodzy radzą sobie z dostarczonym sprzętem, jakie potrzeby edukacyjne zgłaszają i czy zakupy tych rozwiązań technologicznych były trafione. Partnerami wydarzenia były firmy z branży edutech: El System, EduTech Expert, Skriware, Musicon Club, Science and Innovation Center. Po debacie obecni nauczyciele i edukatorzy odbyli warsztaty zorganizowane przez partnerów wydarzenia:

- Wyraź siebie światłem – tworzenie i programowanie neonów z wykorzystaniem mikrokontrolerów,
- STEAMowana kreatywność z długopisami 3D,
- Skanowanie 3D w edukacji przy użyciu 3 różnych skanerów.



Koncert Natalii Kukulskiej

### EDUKACJA JUTRA

„Edukacja Jutra” jest projektem promującym wśród nauczycieli i edukatorów szkół podstawowych i ponadpodstawowych pomysły na ciekawe i angażujące lekcje stacjonarne i on-line. Jest on realizowany w formie konkursu na scenariusze zajęć ze wszystkich przedmiotów szkolnych. W 2023 r. odbyła się IV edycja konkursu, na którą wpłynęły 33 niezwykle scenariusze lekcji, na których uczniowie łączą wiedzę z przedmiotów szkolnych z informacjami na temat bezpiecznego poruszania się po Internecie. W efekcie projektu powstała publikacja z 12 najlepszymi scenariuszami, dostępna do pobrania bezpłatnie na stronie [www.Fundacji](http://www.Fundacji). Projekt był finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach ogólnopolskiego programu rozwoju kompetencji uczniów i nauczycieli „Cyberbezpieczni”.

### Centrum biznesowo-konferencyjne

CDT jest również nowoczesną przestrzenią eventową, w której znajdują się zaawansowane systemy multimedialne oraz elegancki design połączony z żywą zielenią. Jednocześnie miejsce jest fundamentem rozwoju ekosystemu innowacji i polskich start-upów. W 2023 r. w CDT zostało zrealizowanych ponad 200 wydarzeń komercyjnych i społecznych. Przez cały rok odbywały się konferencje, również z tłumaczeniem symultanicznym, konferencje prasowe i debaty z udziałem przedstawicieli rządu, samorządu, organizacji pozarządowych oraz warsztaty i szkolenia dla firm i organizacji społecznych. Ponadto w ofercie CDT pojawiła się usługa streamingu i pełnej obsługi multimedialnych wydarzeń hybrydowych. Na szczególną uwagę zasługują wydarzenia podsumowujące autorski projekt społeczny „Kobiety mają wybór” i koncert Natalii Kukulskiej, który wymagał odpowiedniej oprawy technicznej i oświetlenia.

W 2023 r. w CDT odbył się również Międzynarodowy Kongres Pediatriczny przygotowany przez Fundację K.I.D.S. W wydarzeniu udział wzięło 170 uczestników z różnych części Europy. Część z nich uczestniczyła zdalnie za pośrednictwem streamingu realizowanego przez operatorów Fundacji. Konferencja powiązana była z galą wręczenia nagród.

Kolejną ważną imprezą w CDT był Kongres ESG – Liderzy zrównoważonego rozwoju, który wykorzystał wszystkie dostępne sale. W wydarzeniu uczestniczyły osoby odpowiedzialne za obszar ESG w najważniejszych polskich firmach.

### 3. ŚRODOWISKO PRACY

GRI [2-7] [2-8]

GK PFR uznaje pracowników za kluczową grupę interesariuszy i w realizacji celów strategicznych kieruje się polityką zatrudnienia, która zapewnia równe szanse dla wszystkich pracowników. Te działania są w pełni zgodne z Regulaminem pracy, który gwarantuje równość w zakresie zatrudnienia, awansów zawodowych oraz dostępu do szkoleń.

#### Inicjatywy GK PFR w obszarze pracy:

- **Rozwój i utrzymanie talentów:** tworzenie warunków do rozwoju zawodowego i osobistego pracowników.
- **Wsparcie dobrostanu pracowników:** kompleksowe wsparcie mające na celu poprawę jakości życia zawodowego i prywatnego.
- **Bezpieczne i stabilne warunki pracy:** bezpieczne środowisko pracy, które sprzyja stabilności zatrudnienia.
- **Różnorodność i inkluzywność:** promocja różnorodności i inkluzywności w kulturze organizacyjnej

#### Fundamenty podejścia do pracownika:

- **Wartości korporacyjne:** są one wynikiem wspólnej pracy i zostały przyjęte przez wszystkie podmioty wchodzące w skład GK PFR.
- **Kodeks Etyki:** określa on standardy postępowania i zachowania oczekiwane od wszystkich pracowników.

Te działania odpowiadają trendom w raportowaniu zrównoważonego rozwoju oraz zasadom ESG obejmującym odpowiedzialność środowiskową, społeczną i korporacyjną. Transparentność i nieustanne doskonalenie w tych obszarach przyczynia się do budowania długoterminowej wartości dla interesariuszy GK PFR.

### 3.1. Pracownicy PFR – struktura zatrudnienia

GRI [2-7] [2-8] [401-1] [401-2]

W GK PFR na koniec 2023 r. zatrudnionych było 716 osób. Większość z nich (86,9%) miała umowy o pracę, z czego 94,9% pracowników było zatrudnionych na pełny etat.

Równowaga płci w strukturze zatrudnienia pozostała stabilna w porównaniu do poprzedniego roku. Kobiety stanowiły 50,8% pracowników, a mężczyźni 49,2%. Średni wiek pracowników wynosił 38 lat, natomiast średni wiek mężczyzn – 40 lat.

Wśród pracowników GK PFR osoby poniżej 30. roku życia stanowiły 17,5% załogi, podczas gdy osoby w wieku powyżej 50 lat – 14%. W strukturze wiekowej pracowników obie grupy wiekowe były niemal równo reprezentowane.

Poziom rotacji pracowników w spółkach GK PFR w 2023 r. wyniósł 16,02%.

### 3.2. Bezpieczne i przewidywalne warunki pracy

W GK PFR umowa o pracę jest preferowaną formą zatrudnienia, obejmującą 86,9% pracowników. Współpraca na podstawie umowy cywilnoprawnej jest stosowana głównie przy realizacji staży lub gdy zachodzi potrzeba wykonania określonych zadań w ustalonym czasie.

Komunikacja wszelkich zmian wpływających na pracowników GK PFR odbywa się w sposób przejrzysty i transparentny. W 2023 r. przeprowadzono wewnętrzną kampanię informacyjną mającą na celu zapoznanie pracowników z kluczowymi zmianami w ich uprawnieniach wynikającymi z nowelizacji Kodeksu pracy. W ramach tej kampanii, pracownicy zostali szczegółowo poinformowani o nowych regulacjach, w tym o tych, które są istotne dla rodziców i opiekunów.

### 3.3. Różnorodność i inkluzywność w środowisku pracy

GRI [2-7] [405-1] [405-2] [406-1]

Podstawą działalności GK PFR jest szacunek dla indywidualności, równe traktowanie wszystkich pracowników oraz przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom w miejscu pracy. Te zasady są odzwierciedlone w regulacjach wewnętrznych, takich jak Regulamin pracy oraz Polityka przeciwdziałania zachowaniom niepożądanym.

W ramach wspomnianej Polityki określono działania systemowe mające na celu eliminację m.in. nierównego traktowania, dyskryminacji i molestowania oraz mobbingu. W szczególności:

- **Zgłaszanie i rozpatrywanie zgłoszeń:** ustalono procedury zgłaszania i rozpatrywania przypadków zachowań niepożądanych przez pracowników.
- **Komisja ds. zachowań niepożądanych:** ustalono procedury powoływania specjalnej komisji do rozpatrywania zgłoszeń dotyczących zachowań niepożądanych.

Równość płci jest dla GK PFR ważnym aspektem. Zarówno kobiety, jak i mężczyźni zachęcani są do podejmowania wyzwań zawodowych i obejmowania stanowisk eksperckich oraz menedżerskich. Równowaga płci jest również brana pod uwagę w działaniach rozwojowych, procesie awansowania i rekrutacji. W 2023 r. podjęto inicjatywę stosowania żeńskich form językowych (feminatywów) w nazwach stanowisk pracy.

Różnorodność wiekowa pracowników jest cennym zasobem. GK PFR buduje zespoły zróżnicowane wiekowo i promuje się jako atrakcyjny pracodawca dla różnych grup wiekowych – wykorzystuje do tego celu zróżnicowane kanały komunikacji z potencjalnymi kandydatami.

### 3.4. Wynagrodzenia i benefity

GRI [2-19][2-20][401-2]

Polityka wynagradzania pracowników PFR: PFR realizuje politykę wynagradzania, która jest spójna ze strategią i wartościami korporacyjnymi. W ramach tej polityki kluczowe regulacje wewnętrzne obejmują:

- Regulamin wynagradzania pracowników PFR,
- Regulamin premiowania pracowników PFR.

Te dokumenty określają zasady wynagradzania oraz przyznawania innych świadczeń związanych z zatrudnieniem.

Regulamin wynagrodzeń szczegółowo opisuje składniki wynagrodzenia, które zawierają:

- **wynagrodzenie zasadnicze:** miesięczne wynagrodzenie pieniężne, ustalone w stawce miesięcznej,
- **premia roczna lub półroczna:** zależna od realizacji celów indywidualnych pracownika i/lub celów wspólnych w danym roku obrotowym, wypłacana po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego,

## Struktura zatrudnienia w GK PFR

622 PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH NA UMOWĘ O PRACĘ NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2023 R.



Średni wiek pracowników

38,8 lat



odsetek mężczyzn i kobiet

49,2%–50,8%



Średni staż pracy

3,6 lat



Odsetek umów o pracę

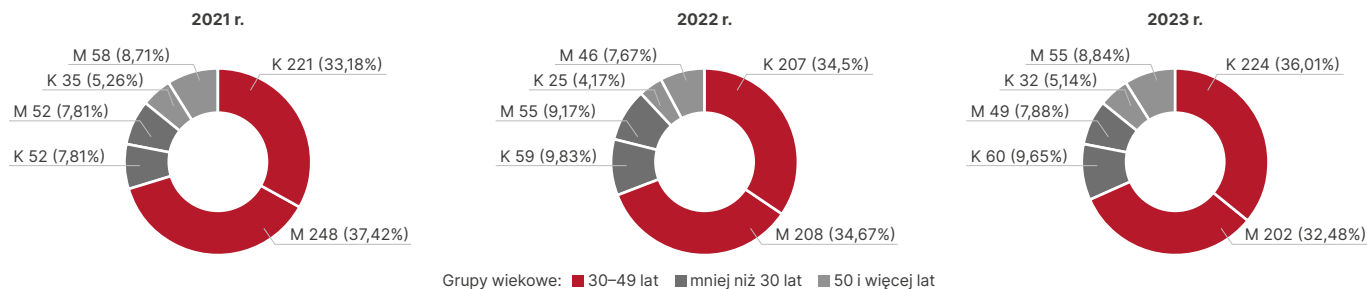
91,96%



Wskaźnik rotacji

16,02%

### Odsetek mężczyzn i kobiet w poszczególnych latach z podziałem na kategorie wiekowe



- **premia miesięczna:** przyznawana pracownikom Centrum Doradztwa na wybranych stanowiskach,
- **świadczenia niepieniężne:** obejmujące m.in. dofinansowanie kosztów dojazdów do pracy oraz opieki medycznej,
- **świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych,**
- **Pracownicze Plany Kapitałowe (PPK):** w ramach systemu oszczędzania GK PFR finansuje dodatkową wpłatę w wysokości 2,5%.

### 3.5. Równość wynagrodzeń

W GK PFR szczególna waga przykładana jest do równości wynagrodzeń i równego traktowania kobiet i mężczyzn, co jest priorytetem również w obszarze wynagradzania. Systematycznie monitoruje się i analizuje różnice w wynagrodzeniach między płciami, do czego wykorzystuje się wystandaryzowane wskaźniki. Strategicznym celem jest całkowite wyeliminowanie różnic płacowych do 2025 r.

Równość wynagrodzeń ma znaczenie również w kontekście pracowników zatrudnionych na różnych etatach. Świadczenia przyznawane pracownikom niepełnoetatowym są proporcjonalne do tych, które otrzymują pracownicy na pełnym etacie.

### 3.6. Benefity

W GK PFR oferowane są pracownikom pakiety benefitów, które obejmują obszary takie jak zdrowie, bezpieczeństwo, rodzina, kultura oraz wypoczynek. Są one projektowane tak, aby wspierać kompleksowo dobrostan pracowników.

Regularnie przeprowadzany jest monitoring rynku benefitów pracowniczych i analizowany potencjał ich implementacji w Grupie Kapitałowej. Dzięki temu możliwe jest tworzenie środowiska pracy, które wspiera dobrostan pracowników i odpowiada na ich indywidualne potrzeby.

### 3.7. Wspieranie dobrostanu pracowników (employee wellbeing)

W 2023 r. PFR prowadził działania i akcje tematyczne wokół inicjatywy #Zdrowa\_Organizacja. Ich celem było holistyczne wspieranie dobrostanu pracowników na wielu płaszczyznach. W ramach inicjatywy miały miejsce m.in.:

- wyposażenie przestrzeni biurowej w dodatkowe urządzenia AED i trauma kity,
- szkolenia dla pracowników w zakresie udzielania pierwszej pomocy, partnerstwa kobiet i mężczyzn oraz dzielenia się obowiązkami rodzicielskimi,
- regularnie publikowano i promowano materiały nt. różnych aspektów dobrostanu oraz benefitów oferowanych przez pracodawcę, obejmujących zdrowie fizyczne, bezpieczeństwo, zdrowie psychiczne, budowanie relacji oraz troskę o rodzinę i społeczeństwo.

W 2023 r. w odpowiedzi na zmiany przepisów wprowadzono Regulamin pracy zdalnej, który szczegółowo określa zasady i warunki pracy zdalnej, ustalone indywidualnie między pracownikiem a pracodawcą. Towarzysząca temu kampania informacyjna miała na celu szerzenie wiedzy o możliwościach pracy zdalnej. Opcja pracy w systemie hybrydowym została udostępniona wszystkim zatrudnionym, których specyfika stanowiska pozwala na pracę poza biurem.

### 3.8. Rozwój pracowników

GRI [404-1] [404-2] [404-3]

Pozyskiwanie, utrzymanie i rozwój talentów są kluczowymi zagadnieniami dla sprawnego funkcjonowania Grupy Kapitałowej PFR, w tym w PFR. Działania te są ukierunkowane na udostępnianie pracownikom szkoleń, które są spójne z wartościami GK PFR oraz wzmacniają tzw. kompetencje przyszłości. PFR wspiera pracowników w tym zakresie poprzez wykorzystanie zróżnicowanych narzędzi rozwoju.

W 2023 r. w PFR:

- realizowano szkolenia indywidualne podnoszące kompetencje pracowników, dostosowane do specyfiki zajmowanego stanowiska pracy;
- pracownicy mieli możliwość skorzystania z dofinansowania kosztów nauki;
- organizowano szkolenia grupowe dla poszczególnych grup pracowników w ramach trzech linii: menedżerskiej, eksperckiej i dobrostanu, zarówno w formie stacjonarnej, jak i on-line. Przeprowadzono szkolenia grupowe z takich obszarów jak prawo, prawo pracy czy cyberbezpieczeństwo.

## Struktura wiekowa

622 PRACOWNIKÓW NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2023 R.



Średni wiek  
kobiet

37,7 lat



Średni wiek  
mężczyzn

39,9 lat

### Regularna ocena pracowników

Regularna i systematyczna ocena wyników oraz jakości pracy jest fundamentem wsparcia dla pracowników PFR w zakresie rozwoju kompetencji i zwiększania efektywności zawodowej. Informacja zwrotna odgrywa kluczową rolę w eliminacji luk kompetencyjnych oraz kierowaniu pracowników na ścieżkę dalszego rozwoju. W PFR przeprowadzane są regularne oceny pracowników, które są synchronizowane z procesem rozliczania celów rocznych. Ich realizacja jest bezpośrednio powiązana z systemem premiowania, zdefiniowanym w Regulaminie premiowania.

### 3.9. Przedstawicielstwo pracowników

GRI [2-30]

W PFR funkcjonuje przedstawicielstwo pracowników, którego członkowie są wybierani przez załogę na dwuletnią kadencję. Obecnie przedstawicielstwo liczy trzech członków wybranych w demokratycznych wyborach wśród pracowników. Ich głównymi zadaniami są reprezentowanie interesów pracowniczych oraz współpraca z pracodawcą w obszarach wymaganych przez przepisy prawa. Szczególny nacisk kładzie się na prowadzenie w imieniu pracowników konsultacji i uzgodnień w zakresie określonym przez obowiązujące regulacje prawne.

### 3.10. Wolontariat pracowniczy

Pracownicy GK PFR aktywnie wspierają lokalne społeczności, między innymi poprzez wolontariat organizowany przez Fundację PFR. Działania te są prowadzone zgodnie z Regulaminem wolontariatu pracowniczego, który stanowi podstawę do aktywnego uczestnictwa pracowników w licznych akcjach charytatywnych. W ramach tych działań pracownicy biorą udział jako wolontariusze w projektach prowadzonych przez Fundację PFR i w ten sposób przyczyniają się do budowania pozytywnych relacji i wzmacniania więzi społecznych.

### 3.11. Bezpieczeństwo i higiena pracy

GRI [403-1] [403-2] [403-3] [403-4] [403-5] [403-6] [403-7] [403-9]

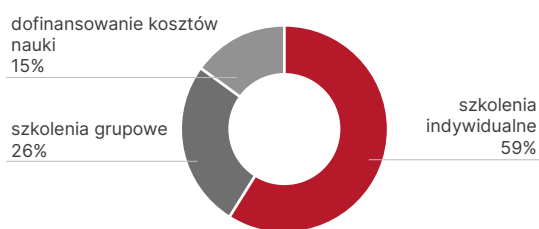
PFR jest bezpiecznym i zdrowym środowiskiem pracy. Wpływa na to kompleksowa polityka BHP, która opiera się na oparte na obowiązujących regulacjach prawnych i sporządzonych na ich podstawie wewnętrznych procedurach, uchwałach, ocenach ryzyka zawodowego i instrukcjach. Wszystkie te dokumenty są na bieżąco aktualizowane w ślad za zmianami przepisów, informacją zwrotną otrzymywaną od pracowników, nową wiedzą, doświadczeniem oraz rozwojem nauki i techniki.

Każda ze spółek Grupy prowadzi oddzielny rejestr wypadków przy pracy wraz z dokumentacją potwierdzającą zaistnienie wypadku, jego przyczyny oraz warunki pracy.

W PFR funkcjonuje Zakładowa Komisja BHP, której zadaniami są:

- dokonywanie okresowych przeglądów warunków pracy oraz oceny stanu BHP;
- formułowanie wniosków dotyczących poprawy warunków pracy;

### Struktura działań rozwojowych w PFR



- opiniowanie podejmowanych przez pracodawcę środków zapobiegających wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym;
- współdziałanie z pracodawcą w realizacji jego obowiązków w zakresie BHP.

W pozostałych spółkach obowiązki służby bezpieczeństwa i higieny pracy wykonują podmioty zewnętrzne na zasadach outsourcingu.

Mając na uwadze wspieranie kultury bezpieczeństwa pracy oraz systematyczne zwiększanie świadomości pracowników w tym obszarze, PFR w 2023 r. przeprowadził następujące akcje edukacyjne:

- „Pracuj bez bólu” – szkolenie nt. zdrowego kręgosłupa,
- „Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach” – szkolenia stacjonarne,
- wygaszacz ekranu prezentujący pracownikom informacje dotyczące ergonomii pracy i ćwiczenia fizyczne możliwe do wykonania przy stanowisku pracy,
- regularne publikowanie informacji o tematyce BHP w wewnętrznej sieci Intranet celem popularyzacji problematyki bezpieczeństwa, higieny i ergonomii pracy.

W 2023 roku w PFR oraz spółkach zależnych odnotowano następujące wypadki:

	Liczba wypadków przy pracy	Liczba wypadków ciężkich i śmiertelnych	Liczba wypadków w drodze do pracy lub z pracy
<b>PFR</b>	1 osoba	brak	brak
<b>Fundacja PFR</b>	brak	brak	brak
<b>PFR Ventures</b>	brak	brak	brak
<b>PFR TFI</b>	1 osoba	brak	brak
<b>PFR Operacje</b>	1 osoba	brak	1 osoba
<b>PFR Nieruchomości</b>	brak	brak	brak
<b>PFR Portal PPK</b>	brak	brak	brak

# Obszar Ładu Korporacyjnego (G)

## 1. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM KORPORACYJNYM I CIĄGŁOŚĆ DZIAŁANIA

### 1.1. Zarządzanie ryzykiem

Świadomość ryzyk związanych z prowadzoną działalnością oraz ich wpływ na ciągłość działania organizacji jest niezwykle istotna nie tylko dla realizacji celów strategicznych, ale także w kontekście informacji przekazywanych interesariuszom. GK PFR identyfikuje, ocenia i monitoruje ryzyka zagrażające realizacji jej celów na poziomie procesowym i strategicznym oraz podejmuje działania prowa-

dzające do ich eliminowania lub minimalizowania. Rolę wspierającą w zarządzaniu ryzykiem odgrywa Departament Audytu Wewnętrzny. Dostarcza on wsparcia Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej poprzez zapewnienie, że system kontroli wewnętrznej w PFR jest skuteczny, a zidentyfikowane ryzyka są mitygowane. Szczegóły w zakresie procesu zarządzania ryzykiem oraz opis ryzyk strategicznych zidentyfikowanych w 2023 r. znajdują się na str. 44 niniejszego dokumentu. Poniżej znajdują się zidentyfikowane istotne ryzyka niefinansowe wraz z opisem działań mitygujących.

### Istotne ryzyka niefinansowe

Ryzyko	Opis ryzyka i działań
<b>Ryzyko inwestycyjne</b>	Ryzyko związane z inwestycjami własnymi, głównie dotyczące nieosiągnięcia oczekiwanej stopy zwrotu, ale również związane z negatywnym wpływem inwestycji na środowisko. <i>PFR dąży do powołania przedstawiciela funduszu do organów spółek portfelowych i na bieżąco monitoruje inwestycje własne oraz ich realizację, również pod kątem wpływu na środowisko.</i>
<b>Ryzyko braku zgodności</b>	Ryzyko poniesienia sankcji finansowych, prawnych, utraty reputacji lub wiarygodności wskutek niestosowania się do przepisów prawa, regulacji wewnętrznych, przyjętych standardów postępowania (w tym zasad etycznych) i/lub kodeksów dobrych praktyk rynkowych. <i>PFR wdrożył System Zarządzania Zgodnością oraz wyznaczył osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań związanych z procesem zarządzania zgodnością, w tym za monitorowanie zmian w przepisach oraz opracowywanie i stosowanie właściwych polityk i procedur wewnętrznych. Więcej w rozdziale „System zarządzania ryzykiem”.</i>
<b>Ryzyko prawne</b>	Ryzyko niekorzystnych decyzji sądów rozstrzygających sprawy sporne GK PFR z innymi podmiotami. <i>W PFR wdrożono procesy opiniowania umów, regulacji, procedur wewnętrznych i innych dokumentów. Wewnętrzny Departament Prawny zapewnia odpowiednią obsługę prawną, natomiast w przypadku złożonych transakcji lub projektów jest on wspierany przez zewnętrznych doradców prawnych.</i>
<b>Ryzyko polityczne</b>	Ryzyko nieprzewidywalnych zmian politycznych lub niestabilności politycznej w danym kraju. <i>PFR na bieżąco monitoruje rządowe plany rozwoju gospodarczego, zmiany rządowej strategii, uczestniczy w konsultacjach publicznych i opiniowaniu w ramach rządowego procesu legislacyjnego, w szczególności w zakresie zmian mających potencjalny wpływ na działalność PFR.</i>
<b>Ryzyko projektowe</b>	Nieoczekiwane opóźnienia w projekcie lub nieprzewidziane zdarzenia uniemożliwiające realizację części lub całości projektu, które mogą skutkować wystąpieniem dodatkowych kosztów lub strat. <i>PFR monitoruje realizację projektów, w szczególności bada wykonanie założonego budżetu oraz terminowość podejmowanych działań. Zwraca także uwagę na czynniki środowiskowe, społeczne i zarządcze związane z danym projektem.</i>
<b>Ryzyko strategiczne</b>	Ryzyko związane z niewłaściwymi decyzjami dotyczącymi strategii rozwoju GK PFR, nieodpowiednią lub niepełną realizacją przyjętej strategii oraz brakiem podejmowania działań lub niewłaściwą reakcją na zmiany w otoczeniu. <i>PFR dokonuje analizy otoczenia rynkowego i gospodarczego oraz regularnie weryfikuje wykonanie założonych planów, monitorując aktualność założonych celów i działań przyjętych w strategii, również w odniesieniu do obszaru ESG.</i>
<b>Ryzyko utraty reputacji</b>	Negatywny odbiór wizerunku PFR przez klientów, kontrahentów, inwestorów, regulatorów, nadzór i/lub opinię publiczną. <i>PFR opracowuje określoną strategię komunikacji zewnętrznej oraz wyznacza osoby odpowiedzialne za jej realizację.</i>
<b>Ryzyko ESG</b>	Sytuacje wynikające z czynników środowiskowych, społecznych lub ładu korporacyjnego, które – jeżeli wystąpią – mogłyby mieć, rzeczywisty lub potencjalny istotny, negatywny wpływ na działalność GK PFR.

### 1.2. Strategia i podejście do zarządzania ryzykiem ESG, w tym ryzykiem klimatycznym

GRI [2-23]

GK PFR, działając zgodnie z regulacjami i wytycznymi w przedmiotowym zakresie, uwzględnia ryzyka dla zrównoważonego rozwoju zarówno na poziomie prowadzonej działalności, jak i w analizach inwestycyjnych. Regulacje dotyczące zarządzania ryzykiem ESG w procesie podejmowania decyzji inwestycyjnych w głównej mierze dotyczą

instytucji finansowych, w GK PFR reprezentowanych przez PFR TFI oraz PFR Ventures, który w 2023 r. uzyskał zezwolenie Komisji Nadzoru Finansowego na wykonywanie działalności zarządzającego alternatywnymi spółkami inwestycyjnymi. Rozwiązania wprowadzone przez Towarzystwo znajdują zastosowanie także w ramach wszystkich podmiotów GK zarządzających funduszami. Natomiast w odniesieniu do alternatywnych spółek inwestycyjnych wchodzących w skład GK stosowane są rozwiązania wypracowane w PFR Ventures.

PFR Ventures przyjął strategię dotyczącą wprowadzania do działalności ryzyk dla zrównoważonego rozwoju w procesie inwestycyjnym ASI. Przy dokonywaniu oceny poszczególnych lokat następują identyfikacja i uwzględnienie ryzyk z zakresu zrównoważonego rozwoju w obszarze środowiskowym, społecznym i ładu korporacyjnego.

Odbywa się to na dwa sposoby:

1. poprzez analizę (w ramach kryterium doboru lokat) uwzględniania czynników zrównoważonego rozwoju przez Fundusze VC w ich procesie inwestycyjnym i dokumentacji wewnętrznej oraz
2. przez możliwość wykluczenia określonych kategorii lokat i instrumentów ze spektrum inwestycyjnego.

Szczegółowe informacje dostępne są [na stronie internetowej PFR Ventures](#).

W 2023 r. PFR Ventures działał po raz pierwszy jako podmiot zarządzający ASI, dlatego przyjęte rozwiązania i narzędzia zarządzania ryzykiem będą monitorowane, oceniane i modyfikowane w przyszłości.

Zgodnie z przyjętą strategią wprowadzania do działalności ryzyk dla zrównoważonego rozwoju w procesie podejmowania decyzji inwestycyjnych PFR TFI uwzględnia ryzyka związane ze zrównoważonym rozwojem podczas dokonywania analizy fundamentalnej. Szczegółowe informacje na temat przedmiotowej strategii znajdują się [na stronie internetowej PFR TFI](#).

W praktyce zarządzanie ryzykiem dla zrównoważonego rozwoju zostało w 2023 r. włączone w PFR TFI do całościowego systemu zarządzania ryzykiem. Zasady zarządzania różnymi rodzajami ryzyk, w tym ryzyk ESG, definiuje wewnętrzna procedura „Zasady zarządzania ryzykiem w PFR TFI”. Zgodnie z tym systemem na poziomie zarządzanych funduszy ryzyka dla zrównoważonego rozwoju są uwzględniane i identyfikowane podobnie jak inne ryzyka inwestycyjne.

Należy przy tym wskazać, że fundusze zarządzane przez PFR TFI mają bardzo szerokie spektrum dopuszczalnych inwestycji oraz mocno zróżnicowany profil działalności – wśród nich są m.in. fundusze nieruchomościowe, venture capital, private equity oraz zdefiniowanej daty. Ponadto część z nich realizuje inwestycje finansowane ze środków unijnych, w przypadku których proces decyzyjny i strategię alokacji aktywów są warunkowane przez istotne ograniczenia wynikające z przepisów prawa lub zasad działania programów, w ramach których funkcjonują. W związku z tym zakres i rodzaj czynników ESG, które są brane pod uwagę, zależy od polityki inwestycyjnej konkretnego funduszu. Każdorazowo jednak w celu uzyskania kompleksowego obrazu lokaty funduszu, a tym samym oceny potencjalnego zwrotu z inwestycji, PFR TFI przeprowadza na podstawie danych pozyskanych od emitentów analizę ekspozycji portfela na ryzyko ESG.

PFR TFI w ramach analizy tych ryzyk korzysta z określonych metodologii i dostępnych baz danych zawierających informacje dotyczące ochrony środowiska naturalnego, odpowiedzialności społecznej i ładu korporacyjnego pochodzące od wyspecjalizowanych podmiotów zewnętrznych. Ponadto przeprowadza stosowne analizy wewnętrzne w tym zakresie. Na potrzeby analizy ryzyk ESG w realizowanych procesach inwestycyjnych w ramach GK PFR stworzono autorskie narzędzie analityczne, które w 2023 r. zostało rozbudowane i dostosowane do specyfiki funduszy oraz ryzyka i specyfiki różnych grup inwestycji.

### 1.3. Strategia i podejście do ryzyka podatkowego

GRI [207-1] [207-2] [207-3]

Wśród ryzyk procesowych PFR identyfikuje również ryzyka podatkowe. Zgodnie ze strategią podatkową przyjętą przez Zarząd celem Spółki jest eliminowanie ryzyka podatkowego w bieżącej działalności m.in. poprzez:

- monitorowanie zmian w przepisach podatkowych we własnym zakresie i ze wsparciem doradców zewnętrznych;
- analizę wydawanych interpretacji indywidualnych oraz wyroków sądów administracyjnych z punktu widzenia działalności wykonywanej przez PFR;
- subskrypcję serwisów prawnych, portali i czasopism podatkowych;
- organizację szkoleń z zakresu podatkowego dla pracowników.

W celu zapewnienia prawidłowości rozliczeń PFR wdrożył szereg procedur wewnętrznych regulujących m.in. realizację obowiązku przekazywania informacji o schematach podatkowych, obiegu dokumentów księgowych, weryfikacji kontrahentów i dokonywania zakupów. Dodatkowo, aby wzmocnić kontrolę wewnętrzną w obszarze podatkowym, PFR wdrożył szczegółowe regulacje w zakresie rozliczania podatku VAT, podatku dochodowego od osób prawnych, podatku od czynności cywilnoprawnych oraz w zakresie podatku u źródła i należytej staranności.

GK PFR dokonuje bieżących analiz transakcji gospodarczych i innych zdarzeń w celu prawidłowego określenia obowiązków podatkowych oraz minimalizacji ryzyka. W przypadku skomplikowanych zagadnień podatkowych, zwłaszcza tych będących przedmiotem rozbieżności w praktyce organów podatkowych lub sądów administracyjnych, PFR korzysta ze wsparcia zewnętrznych doradców podatkowych lub występuje z wnioskami o uzyskanie odpowiedniej interpretacji indywidualnej. PFR współpracuje z organami podatkowymi w sposób otwarty i w dobrej wierze, a w razie potrzeby udziela wszelkich koniecznych informacji i wyjaśnień.

Z uwagi na odpowiedzialność społeczną i wysokie wartości etyczne PFR nie korzysta z optymalizacji podatkowych w celu zwiększenia zysków.

Za obszar podatkowy odpowiadają Departament Rachunkowości oraz Wiceprezes Zarządu właściwy ds. finansów i rozwoju. Strategia podatkowa jest aktualizowana raz w roku, a informacja z jej realizacji jest publikowana w sposób wymagany przez obowiązujące przepisy prawa.

### 1.4. Ciągłość działania i zarządzanie kryzysowe

GRI [2-16]

W GK PFR wdrożono zasady zarządzania ciągłością działania definiujące podejście do przewidywania i reagowania na zdarzenia, które mogą prowadzić do zakłóceń działalności podmiotów Grupy. Zgodnie z tym podejściem wykonywana jest analiza wpływu zdarzenia na ciągłość działalności biznesowej (BIA – Business Impact Analysis), w wyniku której zidentyfikowano procesy oraz zasoby krytyczne dla funkcjonowania GK PFR, których niedostępność może w sposób istotny przeszkodzić w realizacji jej celów. Dla każdego z procesów krytycznych opracowano szczegółowe plany ciągłości działania na wypadek zmaterializowania się zdefiniowanych scenariuszy zagrożeń. Plany ciągłości działania podlegają cyklicznym corocznym testom ich skuteczności. W GK PFR wdrożono również proces zarządzania kryzysowego, który zapewnia, że każde zdarzenie krytyczne będzie odpowiednio zakomunikowane organom

## Architektura procesów

**Całościowy, ustrukturyzowany układ wszystkich zidentyfikowanych procesów organizacji, wzajemnych powiązań i zależności między nimi oraz sposobu ich zorganizowania pod względem funkcjonalnym i strukturalnym.**

zarządzającym, a właściwe działania zostaną podjęte przez formalnie powołany sztab kryzysowy. W 2022 r. sztab kryzysowy został zwołany po rozpoczęciu przez Rosję wojny z Ukrainą. Jego spotkania odbywały się regularnie w celu zidentyfikowania, oceny i monitorowania zagrożeń związanych z działaniami wojennymi oraz wypracowania środków ochrony działalności GK PFR przed ich skutkami. W 2023 r. nie odnotowano przesłanek do powołania sztabu kryzysowego.

### 1.5. Zarządzanie procesowe w PFR

W PFR od 2021 r. rozwijane jest zarządzanie procesowe, które kierunkuje organizację na stałe doskonalenie realizowanych działań. W dłuższej perspektywie ma zapewnić zwiększenie efektywności pracy oraz skuteczność realizacji celów biznesowych przy jednoczesnym usytuowaniu klienta w kluczowym miejscu postrzegania. Kompetencja budowy zarządzania procesowego została umiejscowiona w obszarze odpowiedzialnym za strategię Spółki, co wskazuje na ścisłe powiązanie obu obszarów (realizacja celów strategicznych również poprzez realizację celów procesów). W PFR zostały określone ramy działania zarządzania procesowego, w tym zdefiniowano architekturę procesów i przypisano ich właścicielstwo. Architektura procesów jest punktem wyjścia dla innych obszarów działalności organizacji. Wykorzystywana jest w obszarach: compliance (identyfikacja i kontrola ryzyk braku zgodności), bezpieczeństwa (obszar ciągłości działania – identyfikacja procesów krytycznych oraz powiązanie incydentów bezpieczeństwa z procesami), audytu (w ramach ustalania planu audytu na dany rok oraz podczas realizacji audytów, w szczególności poprzez ocenę naniesionych mechanizmów kontrolnych w procesach), ryzyka (identyfikacja ryzyk procesów) oraz IT (identyfikacja wykorzystania systemów w procesach).

W celu zachowania aktualności i kompletności architektury procesów realizowane są cykliczne przeglądy procesów, które stanowią także punkt wyjścia do doskonalenia procesów biznesowych.

W PFR podejmowane są również stałe działania mające na celu zwiększanie świadomości procesowej.

### 1.6. Komitety działające w GK PFR

W 2023 r. funkcjonowały cztery komitety, które swoimi działaniami objęły GK PFR: Bezpieczeństwa, Architektury IT, Zarządzania Zgodnością oraz Projektowy. Komitety są zespołami eksperckimi, w których każdy z podmiotów Grupy Kapitałowej PFR jest reprezentowany na równych prawach przez swojego przedstawiciela.

Celami działalności Komitetu Bezpieczeństwa GK PFR są zapewnienie na poziomie GK koordynacji i integracji strategii, inicjatyw, projektów i działań z zakresu bezpieczeństwa informacji i ciągłości działania, inicjowanych i realizowanych przez poszczególne spółki, a także zapewnienie standaryzacji, synergii oraz optymalizacji funkcjonalnej i kosztowej rozwiązań bezpieczeństwa. Komitet realizuje swoją działalność według zasad określonych w Regulaminie Komitetu Bezpieczeństwa Grupy Kapitałowej PFR. Posiedzenia Komitetu

odbywają się co do zasady raz na kwartał. W 2023 r. odbyło się pięć posiedzeń tego gremium.

Celami działalności Komitetu Architektury IT GK PFR są wspólne wypracowywanie zunifikowanych standardów, określanie priorytetów i kierunków rozwoju IT w GK oraz wydawanie rekomendacji dotyczących wdrażania tych standardów w jej podmiotach. Komitet realizuje swoją działalność według zasad określonych w Regulaminie Komitetu Architektury IT Grupy Kapitałowej PFR. W 2023 r. odbyły się dwa posiedzenia tego gremium.

Celami Komitetu Zarządzania Zgodnością są wymiana doświadczeń i wiedzy, wypracowanie wspólnego podejścia do zagadnień compliance, określenie potrzeb szkoleniowych dla pracowników oraz narzędzi do zarządzania ryzykiem braku zgodności. Komitet realizuje swoją działalność według zasad określonych w Regulaminie Komitetu ds. Zarządzania Zgodnością Grupy Kapitałowej PFR. W 2023 r. odbyło się pięć posiedzeń tego gremium, uzupełnionych o 16 dodatkowych spotkań w ramach grup roboczych, na których opracowano i zobowiązano się do wdrożenia w spółkach GK sześciu standardów compliance.

Celami Komitetu Projektowego są stworzenie platformy do wzajemnej dyskusji pomiędzy podmiotami GK PFR na temat prowadzonych projektów, wymiany dobrych praktyk prowadzenia projektów, współdzielenia produktów projektów oraz identyfikacji potencjalnych projektów interdyscyplinarnych. Komitet realizuje swoją działalność według zasad określonych w Regulaminie Komitetu Projektowego Grupy Kapitałowej PFR. W 2023 r. odbyło się 12 posiedzeń tego gremium.

## 2. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM BRAKU ZGODNOŚCI

*GRI [2-23] [2-24] [2-27]*

Wdrożony w 2021 r. System Zarządzania Zgodnością ma na celu skuteczne zarządzanie ryzykiem braku zgodności, zwiększenie poziomu bezpieczeństwa oraz stabilności PFR z uwagi na charakter prowadzonej działalności, obowiązujące przepisy prawne oraz najnowsze standardy rynkowe. Funkcjonowanie Systemu Zarządzania Zgodnością zapewnia zgodność z prawem, standardami rynkowymi, etycznymi zasadami prowadzenia działalności oraz ciągłe doskonalenie w tym zakresie. Jednostką organizacyjną, której powierzono realizację tego zadania, jest Departament Zarządzania Zgodnością. Struktura organizacyjna departamentu umożliwia skuteczną zarządzanie i kontrolę ryzyka braku zgodności, a także dostosowana jest do wielkości i stopnia złożoności działalności PFR. W zakresie działania Departamentu Zarządzania Zgodnością znajduje się zarówno Compliance regulacyjny odpowiedzialny za obszar związany z weryfikacją zmian w otoczeniu prawnym oraz zarządzanie wewnętrznymi procesami legislacyjnymi, jak i monitorowanie ryzyka braku zgodności przy użyciu Matryc Zgodności. W opisanych w PFR procesach zidentyfikowane i opisywane jest ryzyko braku zgodności, dla którego są projektowane i wdrażane mechanizmy kontrolne, oraz sposób ich monitorowania poprzez weryfikację bieżącą i testowanie poziome i pionowe. Dla ryzyka braku zgodności stosowana jest ocena ryzyka rezydualnego i inherentnego. Dokumentowanie tych czynności oraz wyników monitorowania mechanizmów kontrolnych wdrożonych dla ryzyka braku zgodności dokonywane jest w Matrycach Zgodności.

PFR wdrożył też proces postępowania z nieprawidłowościami wykrytymi w związku z monitorowaniem mechanizmów kontrolnych. Dla nieprawidłowości ustalane są działania naprawcze, mające na celu zmiętygowanie ryzyka braku zgodności. Dodatkowo w PFR realizowane są testowania doraźne, których celem jest zbadanie, czy obowiązujące przepisy prawa, przepisy wewnętrzne, standardy rynkowe oraz przyjęte standardy postępowania (w tym zasady etyczne) lub kodeksy dobrych praktyk rynkowych, a także wytyczne i zalecenia

podmiotów zewnętrznych mogących wydawać tego typu wystąpienia w stosunku do PFR są przestrzegane i właściwe. W 2023 r. działania podejmowane w celu zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmowały m.in.:

- skuteczne zarządzanie regulacjami wewnętrznymi (zaktualizowano 64 regulacje oraz wydano 16 nowych) – spadek regulacji przeterminowanych/nieaktualnych z 13% na koniec 2022 r. do 4% na koniec 2023 r.,
- kontynuacja wdrażania matryc zgodności opartych na zarządzaniu procesowym oraz wdrażanie mechanizmów kontrolnych umożliwiających testowanie poziome i pionowe. Przekształcono 17 „starych” matryc w 15 „nowych” (tj. 86 procesów) oraz podniesiono efektywność i skuteczność wykonywanych czynności kontrolnych poprzez zamianę 541 kontroli/testów w „starych” matrycach na 207 kontroli/testów z „nowych”.

### 2.1. Kodeks Etyki GK PFR

Na sposób, w jaki PFR wypełnia miejsce stworzone dla niego przez ustawodawcę, wpływają również misja i wizja oraz wartości Grupy. To one w dużej mierze określają sposób prowadzenia działalności i definiują, jaką organizacją ma być GK PFR, oraz stoją za kluczowymi decyzjami. Wszystkie te elementy zostały odzwierciedlone w Kodeksie Etyki GK PFR, który przedstawia zasady i podejście do etyki biznesowej obowiązujące pracowników wszystkich spółek Grupy. W ramach pracy Komitetu ds. Zarządzania Zgodnością GK PFR w 2023 r. przeprowadzona została aktualizacja treści Kodeksu Etyki.

### 2.2. Strategia zarządzania zgodnością

GRI [2-23] [2-24] [2-27]

W kwietniu 2021 r. PFR opracował i wdrożył Strategię Zarządzania Zgodnością opartą o:

- Kodeks Etyki dla GK PFR,
- zasady zarządzania zgodnością,
- przeciwdziałanie korupcji,
- zasady wręczania i przyjmowania prezentów,
- zgłaszanie nieprawidłowości (whistleblowing),
- zasady zarządzania konfliktami interesów,
- Poznaj Swojego Klienta (KYC) i weryfikacja z listami sankcyjnymi,
- spójne zasady legislacji i aktualizacji procedur wewnętrznych,
- monitoring i testowanie.

W ramach proponowania w GK PFR wspólnych standardów oraz narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem braku zgodności w 2022 r. powołano Komitet ds. Zarządzania Zgodnością dla GK PFR, którego zadaniami są wprowadzenie grupowych standardów zarządzania ryzykiem braku zgodności, przeciwdziałanie sytuacjom, które mogą negatywnie wpłynąć na wizerunek grupy, promowanie uczciwości i najwyższych standardów etycznych w ramach prowadzenia działalności oraz wprowadzenie przejrzystych i ujednoliconych zasad postępowania.

W 2023 r. Komitet zrealizował wspólny projekt pt. „Standaryzacja obszarów zarządzanych przez compliance w spółkach GK PFR” oraz badanie dojrzałości funkcji zgodności w spółkach GK PFR.

### 2.3. System zarządzania zgodnością

GRI [2-23] [2-24] [2-27] [206-1]

Strategia realizowana jest poprzez System Zarządzania Zgodnością, którego podstawowymi celami są skuteczne zarządzanie ryzykiem braku zgodności oraz zwiększenie poziomu bezpieczeństwa i stabilności PFR z uwagi na charakter prowadzonej działalności, obowiązujące przepisy prawne oraz najnowsze standardy rynkowe. Za zarządzanie zgodnością w PFR odpowiada Departament Zarządzania Zgodnością (DZZ). System Zarządzania Zgodnością w PFR opiera się na tzw. filarach zgodności PFR, które stanowią:

- obowiązujące prawo,
- dobre praktyki i standardy obowiązujące na rynku,
- normy i wartości określone przez Kodeks Etyki GK PFR,
- hierarchiczny system regulacji wewnętrznych.

Proces identyfikacji zmian w przepisach prawnych realizowany jest przez Departament Prawny, który przygotowuje i rozpowszechnia w Spółce newsletter przedstawiający zmiany w przepisach mające wpływ na funkcjonowanie i działalność PFR. Dodatkowo każdy kierujący jednostką organizacyjną zobowiązany jest do monitorowania zmian w środowisku legislacyjnym w zakresie nadzorowanego przez siebie obszaru. System Zarządzania Zgodnością w PFR czerpie również z zasad zawartych m.in. w Dobrych praktykach spółek notowanych na GPW, zasadach ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, rekomendacji KNF oraz wytycznych CBA. PFR w ramach wdrożonego Systemu Zarządzania Zgodnością podejmuje także działania zmierzające do budowy organizacji opartej na określonym systemie wartości, który definiuje w opracowanym Kodeksie Etyki. Wśród nich szczególne miejsce zajmują wartości budujące kulturę organizacyjną, takie jak poszanowanie praw człowieka, wzajemna pomoc, równe traktowanie innych, a także odpowiedzialność w relacjach z interesariuszami zewnętrznymi. Budowa percepcji zgodności, tj. odpowiedzialności za działanie w zgodzie z powszechnie obowiązującym prawem, standardami rynkowymi, ale przede wszystkim normami etycznymi, oparta została na programie szkoleń i spotkań z pracownikami.

W zakresie regulacji wewnętrznych w PFR funkcjonują zasady definiujące tryb opracowywania, uzgadniania oraz przyjmowania polityk i procedur szczegółowych. Każda jednostka organizacyjna jest odpowiedzialna w zakresie dotyczącym swojej działalności za identyfikację obszarów wymagających uregulowania. Departament Zarządzania Zgodnością oraz Departament Prawny wspierają je – informują o zmianach w przepisach, które mają wpływ na działalność PFR. Departament Zarządzania Zgodnością jest odpowiedzialny za koordynację procesu legislacyjnego oraz opiniowania regulacji wewnętrznych, a także za monitorowanie przeglądów i aktualizację regulacji. Dane dotyczące wydanych i odwołanych regulacji wewnętrznych oraz statusy ich aktualizacji są kwartalnie raportowane Zarządowi PFR. W 2023 r. zaktualizowano 64 regulacje wewnętrzne oraz wydano 16 nowych. Liczba obowiązujących regulacji wewnętrznych na koniec 2023 r. wyniosła 162. Efektem skutecznej koordynacji procesu legislacyjnego oraz monitoringu przeglądu regulacji był spadek liczby przeterminowanych lub nieaktualnych regulacji wewnętrznych z poziomu 13% w 2022 r. do 4% na koniec 2023 r.

### 2.4. Przeciwdziałanie greenwashingowi

GK PFR przykłada dużą wagę do zgodności swojej działalności z obowiązującym prawem oraz do transparentnej komunikacji z interesariuszami. W dobie coraz powszechniejszego uwzględniania aspektów ESG w działalności przedsiębiorstw łatwo narazić się

na zarzut greenwashingu rozumiany jako wprowadzanie w błąd klientów czy, szerzej, uczestników rynku w odniesieniu do swoich działań bądź oferowanych produktów, które przedstawiane są jako zgodne z szeroko rozumianymi zasadami ochrony środowiska.

Ze względu na charakter swojej działalności GK PFR identyfikuje ryzyko greenwashingu związane w największym stopniu z działalnością inwestycyjną. Z tego względu w ramach ograniczania tego ryzyka PFR TFI opracowało i wdrożyło strategię wprowadzania do działalności ryzyk dla zrównoważonego rozwoju w procesie podejmowania decyzji inwestycyjnych w Towarzystwie. Dodatkowo w tej spółce obowiązuje Regulamin systemu nadzoru zgodności działalności z prawem w PFR TFI, który służy zapewnieniu zgodności jego działalności i osób działających na jego rzecz z obowiązującymi przepisami prawa oraz regulacjami wewnętrznymi. PFR TFI S.A wdrożyło procedury wewnętrzne określające zasady i tryb postępowania w zakresie opracowywania materiałów marketingowych mające na celu zwiększenie nadzoru nad ich treścią, a tym samym ograniczenie ryzyka braku zgodności. Dotyczą one w szczególności publikacji nowych informacji o lokatach, działalności funduszy oraz procesie inwestycyjnym. Regulacje precyzyjnie określają poszczególne etapy procesu opracowania materiałów i ich akceptacji pod kątem merytorycznym, formalno-prawnym i compliance przez odpowiednie jednostki. Takie postępowanie zapewnia, że prezentowane informacje odpowiednio odzwierciedlają charakterystykę produktów inwestycyjnych, i mityguje ryzyko m.in. greenwashingu w przekazach reklamowych.

Ponadto GK PFR jest w trakcie wypracowania wspólnej dla całej Grupy polityki przeciwdziałania greenwashingowi uwzględniającej charakter zadań realizowanych przez każdy podmiot wchodzący w jej skład. Dokument powstaje na podstawie zaleceń Europejskich Urzędów Nadzoru oraz obowiązujących regulacji prawnych i standardów, w tym wytycznych wynikających z regulacji unijnych (SFDR i CSRD).

## 2.5. Przeciwdziałanie korupcji

GRI [205-2] [205-3]

W GK PFR nadrzędną zasadą jest zero tolerancji dla korupcji. W tym celu wprowadzono wewnętrzne regulacje, które obowiązują wszystkich pracowników oraz określają zasady współpracy z odpowiednimi organami państwa. Zapobieganie wszelkim działaniom noszącym znamiona korupcji jest jednym z elementów przyjętej Strategii Zarządzania Zgodnością PFR oraz Kodeksu Etyki GK PFR. Mając to na uwadze, w PFR wdrożono Politykę prezentową i przeciwdziałania korupcji, która określa zasady i tryb postępowania w tym obszarze.

W 2023 r. nie zarejestrowano zgłoszenia przypadków korupcji rozumianej jako wykorzystywanie zajmowanego stanowiska lub pozycji zawodowej; jako obiecywanie, proponowanie lub wręczanie jakichkolwiek nienależnych korzyści lub obietnic, a także ich żądanie lub przyjmowanie.

W ramach pracy Komitetu ds. Zgodności dla Grupy Kapitałowej PFR w 2023 r. dokonano przeglądu standardu w zakresie przeciwdziałania korupcji i ujednolicono definicje pojęcia korupcji oraz podejmowanych działań prewencyjnych.

## 2.6. Konflikt interesów

GRI [2-15]

PFR zarządza częścią portfela inwestycyjnego funduszy inwestycyjnych zamkniętych, dlatego tak istotne są odpowiednie mechanizmy kontrolne i zarządcze dotyczące możliwych sprzeczności z interesami PFR. W PFR zostały wdrożone regulacje wewnętrzne, takie jak zaktualizowana w 2023 r. Polityka zapobiegania i zarządzania konfliktami interesów oraz Kodeks Etyki. Jednocześnie w 2022 r.

wprowadzono nowy dokument pt. „Zasady postępowania oraz zarządzania konfliktami interesów na rynkach finansowych szczegółowo regulujący kwestie związane z zarządzaniem konfliktem interesów oraz dostępem do informacji poufnej/cenotwórczej w ujęciu MAR”.

Pracownicy PFR są zobowiązani do zgłaszania podejrzenia lub możliwości wystąpienia potencjalnego lub rzeczywistego konfliktu interesów, w szczególności w przypadku, w którym interesy osobiste kolidują lub mogłyby kolidować z należytą i właściwą realizacją obowiązków służbowych. Ponadto w PFR funkcjonują polityka „Poznaj swojego klienta” (KYC) oraz regulacje szczegółowe, takie jak Procedura weryfikacji kontrahenta w PFR jako jeden z mechanizmów zapobiegania i zarządzania konfliktem interesów w ramach procesu zakupowego oraz wyboru dostawców i Procedura identyfikacji, weryfikacji oraz oceny ryzyka KYC dla podmiotów uczestniczących w procesie inwestycyjnym PFR. Zapisy dotyczące konfliktu interesów są także ujęte w Regulaminie Rady Nadzorczej oraz Regulaminie Zarządu PFR. Członkowie tych organów są zobowiązani do unikania sytuacji, w których mógłby powstać konflikt interesów, przy czym interes jest rozumiany jako źródło każdego rodzaju korzyści: zawodowych, finansowych, rzeczowych, osobistych lub innych niematerialnych. W razie wystąpienia konfliktu interesów PFR z osobistymi interesami członka organu, jego małżonka, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia oraz osobami, z którymi jest powiązany osobiście, lub możliwości powstania takiego konfliktu członek organu ma obowiązek niezwłocznie poinformować o tym odpowiednie osoby oraz powstrzymać się od wszelkich głosowań i dyskusji dotyczących danej wrażliwej kwestii.

## 2.7. Zgłaszanie nieprawidłowości

GRI [2-16] [2-25] [2-26]

W 2022 r. na bazie projektu ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa zaktualizowano zapisy „Procedury zgłoszeń wewnętrznych o naruszeniach prawa w Polskim Funduszu Rozwoju S.A.” i usankcjonowano działający już wcześniej w PFR system zgłaszania nieprawidłowości. Zgodnie z zasadami ochrony sygnalistów wdrożone rozwiązania umożliwiły anonimowe zgłaszanie nieprawidłowości za pośrednictwem trzech kanałów:

- specjalnego narzędzia IT do informowania o naruszeniach, dla którego formularz kontaktowy udostępniony jest [na stronie internetowej](#);
- skrynek poczty elektronicznej: [sygnalista@pfr.pl](mailto:sygnalista@pfr.pl), [CEO.poufne@pfr.pl](mailto:CEO.poufne@pfr.pl), [poufne.RN@pfr.pl](mailto:poufne.RN@pfr.pl);
- w formie papierowej poprzez udostępnione fizyczne skrzynki w głównej siedzibie PFR.

W ramach pracy Komitetu ds. Zgodności dla Grupy Kapitałowej PFR w 2023 r. dokonano przeglądu standardów dotyczących modelu zgłaszania nieprawidłowości w spółkach, którego celem było dostosowanie w jak najszerszym i niezbędnym zakresie do projektu ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa opublikowanego 18 października 2021 r. w celu wdrożenia Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii.

## 2.8. Zarządzanie danymi osobowymi

GRI [418-1]

Od 2024 w PFR w ramach Biura Prawnego Obsługi Korporacyjnej w Departamencie Prawnym funkcjonuje Zespół Ochrony Danych Osobowych (wcześniej, przed 1 stycznia 2024 r., Biuro Ochrony Danych Osobowych), którego celem jest m.in. wsparcie Spółki w zakresie zapewnienia zgodności jej działalności z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych, wsparcie merytoryczne pracowników

PFR w zakresie ochrony danych osobowych oraz prowadzenie rejestrów i ewidencji niezbędnych dla prawidłowego wypełniania obowiązków prawnych z zakresu ochrony danych osobowych. W PFR powołani są również Inspektor Ochrony Danych Osobowych oraz jego zastępca. Do ich zadań należą m.in. monitorowanie przestrzegania przepisów o ochronie danych oraz polityk PFR w dziedzinie ochrony danych osobowych, szkolenia personelu uczestniczącego w operacjach przetwarzania, przeprowadzanie powiązanych z tym audytów oraz współpraca z organem nadzorczym. W PFR, zgodnie z polityką ochrony danych osobowych, każda osoba fizyczna, której dane przetwarzane są przez PFR, może skontaktować się ze Spółką poprzez adres e-mail: [jod@pfr.pl](mailto:jod@pfr.pl) lub pocztą tradycyjną.

## 2.9. Polityka ochrony danych

GRI [418-1]

- PFR Operacje wdrożył w organizacji Zintegrowany System Zarządzania oparty o dwie międzynarodowe normy dotyczące bezpieczeństwa danych, tj. PN-EN ISO/IEC 27001:2022 oraz PN-EN ISO 22301.
- GK PFR funkcjonuje na podstawie następujących regulacji wewnętrznych dotyczących ochrony danych:
  - Strategia IT i bezpieczeństwa dla GK PFR na lata 2023–2025,
  - Polityka bezpieczeństwa informacji,

- Polityka zarządzania ryzykiem w zakresie cyberbezpieczeństwa,
- Polityka ciągłości działania,
- Strategia budowania świadomości w obszarze bezpieczeństwa,
- Polityka ochrony danych osobowych.

Naczelną zasadą, którą kieruje się Grupa, jest ochrona danych klientów spółek GK PFR. Realizowane są procesy zarządzania ryzykiem, ciągłości działania i cyberbezpieczeństwa na poziomie GK PFR. W tym zakresie Centrum Kompetencyjne dla całej GK PFR stanowi spółka PFR Operacje. Jednym z jej zadań jest wdrażanie inicjatyw na poziomie GK PFR, które mają mitygować ryzyka wycieku danych, np. platforma do zarządzania ryzykiem bezpieczeństwa informacji, ciągłości działania i cyberbezpieczeństwa. Spółka prowadzi stałe działania komunikacyjne, których celem jest podnoszenie świadomości wszystkich pracowników GK PFR. Dotyczą one m.in. bezpieczeństwa danych oraz uświadamiania ryzyk wynikających z kampanii phishingowych nakierowanych na GK PFR. Proces zarządzania ryzykiem oparty jest na międzynarodowych standardach ISO i autorskiej metodyce PFRO. W perspektywie dwóch lat planowany jest audyt certyfikujący przeprowadzony przez zewnętrzną firmę potwierdzający skuteczność zabezpieczeń i wdrożonych rozwiązań.

# O części niefinansowej raportu

GRI [2-1] [2-2] [2-3] [2-4] [2-5] [2-14]

Niniejszy raport zawiera informacje niefinansowe obejmujące zagadnienia środowiskowe, pracownicze, społeczne i ładu korporacyjnego dotyczące spółki PFR oraz spółek zależnych Grupy Kapitałowej PFR:

- PFR Ventures,
- PFR Nieruchomości,
- PFR Portal PPK,
- PFR Operacje,
- PFR Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych,
- PFR Ventures Innovation Fund Alternatywna Spółka Inwestycyjna,
- PFR Ventures Inwestycje Bezpośrednie Alternatywna Spółka Inwestycyjna

oraz Fundacji PFR, której jedynym założycielem i głównym donatorem jest PFR.

Informacje niefinansowe PFR i GK PFR są publikowane w cyklu rocznym i obejmują okres działalności od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. Trzeci rok z rzędu GK PFR zdecydowała się ujawnić w raporcie skonsolidowanym informacje niefinansowe zgodnie z międzynarodowym standardem raportowania niefinansowego Global Reporting

Initiative (GRI) Standards Foundation 2021. Informacje niefinansowe zostały ponadto przyporządkowane do celów zrównoważonego rozwoju (SDGs) Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ). Poprzedni Raport za 2022 r. GK PFR opublikowała 31 maja 2023 r. Dane niefinansowe ujawnione w raporcie dotyczą tematów istotnych, które GK PFR wyznaczyła na podstawie analizy istotności z uwzględnieniem wymogów ustawy o rachunkowości. Raport obejmuje również ujawnienia wynikające z europejskiej Taksonomii, dotyczące przychodów, nakładów inwestycyjnych i wydatków operacyjnych w zakresie działalności objętych systematyką Taksonomii.

Szczegóły dotyczące spółek ujętych w poszczególnych wskaźnikach niefinansowych zostały przedstawione w tabeli z indeksami wskaźników GRI na str. 143. W stosunku do raportu za 2022 r. zdecydowano się rozszerzyć część niefinansową o szczegółowe informacje dotyczące zużycia zasobów (wody, paliw) przez całą GK PFR, śladu węglowego w zakresie 1 i 2 za lata 2022–2023 czy bezpieczeństwa i higieny pracy. Co do zasady jednak w niniejszym raporcie nie zaszły znaczące zmiany dotyczące zastosowanych metod pomiarów w stosunku do raportu poprzedniego.

Treść niniejszego raportu została zweryfikowana i zaakceptowana przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą. Raport nie został poddany weryfikacji zewnętrznej. Data publikacji raportu niefinansowego to 31 maja 2024 r. W przypadku pytań dotyczących części niefinansowej raportu GK PFR i informacji w niej zawartych prosimy o kierowanie wiadomości na adres [biuro@pfr.pl](mailto:biuro@pfr.pl).



# Indeksy wskaźników

Numer	Nazwa wskaźnika	Strona	Komentarz
<b>GRI 2: Ujawnienie informacji ogólnych</b>			
GRI 2-1	Szczegółowe informacje o organizacji	7 23 92 142	
GRI 2-2	Podmioty uwzględnione w raportowaniu zrównoważonego rozwoju organizacji	7 23 92 142	
GRI 2-3	Okres sprawozdawczy, częstotliwość i punkt kontaktowy	142	
GRI 2-4	Korekta informacji	142	
GRI 2-5	Weryfikacja zewnętrzna	142	Raport nie został poddany weryfikacji zewnętrznej
GRI 2-6	Działania, łańcuch wartości i inne relacje biznesowe	7 23 92 92	
GRI 2-7	Pracownicy	133 134 134	
GRI 2-8	Pracownicy, którzy nie są zatrudnieni na umowy stałe	133 134	
<b>GRI 2: Ład korporacyjny</b>			
GRI 2-9	Struktura i skład organów zarządzających	37 97	
GRI 2-10	Nominacja i wybór najwyższego organu zarządzającego	37 97	
GRI 2-11	Przewodniczący najwyższego organu zarządzającego	37 97	
GRI 2-12	Rola najwyższego organu zarządzającego w nadzorowaniu zarządzania wpływem organizacji	37 97	
GRI 2-13	Delegowanie odpowiedzialności za zarządzanie wpływem organizacji	37 97	
GRI 2-14	Rola najwyższego organu zarządzającego w raportowaniu zrównoważonego rozwoju	97 142	
GRI 2-15	Konflikt interesów	141	
GRI 2-16	Komunikacja krytycznych kwestii	138 141	
GRI 2-17	Zbiorowa wiedza najwyższego organu zarządzającego	97	
GRI 2-18	Ocena działania najwyższego organu zarządzającego	97	
GRI 2-19	Polityki wynagrodzeń	134	
GRI 2-20	Proces ustalania wynagrodzenia	134	
GRI 2-21	Roczny wskaźnik całkowitego wynagrodzenia		Nie ujawniono wskaźnika ze względu na poufność danych
<b>Strategia, polityki i działania</b>			
GRI 2-22	Oświadczenie w sprawie strategii zrównoważonego rozwoju	90	
GRI 2-23	Zobowiązania w zakresie polityki	137 139 140 140	
GRI 2-24	Implementacja zobowiązań dot. polityk	139 140 140	

Numer	Nazwa wskaźnika	Strona	Komentarz
GRI 2-25	Procesy naprawcze negatywnego wpływu organizacji	141	
GRI 2-26	Mechanizmy zasięgania porad i zgłaszania wątpliwości	141	
GRI 2-27	Zgodność z przepisami i regulacjami	139 140 140	
GRI 2-28	Członkostwo w stowarzyszeniach	96	
GRI 2-29	Podejście do angażowania interesariuszy	97	
GRI 2-30	Układy zbiorowe pracy	136	W PFR nie funkcjonują układy zbiorowe pracy.
<b>GRI 3: Tematy materialne</b>			
GRI 3-1	Proces określania istotnych tematów	98	
GRI 3-2	Lista tematów istotnych	98	
GRI 3-3	Zarządzanie tematami istotnymi	98	
<b>GRI 201: Wyniki ekonomiczne</b>			
GRI 201-1	Bezpośrednia wartość ekonomiczna wygenerowana i dystrybuowana	49	Rozdział: wynik finansowy Grupy Kapitałowej PFR
<b>GRI 203: Pośredni wpływ ekonomiczny</b>			
GRI 203-1	Inwestycje infrastrukturalne i powiązane usługi	96	
GRI 203-2	Znaczący pośredni wpływ ekonomiczny	99 119	
<b>GRI 205: Przeciwdziałanie korupcji</b>			
GRI 205-2	Komunikacja i szkolenia dotyczące polityki i procedur antykorupcyjnych	141	
GRI 205-3	Potwierdzone przypadki korupcji i podjęte w związku z nimi działania	141	
<b>GRI 206: Zachowania antykonkurencyjne</b>			
GRI 206-1	Działania prawne dotyczące zachowań antykorupcyjnych, praktyk antymonopolowych i monopolistycznych	140	
<b>GRI 207: Podatki</b>			
GRI 207-1	Podejście do podatków	138	
GRI 207-2	Zarządzanie podatkami, kontrola wewnętrzna i zarządzanie ryzykiem podatkowym	138	
GRI 207-3	Zaangażowanie interesariuszy oraz zarządzanie obawami związanymi z podatkami	138	
<b>GRI 302: Energia</b>			
GRI 302-1	Zużycie energii w organizacji	102	
GRI 302-3	Energochłonność	102	
GRI 302-4	Redukcja konsumpcji energii	102	
<b>GRI 305: Emisje gazów cieplarnianych</b>			
GRI 305-1	Zakres 1	102	
GRI 305-2	Zakres 2	102	
GRI 305-4	Wskaźnik emisyjności	102	
GRI 305-5	Redukcja gazów cieplarnianych	102	
<b>GRI 306: Odpady</b>			
GRI 306-3	Wyprodukowane odpady	104	
<b>GRI 401: Pracownicy</b>			
GRI 401-1	Nowo zatrudnieni pracownicy i rotacja pracowników	134	
GRI 401-2	Świadczenia przyznawane pracownikom pełnoetatowym, które nie są zapewniane pracownikom tymczasowym lub zatrudnionym w niepełnym wymiarze godzin	134 134	
<b>GRI 403: Bezpieczeństwo i higiena pracy</b>			
GRI 403-1	System zarządzania BHP	136	



Numer	Nazwa wskaźnika	Strona	Komentarz
GRI 403-2	Identyfikacja zagrożeń, ocena ryzyka, ocena i badanie incydentów	136	
GRI 403-3	Usługi w zakresie medycyny pracy	136	
GRI 403-4	Udział pracowników, konsultacje i komunikacja w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	136	
GRI 403-5	Szkolenie pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	136	
GRI 403-6	Promocja zdrowia pracowników	136	
GRI 403-7	Zapobieganie i łagodzenie wpływu na bezpieczeństwo i higienę pracy bezpośrednio związanego z relacjami biznesowymi	136	
GRI 403-9	Wypadki	136	
<b>GRI 404: Szkolenia i edukacja</b>			
GRI 404-1	Średnia liczba godzin szkoleniowych rocznie na pracownika	135	
GRI 404-2	Programy podnoszące kwalifikacje pracowników i programy pomocy w okresie przejściowym	135	
GRI 404-3	Udział pracowników otrzymujących regularną ocenę swojej pracy oraz rozwoju kariery	135	
<b>GRI 405: Różnorodność i równe szanse</b>			
GRI 405-1	Różnorodność organów zarządzających i pracowników	134	
GRI 405-2	Stosunek wynagrodzenia zasadniczego i wynagrodzenia kobiet oraz mężczyzn	134	
<b>GRI 406: Dyskryminacja</b>			
GRI 406-1	Przypadki dyskryminacji i podjęte działania naprawcze	134	
<b>GRI 413: Lokalne społeczności</b>			
GRI 413-1	Operacje związane z zaangażowaniem społeczności lokalnej, ocenami wpływu i programami rozwojowymi	120	
<b>GRI 418: Ochrona prywatności</b>			
GRI 418-1	Uzasadnione skargi dotyczące naruszenia prywatności i ochrony danych osobowych	141 142	

Warszawa, dnia 24 maja 2024 r.



---

Tomasz Fill  
Wiceprezes Zarządu



---

Bartosz Marczuk  
Wiceprezes Zarządu



---

Bartłomiej Pawlak  
Wiceprezes Zarządu

# Wybrane dane finansowe PFR S.A.



# Wybrane dane finansowe według stanu na dzień 31.12.2023 i 31.12.2022

<b>Rachunek zysków i strat</b>	<b>01.01-31.12.2023</b>	<b>01.01-31.12.2023</b>	<b>01.01-31.12.2022</b>	<b>01.01-31.12.2022</b>
<b>Wybrane dane finansowe</b>	<b>w tys. PLN</b>	<b>w tys. EUR</b>	<b>w tys. PLN</b>	<b>w tys. EUR</b>
Przychody netto ze sprzedaży	281 539	64 751	297 494	63 433
Zysk (strata) ze sprzedaży	114 933	26 434	151 819	32 371
Zysk (strata) brutto	359 715	82 731	274 222	58 471
Zysk (strata) netto	318 987	73 364	236 755	50 482

<b>Bilans</b>	<b>01.01-31.12.2023</b>	<b>01.01-31.12.2023</b>	<b>01.01-31.12.2022</b>	<b>01.01-31.12.2022</b>
<b>Wybrane dane finansowe</b>	<b>w tys. PLN</b>	<b>w tys. EUR</b>	<b>w tys. PLN</b>	<b>w tys. EUR</b>
Aktywa trwałe	19 179 138	4 411 025	15 175 539	3 235 792
Aktywa obrotowe	73 396 760	16 880 580	73 729 727	15 720 959
Kapitał własny	15 682 068	3 606 731	12 420 554	2 648 362
Rezerwy na zobowiązania	564 370	129 800	113 925	24 291
Zobowiązania długoterminowe	57 145 071	13 142 841	74 938 801	15 978 763
Zobowiązania krótkoterminowe	19 183 764	4 412 089	1 430 527	305 023
Rozliczenia międzyokresowe	625	144	1 459	311

<b>Rachunek przepływów pieniężnych</b>	<b>01.01-31.12.2023</b>	<b>01.01-31.12.2023</b>	<b>01.01-31.12.2022</b>	<b>01.01-31.12.2022</b>
<b>Wybrane dane finansowe</b>	<b>w tys. PLN</b>	<b>w tys. EUR</b>	<b>w tys. PLN</b>	<b>w tys. EUR</b>
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	(4 768 558)	(1 096 724)	(651 582)	(138 933)
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej	10 726 294	2 466 949	8 924 769	1 902 976
Przepływy pieniężne z działalności finansowej	(1 385 516)	(318 656)	(1 232 575)	(262 815)
Przepływy pieniężne netto razem	4 572 220	1 051 569	7 040 612	1 501 229

**kurs EUR** **4,3480** **4,6899**

Warszawa, dnia 24 maja 2024 r.



---

Tomasz Fill  
Wiceprezes Zarządu



---

Bartosz Marczuk  
Wiceprezes Zarządu



---

Bartłomiej Pawlak  
Wiceprezes Zarządu

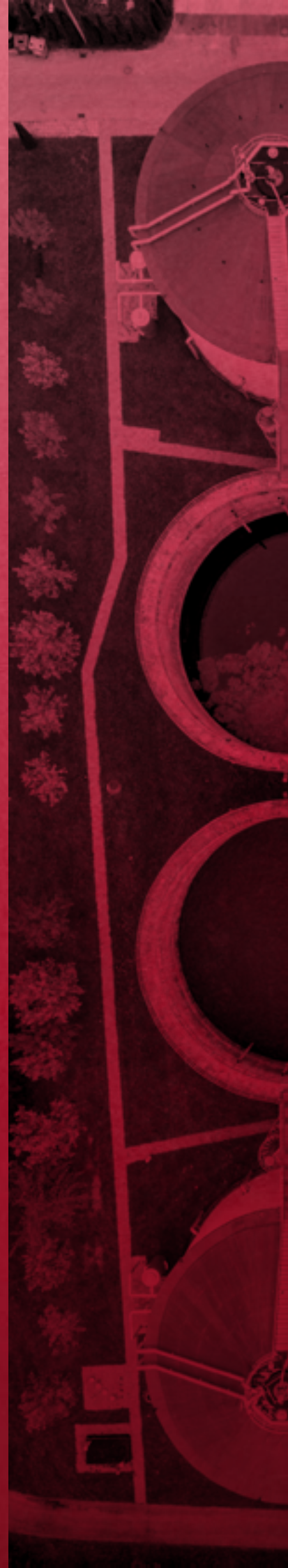


---

Ewa Maciąg  
Osoba przygotowująca zestawienie

# Jednostkowe Sprawozdanie Finansowe za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2023 r.

Wprowadzenie do jednostkowego sprawozdania finansowego .....	151
Bilans – Aktywa .....	154
Bilans – Pasywa .....	156
Rachunek zysków i strat .....	158
Zestawienie zmian w kapitale własnym .....	160
Rachunek przepływów pieniężnych .....	162
Dodatkowe informacje i objaśnienia .....	164



# Wprowadzenie do jednostkowego sprawozdania finansowego

## 1. INFORMACJE O SPÓŁCE

### 1.1. Nazwa Spółki

Polski Fundusz Rozwoju S.A.

### 1.2. Siedziba Spółki

ul. Krucza 50  
00-025 Warszawa

### 1.3. Rejestracja w Krajowym Rejestrze Sądowym

Siedziba sądu: Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego  
Data: 19.06.2013  
Numer rejestru: 0000466256

### 1.4. Informacje o zmianie składu Zarządu Spółki

W 2023 r. nie wystąpiły zmiany w składzie Zarządu Spółki.

Na dzień podpisania Sprawozdania Finansowego w składzie Zarządu Spółki zasiadali: Bartłomiej Pawlak - Wiceprezes Zarządu, Bartosz Marczuk - Wiceprezes Zarządu oraz Tomasz Fill - Wiceprezes Zarządu.

### 1.5. Podstawowy przedmiot działalności Spółki

7010Z

### 1.6. Okres objęty sprawozdaniem finansowym

Sprawozdanie finansowe zostało przygotowane za okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.

### 1.7. Założenie kontynuacji działalności

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej przez jednostkę. Nie stwierdzono okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenie kontynuowania działalności.

## 2. ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI

### 2.1. Metody wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji)

1. Inwestycje długoterminowe to takie aktywa trwałe, których okres dysponowania jest dłuższy niż 12 miesięcy. Zostały one nabyte przez Spółkę w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych, które wynikają z przyrostów ich wartości. Aktualnie inwestycje Spółki obejmują inwestycje w aktywa finansowe – w szczególności akcje Banku Pekao S.A., certyfikaty inwestycyjne i obligacje. Spółka inwestuje za pośrednictwem Funduszy Inwestycyjnych Zamkniętych Aktywów Niepublicznych obejmując i opłacając certyfikaty inwestycyjne. Wartość certyfikatu inwestycyjnego ustala się na podstawie wykonanej przez wyspecjalizowany zewnętrzny podmiot wyceny aktywów danego funduszu, poprzez ustalenie wartości aktywów netto oraz wartości aktywów netto przypadających na certyfikat inwestycyjny. Następnie ustalana jest wartość godziwa poszczególnych certyfikatów inwestycyjnych posiadanych przez Spółkę uwzględniając zasadę, iż certyfikaty inwestycyjne opłacone w wysokości inicjalnej 10 gr nie dają prawa do wzrostu aktywów netto, w związku z czym ich wartość godziwa wynosi 10 gr, pozostałe certyfikaty inwestycyjne partycypują we wzroście aktywów netto proporcjonalnie do stopnia ich opłacenia. Nabyte certyfikaty inwestycyjne, niezależnie od tego czy opłacono certyfikaty w pełnej kwocie, kwalifikują się do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. Skutki przeszacowania do wartości godziwej, czyli zyski lub straty z przeszacowania odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny, do momentu umorzenia certyfikatu (realizacji zysku lub straty) lub stwierdzenia trwałej utraty wartości. Certyfikaty inwestycyjne opłacone w wartości inicjalnej ujmują się w wartości opłaconej części. Nieopłacone w pełni certyfikaty inwestycyjne, poza certyfikatami opłaconymi w wartości inicjalnej 10 gr, ujmują się w wartości opłaconej części skorygowanej w kolejnych okresach o wpływ wyceny aktywów netto przypadających na certyfikat inwestycyjny.

2. Inwestycje długoterminowe powstałe i nabyte w związku z realizacją programów rządowych Tarczy Finansowej. PFR w związku z realizacją programów rządowych Tarczy Finansowej, o których mowa w art. 21a ust. 1 ustawy o SIR i na warunkach określonych w Dokumentach Programów, może: a. Udzielać nieoprocentowanych subwencji finansowych, które kwalifikuje do kategorii pożyczek udzielonych i należności własnych i wycenia w kwocie przekazanych środków pomniejszonych o spłaty wartości nominalnej. Spółka zastosowała wycenę w wartości nominalnej, ponieważ nie posiada danych pozwalających na wiarygodne oszacowanie wysokości i terminów wpływu środków od Skarbu Państwa w związku z umorzeniami subwencji i pożyczek. Tym niemniej z uwagi na brak oprocentowania (w odniesieniu do subwencji finansowych) oraz brak prowizji uznaje się, że wycena w wartości nominalnej zbliżona jest do wyceny w skorygowanej cenie nabycia, b. Udzielać pożyczek, które kwalifikuje do kategorii pożyczek udzielonych i należności własnych i wycenia w skorygowanej cenie nabycia wyliczonej przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, c. Obejmować lub nabywać obligacje wyemitowane przez inne podmioty, które kwalifikuje do kategorii pożyczek udzielonych i należności własnych i wycenia w skorygowanej cenie nabycia wyliczonej przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, d. Nabywać akcje lub udziały innych podmiotów, które kwalifikuje się do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, jeśli nie spełnią definicji jednostek podporządkowanych. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się w wartości godziwej, tj. w kwocie jaką PFR uzyska łącznie od ewentualnego nabywcy i Skarbu Państwa.
3. Utrata wartości instrumentów dłużnych powstałych i nabytych w związku z realizacją programów rządowych Tarczy Finansowej. Dla subwencji finansowych, udzielonych pożyczek, objętych/nabytych obligacji, skupionych wierzytelności, powstałych lub nabytych w związku z udzielaniem finansowania w ramach programów rządowych Tarczy Finansowej, nie tworzy się odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości, z uwagi na brak ponoszenia przez Spółkę w rozumieniu ekonomicznym ryzyka kredytowego związanego z tymi instrumentami dłużnymi. PFR uwzględniła w ocenie prawdopodobieństwo, że składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości w znaczącej części lub w całości przewidywanych korzyści ekonomicznych oraz efekt mechanizmu transz od Skarbu Państwa, który polega na uzupełnianiu przez Skarb Państwa środków pieniężnych na obsługę finansowania zewnętrznego i innych kosztów, które w pierwszej kolejności są pokrywane ze spłat udzielonego finansowania, na zasadach właściwych dla gwarancji stanowiącej integralną część umów.
4. Zobowiązania długoterminowe z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych. Zobowiązaniem długoterminowym jest wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, który spowoduje wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów PFR, jeśli jego zapłata przypada na okres dłuższy niż 12 miesięcy od dnia bilansowego. Do zobowiązań długoterminowych zalicza się długoterminowe zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, w tym obligacji wyemitowanych przez PFR w związku z realizacją programów rządowych Tarczy Finansowej. Na dzień bilansowy zobowiązania długoterminowe z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych wycenia się według skorygowanej ceny nabycia, a skutki wyceny, a także przychody i koszty związane z emisją obligacji finansujących realizację programów rządowych Tarczy Finansowej, ujmuje się jako zwiększenia i zmniejszenia rozliczeń ze Skarbem Państwa.

## 2.2. Ustalenie wyniku finansowego

1. Przychody i koszty: Przychody i koszty są ujmowane zgodnie z zasadą memoriału, tj. w roku obrotowym, którego dotyczą, niezależnie od terminu otrzymania lub dokonania płatności.
2. Przychody odsetkowe: Przychody odsetkowe są ujmowane przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.
3. Przychody z tytułu dywidend: Przychody z tytułu dywidend zalicza się do przychodów finansowych na dzień powzięcia przez Walne Zgromadzenie Spółki, w którą jednostka zainwestowała, uchwały o podziale zysku, chyba że w uchwale określono innych dzień prawa do dywidendy.

## 2.3. Ustalenie sposobu sporządzenia sprawozdania finansowego

1. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, określonymi w ustawie o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późniejszymi zmianami) i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych. Przyjęte przez Spółkę zasady rachunkowości stosowane były w sposób ciągły i są zgodne z zasadami rachunkowości stosowanymi w poprzednim roku obrotowym.
2. Spółka sporządza rachunek zysków i strat w wariantcie porównawczym.
3. Rachunek przepływów pieniężnych sporządzono metodą pośrednią.
4. Wskazanie pozycji sprawozdania finansowego, w których ujmowane są składniki aktywów/zobowiązań oraz przychodów/kosztów związanych z obsługą programów rządowych Tarcz Finansowych:

Poz. A.IV.3. Długoterminowe aktywa finansowe

c) w pozostałych jednostkach

- udziały lub akcje - Inwestycje kapitałowe nabyte w ramach realizacji programu rządowego Tarcz Finansowych
- udzielone pożyczki - Subwencje finansowe i pożyczki udzielone w ramach realizacji programu rządowego Tarcz MMŚP, Tarczy MMŚP 2.0, Tarczy DP i Tarczy LOT - część długoterminowa

Poz. B.II.3. Należności od pozostałych jednostek

c) inne - Rozliczenia ze Skarbem Państwa z tytułu obsługi programów rządowych Tarcz Finansowych

Poz. B.III.1. Krótkoterminowe aktywa finansowe

b) w pozostałych jednostkach

- inne papiery wartościowe - Certyfikaty depozytowe nabyte ze środków Tarcz Finansowych

- udzielone pożyczki - Subwencje finansowe i pożyczki udzielone w ramach realizacji programów rządowych Tarcz MMŚP, Tarczy DP i Tarczy LOT - część krótkoterminowa

c) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne

- środki pieniężne w kasie i na rachunkach - Środki na rachunkach programowych Tarcz Finansowych

- inne środki pieniężne - Lokaty terminowe ze środków Tarcz Finansowych

Poz. B.II.3.b) Zobowiązania długoterminowe wobec pozostałych jednostek z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych - Obligacje PFR wyemitowane na potrzeby realizacji programów rządowych Tarcz Finansowych - część długoterminowa

Poz. B.III.3.b) Zobowiązania krótkoterminowe wobec pozostałych jednostek z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych - Obligacje PFR wyemitowane na potrzeby realizacji programów rządowych Tarcz Finansowych - część krótkoterminowa

Poz. B.IV. Fundusze specjalne - Rozliczenia ze Skarbem Państwa z tytułu obsługi programów rządowych Tarcz Finansowych

Poz. A.I. Przychody netto ze sprzedaży produktów - Wynagrodzenie PFR od Skarbu Państwa z tytułu obsługi programów rządowych Tarcz Finansowych

5. Wskazanie pozycji sprawozdania finansowego, w których ujmowane są składniki aktywów/zobowiązań oraz przychodów/kosztów związanych z obsługą programu Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności Polski:

Poz. B.II.3. Należności od pozostałych jednostek

c) inne - Rozliczenia ze Skarbem Państwa z tytułu obsługi programu KPO

Poz. B.III.1. Krótkoterminowe aktywa finansowe

c) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne

- środki pieniężne w kasie i na rachunkach - Środki na rachunkach programu KPO

- inne środki pieniężne - Lokaty terminowe ze środków KPO

Poz. B.III.3.i) Zobowiązania krótkoterminowe wobec pozostałych jednostek - inne

Poz. A.I. Przychody netto ze sprzedaży produktów - Wynagrodzenie PFR od Skarbu Państwa z tytułu obsługi programu KPO

# Bilans – Aktywa

AKTYWA	Nota	31.12.2023	31.12.2022
<b>A. Aktywa trwałe</b>		<b>19 179 138 320,96</b>	<b>15 175 538 557,58</b>
<b>I. Wartości niematerialne i prawne</b>	4.1.	<b>6 085 450,96</b>	<b>10 495 282,03</b>
3. Inne wartości niematerialne i prawne		6 085 450,96	10 495 282,03
<b>II. Rzeczowe aktywa trwałe</b>	5.1.	<b>3 128 416,41</b>	<b>3 690 356,44</b>
1. Środki trwałe		3 128 416,41	3 690 356,44
c) urządzenia techniczne i maszyny		222 154,41	423 482,14
d) środki transportu		756 649,33	872 783,23
e) inne środki trwałe		2 149 612,67	2 394 091,07
<b>III. Należności długoterminowe</b>		<b>1 909 420,29</b>	<b>1 582 952,20</b>
3. Od pozostałych jednostek	11.	1 909 420,29	1 582 952,20
<b>IV. Inwestycje długoterminowe</b>	10.1.	<b>19 152 381 555,32</b>	<b>14 910 515 340,28</b>
3. Długoterminowe aktywa finansowe		19 152 381 555,32	14 910 515 340,28
a) w jednostkach powiązanych	10.2.1.	302 193 801,08	269 302 554,57
- udziały lub akcje		302 193 801,08	269 302 554,57
b) w pozostałych jednostkach, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	10.2.2.	5 190 111 004,45	2 988 123 550,00
- udziały lub akcje		5 190 111 004,45	2 988 123 550,00
c) w pozostałych jednostkach	10.2.3.	13 660 076 749,79	11 653 089 235,71
- udziały lub akcje		52 732 428,33	57 845 183,24
- inne papiery wartościowe		350 036 626,34	359 112 429,96
- udzielone pożyczki		2 110 264 858,25	3 034 026 037,41
- inne długoterminowe aktywa finansowe		11 147 042 836,87	8 202 105 585,10
<b>V. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe</b>		<b>15 633 477,98</b>	<b>249 254 626,63</b>
1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	12.	14 617 629,70	247 991 363,15
2. Inne rozliczenia międzyokresowe		1 015 848,28	1 263 263,48

AKTYWA	Nota	31.12.2023	31.12.2022
<b>B. Aktywa obrotowe</b>		<b>73 396 759 411,19</b>	<b>73 729 727 316,12</b>
<b>I. Zapasy</b>		-	547 942,32
4. Towary		-	547 942,32
<b>II. Należności krótkoterminowe</b>		<b>51 225 824 146,79</b>	<b>46 404 872 855,22</b>
1. Należności od jednostek powiązanych		27 463 743,38	22 757 330,42
a) z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty	13.1.	27 463 743,38	22 757 330,42
- do 12 miesięcy		27 463 743,38	22 757 330,42
2. Należności, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale		9 225,00	369 000,00
a) z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty	13.2.	9 225,00	369 000,00
- do 12 miesięcy		9 225,00	369 000,00
3. Należności od pozostałych jednostek		51 198 351 178,41	46 381 746 524,80
a) z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty	13.3.	3 207 739,04	7 966 671,19
- do 12 miesięcy		3 207 739,04	7 966 671,19
b) z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych		2 066 651,48	2 031 024,52
c) inne	13.6	51 193 076 787,89	46 371 748 829,09
<b>III. Inwestycje krótkoterminowe</b>	10.1.	<b>22 168 169 226,60</b>	<b>27 322 088 786,58</b>
1. Krótkoterminowe aktywa finansowe		22 168 169 226,60	27 322 088 786,58
a) w jednostkach powiązanych	14.1.	4 055 432,87	-
- udzielone pożyczki		4 055 432,87	-
b) w pozostałych jednostkach	14.3.	4 867 107 866,88	14 596 153 338,76
- inne papiery wartościowe		382 079 001,11	4 687 072 902,41
- udzielone pożyczki		4 485 028 865,77	9 909 080 436,35
c) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	14.4.	17 297 005 926,85	12 725 935 447,82
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach		110 710 518,70	87 209 425,76
- inne środki pieniężne		17 186 295 408,15	12 638 726 022,06
<b>IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe</b>	15.	<b>2 766 037,80</b>	<b>2 217 732,00</b>
<b>C. Należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy</b>		-	-
<b>D. Udziały (akcje) własne</b>		-	-
<b>AKTYWA RAZEM</b>		<b>92 575 897 732,15</b>	<b>88 905 265 873,70</b>

# Bilans – Pasywa

<b>PASYWA</b>	<b>Nota</b>	<b>31.12.2023</b>	<b>31.12.2022</b>
<b>A. Kapitał własny</b>		<b>15 682 067 864,12</b>	<b>12 420 553 560,14</b>
<b>I. Kapitał zakładowy</b>	16.1.	11 475 907 779,00	11 475 907 779,00
<b>II. Kapitał zapasowy, w tym:</b>	16.3.	1 625 969 933,15	1 356 601 238,72
- nadwyżka wartości sprzedaży (wartości emisyjnej) nad wartością nominalną udziałów (akcji)		531 174 535,18	531 174 535,18
<b>III. Kapitał z aktualizacji wyceny, w tym:</b>	16.2.	2 261 203 053,19	(648 710 939,01)
- z tytułu aktualizacji wartości godziwej		2 261 203 053,19	(648 710 939,01)
<b>VI. Zysk netto</b>	16.4.	318 987 098,78	236 755 481,43
<b>B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania</b>		<b>76 893 829 868,03</b>	<b>76 484 712 313,56</b>
<b>I. Rezerwy na zobowiązania</b>		<b>564 369 892,43</b>	<b>113 924 648,29</b>
1. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		536 054 150,11	88 006 615,71
2. Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	17.1.	27 056 992,73	24 083 876,98
- długoterminowe		306 030,01	164 386,00
- krótkoterminowe		26 750 962,72	23 919 490,98
3. Pozostałe rezerwy	17.2.	1 258 749,59	1 834 155,60
- krótkoterminowe		1 258 749,59	1 834 155,60
<b>II. Zobowiązania długoterminowe</b>		<b>57 145 070 753,93</b>	<b>74 938 801 465,44</b>
3. Wobec pozostałych jednostek	18.3.	57 145 070 753,93	74 938 801 465,44
a) kredyty i pożyczki		-	1 581 456 019,11
b) z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	18.4.	57 144 192 554,20	73 356 331 263,07
c) inne zobowiązania finansowe		878 199,73	1 014 183,26



<b>PASYWA</b>	<b>Nota</b>	<b>31.12.2023</b>	<b>31.12.2022</b>
<b>III. Zobowiązania krótkoterminowe</b>		<b>19 183 764 083,94</b>	<b>1 430 527 284,23</b>
1. Wobec jednostek powiązanych	19.1.	1 348 426,71	58 808 571,20
a) z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności		1 348 426,71	6 823 350,83
- do 12 miesięcy		1 348 426,71	6 823 350,83
b) inne		-	51 985 220,37
2. Wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	19.2.	1 126 853,77	1 529 438,63
a) z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności		1 126 853,77	1 529 438,63
- do 12 miesięcy		1 126 853,77	1 529 438,63
3. Wobec pozostałych jednostek	19.3.	19 151 437 879,82	1 334 450 011,73
a) kredyty i pożyczki		1 694 768 529,62	144 356 021,46
b) z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	18.4.	17 405 007 278,37	1 152 929 389,82
d) z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności		13 455 939,32	9 854 857,42
- do 12 miesięcy		13 455 939,32	9 854 857,42
g) z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych		22 435 201,76	24 622 696,44
h) z tytułu wynagrodzeń		426 690,99	219 673,30
i) inne		15 344 239,76	2 467 373,29
4. Fundusze specjalne		29 850 923,64	35 739 262,67
<b>IV. Rozliczenia międzyokresowe</b>	20.	<b>625 137,73</b>	<b>1 458 915,60</b>
2. Inne rozliczenia międzyokresowe		625 137,73	1 458 915,60
- krótkoterminowe		625 137,73	1 458 915,60
<b>PASYWA RAZEM</b>		<b>92 575 897 732,15</b>	<b>88 905 265 873,70</b>

# Rachunek zysków i strat

	Nota	01.01-31.12.2023	01.01-31.12.2022
<b>A. Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi</b>	22.		
- w tym od jednostek powiązanych		103 687 067,55	88 949 692,23
<b>I. Przychody netto ze sprzedaży produktów</b>		280 550 469,55	297 319 690,61
<b>IV. Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów</b>		988 618,69	173 983,74
		<b>281 539 088,24</b>	<b>297 493 674,35</b>
<b>B. Koszty działalności operacyjnej</b>			
<b>I. Amortyzacja</b>		(6 843 706,49)	(6 836 155,22)
<b>II. Zużycie materiałów i energii</b>		(1 032 866,87)	(1 005 605,50)
<b>III. Usługi obce</b>		(46 241 827,96)	(52 068 728,85)
<b>IV. Podatki i opłaty</b>		(704 683,05)	(520 199,47)
<b>V. Wynagrodzenia</b>		(68 647 005,30)	(60 100 344,31)
<b>VI. Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia</b>		(13 972 299,51)	(11 785 959,18)
- emerytalne		(4 076 632,53)	(3 410 751,39)
<b>VII. Pozostałe koszty rodzajowe</b>		(28 413 123,38)	(13 249 180,09)
<b>VIII. Wartość sprzedanych towarów i materiałów</b>		(751 066,21)	(108 922,72)
		<b>(166 606 578,77)</b>	<b>(145 675 095,34)</b>
<b>C. Zysk / (Strata) ze sprzedaży</b>		<b>114 932 509,47</b>	<b>151 818 579,01</b>
<b>D. Pozostałe przychody operacyjne</b>			
<b>I. Zysk z tytułu rozchodu niefinansowych aktywów trwałych</b>		1 056,91	-
<b>II. Dotacje</b>		6 550 868,23	614 616,87
<b>IV. Inne przychody operacyjne</b>		3 564 874,10	5 461 819,95
		<b>10 116 799,24</b>	<b>6 076 436,82</b>
<b>E. Pozostałe koszty operacyjne</b>			
<b>III. Inne koszty operacyjne</b>		(9 798 281,65)	(16 919 117,04)
		<b>(9 798 281,65)</b>	<b>(16 919 117,04)</b>
<b>F. Zysk / (Strata) z działalności operacyjnej</b>		<b>115 251 027,06</b>	<b>140 975 898,79</b>

	Nota	01.01-31.12.2023	01.01-31.12.2022
<b>G. Przychody finansowe</b>			
<b>I. Dywidendy i udziały w zyskach</b>		182 091 219,72	144 463 513,80
b) od jednostek pozostałych, w tym:		182 091 219,72	144 463 513,80
- w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale		182 091 219,72	144 463 513,80
<b>II. Odsetki, w tym:</b>	23.	115 006 199,74	70 481 466,07
- w tym od jednostek powiązanych		55 432,87	198 066,39
<b>III. Zysk z tytułu rozchodu aktywów finansowych</b>		71 814 543,12	61 917 650,08
- w jednostkach powiązanych		-	720 895,50
<b>V. Inne</b>		22 852 186,40	6 483 770,04
		<b>391 764 148,98</b>	<b>283 346 399,99</b>
<b>H. Koszty finansowe</b>			
<b>I. Odsetki</b>	24.	(141 831 535,26)	(122 966 667,95)
- w tym od jednostek powiązanych		(1 166 699,74)	(1 985 220,37)
<b>II. Strata z tytułu rozchodu aktywów finansowych</b>		-	(25 024 960,52)
<b>III. Aktualizacja wartości aktywów finansowych</b>	25.	(3 119 020,85)	-
<b>IV. Inne</b>		(2 350 060,23)	(2 108 894,19)
		(147 300 616,34)	(150 100 522,66)
<b>I. Zysk/(Strata) brutto</b>		<b>359 714 559,70</b>	<b>274 221 776,12</b>
<b>J. Podatek dochodowy</b>	26.	<b>(40 727 460,92)</b>	<b>(37 466 294,69)</b>
<b>K. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku</b>		-	-
<b>L. Zysk / (Strata) netto</b>		<b>318 987 098,78</b>	<b>236 755 481,43</b>

# Zestawienie zmian w kapitale własnym

	31.12.2023	31.12.2022
<b>I. Kapitał własny na początek okresu</b>	<b>12 420 553 560,14</b>	<b>12 962 675 902,12</b>
<b>I.a. Kapitał własny na początek okresu, po korektach błędów</b>	<b>12 420 553 560,14</b>	<b>12 962 675 902,12</b>
<b>1. Kapitał zakładowy na początek okresu</b>	<b>11 475 907 779,00</b>	<b>11 475 907 779,00</b>
1.1. Zmiany kapitału zakładowego		
<b>a) zwiększenia</b>	-	-
<b>b) zmniejszenia</b>	-	-
<b>1.2. Kapitał zakładowy na koniec okresu</b>	<b>11 475 907 779,00</b>	<b>11 475 907 779,00</b>
<b>2. Kapitał zapasowy na początek okresu</b>	<b>1 356 601 238,72</b>	<b>1 160 840 025,05</b>
2.1. Zmiany kapitału zapasowego		
<b>a) zwiększenia</b>	<b>269 368 694,43</b>	<b>195 761 213,67</b>
- podziału zysku (ustawowo)	236 755 481,43	189 286 438,67
- inne zwiększenia	32 613 213,00	6 474 775,00
<b>b) zmniejszenia</b>	-	-
<b>2.2. Kapitał zapasowy na koniec okresu</b>	<b>1 625 969 933,15</b>	<b>1 356 601 238,72</b>
<b>3. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu</b>	<b>(648 710 939,01)</b>	<b>136 641 659,40</b>
3.1. Zmiany kapitału z aktualizacji wyceny		
<b>a) zwiększenia</b>	<b>3 592 486 410,13</b>	<b>441 086 921,70</b>
- wycena inwestycji do wartości godziwej	3 592 486 410,13	223 931 787,39
- inne zwiększenia (podatek odroczone)	-	217 155 134,31
<b>b) zmniejszenia</b>	<b>(682 572 417,93)</b>	<b>(1 226 439 520,11)</b>
- wycena inwestycji do wartości godziwej	-	(1 196 096 231,90)
- podatek odroczone	(682 572 417,93)	(30 343 288,21)
<b>3.2. Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu</b>	<b>2 261 203 053,19</b>	<b>(648 710 939,01)</b>
<b>4. Pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
4.1. Zmiany pozostałych kapitałów rezerwowych		
<b>a) zwiększenia</b>	-	-
<b>b) zmniejszenia</b>	-	-
<b>4.2. Pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu</b>	<b>-</b>	<b>-</b>

	31.12.2023	31.12.2022
<b>5. Zysk (strata) z lat ubiegłych na początek okresu</b>	236 755 481,43	189 286 438,67
5.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu	236 755 481,43	189 286 438,67
5.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu po korektach	236 755 481,43	189 286 438,67
a) zwiększenia	-	-
b) zmniejszenia	(236 755 481,43)	(189 286 438,67)
- z podziału zysku (ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość)	(236 755 481,43)	(189 286 438,67)
<b>5.3. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu</b>	-	-
<b>5.4. Strata z lat ubiegłych na początek okresu</b>	-	-
<b>5.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu po korektach</b>	-	-
a) zwiększenia	-	-
b) zmniejszenia	-	-
<b>5.6. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu</b>	-	-
<b>5.7. Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu</b>	-	-
<b>6. Wynik netto</b>	<b>318 987 098,78</b>	<b>236 755 481,43</b>
a) zysk netto	318 987 098,78	236 755 481,43
b) strata netto	-	-
c) odpisy z zysku	-	-
<b>II. Kapitał własny na koniec okresu</b>	<b>15 682 067 864,12</b>	<b>12 420 553 560,14</b>
<b>III. Kapitał własny, po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku</b>	<b>15 682 067 864,12</b>	<b>12 420 553 560,14</b>

# Rachunek przepływów pieniężnych

	Nota	01.01-31.12.2023	01.01-31.12.2022
<b>A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej</b>			
<b>I. Zysk netto</b>		<b>318 987 098,78</b>	<b>236 755 481,43</b>
<b>II. Korekty razem:</b>		<b>(5 087 544 667,40)</b>	<b>(888 337 274,22)</b>
1. Amortyzacja		6 843 706,49	6 836 155,22
3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		(155 265 884,20)	(91 978 311,92)
4. Zysk / (Strata) z działalności inwestycyjnej		(71 814 543,12)	(36 892 689,56)
5. Zmiana stanu rezerw		450 445 244,14	32 036 197,14
6. Zmiana stanu zapasów		547 942,32	(547 942,32)
7. Zmiana stanu należności	27.3.	399 430 918,91	(405 356 462,57)
8. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	27.2.	8 651 206,79	11 427 795,88
9. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		232 239 064,98	(217 291 503,83)
10. Inne korekty	27.5.	(5 958 622 323,71)	(186 570 512,26)
<b>III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej</b>		<b>(4 768 557 568,62)</b>	<b>(651 581 792,79)</b>
<b>B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej</b>			
<b>I. Wpływy</b>		<b>13 100 734 038,57</b>	<b>14 272 436 721,86</b>
1. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		988 618,69	525 489,45
3. Z aktywów finansowych, w tym:		13 099 745 419,88	14 271 911 232,41
a) w jednostkach powiązanych		-	12 812 591,46
b) w pozostałych jednostkach		13 099 745 419,88	14 259 098 640,95
- zbycie aktywów finansowych		1 117 558 350,33	12 736 928,70
- dywidendy i udziały w zyskach		182 091 219,72	144 463 513,80
- spłata udzielonych pożyczek długoterminowych		6 479 892 964,42	12 451 268 194,63
- odsetki		1 301 330 460,45	595 221 567,09
- inne wpływy z aktywów finansowych		4 018 872 424,96	1 055 408 436,73

	Nota	01.01-31.12.2023	01.01-31.12.2022
<b>II. Wydatki</b>		<b>(2 374 440 424,06)</b>	<b>(5 347 668 080,49)</b>
1. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	27.4.	(1 631 291,33)	(1 780 162,95)
3. Na aktywa finansowe, w tym:		(604 310 679,84)	(4 892 881 236,80)
a) w jednostkach powiązanych		(24 999 000,00)	(20 400 000,00)
- nabycie aktywów finansowych		(20 999 000,00)	(20 400 000,00)
- udzielone pożyczki długoterminowe		(4 000 000,00)	-
b) w pozostałych jednostkach		(579 311 679,84)	(4 872 481 236,80)
- nabycie aktywów finansowych		(562 747 075,46)	(3 539 323 573,44)
- udzielone pożyczki długoterminowe		(16 564 604,38)	(1 333 157 663,36)
4. Inne wydatki inwestycyjne	27.6.	(1 768 498 452,89)	(453 006 680,74)
<b>III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej</b>		<b>10 726 293 614,51</b>	<b>8 924 768 641,37</b>
<b>C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej</b>			
<b>I. Wpływy</b>		<b>-</b>	<b>50 000 000,00</b>
2. Kredyty i pożyczki		-	50 000 000,00
<b>II. Wydatki</b>		<b>(1 385 516 030,47)</b>	<b>(1 282 574 837,25)</b>
4. Spłaty kredytów i pożyczek		(84 427 770,44)	-
7. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(376 627,59)	(459 113,46)
8. Odsetki		(1 300 711 632,44)	(1 282 115 723,79)
<b>IV. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej</b>		<b>(1 385 516 030,47)</b>	<b>(1 232 574 837,25)</b>
<b>D. Przepływy pieniężne netto razem</b>		<b>4 572 220 015,42</b>	<b>7 040 612 011,33</b>
<b>E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych</b>		<b>4 572 220 015,42</b>	<b>7 040 612 011,33</b>
- w tym zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		-	-
<b>F. Środki pieniężne na początek okresu</b>		<b>12 691 187 108,71</b>	<b>5 650 575 097,38</b>
<b>G. Środki pieniężne na koniec okresu</b>		<b>17 263 407 124,13</b>	<b>12 691 187 108,71</b>
- w tym o ograniczonej możliwości dysponowania		16 868 984 280,34	12 170 073 519,75

# Dodatkowe informacje i objaśnienia

## 1. PROGRAMY RZĄDOWE TARCZ FINANSOWYCH

Na podstawie ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju (Dz. U. poz. 1572 z późn. zmianami), PFR S.A. wykonuje zadania powierzone przez organy administracji państwowej tj.: obsługę programu rządowego Tarczy Finansowej dla Dużych Firm, programów rządowych Tarczy Finansowej dla Mikro, Małych i Średnich Firm (MMŚP) oraz programu rządowego wsparcia dla PLL LOT S.A.

PFR S.A. przy wykonywaniu obowiązków wynikających z programów rządowych Tarczy Finansowej podejmuje działania na rachunek Skarbu Państwa reprezentowanego przez Ministra Rozwoju działającego w porozumieniu z Ministrem Finansów oraz na jego wyłączny koszt i ryzyko. Do tych działań należy pozyskanie finansowania zewnętrznego poprzez emisję obligacji oraz udzielanie finansowania, zgodnie z warunkami umownymi programów rządowych Tarczy Finansowej.

Na moment początkowego ujęcia wycena subwencji i pożyczek udzielonych w ramach realizacji programów rządowych Tarczy Finansowej jest równa wartości nominalnej. Na kolejne daty bilansowe nieoprocenowane subwencje finansowe, które zakwalifikowane są do kategorii pożyczek udzielonych i należności własnych wycenia się w kwocie przekazanych środków pomniejszonej o umorzenia i spłaty wartości nominalnej. PFR S.A. zastosował wycenę w wartości nominalnej ponieważ nie posiada danych pozwalających na wiarygodne oszacowanie wysokości i terminów wpływu środków od Skarbu Państwa w związku z umorzeniami subwencji i pożyczek. Tym niemniej z uwagi na brak oprocentowania (w odniesieniu do subwencji finansowych) oraz brak prowizji uznaje się, że wycena w wartości nominalnej zbliżona jest do wyceny w skorygowanej cenie nabycia.

Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości PFR S.A. nie tworzy odpisów aktualizujących z tytułu trwałej utraty wartości subwencji finansowych i udzielonych pożyczek, gdyż Skarb Państwa ponosi wszelkie koszty i ryzyka związane z realizacją programów rządowych Tarczy Finansowej, w tym jest zobowiązany pokryć koszty wynikające z braku spłaty subwencji i pożyczek.

Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości PFR S.A. nie tworzy odpisów aktualizujących z tytułu trwałej utraty wartości subwencji finansowych i udzielonych pożyczek, gdyż Skarb Państwa ponosi wszelkie koszty i ryzyka związane z realizacją programów rządowych, w tym jest zobowiązany pokryć koszty wynikające z braku spłaty subwencji i pożyczek.

Subwencje finansowe udzielone w ramach programów rządowych Tarczy Finansowej MMŚP oraz część pożyczek udzielonych w ramach programu rządowego Tarczy Finansowej DP podlegały umorzeniu, po spełnieniu warunków określonych w umowach. PFR S.A. prezentuje umorzenia subwencji finansowych i udzielonych pożyczek, a także przychody odsetkowe i korekty wyceny jako rozliczenia ze Skarbem Państwa, o których mowa poniżej.

Zgodnie z regulaminem programu rządowego Tarczy Finansowej MMŚP 1.0, poziom umorzenia mógł wynieść maksymalnie do 75% kwoty subwencji po spełnieniu przez beneficjentów warunków określonych w programie, z wyłączeniem przedsiębiorców działających w wybranych branżach najbardziej dotkniętych skutkami obostrzeń administracyjnych związanych z Covid-19, którzy po spełnieniu warunków określonych w programie byli zwolnieni z obowiązku zwrotu subwencji finansowej w całości.

Zgodnie z regulaminem programu rządowego Tarczy Finansowej MMŚP 2.0 przedsiębiorcy działający w wybranych branżach najbardziej dotkniętych skutkami obostrzeń administracyjnych związanych z Covid-19, po spełnieniu warunków określonych w programie, zostali zwolnieni z obowiązku zwrotu subwencji finansowej w całości. Spłaty w ramach programu wynikają z rozliczenia przez beneficjentów MMŚP 2.0 nadwyżki subwencji finansowej ustalonej w oparciu o rzeczywiste dane dotyczące wysokości kosztów stałych lub wielkości spadku przychodów, zgodnie z regulaminem programu.

Zgodnie z założeniami programu rządowego Tarczy Finansowej DP, poziom umorzenia dla pożyczek preferencyjnych mógł wynieść maksymalnie 75% kwoty pożyczki po spełnieniu przez beneficjenta warunków określonych w programie. Pożyczki płynnościowe nie podlegają umorzeniu.

Na zobowiązania długoterminowe z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych składają się obligacje wyemitowane przez PFR S.A. w związku z pozyskaniem środków na udzielenie finansowania związanego z realizacją programów rządowych Tarczy Finansowej. Obligacje są zabezpieczone gwarancją od Skarbu Państwa, a koszty emisji obligacji, wypłata odsetek od obligacji oraz wykup obligacji są objęte mechanizmem transz od Skarbu Państwa, które polegają na wypłacie środków pieniężnych na pokrycie ww. kosztów i wykupu w przypadku braku środków na rachunkach programów rządowych Tarczy Finansowej. Zarówno koszty emisji, koszty odsetek, jak i transze od Skarbu Państwa ujmowane są jako rozliczenia ze Skarbem Państwa.

W pozycji należności / zobowiązania z tytułu rozliczeń ze Skarbem Państwa PFR S.A. prezentuje skutki operacji związanych z realizacją programów rządowych Tarczy Finansowej, w oparciu o mechanizm transz od Skarbu Państwa, gwarantujący zwrot kosztów oraz pokrycie wykupu wyemitowanych obligacji, jak również odzwierciedlający konieczność zwrotu nadwyżek środków pieniężnych, pozostających na rachunkach programów rządowych Tarczy Finansowej po spłacie finansowania zewnętrznego (obligacji).

W związku z wprowadzoną w 2021 r. zmianą do ustawy o systemie instytucji rozwoju, zgodnie z którą PFR S.A. realizując program rządowy prowadzi wyodrębnioną ewidencję zgodnie z art. 11 ust. 4 i 5, w tym tworzy dla programu rządowego fundusz niezaliczony do kapitałów (funduszy) własnych, wykazywany w pasywach bilansu w grupie zobowiązań jako fundusz specjalny (zgodnie z art. 46 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości), Spółka dokonała w 2021 r. zmiany polityki rachunkowości w tym zakresie i saldo kredytowe rozliczeń ze Skarbem Państwa prezentuje w zobowiązaniach krótkoterminowych, w pozycji funduszy specjalnych.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. rozliczenia ze Skarbem Państwa na programach MMŚP 1.0, MMŚP 2.0 oraz DP wykazywały saldo debetowe, w związku z czym zostały zaprezentowane w bilansie PFR S.A. w pozycji „Należności krótkoterminowe od pozostałych jednostek - inne” w łącznej kwocie 51 192 336 680,71 zł. Program wsparcia LOT wykazywał saldo kredytowe, w związku z czym został zaprezentowany w bilansie PFR S.A. w pozycji „Zobowiązania krótkoterminowe - Fundusze specjalne” w kwocie 29 427 563,67 zł.

### Składowe aktywów i zobowiązań Tarczy Finansowej MMŚP 1.0

	Nota	31.12.2023	31.12.2022
<b>Aktywa programu, w tym:</b>		<b>61 459 410 916,71</b>	<b>61 425 666 537,10</b>
Inwestycje długoterminowe, w tym:	10.2.3.	2 982 043,00	987 600,00
Akcje Garmond Press S.A.		987 600,00	987 600,00
Akcje IDH DEVELOPMENT S.A.		1 781 943,00	-
Udziały Rubicone Sp. z o.o.		212 500,00	-
Inwestycje krótkoterminowe, w tym:	14.3.	-	3 511 200 000,00
Certyfikaty depozytowe programu Tarczy Finansowej MMŚP 1.0		-	3 511 200 000,00
Udzielone pożyczki:		2 398 737 466,09	7 978 480 915,73
Subwencje finansowe, udzielone w ramach programów rządowych Tarczy Finansowej MMŚP 1.0 - długoterminowe	10.2.3.	40 643 007,27	75 780 862,34
Subwencje finansowe, udzielone w ramach programów rządowych Tarczy Finansowej MMŚP 1.0 - krótkoterminowe	14.3.	2 358 094 458,82	7 902 700 053,39
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach, w tym:	14.4.	15 380 456 149,01	11 201 242 600,90
Rachunek bankowy programu Tarczy Finansowej MMŚP 1.0		500 531,20	7 993 789,67
Lokaty terminowe programu Tarczy Finansowej MMŚP 1.0		15 379 955 617,81	11 193 248 811,23
Należności z tytułu rozliczeń ze Skarbem Państwa, w tym:		43 677 235 258,61	38 733 755 420,47
Koszty odsetek od wyemitowanych obligacji		3 634 457 511,54	2 632 929 756,87
Korekta wyceny wyemitowanych obligacji (SCN)		(5 725 658,62)	(5 503 424,28)
Umorzenia subwencji finansowych		37 092 898 730,14	37 084 099 823,73
Koszty zewnętrzne programu rządowego Tarczy Finansowej MMŚP 1.0		78 846 364,23	30 495 902,14
Wynagrodzenie PFR z tyt. realizacji programu rządowego Tarczy Finansowej MMŚP 1.0		557 237 833,33	430 591 761,91
Środki pieniężne otrzymane od Skarbu Państwa w formie transz		(959 667 750,00)	(959 667 750,00)
Przychody odsetkowe		(1 754 389 862,67)	(597 930 422,17)
Wzajemne rozliczenia między programem a KPO		5 183 917 127,97	118 739 772,27
Wynagrodzenie PFR z tyt. realizacji programu rządowego Tarczy dla Pogranicza		738 000,00	-
Korekta kwoty subwencji po analizie „Anti-Fraud”		(146 908 058,19)	-
Zwrot opłat sądowych/skarbowych		(4 168 979,12)	-

	Nota	31.12.2023	31.12.2022
<b>Zobowiązania programu, w tym:</b>		<b>61 459 410 916,71</b>	<b>61 425 666 537,10</b>
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych - długoterminowe	18.4.	44 212 850 026,53	60 427 116 882,26
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych - krótkoterminowe	19.3.	17 210 530 576,39	958 448 200,33
Środki pieniężne do przekazania do PFR z tyt. wynagrodzenia		28 597 500,00	38 130 000,00
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług		7 432 813,79	1 971 454,51

Wynagrodzenie z tytułu realizacji programu rządowego MMŚP 1.0 jest określone jako procent od maksymalnej wartości programu i jest rozliczane w okresach kwartalnych. Wynagrodzenie brutto z tytułu obsługi programu rządowego Tarczy Finansowej MMŚP 1.0 w 2023 r. wyniosło 126,65 mln zł.

W ramach przeprowadzonych w 2023 r. analiz „Anti-Fraud” zidentyfikowano grupy podmiotów, które jednostka dominująca wzywa lub będzie wzywała do wyjaśnień lub zwrotu części lub całości pomocy otrzymanej w ramach programu rządowego MMŚP 1.0. Działania te objęły głównie beneficjentów, wobec których zostały zidentyfikowane nieprawidłowości na etapie wnioskowania o wsparcie. Przeprowadzone analizy dotyczyły: (i) manipulowania przychodami, (ii) manipulowania zatrudnieniem, (iii) błędnego określenia statusu przedsiębiorcy, (iv) przekroczenia limitu pomocy publicznej. Wskazane grupy beneficjentów są zobowiązane do zwrotu całości lub części udzielonego wsparcia (w zależności od okoliczności konkretnego przypadku). W przypadku, gdy beneficjent nie zwróci wsparcia w określonym terminie, Grupa będzie dochodziła roszczeń na drodze postępowań sądowych. Na dzień 31 grudnia 2023 r. w wyniku przeprowadzonych analiz „Anti-Fraud” kwota subwencji finansowych, która podlega zwrotowi wynosi 155,65 mln zł.

#### Składowe aktywów i zobowiązań Tarczy Finansowej DP

	Nota	31.12.2023	31.12.2022
<b>Aktywa programu, w tym:</b>		<b>4 053 701 566,56</b>	<b>4 055 895 830,78</b>
Inwestycje długoterminowe, w tym:	10.2.3.	49 750 385,33	56 857 583,24
Akcje MTG S.A.		49 750 385,33	56 857 583,24
Udzielone pożyczki:		1 744 249 325,10	2 302 959 775,60
Pożyczki - należności długoterminowe	10.2.3.	1 151 625 958,92	1 576 738 958,80
Pożyczki - należności krótkoterminowe	14.3.	592 623 366,18	726 220 816,80
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach, w tym:	14.4.	880 384 241,85	364 283 487,18
Rachunek bankowy programu Tarczy Finansowej DP		1 441 043,49	21 839,70
Lokaty terminowe programu Tarczy Finansowej DP		878 943 198,36	364 261 647,48
Należności z tytułu rozliczeń ze Skarbem Państwa, w tym:		1 379 317 614,28	1 331 794 984,76
Koszty odsetek od wyemitowanych obligacji		219 008 640,39	152 250 042,99
Korekta wyceny wyemitowanych obligacji (SCN)		(318 832,48)	(295 468,48)
Umorzenia pożyczek		864 269 622,95	864 269 622,95
Koszty zewnętrzne programu rządowego Tarczy Finansowej DP		9 624 201,66	8 059 150,04
Wynagrodzenie PFR z tyt. realizacji programu rządowego Tarczy Finansowej DP		215 799 107,14	164 732 142,86
Środki pieniężne otrzymane od Skarbu Państwa w formie transz		(29 287 500,00)	(29 287 500,00)
Przychody odsetkowe		(138 570 822,29)	(70 819 004,60)
Wzajemne rozliczenia między programami TF		9 500 000,00	12 000 000,00
Sprzedaż aktywów finansowych TF		229 293 196,91	230 885 999,00

	Nota	31.12.2023	31.12.2022
<b>Zobowiązania programu, w tym:</b>		<b>4 053 701 566,56</b>	<b>4 055 895 830,78</b>
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych - długoterminowe	18.4.	3 977 704 040,53	3 976 028 576,26
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych - krótkoterminowe	19.3.	64 392 467,38	64 395 198,25
Środki pieniężne do przekazania do PFR z tyt. wynagrodzenia		11 531 250,00	15 375 000,00
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług		73 808,65	97 056,27

Wynagrodzenie z tytułu realizacji programu rządowego DP jest określone jako procent od maksymalnej wartości programu i jest rozliczane w okresach kwartalnych. Wynagrodzenie brutto z tytułu obsługi programu rządowego Tarczy Finansowej DP w 2023 r. wyniosło 51,07 mln zł.

#### Składowe aktywów i zobowiązań Tarczy Finansowej LOT

	Nota	31.12.2023	31.12.2022
<b>Aktywa programu, w tym:</b>		<b>1 845 551 768,84</b>	<b>1 850 350 201,27</b>
Udzielone pożyczki:		1 845 172 602,74	1 845 172 602,74
Pożyczki - należności długoterminowe	10.2.3.	917 995 892,06	1 381 506 216,27
Pożyczki - należności krótkoterminowe	14.3.	927 176 710,68	463 666 386,47
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach, w tym:	14.4.	379 166,10	5 177 598,53
Rachunek bankowy programu Tarczy Finansowej LOT		78 752,59	9 411,41
Lokaty terminowe programu Tarczy Finansowej LOT		300 413,51	5 168 187,12

	Nota	31.12.2023	31.12.2022
<b>Zobowiązania programu, w tym:</b>		<b>1 845 551 768,84</b>	<b>1 850 350 201,27</b>
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych - długoterminowe	18.4.	1 791 444 898,77	1 790 323 255,34
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych - krótkoterminowe	19.3.	24 675 306,40	24 675 798,84
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług		4 000,00	4 000,00
Fundusze specjalne, w tym:		29 427 563,67	35 347 147,09
Koszty odsetek od wyemitowanych obligacji		(77 653 059,72)	(51 690 672,01)
Korekta wyceny wyemitowanych obligacji (SCN)		(6 065,45)	12 697,83
Koszty zewnętrzne programu rządowego Tarczy Finansowej LOT		(579 308,35)	(565 356,40)
Przychody odsetkowe		98 165 997,19	75 590 477,67
Wzajemne rozliczenia między programami TF		9 500 000,00	12 000 000,00

Wynagrodzenie z tytułu realizacji programu rządowego LOT jest uiszczane w łącznej kwocie z wynagrodzeniem z tytułu realizacji programu rządowego DP.

**Składowe aktywów i zobowiązań Tarczy Finansowej MMŚP 2.0**

	Nota	31.12.2023	31.12.2022
<b>Aktywa programu, w tym:</b>		<b>7 274 543 759,61</b>	<b>7 276 639 443,56</b>
Udzielone pożyczki:		607 134 330,09	816 493 179,69
Subwencje finansowe, udzielone w ramach programów rządowych Tarczy Finansowej MMŚP 2.0 - krótkoterminowe	14.3.	607 134 330,09	816 493 179,69
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach, w tym:	14.4.	531 625 621,70	554 068 666,96
Rachunek bankowy programu Tarczy Finansowej MMŚP 2.0		428 322,19	653 509,43
Lokaty terminowe programu Tarczy Finansowej MMŚP 2.0		531 197 299,51	553 415 157,53
Należności z tytułu rozliczeń ze Skarbem Państwa, w tym:		6 135 783 807,82	5 906 077 596,91
Koszty odsetek od wyemitowanych obligacji		307 642 272,32	202 703 533,20
Korekta wyceny wyemitowanych obligacji (SCN)		34 686,75	(33 849,09)
Umorzenia subwencji finansowych		5 830 015 934,80	5 687 725 532,63
Koszty zewnętrzne programu rządowego Tarczy Finansowej MMŚP 2.0		9 046 568,58	4 210 471,31
Wynagrodzenie PFR z tyt. realizacji programu rządowego Tarczy Finansowej MMŚP 2.0		90 159 488,09	63 604 666,67
Środki pieniężne otrzymane od Skarbu Państwa w formie transz		(25 000 000,00)	(25 000 000,00)
Przychody odsetkowe		(75 803 853,05)	(27 132 757,81)
Zwrot opłat sądowych/skarbowych		(311 289,67)	-

	Nota	31.12.2023	31.12.2022
<b>Zobowiązania programu, w tym:</b>		<b>7 274 543 759,61</b>	<b>7 276 639 443,56</b>
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych - długoterminowe	18.4.	7 162 193 588,37	7 162 862 549,21
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych - krótkoterminowe	19.3.	105 408 928,20	105 410 192,40
Środki pieniężne do przekazania do PFR z tyt. wynagrodzenia		5 996 250,00	7 995 000,00
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług		944 993,04	371 701,95

Wynagrodzenie z tytułu realizacji programu rządowego MMŚP 2.0 jest określone jako procent od maksymalnej wartości programu i jest rozliczane w okresach kwartalnych. Wynagrodzenie brutto z tytułu obsługi programu rządowego Tarczy Finansowej MMŚP 2.0 w 2023 r. wyniosło 26,55 mln zł.

## 2. PROGRAM KRAJOWY PLAN ODBUDOWY I ZWIĘKSZANIA ODPORNOŚCI POLSKI

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności Polski (dalej „KPO”) jest planem rozwojowym określającym cele związane z odbudową i tworzeniem odporności społeczno-gospodarczej Polski po kryzysie wywołanym pandemią Covid-19 oraz służące ich realizacji reformy i inwestycje. Dokument ten stanowi podstawę ubiegania się o wsparcie z europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Recovery and Resilience Facility – „RRF”) ustanowionego Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r.

Zgodnie z ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027, zmieniającą ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (dalej „Ustawa ZPPR”), PFR S.A. zostało powierzone zadanie dokonywania wypłat w ramach planu rozwojowego, o którym mowa w art. 5 pkt 7aa Ustawy ZPPR, w zakresie wypłat wsparcia o charakterze bezzwrotnym. W tym celu PFR S.A. może otrzymywać płatności z budżetu środków europejskich oraz może pozyskiwać lub wykorzystywać środki finansowe na zasadach określonych w art. 16a ustawy z dnia 4 lipca

2019 r. o systemie instytucji rozwoju (dalej „Ustawa SIR”), do wysokości określonej w planie finansowym. PFR S.A., w celu finansowania inwestycji i przedsięwzięć realizowanych w ramach planu rozwojowego, może:

1. emitować obligacje na rynku krajowym i na rynkach zagranicznych;
2. wykorzystać środki pochodzące ze zwrotów lub spłat wsparcia finansowego udzielonego ze środków przeznaczonych na realizację rządowego programu udzielania przedsiębiorcom wsparcia finansowego, o którym mowa w art. 21a ust. 1 Ustawy SIR, oraz inne przychody osiągnięte w związku z gospodarowaniem tymi środkami.

Szczegółowy zakres zadań PFR S.A. został określony w umowie o wykonywanie zadań związanych z realizacją Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności zawartej 5 sierpnia 2022 r. na podstawie art. 14In ust. 5 Ustawy ZPPR pomiędzy PFR S.A., a ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, działającym w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych.

Dodatkowo, zgodnie z art. 14lo Ustawy ZPPR, PFR S.A. zawarł z Instytucjami odpowiedzialnymi za realizację inwestycji umowy w sprawie finansowania inwestycji określające m.in. tryb i warunki składania PFR S.A. przez Instytucje odpowiedzialne za realizację inwestycji (dalej „IOI”) lub Jednostki wspierające plan rozwojowy (dalej „JW”) zleceń wypłaty środków i wzór tych zleceń, tryb składania zapotrzebowań na środki oraz zasady i tryb przekazywania przez PFR S.A. środków, na podstawie zleceń wypłaty środków.

Na podstawie umowy zawartej 5 sierpnia 2022 r. pomiędzy Skarbem Państwa reprezentowanym przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej (dalej „MFiPR”) oraz Ministra Finansów (dalej „MF”) a PFR S.A., PFR S.A. udostępnił system teleinformatyczny umożliwiający tworzenie oraz przekazywanie PFR S.A. zleceń wypłaty środków dla projektów inwestycyjnych, przygotowanych przez ministerstwa, samorządy i inne instytucje. Płatności w ramach KPO realizowane są przez PFR S.A. zgodnie z terminarzem wypłat zatwierdzonym przez MFiPR oraz MF. Odpowiedzialność PFR S.A. została ograniczona wyłącznie do zapewnienia i przekazywania środków do uprawnionych odbiorców wypłat. Decyzje co do przyznania środków podejmowane są przez wyznaczone do tego organy.

W 2023 roku, ze względu na brak środków europejskich, PFR S.A. zapewniał finansowanie planu rozwojowego (KPO) ze środków pochodzących ze zwrotów nieumorzonych subwencji lub spłat wsparcia finansowego udzielonego na realizację rządowych programów Tarcz Finansowych.

Od dnia podpisania umowy do 31 grudnia 2023 r. zostały zrealizowane płatności w łącznej wysokości 6 395 408 622,45 zł. Źródłem finansowania tych wypłat były spłaty i zwroty subwencji finansowych w ramach programu rządowego Tarczy Finansowej MMŚP 1.0.

#### Składowe aktywów i zobowiązań KPO

	Nota	31.12.2023	31.12.2022
<b>Aktywa programu, w tym:</b>		<b>5 184 004 570,82</b>	<b>118 749 598,40</b>
Rozrachunki ze SP - wypłaty i zwroty		5 182 387 354,11	118 358 513,22
Rozrachunki ze SP - wypłaty		6 392 241 395,58	118 739 772,27
Rozrachunki ze SP - zwroty		(1 209 854 041,47)	(381 259,05)
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach, w tym:	14.4.	1 617 216,71	391 085,18
Rachunek bankowy programu KPO		1 617 216,71	391 085,18
	<b>Nota</b>	<b>31.12.2023</b>	<b>31.12.2022</b>
<b>Zobowiązania programu, w tym:</b>		<b>5 184 004 570,82</b>	<b>118 749 598,40</b>
Odsetki od lokat do przekazania między programem a TF MMŚP 1.0		87 442,85	9 826,13
Wzajemne rozliczenia między programem a TF MMŚP 1.0	1.	5 183 917 127,97	118 739 772,27

Wynagrodzenie z tytułu realizacji programu KPO jest rozliczane w okresach miesięcznych i w 2023 r. wyniosło ono 7,03 mln zł brutto.

Nota	31.12.2023	31.12.2022
<b>Wyплаты programu, w tym:</b>	<b>6 395 408 622,45</b>	<b>118 739 772,27</b>
Ministerstwo Cyfryzacji	1 348 164 586,40	-
Ministerstwo Aktywów Państwowych	246 236,09	-
Ministerstwo Edukacji Narodowej	751 663 011,31	-
Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej	3 764 455,21	417 224,00
Ministerstwo Infrastruktury	1 539 960 747,32	-
Ministerstwo Klimatu i Środowiska	2 079 288 698,00	117 505 000,00
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	158 435 227,15	817 548,27
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	496 749 425,19	-
Ministerstwo Rozwoju i Technologii	16 663 537,10	-
Ministerstwo Zdrowia	472 698,68	-

Kwota wypłat zleconych w ramach programu KPO jest wyższa o 3,2 mln zł z uwagi na to, że część z przelewów została odrzucona przez banki odbiorców.

### 3. INFORMACJE O TRANSAKCJACH Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI

Główne transakcje z podmiotami powiązаныmi to: wynagrodzenie za zarządzanie, które przysługuje Spółce z tytułu zarządzania częścią aktywów Funduszy na podstawie umowy zawartej z PFR Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.

Oprócz powyższych transakcji:

1. W dniu 07.04.2023 r. Spółka dokonała dopłaty wspólników do PFR Portal PPK Sp. z o.o. na kwotę 450 000,00 zł;
2. W dniu 12.05.2023 r. Spółka dokonała zakupu udziałów, akcji oraz wierzytelności od PFR Ventures Sp. z o.o. na kwotę 23 698 740,71 zł;
3. W dniu 08.08.2023 r. Spółka dokonała dokapitalizowania PFR Ventures Sp. z o.o. Inwestycje Bezpośrednie ASI S.K.A. na kwotę 50 000,00 zł;
4. W dniu 30.08.2023 r. Spółka dokonała dokapitalizowania PFR Ventures Sp. z o.o. Innovation Fund ASI S.K.A. na kwotę 50 000,00 zł;
5. W dniu 17.10.2023 r. Spółka dokonała dokapitalizowania PFR Ventures Sp. z o.o. Inwestycje Bezpośrednie ASI S.K.A. poprzez wniesienie aportu o wartości 11 892 246,51 zł, na który składały się instrumenty finansowe nabyte uprzednio od PFR Ventures Sp. z o.o.;
6. W dniu 27.10.2023 r. Spółka dokonała dokapitalizowania PFR Ventures Sp. z o.o. Innovation Fund ASI S.K.A. na kwotę 20 449 000,00 zł;
7. Spółka dokonała transakcji z jednostkami powiązаныmi w zakresie ogólnego wsparcia, usług HR, usług Contact Center/CRM oraz refaktur kosztów.

Transakcje ze stronami powiązаныmi nie są zawierane na warunkach innych niż rynkowe.

w okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023

	Należności, w tym instrumenty dłużne	Zobowiązania	Przychody ze sprzedaży	Przychody z refaktur	Zakupy usług	Inne
PFR Ventures Sp. z o.o.	58 038,73	14 920,25	168 057,60	41 522,17	147 554,51	-
PFR Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	26 995 176,06	272 734,79	101 285 292,31	20 240,07	303 623,35	133 912,50
PFR Nieruchomości S.A.	30 229,01	-	359 242,43	26 732,89	5 156,04	-
PFR Portal PPK Sp. z o.o.	4 361 550,14	173 243,81	1 690 508,57	707 121,11	603 876,07	-
PFR Operacje Sp. z o.o.	74 182,31	887 527,86	270 336,85	170 276,61	17 571 386,91	-
	<b>31 519 176,25</b>	<b>1 348 426,71</b>	<b>103 773 437,76</b>	<b>965 892,85</b>	<b>18 631 596,88</b>	<b>133 912,50</b>

w okresie od 01.01.2022 do 31.12.2022

	Należności, w tym instrumenty dłużne	Zobowiązania	Przychody ze sprzedaży	Przychody z refaktur	Zakupy usług	Inne
PPP Venture Sp. z o.o.	-	-	37 500,00	-	-	-
PFR Ventures Sp. z o.o.	37 865,03	51 989 645,02	169 686,38	59 271,83	128 532,87	-
PFR Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	22 462 127,94	-	87 101 918,74	27 696,90	-	-
PFR Nieruchomości S.A.	33 617,14	-	373 484,42	31 738,34	5 205,72	-
PFR Portal PPK Sp. z o.o.	136 453,36	253 524,55	792 090,49	870 787,51	1 655 207,32	-
PFR Operacje Sp. z o.o.	87 266,95	6 542 965,10	533 278,03	191 970,30	12 532 459,89	4 275,84
	<b>22 757 330,42</b>	<b>58 786 134,67</b>	<b>89 007 958,06</b>	<b>1 181 464,88</b>	<b>14 321 405,80</b>	<b>4 275,84</b>

#### 4. WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE

##### 4.1. Zmiana stanu wartości niematerialnych i prawnych

w okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023

	Inne wartości niematerialne i prawne	Razem
<b>Wartość brutto</b>		
<b>Bilans otwarcia 01.01.2023</b>	<b>21 976 051,32</b>	<b>21 976 051,32</b>
Zwiększenia	1 367 178,47	1 367 178,47
Zmniejszenia	(49 619,11)	(49 619,11)
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2023</b>	<b>23 293 610,68</b>	<b>23 293 610,68</b>
<b>Umorzenie</b>		
<b>Bilans otwarcia 01.01.2023</b>	<b>(11 480 769,29)</b>	<b>(11 480 769,29)</b>
Zwiększenia z tytułu amortyzacji	(5 777 009,54)	(5 777 009,54)
Zmniejszenia	49 619,11	49 619,11
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2023</b>	<b>(17 208 159,72)</b>	<b>(17 208 159,72)</b>
<b>Odpisy aktualizujące</b>		
<b>Bilans otwarcia 01.01.2023</b>	-	-
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2023</b>	-	-
<b>Wartość netto</b>		
<b>Bilans otwarcia 01.01.2023</b>	<b>10 495 282,03</b>	<b>10 495 282,03</b>
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2023</b>	<b>6 085 450,96</b>	<b>6 085 450,96</b>

w okresie od 01.01.2022 do 31.12.2022

	Inne wartości niematerialne i prawne	Razem
<b>Wartość brutto</b>		
<b>Bilans otwarcia 01.01.2022</b>	<b>20 841 734,77</b>	<b>20 841 734,77</b>
Zwiększenia	1 659 806,00	1 659 806,00
Zmniejszenia	(525 489,45)	(525 489,45)
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2022</b>	<b>21 976 051,32</b>	<b>21 976 051,32</b>
<b>Umorzenie</b>		
<b>Bilans otwarcia 01.01.2022</b>	<b>(5 983 610,41)</b>	<b>(5 983 610,41)</b>
Zwiększenia z tytułu amortyzacji	(5 626 994,11)	(5 626 994,11)
Zmniejszenia	129 835,23	129 835,23
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2022</b>	<b>(11 480 769,29)</b>	<b>(11 480 769,29)</b>
<b>Odpisy aktualizujące</b>		
<b>Bilans otwarcia 01.01.2022</b>	-	-
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2022</b>	-	-
<b>Wartość netto</b>		
<b>Bilans otwarcia 01.01.2022</b>	<b>14 858 124,36</b>	<b>14 858 124,36</b>
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2022</b>	<b>10 495 282,03</b>	<b>10 495 282,03</b>

## 5. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

### 5.1. Zmiana stanu środków trwałych

w okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023

	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Razem
<b>Wartość brutto</b>				
<b>Bilans otwarcia 01.01.2023</b>	<b>3 944 016,86</b>	<b>1 672 445,65</b>	<b>5 240 013,42</b>	<b>10 856 475,93</b>
Zwiększenia	11 773,97	240 644,06	252 338,89	504 756,92
- nabycia	11 773,97	-	252 338,89	264 112,86
- leasing	-	240 644,06	-	240 644,06
Zmniejszenia	(1 361 494,51)	(413 619,67)	(1 491 195,89)	(3 266 310,07)
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2023</b>	<b>2 594 296,32</b>	<b>1 499 470,04</b>	<b>4 001 156,42</b>	<b>8 094 922,78</b>
<b>Umorzenie</b>				
<b>Bilans otwarcia 01.01.2023</b>	<b>(3 520 534,72)</b>	<b>(799 662,42)</b>	<b>(2 845 922,35)</b>	<b>(7 166 119,49)</b>
Zwiększenia	(213 101,70)	(356 777,96)	(496 817,29)	(1 066 696,95)
Zmniejszenia	1 361 494,51	413 619,67	1 491 195,89	3 266 310,07
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2023</b>	<b>(2 372 141,91)</b>	<b>(742 820,71)</b>	<b>(1 851 543,75)</b>	<b>(4 966 506,37)</b>
<b>Odpisy aktualizujące</b>				
<b>Bilans otwarcia 01.01.2023</b>	-	-	-	-
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2023</b>	-	-	-	-
<b>Wartość netto</b>				
<b>Bilans otwarcia 01.01.2023</b>	<b>423 482,14</b>	<b>872 783,23</b>	<b>2 394 091,07</b>	<b>3 690 356,44</b>
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2023</b>	<b>222 154,41</b>	<b>756 649,33</b>	<b>2 149 612,67</b>	<b>3 128 416,41</b>

w okresie od 01.01.2022 do 31.12.2022

	<b>Urządzenia techniczne i maszyny</b>	<b>Środki transportu</b>	<b>Inne środki trwałe</b>	<b>Razem</b>
<b>Wartość brutto</b>				
<b>Bilans otwarcia 01.01.2022</b>	<b>3 906 266,86</b>	<b>2 243 764,26</b>	<b>5 157 406,47</b>	<b>11 307 437,59</b>
Zwiększenia	37 750,00	459 113,46	82 606,95	579 470,41
- nabycia	37 750,00	-	82 606,95	120 356,95
- leasing	-	459 113,46	-	459 113,46
Zmniejszenia	-	(1 030 432,07)	-	(1 030 432,07)
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2022</b>	<b>3 944 016,86</b>	<b>1 672 445,65</b>	<b>5 240 013,42</b>	<b>10 856 475,93</b>
<b>Umorzenie</b>				
<b>Bilans otwarcia 01.01.2022</b>	<b>(3 248 038,91)</b>	<b>(1 358 979,75)</b>	<b>(2 380 371,79)</b>	<b>(6 987 390,45)</b>
Zwiększenia	(272 495,81)	(471 114,74)	(465 550,56)	(1 209 161,11)
Zmniejszenia	-	1 030 432,07	-	1 030 432,07
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2022</b>	<b>(3 520 534,72)</b>	<b>(799 662,42)</b>	<b>(2 845 922,35)</b>	<b>(7 166 119,49)</b>
<b>Odpisy aktualizujące</b>				
<b>Bilans otwarcia 01.01.2022</b>	-	-	-	-
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2022</b>	-	-	-	-
<b>Wartość netto</b>				
<b>Bilans otwarcia 01.01.2022</b>	<b>658 227,95</b>	<b>884 784,51</b>	<b>2 777 034,68</b>	<b>4 320 047,14</b>
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2022</b>	<b>423 482,14</b>	<b>872 783,23</b>	<b>2 394 091,07</b>	<b>3 690 356,44</b>

**5.2. Środki trwałe nieamortyzowane**

Spółka posiada inne nieamortyzowane środki trwałe – 6 szt. urządzeń biurowych (drukarki) o wartości 9.700,00 zł oraz 6 szt. ekspresów do kawy o wartości 56.006,25 zł, które są przez Spółkę używane na podstawie umów najmu. Wartość określona jest na podstawie szacunków.

**6. ODPISY AKTUALIZUJĄCE WARTOŚĆ RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH**

Spółka nie dokonała w okresie sprawozdawczym odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych.

**7. PONIESIONE W OSTATNIM ROKU I PLANOWANE NA NASTĘPNY ROK NAKŁADY NA NIEFINANSOWE AKTYWA TRWAŁE**

W związku z dalszym rozwojem Spółki, poniesione w 2023 r. nakłady inwestycyjne wyniosły 1,4 mln zł. Wydatki te zostały przeznaczone m.in. na:

- rozbudowę systemu Ewidencji PPK: 0,9 mln zł;

Planowane na rok 2024 nakłady inwestycyjne wynoszą 0,8 mln zł i zostaną przeznaczone głównie na rozwój oprogramowania wykorzystywanego do obsługi programów zleconych PFR S.A.

Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska za rok finansowy 2023 wynoszą 0,00 zł (2022 r. 0,00 zł).

**8. ZAKOŃCZONE PRACE ROZWOJOWE**

Nie dotyczy.

## 9. GRUNTY WIECZYSTE

Nie dotyczy.

## 10. INWESTYCJE

### 10.1. Zmiana stanu inwestycji

w okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023

	Aktywa finansowe długo- i krótkoterminowe	Razem
<b>Wartość brutto</b>		
<b>Bilans otwarcia 01.01.2023</b>	<b>30 373 680 907,22</b>	<b>30 373 680 907,22</b>
Zwiększenia z tytułu nabycia, w tym:	2 533 603 880,43	2 533 603 880,43
- subwencji i pożyczek udzielonych w ramach programów rządowych TF *	152 209 447,32	152 209 447,32
- akcji i udziałów nabytych w ramach programów rządowych TF	1 994 443,00	1 994 443,00
Zwiększenia z tytułu naliczenia odsetek, w tym:	133 011 415,52	133 011 415,52
- od subwencji i pożyczek udzielonych w ramach programów rządowych TF	132 955 982,65	132 955 982,65
Zmniejszenia z tytułu spłaty, w tym:	(11 555 215 355,29)	(11 555 215 355,29)
- subwencji i pożyczek udzielonych w ramach programów rządowych TF	(6 479 892 964,42)	(6 479 892 964,42)
Zmniejszenia z tytułu sprzedaży	(18 911 054,24)	(18 911 054,24)
Zmniejszenia z tytułu umorzenia	(151 089 308,58)	(151 089 308,58)
Zmniejszenia inne	(13 890 791,09)	(13 890 791,09)
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2023</b>	<b>21 301 189 693,97</b>	<b>21 301 189 693,97</b>
<b>Wycena do wartości godziwej</b>		
<b>Bilans otwarcia 01.01.2023</b>	<b>(867 012 228,18)</b>	<b>(867 012 228,18)</b>
Aktualizacja wartości	3 589 367 389,28	3 589 367 389,28
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2023</b>	<b>2 722 355 161,10</b>	<b>2 722 355 161,10</b>
<b>Wartość netto</b>		
<b>Bilans otwarcia 01.01.2023</b>	<b>29 506 668 679,04</b>	<b>29 506 668 679,04</b>
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2023</b>	<b>24 023 544 855,07</b>	<b>24 023 544 855,07</b>
<b>W tym część:</b>		
<b>Krótkoterminowa, w tym:</b>	<b>4 871 163 299,75</b>	<b>4 871 163 299,75</b>
- instrumenty finansowe z tyt. programów rządowych TF	4 485 028 865,77	4 485 028 865,77
<b>Długoterminowa, w tym:</b>	<b>19 152 381 555,32</b>	<b>19 152 381 555,32</b>
- instrumenty finansowe z tyt. programów rządowych TF	2 110 264 858,25	2 110 264 858,25

\* Zwiększenia z tytułu udzielenia subwencji i pożyczek w ramach programów rządowych TF są prezentowane po pomniejszeniu o zwroty dokonane przez beneficjentów programów.

w okresie od 01.01.2022 do 31.12.2022

	<b>Aktywa finansowe długo- i krótkoterminowe</b>	<b>Razem</b>
<b>Wartość brutto</b>		
<b>Bilans otwarcia 01.01.2022</b>	<b>45 524 203 803,59</b>	<b>45 524 203 803,59</b>
Zwiększenia z tytułu nabycia, w tym:	5 178 489 405,26	5 178 489 405,26
- subwencji i pożyczek udzielonych w ramach programów rządowych TF	1 333 157 663,36	1 333 157 663,36
- akcji i udziałów nabytych w ramach programów rządowych TF	987 600,00	987 600,00
Zwiększenia z tytułu naliczenia odsetek, w tym:	151 034 389,94	151 034 389,94
- od subwencji i pożyczek udzielonych w ramach programów rządowych TF	103 634 405,36	103 634 405,36
Zmniejszenia z tytułu spłaty, w tym:	(13 761 799 009,51)	(13 761 799 009,51)
- subwencji i pożyczek udzielonych w ramach programów rządowych TF	(12 420 768 060,55)	(12 420 768 060,55)
Zmniejszenia z tytułu umorzenia	(6 718 247 682,06)	(6 718 247 682,06)
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2022</b>	<b>30 373 680 907,22</b>	<b>30 373 680 907,22</b>
<b>Wycena do wartości godziwej</b>		
<b>Bilans otwarcia 01.01.2022</b>	<b>(99 196 932,89)</b>	<b>(99 196 932,89)</b>
Aktualizacja wartości	(767 815 295,29)	(767 815 295,29)
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2022</b>	<b>(867 012 228,18)</b>	<b>(867 012 228,18)</b>
<b>Wartość netto</b>		
<b>Bilans otwarcia 01.01.2022</b>	<b>45 425 006 870,70</b>	<b>45 425 006 870,70</b>
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2022</b>	<b>29 506 668 679,04</b>	<b>29 506 668 679,04</b>
<b>W tym część:</b>		
<b>Krótkoterminowa, w tym:</b>	<b>14 596 153 338,76</b>	<b>14 596 153 338,76</b>
- instrumenty finansowe z tyt. programów rządowych TF	13 420 280 436,35	13 420 280 436,35
<b>Długoterminowa, w tym:</b>	<b>14 910 515 340,28</b>	<b>14 910 515 340,28</b>
- instrumenty finansowe z tyt. programów rządowych TF	3 091 871 220,65	3 091 871 220,65

## 10.2. Inwestycje długoterminowe

### 10.2.1. Długoterminowe aktywa finansowe w jednostkach powiązanych

	<b>31.12.2023</b>	<b>31.12.2022</b>
Udziały i akcje	302 193 801,08	269 302 554,57
	<b>302 193 801,08</b>	<b>269 302 554,57</b>

#### Udziały i akcje

Na dzień 31 grudnia 2023 r. wystąpiła przesłanka do przeprowadzenia testów na trwałą utratę wartości.

Testy na trwałą utratę wartości zostały przeprowadzone dla wybranych spółek (PFR Operacje Sp. z o.o., PFR Portal PPK Sp. z o.o.), w których PFR S.A. posiada zaangażowanie kapitałowe, a które to spółki są wobec PFR S.A. jednostkami powiązаныmi. Testy na trwałą utratę wartości zostały przeprowadzone m.in. dla spółek, w których zaistniała przesłanka dla utraty wartości, tj. wystąpiła nadwyżka wartości inwestycji PFR S.A. ponad przypadającą na PFR S.A. wartość aktywów netto spółki, a wartość nadwyżki była różnicą materialną. Testy przeprowadzone zostały w oparciu o pięcioletnie prognozy finansowe spółek. W wyniku przeprowadzenia testów na trwałą utratę wartości spółek przy użyciu metody dochodowej opartej na zdyskontowanych przepływach pieniężnych nie zidentyfikowano trwałej utraty wartości żadnej z jednostek powiązanych.

#### 10.2.2. Długoterminowe aktywa finansowe w pozostałych jednostkach, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale

	31.12.2023	31.12.2022
Udziały i akcje	5 190 111 004,45	2 988 123 550,00
Bank Pekao S.A.	5 108 297 040,30	2 906 068 359,00
Jednostki współzależne i stowarzyszone	80 277 730,00	80 277 730,00
Pozostałe	1 536 234,15	1 777 461,00
	<b>5 190 111 004,45</b>	<b>2 988 123 550,00</b>

7 czerwca 2017 r., w wyniku realizacji transakcji pakietowych na rynku giełdowym, PFR S.A. oraz PZU S.A. nabyły od UniCredit S.p.A. akcje Banku Pekao S.A., będące przedmiotem zawartej 8 grudnia 2016 r. przedwstępnej umowy sprzedaży akcji. Zakupiony przez PFR S.A. pakiet 33.596.165 akcji reprezentuje ok. 12,80% ogólnej liczby głosów na WZA Banku Pekao S.A.

W dniu 18 lipca 2023 r. Bank Pekao S.A. wypłacił na rzecz akcjonariuszy dywidendę w wysokości 5,42 zł na 1 akcję, co w przypadku PFR S.A. przełożyło się na kwotę 182,09 mln zł. Kwota 31,27 mln zł została przeznaczona na wcześniejszą spłatę kapitału pożyczki na zakup akcji natomiast pozostałe środki w kwocie 150,82 mln zł zostały wykorzystane na zabezpieczenie przyszłych rat odsetkowych.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. PFR S.A. posiadał pakiet 33.596.166 akcji (ok. 12,80% ogólnej liczby akcji) Banku Pekao S.A. Zgodnie z wyceną wartość posiadanych przez Spółkę akcji na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosiła 5 108 297 040,30 zł (cena jednej akcji 152,05 zł).

Na dzień 31 grudnia 2023 r. wystąpiła przesłanka do przeprowadzenia testów na trwałą utratę wartości dla spółki Operator Chmury Krajowej Sp. z o.o. w której PFR S.A. posiada zaangażowanie kapitałowe, a która to spółka jest wobec PFR S.A. jednostką współzależną. Testy na trwałą utratę wartości zostały przeprowadzone m. in. w związku z zaistniałymi przesłankami dla utraty wartości, tj. wystąpiła nadwyżka wartości inwestycji PFR S.A. ponad przypadającą na PFR S.A. wartość aktywów netto spółki, a wartość nadwyżki była różnicą materialną. Testy przeprowadzone zostały w oparciu o pięcioletnie prognozy finansowe spółki. W wyniku przeprowadzenia testów na trwałą utratę wartości spółki przy użyciu metody dochodowej opartej na zdyskontowanych przepływach pieniężnych nie zidentyfikowano trwałej utraty wartości spółki Operator Chmury Krajowej Sp. z o.o.

### 10.2.3. Długoterminowe aktywa finansowe w pozostałych jednostkach

	31.12.2023	31.12.2022
Inne długoterminowe aktywa finansowe, w tym:	11 147 042 836,87	8 202 105 585,10
Certyfikaty inwestycyjne PFR FIS	628 108 864,22	498 080 873,04
Certyfikaty inwestycyjne PFR FF	947 674 704,54	728 807 253,19
Certyfikaty inwestycyjne FSMDR	2 471 629 097,96	1 693 722 705,27
Certyfikaty inwestycyjne FSMNW	1 525 760 547,58	750 564 545,87
Certyfikaty inwestycyjne PFR KOFFI	96 714 905,96	82 200 795,02
Certyfikaty inwestycyjne PFR FI	5 458 195 190,42	4 448 729 412,71
Certyfikaty inwestycyjne FEZ 2	18 959 274,38	-
Certyfikaty inwestycyjne PFR NFOŚiGW	251,81	-
Udzielone pożyczki, w tym:	2 110 264 858,25	3 034 026 037,41
Subwencje finansowe udzielone w ramach TF MMŚP 1.0	40 643 007,27	75 780 862,34
Pożyczki udzielone w ramach TF DP	1 151 625 958,92	1 576 738 958,80
Pożyczki udzielone w ramach TF LOT	917 995 892,06	1 381 506 216,27
Inne papiery wartościowe, w tym:	350 036 626,34	359 112 429,96
Obligacje PFR Porty Sp. z o.o.	260 130 162,49	276 629 442,27
Obligacje Trenino Holding Sp. z o.o.	89 906 463,85	82 482 987,69
Udziały lub akcje, w tym nabyte w ramach programów rządowych TF:	52 732 428,33	57 845 183,24
Akcje MTG S.A.	49 750 385,33	56 857 583,24
Akcje Garmond Press S.A.	987 600,00	987 600,00
Akcje IDH DEVELOPMENT S.A.	1 781 943,00	-
Udziały Rubicone Sp. z o.o.	212 500,00	-
	<b>13 660 076 749,79</b>	<b>11 653 089 235,71</b>

#### Subwencje finansowe, udzielone w ramach programów rządowych Tarczy Finansowej MMŚP 1.0 i MMŚP 2.0 oraz pożyczki udzielone w ramach programów rządowych Tarczy Finansowej DP i LOT

Szczegółowe informacje dot. subwencji i pożyczek udzielonych w ramach programów rządowych Tarczy Finansowej zostały zaprezentowane w nocie 1.

#### Akcje i udziały nabyte w ramach programów rządowych Tarczy Finansowej

Obowiązek nabycia akcji Spółki MTG S.A., wynikał z warunków programu rządowego „Tarcza finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla Dużych Firm”. Zgodnie z postanowieniami Programu, przy udzielaniu finansowania w ramach Programu, w sytuacji gdy dany przedsiębiorca jest też spółką portfelową funduszu, którego częścią portfela aktywów PFR S.A. zarządza, PFR S.A. przed udzieleniem takiego finansowania jest zobowiązany do przeniesienia takiego dotychczasowego zaangażowania na rachunek Programu. Przeniesienie powinno być dokonane po wartości wynikającej z wyceny aktywów funduszu na dzień 31 marca 2020 r. W dniu 15 lutego 2023 roku na mocy umowy zawartej pomiędzy PFR a MTG S.A. dokonana została częściowa sprzedaż akcji Spółki MTG S.A. z PFR do MTG S.A. Kwota transakcji wyniosła 8 700 000,00 zł. Na dzień 31 grudnia 2023 r. PFR S.A. posiadał pakiet 175 000 akcji Spółki MTG S.A. (18,36 % ogólnej liczby akcji).

#### Obligacje

Na dzień 31 grudnia 2023 r. PFR S.A. był posiadaczem 54 412 (słownie: pięćdziesiąt cztery tysiące czterysta dwanaście) obligacji dyskontowych imiennych Serii A oraz 62 047 (słownie: sześćdziesiąt dwa tysiące czterdzieści siedem) obligacji dyskontowych imiennych Serii B nabytych od Trenino Holding Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością o łącznej wartości nominalnej 116 459 000,00 zł z datą wykupu 31 grudnia 2026 r. PFR S.A. nabył obligacje od Trenino Holding Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością za łączną kwotę 57 999 700,66 zł. Efektywne oprocentowanie obligacji wynosi 9% w skali roku.

Dla obligacji tych, w ramach procesu weryfikacji wartości inwestycji PFR S.A., przeprowadzona została analiza potencjalnej trwałej utraty wartości inwestycji. Przesłanką do jej przeprowadzenia była konieczność weryfikacji, czy obligatariusz

będzie zdolny do wykupu obligacji w dacie ich zapadalności. PFR S.A. przeprowadził wycenę bazującą na planowanej wycenie majątku przedsiębiorstwa Trenino Holding sp. z o.o. wraz z analizą wrażliwości. Jako metodę wyceny użyto metodę mnożnikową z wykorzystaniem wskaźnika EV/EBITDA. W oparciu o przeprowadzony test, zdaniem PFR S.A. nie występują przesłanki do rozpoznania odpisu z tytułu trwałej utraty wartości.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. PFR S.A. był posiadaczem 280 000 (słownie: dwieście osiemdziesiąt tysięcy) obligacji imiennych Serii B nabytych od PFR Porty Sp. z o.o. o łącznej wartości nominalnej 280 000 000,00 zł z datą wykupu 19 kwietnia 2029 r. Oprocentowanie obligacji na dzień niniejszego sprawozdania wynosiło 10,66% (Wibor 3M = 6,66% + marża 4%). W dniu 31 sierpnia 2023 r. nastąpił wcześniejszy wykup obligacji Serii B na łączną kwotę 20 000 000,00 zł.

W ocenie PFR S.A. nie występują przesłanki do przeprowadzenia testu na trwałą utratę wartości obligacji spółki PFR Porty Sp. z o.o. Źródłem wpływów emitenta jest obsługa udzielonych pożyczek oraz dywidenda wypłacana przez Baltic Hub Sp. z o.o., co zapewnia stabilne źródło obsługi finansowania długu. Zarówno w 2024 r., jak i w kolejnych latach PFR Porty Sp. z o.o. nie planuje aneksować umów pożyczek oraz warunków emisji obligacji w sposób skutkujący przesunięciem terminu spłaty przez PFR Porty Sp. z o.o.

### Certyfikaty inwestycyjne

Certyfikaty Inwestycyjne: PFR Fundusz Inwestycji Samorządowych FIZAN (PFR FIS):

Na dzień 31 grudnia 2023 r. PFR S.A. posiadał 591.256 CI PFR FIS opłaconych w całości o wartości nominalnej 587 499 543,40 zł oraz 91.348 CI nieopłaconych w całości o wartości nominalnej 94 999 179,56 zł, do których PFR S.A. dopłacił łącznie 9 134,80 zł. Stanowiło to 100% certyfikatów inwestycyjnych w funduszu PFR FIS. Łączna wartość godziwa CI PFR FIS wynosiła 628 108 864,22 zł.

Przedmiot działalności: PFR Fundusz Inwestycji Samorządowych FIZAN (PFR FIS):

Zgodnie ze strategią, PFR FIS inwestuje w celu wsparcia samorządów w Polsce w finansowaniu realizacji ich istotnych przedsięwzięć. Fundusz dokonuje zarówno inwestycji kapitałowych jak i dłużnych. Podmiotami, w które inwestuje fundusz, są m.in. spółki wodno-kanalizacyjne, spółki zarządzające mieniem komunalnym, spółki działające w sektorze wystawienniczym, spółki budujące i zarządzające parkingami, spółki realizujące projekty budowy i zarządzania instalacjami termicznego przekształcania odpadów.

PFR FIS planuje realizację zarówno inwestycji bezpośrednich w spółki samorządowe jak i inwestycji w spółki partnerów prywatnych realizujących zadania samorządów, co jest odzwierciedlone w jego celach inwestycyjnych.

Certyfikaty Inwestycyjne: PFR Fundusz Inwestycyjny FIZAN (PFR FI):

Na dzień 31 grudnia 2023 r. PFR S.A. posiadał 5.991.037 CI PFR FI opłaconych w całości co stanowiło ok. 69,98% certyfikatów inwestycyjnych w funduszu PFR FI. Wartość godziwa CI PFR FI posiadanych przez PFR S.A. na dzień 31.12.2023 r. wynosiła 5 458 195 190,42 zł.

Przedmiot działalności: PFR Fundusz Inwestycyjny FIZAN (PFR FI):

Zgodnie ze strategią, PFR FI inwestuje w projekty w różnych sektorach gospodarki, w tym w infrastrukturę, przemysł, sektor energetyczny, handel i usługi oraz inne sektory. Głównymi formami lokat PFR FI są zaangażowania o charakterze kapitałowym (akcje i udziały) oraz finansowanie dłużne. Fundusz koncentruje się na projektach, w których: (i) główne zasoby produkcyjne zlokalizowane są na terytorium Polski lub polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej na Morzu Bałtyckim, (ii) zasadnicza część przychodów czerpana jest z rynku polskiego, lub (iii) działalność jest w inny sposób silnie powiązana z gospodarką polską.

Certyfikaty Inwestycyjne: PFR Fundusz Funduszy FIZ (PFR FF):

Na dzień 31 grudnia 2023 r., PFR S.A. posiadał 870.924 CI PFR FF opłaconych w całości o wartości nominalnej 854 994 583,41 zł oraz 149.000 CI nieopłaconych w całości o wartości nominalnej 149 000 000 zł, do których PFR S.A. dopłacił łącznie 25 709 900,00 zł. Stanowiło to 100% certyfikatów inwestycyjnych w funduszu PFR FF. Na dzień 31 grudnia 2023 r. łączna wartość godziwa CI PFR FF wynosiła 947 674 704,54 zł.

Przedmiot działalności: PFR Fundusz Funduszy FIZ (PFR FF):

Zgodnie ze strategią, PFR FF dokonuje lokat w fundusze typu Private Equity, Private Debt oraz Venture Capital. Rozszerzona strategia inwestycyjna funduszu zakłada, aby część aktywów funduszu była alokowana w Fundusze Private Equity, których strategia inwestycyjna ukierunkowana jest w dominującym zakresie na projekty realizowane w sektorach climate-tech lub branżach pokrewnych wspierających tzw. zieloną transformację energetyczną (Program „GreenHub”).

Certyfikaty Inwestycyjne: Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZAN (FSMDR):

Na dzień 31 grudnia 2023 r., PFR S.A. posiadał 9.468.491 CI FSMDR, opłaconych w całości, co stanowiło 100% certyfikatów inwestycyjnych w funduszu, których łączna wartość godziwa wynosiła 2 471 629 097,96 zł.

Przedmiot działalności: Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZAN (FSMDR):

Fundusz dąży do zwiększenia dostępności cenowej mieszkań poprzez nawiązanie współpracy z Jednostkami Samorządu Terytorialnego, celem realizacji inwestycji zwiększających dostępność mieszkań w poszczególnych miastach na terenie całej Polski oraz umożliwienia skorzystania z dopłat do czynszów, na podstawie ustawy o wydatkach mieszkaniowych i ustawy o ochronie praw lokatorów.

Zgodnie ze strategią, formą lokat FSMdR jest finansowanie dłużne lub obejmowanie udziałów w spółkach celowych nabywających lub budujących na dużą skalę nieruchomości (grunty i budynki mieszkaniowe) w Polsce z przeznaczeniem na wynajem, w segmencie dostępnym cenowo dla szerokiej grupy najemców. Szczególną lokatą FSMdR są akcje w spółce operacyjnej, świadczącej usługi operacyjne (tj. m.in. koordynację obsługi finansowej, korporacyjnej i zarządzania najmem) dla spółek celowych FSMdR oraz drugiego funduszu nieruchomościowego tj. FSMnW. Planowany horyzont czasowy posiadanych lokat, które składają się na Projekty Inwestycyjne, wynosi około 35 lat.

Certyfikaty Inwestycyjne: Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem FIZAN (FSMNW):

W 2023 r. nastąpił wykup 150.801 CI FSMNW.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. PFR S.A. posiadał 908.701 CI FSMNW opłaconych w całości, co stanowiło 100% certyfikatów inwestycyjnych w funduszu, których łączna wartość godziwa wynosiła 1 525 760 547,58 zł.

Przedmiot działalności: Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem FIZAN (FSMNW):

Zgodnie ze strategią, formą lokat FSMnW jest finansowanie dłużne lub obejmowanie udziałów w spółkach celowych nabywających lub budujących nieruchomości (grunty i budynki mieszkaniowe) w Polsce z przeznaczeniem na wynajem komercyjny na zasadach rynkowych.

Fundusz realizuje swoje inwestycje w największych polskich miastach dysponując szerokim zakresem oferowanych mieszkań.

Koncepcja FSMnW stanowi odpowiedź na rosnący popyt na najem średnio- i długoterminowy wykończonych oraz wyposażonych mieszkań.

Certyfikaty Inwestycyjne: PFR KOFFI FIZ (KOFFI):

W 2023 r. nastąpił wykup 11.080 CI KOFFI należących do PFR S.A.

Na dzień 31 grudnia 2023 r., PFR posiadał 99.398 CI KOFFI opłaconych w całości, co stanowiło ok. 48,77% certyfikatów inwestycyjnych w funduszu, których łączna wartość godziwa wynosiła 96 714 905,96 zł.

Przedmiot działalności: PFR KOFFI FIZ (KOFFI):

Zgodnie ze strategią, KOFFI jest alternatywnym funduszem inwestycyjnym, za pośrednictwem którego wdrażany jest instrument finansowy w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój - działanie 3.1. Finansowanie innowacyjnej działalności MŚP z wykorzystaniem kapitału podwyższonego ryzyka, poddziałanie 3.1.4. KOFFI - Konkurencyjny Ogólnopolski Fundusz Funduszy Innowacyjnych.

Głównym celem inwestycyjnym KOFFI jest pośrednie finansowanie rozwoju polskich innowacyjnych mikro, małych i średnich przedsiębiorstw poprzez budowanie portfela lokat funduszy Venture Capital oraz wzrost ich wartości. Pośrednim celem KOFFI jest wsparcie rozwoju polskich przedsiębiorstw na etapie wzrostu, rozwoju i ekspansji, umiędzynarodowienie działalności polskich przedsiębiorstw, a także aktywizacja inwestorów prywatnych w Polsce.

Certyfikaty Inwestycyjne: Fundusz Ekspansji Zagranicznej 2 FIZAN (FEZ2):

Na dzień 31 grudnia 2023 r. PFR posiadał 600.000 CI FEZ2 nieopłaconych w całości o wartości nominalnej 600 000 000 zł, do których PFR S.A. dopłacił łącznie 26 000 000,00 zł. Stanowiło to 100% certyfikatów inwestycyjnych w funduszu FEZ2. Wartość godziwa CI FEZ2 posiadanych przez PFR S.A. na dzień 31.12.2023 r. wynosiła 18 959 274,38 zł.

Przedmiot działalności: Fundusz Ekspansji Zagranicznej 2 FIZAN (FEZ2):

Zgodnie ze strategią, FEZ2 wspiera i finansuje ekspansję zagraniczną polskich przedsiębiorstw. Głównym zadaniem Funduszu jest dostarczenie finansowania poprzez współinwestowanie w projekty zagraniczne, w celu przyśpieszenia rozwoju i zwiększenie skali działalności polskich firm. Fundusz finansuje projekty dotyczące zagranicznych akwizycji, budowy własnego zaplecza produkcyjnego lub dystrybucyjnego, utworzenie nowej lub dalszy rozwój już istniejącej zagranicznej spółki zależnej polskiej firmy. Fundusz inwestuje w różnych sektorach gospodarki zarówno w krajach rozwiniętych, jak i rozwijających się. Fundusz angażuje się w spółki produkcyjne, dystrybucyjne i usługowe.

Certyfikaty Inwestycyjne: PFR NFOŚiGW FIZAN (NFOŚiGW):

Na dzień 31 grudnia 2023 r. PFR posiadał 1 CI NFOŚiGW. Wartość godziwa CI NFOŚiGW posiadanych przez PFR S.A. na dzień 31.12.2023 r. wynosiła 251,81 zł.

Przedmiot działalności: PFR NFOŚiGW FIZAN (NFOŚiGW):

Fundusz został utworzony w celu realizacji programu priorytetowego „Przemysł dla transformacji – zwiększenie potencjału przedsiębiorstw do produkcji rozwiązań zero i niskoemisyjnych”, będącego elementem inwestycji E1.1.1. (Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej) w rozumieniu Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Fundusz nie rozpoczął jeszcze działalności operacyjnej z uwagi na trwające negocjacje dokumentacji programowej między zaangażowanymi stronami oraz planowane rewizje Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności w zakresie inwestycji E1.1.1.

### 10.3. Zmiana aktualizacji wartości inwestycji długoterminowych

w okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023

	Akcje i udziały pozostałe	Certyfikaty inwestycyjne	Akcje Banku Pekao S.A.	Obligacje SP
<b>Bilans otwarcia 01.01.2023</b>	<b>(18 077 794,00)</b>	<b>396 991 961,88</b>	<b>(1 226 746 601,77)</b>	<b>-</b>
Zwiększenie z tytułu odpisu aktualizującego wartość/zmiany wyceny	-	1 368 200 140,54	2 202 228 681,30	-
Zmniejszenie z tytułu odpisu aktualizującego wartość/zmiany wyceny	(241 226,85)	-	-	-
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2023</b>	<b>(18 319 020,85)</b>	<b>1 765 192 102,42</b>	<b>975 482 079,53</b>	<b>-</b>

w okresie od 01.01.2022 do 31.12.2022

	Akcje i udziały pozostałe	Certyfikaty inwestycyjne	Akcje Banku Pekao S.A.	Obligacje SP
<b>Bilans otwarcia 01.01.2022</b>	<b>(14 645 455,10)</b>	<b>(4 441 261,01)</b>	<b>(34 082 708,77)</b>	<b>(46 027 508,01)</b>
Zwiększenie z tytułu odpisu aktualizującego wartość/zmiany wyceny	-	401 433 222,89	-	26 847 713,72
Zmniejszenie z tytułu odpisu aktualizującego wartość/zmiany wyceny	(3 432 338,90)	-	(1 192 663 893,00)	-
Przesunięcie odpisu do inwestycji krótkoterminowych	-	-	-	19 179 794,29
<b>Bilans zamknięcia 31.12.2022</b>	<b>(18 077 794,00)</b>	<b>396 991 961,88</b>	<b>(1 226 746 601,77)</b>	<b>-</b>

### 10.4. Wykaz pozostałych spółek, w których Spółka ma zaangażowanie w kapitale (bez uwzględnienia spółek stowarzyszonych i współzależnych)

w okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023

Nazwa Spółki	Siedziba	% posiadanych udziałów i akcji	% ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym	Zysk netto za rok obrotowy (w tys. zł)	Kapitał własny na dzień bilansowy (w tys. zł)	Wartość bilansowa (w tys. zł)
Bank Pekao S.A.	Polska	12,80%	12,80%	6 718 000	29 895 000	5 108 297
Mabion S.A.	Polska	0,50%	0,50%	41 269	117 776	1 536

w okresie od 01.01.2022 do 31.12.2022

Nazwa Spółki	Siedziba	% posiadanych udziałów i akcji	% ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym	Zysk netto za rok obrotowy (w tys. zł)	Kapitał własny na dzień bilansowy (w tys. zł)	Wartość bilansowa (w tys. zł)
Bank Pekao S.A.	Polska	12,80%	12,80%	1 898 320	22 189 537	2 906 068
Mabion S.A.	Polska	0,50%	0,50%	23 192	76 507	1 777

#### 10.5. Wykaz spółek stowarzyszonych, współzależnych i zależnych

w okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023

Nazwa Spółki	Siedziba	% posiadanych udziałów i akcji	% ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym	Zysk netto za rok obrotowy (w tys. zł)	Kapitał własny na dzień bilansowy (w tys. zł)
PFR Ventures Sp. z o.o.	Polska	100,00%	100,00%	5 063	105 053
PFR Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	Polska	100,00%	100,00%	6 273	67 993
PFR Nieruchomości S.A.	Polska	100,00%	100,00%	10 381	54 894
PFR Portal PPK Sp. z o.o.	Polska	100,00%	100,00%	(1 813)	8 316
PFR Operacje Sp. z o.o.	Polska	100,00%	100,00%	1 714	18 423
Operator Chmury Krajowej Sp. z o.o.	Polska	50,00%	50,00%	(12 626)	24 820
Polska Agencja Ratingowa S.A.	Polska	35,86%	35,86%	(465)	1 313
PFR Ventures Sp. z o.o. Inwestycje Bezpośrednie ASI S.K.A.	Polska	100,00%	100,00%	(522)	12 844
PFR Ventures Sp. z o.o. Innovation Fund ASI S.K.A.	Polska	100,00%	100,00%	(930)	19 570

w okresie od 01.01.2022 do 31.12.2022

Nazwa Spółki	Siedziba	% posiadanych udziałów i akcji	% ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym	Zysk netto za rok obrotowy (w tys. zł)	Kapitał własny na dzień bilansowy (w tys. zł)
PFR Ventures Sp. z o.o.	Polska	100,00%	100,00%	9 333	99 990
PFR Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	Polska	100,00%	100,00%	1 860	61 720
PFR Nieruchomości S.A.	Polska	100,00%	100,00%	8 379	44 512
PFR Portal PPK Sp. z o.o.	Polska	100,00%	100,00%	(6 699)	9 679
PFR Operacje Sp. z o.o.	Polska	100,00%	100,00%	(3 299)	16 710
Operator Chmury Krajowej Sp. z o.o.	Polska	50,00%	50,00%	(20 164)	37 228
Polska Agencja Ratingowa S.A.	Polska	35,86%	35,86%	1 085	1 795

## 11. NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE

### 11.1. Struktura należności długoterminowych

w okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023

	Wartość brutto	Odpisy aktualizujące wartość należności	Wartość netto
Od jednostek powiązanych	-	-	-
Od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	-	-	-
Od jednostek pozostałych	1 909 420,29	-	1 909 420,29
	<b>1 909 420,29</b>	<b>-</b>	<b>1 909 420,29</b>

w okresie od 01.01.2022 do 31.12.2022

	Wartość brutto	Odpisy aktualizujące wartość należności	Wartość netto
Od jednostek powiązanych	-	-	-
Od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	-	-	-
Od jednostek pozostałych	1 582 952,20	-	1 582 952,20
	<b>1 582 952,20</b>	<b>-</b>	<b>1 582 952,20</b>

### 11.2. Odpisy aktualizujące wartość należności długoterminowych

Spółka nie dokonała w okresie sprawozdawczym odpisów aktualizujących wartość należności długoterminowych.

## 12. DŁUGOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

	31.12.2023	31.12.2022
Ubezpieczenie	999 326,23	1 254 473,35
Usługi informatyczne	3 859,10	4 517,39
Dostęp do serwisów informacyjnych, prenumeraty	-	4 272,74
Szkolenia i konferencje	12 662,95	-
	<b>1 015 848,28</b>	<b>1 263 263,48</b>

### 13. NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE

#### 13.1. 13.1. Struktura wiekowa należności krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych

	31.12.2023	31.12.2022
<i>O okresie spłaty:</i>		
Do 12 miesięcy	27 463 743,38	22 757 330,42
Powyżej 12 miesięcy	-	-
	<b>27 463 743,38</b>	<b>22 757 330,42</b>
Stan należności brutto	27 463 743,38	22 757 330,42
Odpis aktualizujący wartość należności	-	-
<b>Stan należności netto</b>	<b>27 463 743,38</b>	<b>22 757 330,42</b>

#### 13.2. Struktura wiekowa należności krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale

	31.12.2023	31.12.2022
<i>O okresie spłaty:</i>		
Do 12 miesięcy	9 225,00	369 000,00
Powyżej 12 miesięcy	-	-
	<b>9 225,00</b>	<b>369 000,00</b>
Stan należności brutto	9 225,00	369 000,00
Odpis aktualizujący wartość należności	-	-
<b>Stan należności netto</b>	<b>9 225,00</b>	<b>369 000,00</b>

#### 13.3. Struktura wiekowa należności krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek

	31.12.2023	31.12.2022
<i>O okresie spłaty:</i>		
Do 12 miesięcy	3 207 739,04	7 966 671,19
Powyżej 12 miesięcy	-	-
	<b>3 207 739,04</b>	<b>7 966 671,19</b>
Stan należności brutto	3 207 739,04	7 966 671,19
Odpis aktualizujący wartość należności	-	-
<b>Stan należności netto</b>	<b>3 207 739,04</b>	<b>7 966 671,19</b>

#### 13.4. Struktura innych należności od jednostek powiązanych

Nie dotyczy.

#### 13.5. Struktura innych należności od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale

Nie dotyczy.

### 13.6. Struktura innych należności od jednostek pozostałych

	31.12.2023	31.12.2022
Należności związane z Tarczą, KPO	51 192 917 801,29	45 971 628 002,14
Pozostałe należności	158 986,60	400 120 826,95
	<b>51 193 076 787,89</b>	<b>46 371 748 829,09</b>
Stan należności brutto	51 193 076 787,89	46 371 748 829,09
Odpis aktualizujący wartość należności	-	-
<b>Stan należności netto</b>	<b>51 193 076 787,89</b>	<b>46 371 748 829,09</b>

Zmiana salda należności wynika głównie z salda rozliczeń ze Skarbem Państwa z tytułu programów Tarczy Finansowej, w tym z przekazania środków na program KPO.

## 14. INWESTYCJE KRÓTKOTERMINOWE

### 14.1. Krótkoterminowe aktywa finansowe w jednostkach powiązanych

	31.12.2023	31.12.2022
Udzielone pożyczki	4 055 432,87	-
	<b>4 055 432,87</b>	-

Zgodnie z Umową dnia 20 września 2023 roku PFR S.A. udzielił pożyczki spółce PFR Portal PPK Sp. z o.o. na kwotę 5 000 000,00 zł. Wartość wypłaconych transz pożyczki na dzień 31.12.2023 roku wynosiła 4 000 000,00 zł, zaś saldo z naliczonymi odsetkami wynosiło 4 055 432,87 zł.

### 14.2. Krótkoterminowe aktywa finansowe w pozostałych jednostkach, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale

Nie dotyczy.

### 14.3. Krótkoterminowe aktywa finansowe w pozostałych jednostkach

	31.12.2023	31.12.2022
Inne papiery wartościowe, w tym:	382 079 001,11	4 687 072 902,41
Certyfikaty depozytowe	-	3 511 200 000,00
Obligacje PFR Porty Sp. z o.o.	29 923 410,01	53 548 248,99
Obligacje Nowel Sp. z o.o.	-	34 226 272,62
Obligacje Skarbu Państwa	-	1 088 098 380,80
Obligacje korporacyjne	352 155 591,10	-
Udzielone pożyczki, w tym:	4 485 028 865,77	9 909 080 436,35
Subwencje finansowe, udzielone w ramach programów rządowych Tarczy Finansowej MMŚP 1.0	2 358 094 458,82	7 902 700 053,39
Pożyczki udzielone w ramach programu rządowego Tarczy Finansowej DP	592 623 366,18	726 220 816,80
Subwencje finansowe, udzielone w ramach programów rządowych Tarczy Finansowej MMŚP 2.0	607 134 330,09	816 493 179,69
Pożyczki udzielone w ramach programu rządowego Tarczy dla LOT	927 176 710,68	463 666 386,47
	<b>4 867 107 866,88</b>	<b>14 596 153 338,76</b>

#### 14.4. Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne

	31.12.2023	31.12.2022
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach, w tym:	110 710 518,70	87 209 425,76
Rachunek bankowy programu Tarczy Finansowej MMŚP 1.0	500 531,20	7 993 789,67
Rachunek bankowy programu Tarczy Finansowej DP	1 441 043,49	21 839,70
Rachunek bankowy programu Tarczy dla LOT	78 752,59	9 411,41
Rachunek bankowy programu Tarczy Finansowej MMŚP 2.0	428 322,19	653 509,43
Rachunek bankowy programu KPO	1 617 216,71	391 085,18
Inne środki pieniężne, w tym:	17 186 295 408,15	12 638 726 022,06
Lokaty bankowe programu Tarczy Finansowej MMŚP 1.0	15 379 955 617,81	11 193 248 811,23
Lokaty bankowe programu Tarczy Finansowej DP	878 943 198,36	364 261 647,48
Lokaty bankowe programu Tarczy dla LOT	300 413,51	5 168 187,12
Lokaty bankowe programu Tarczy Finansowej MMŚP 2.0	531 197 299,51	553 415 157,53
Rachunek bankowy VAT	296 575,43	227 682,95
	<b>17 297 005 926,85</b>	<b>12 725 935 447,82</b>
<b>w tym część:</b>		
o ograniczonej możliwości dysponowania	16 868 984 280,34	12 170 073 519,75

Zgodnie z punktem 20 (Rachunki) Umowy Pożyczki z dnia 30 maja 2017 r. udzielonej PFR S.A. przez Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski S.A. przeznaczonej na zakup pakietu akcji Banku Pekao S.A., PFR S.A. zobowiązany został do utworzenia Rachunku Rezerwy Obsługi Zadłużenia. Zgodnie z Umową Pożyczki PFR S.A. zobowiązany jest do zdeponowania na Rachunku Rezerwy Obsługi Zadłużenia środków niezbędnych do obsługi pożyczki. Środki te zostały wykazane na dzień 31 grudnia 2023 r. jako środki o ograniczonej możliwości dysponowania.

Zgodnie z umową z dnia 27 kwietnia 2020 r. o warunkach i trybie przekazania środków na realizację programów rządowych (z późn. zm.), PFR S.A. utworzył wyodrębnione rachunki bankowe, dedykowane do każdego z programów rządowych, wykorzystywane wyłącznie do: (i) przechowywania środków pozyskanych tytułem finansowania zewnętrznego; (ii) wypłaty finansowania programowego; (iii) przechowywania przychodów programowych; oraz (iv) innych rozliczeń związanych z realizacją programów rządowych. W związku z powyższym, środki zgromadzone na tych rachunkach zostały wykazane na dzień 31 grudnia 2023 r. jako środki o ograniczonej możliwości dysponowania.

Na 31.12.2023 r. środki pieniężne przyjęte do rachunku przepływów pieniężnych wynoszą 16 868 984 280,34 zł.

## 15. KRÓTKOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

	31.12.2023	31.12.2022
Ubezpieczenia	1 279 757,05	956 797,47
Usługi informatyczne	221 730,37	517 432,50
Dostęp do serwisów informacyjnych	388 015,60	125 664,25
Działania promocyjne i reklamowe	9 820,25	-
Szkolenia i konferencje	155 818,82	208 041,65
Dotacje	519 322,92	265 631,02
Czynsz i opłaty eksploatacyjne	-	11 313,30
Opłaty członkowskie	12 002,69	20 118,57
Prowizje	30 521,75	31 153,31
Pozostałe	149 048,35	81 579,93
	<b>2 766 037,80</b>	<b>2 217 732,00</b>

## 16. KAPITAŁ WŁASNY

### 16.1. Kapitał podstawowy

w okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023

	Ilość akcji	Wartość nominalna akcji	Udział %
<b>Akcjonariusz</b>			
Skarb Państwa	11 460 907 779,00	11 460 907 779,00	99,869%
Bank Gospodarstwa Krajowego	15 000 000,00	15 000 000,00	0,131%
	<b>11 475 907 779,00</b>	<b>11 475 907 779,00</b>	<b>100,000%</b>

	Skarb Państwa	BGK
Seria A	300 000,00	-
Seria B	-	15 000 000,00
Seria C	1 143 062 525,00	-
Seria D	1 294 964 028,00	-
Seria E	2 499 926 000,00	-
Seria F	6 522 655 226,00	-
	<b>11 460 907 779,00</b>	<b>15 000 000,00</b>

300 000 akcji Serii A należących do Skarbu Państwa uprzywilejowanych jest co do głosu w stosunku dwa głosy na jedną akcję.

w okresie od 01.01.2022 do 31.12.2022

	Ilość akcji	Wartość nominalna akcji	Udział %
<b>Akcjonariusz</b>			
Skarb Państwa	11 460 907 779,00	11 460 907 779,00	99,869%
Bank Gospodarstwa Krajowego	15 000 000,00	15 000 000,00	0,131%
	<b>11 475 907 779,00</b>	<b>11 475 907 779,00</b>	<b>100,000%</b>
	<b>Skarb Państwa</b>	<b>BGK</b>	
Seria A	300 000,00	-	
Seria B	-	15 000 000,00	
Seria C	1 143 062 525,00	-	
Seria D	1 294 964 028,00	-	
Seria E	2 499 926 000,00	-	
Seria F	6 522 655 226,00	-	
	<b>11 460 907 779,00</b>	<b>15 000 000,00</b>	

**16.2. Zmiana kapitałów z aktualizacji wyceny****Kapitał z aktualizacji wyceny**

	31.12.2023	31.12.2022
<b>Stan na początek okresu</b>	<b>(648 710 939,01)</b>	<b>136 641 659,40</b>
Aktualizacja wartości godziwej certyfikatów inwestycyjnych	1 368 200 140,54	197 084 073,67
Aktualizacja wartości godziwej akcji Banku Pekao S.A.	2 202 228 681,30	(1 192 663 893,00)
Aktualizacja wartości godziwej obligacji Skarbu Państwa	19 179 794,29	26 847 713,72
Aktualizacja wartości godziwej akcji Mabion S.A.	2 877 794,00	(3 432 338,90)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(448 142 964,22)	(30 343 288,21)
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(234 429 453,71)	217 155 134,31
<b>Stan na koniec okresu</b>	<b>2 261 203 053,19</b>	<b>(648 710 939,01)</b>

Zmiana kapitału z aktualizacji wyceny wynika z przeszacowania wartości certyfikatów inwestycyjnych, akcji Banku Pekao S.A. oraz obligacji Skarbu Państwa do wartości godziwej oraz z odniesienia na kapitał z aktualizacji wyceny kwoty aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Poniższe tabele przedstawiają poszczególne przeszacowania certyfikatów inwestycyjnych, akcji Banku Pekao S.A. i obligacji Skarbu Państwa:

## Certyfikaty inwestycyjne

stan na 31.12.2023

	Wartość opłacona przez PFR	Wartość godziwa CI	Zwyżka/Zniżka	Różnica wyceny
PFR FIS	586 590 303,20	628 108 864,22	41 518 561,02	50 027 688,58
PFR FF	880 704 483,41	947 674 704,54	66 970 221,13	(35 131 987,19)
FSMDR	2 146 077 234,66	2 471 629 097,96	325 551 863,30	182 906 854,77
FSMNW	1 231 764 194,07	1 525 760 547,58	293 996 353,51	176 505 567,16
PFR KOFFI	97 861 832,25	96 714 905,96	(1 146 926,29)	(8 532 586,31)
PFR FI (po połączeniu)	4 412 851 986,49	5 458 195 190,42	1 045 343 203,93	1 009 465 777,71
FEZ 2	26 000 000,00	18 959 274,38	(7 040 725,62)	(7 040 725,62)
PFR NFOŚiGW	700,37	251,81	(448,56)	(448,56)
<b>Razem</b>	<b>9 381 850 734,45</b>	<b>11 147 042 836,87</b>	<b>1 765 192 102,42</b>	<b>1 368 200 140,54</b>

Na dzień 31 grudnia 2023 r. przeprowadzona została analiza w celu weryfikacji czy występują przesłanki do przeprowadzenia testu na trwałą utratę wartości certyfikatów inwestycyjnych posiadanych przez PFR S.A. W wyniku przeprowadzonych analiz nie stwierdzono przesłanek do przeprowadzenia testu na trwałą utratę wartości ze względu na przyrost wartości większości certyfikatów inwestycyjnych w stosunku do wartości pierwotnie zainwestowanych lub (w przypadku 2 funduszy) niewielki, przejściowy spadek wartości zgodny z cyklem życia funduszu.

stan na 31.12.2022

	Wartość opłacona przez PFR	Wartość godziwa CI	Zwyżka/Zniżka	Różnica wyceny
PFR FIS	506 590 000,60	498 080 873,04	(8 509 127,56)	(8 385 710,43)
PFR FF	626 705 044,87	728 807 253,19	102 102 208,32	11 170 107,17
FSMDR	1 551 077 696,74	1 693 722 705,27	142 645 008,53	145 099 164,62
FSMNW	633 073 759,52	750 564 545,87	117 490 786,35	111 992 628,21
PFR KOFFI	74 815 135,00	82 200 795,02	7 385 660,02	6 206 226,25
PFR FI (po połączeniu)	4 412 851 986,49	4 448 729 412,71	35 877 426,22	135 350 807,07
<b>Razem</b>	<b>7 805 113 623,22</b>	<b>8 202 105 585,10</b>	<b>396 991 961,88</b>	<b>401 433 222,89</b>

Na dzień 31 grudnia 2022 r. przeprowadzona została analiza w celu weryfikacji czy występują przesłanki do przeprowadzenia testu na trwałą utratę wartości certyfikatów inwestycyjnych posiadanych przez PFR S.A. W wyniku przeprowadzonych analiz nie stwierdzono przesłanek do przeprowadzenia testu na trwałą utratę wartości ze względu na przyrost wartości większości certyfikatów inwestycyjnych w stosunku do wartości pierwotnie zainwestowanych lub (w przypadku jednego funduszu) niewielki, przejściowy spadek wartości, który już w marcu 2023 r. został znacząco ograniczony.

Przy połączeniu funduszy FIŁK, FIPP i PFR I w nowy Fundusz PFR FI wycena certyfikatów inwestycyjnych na dzień połączenia tj. w 2021 roku w kwocie 255,3 mln zł oraz 2022 roku w kwocie -196,1 mln zł powiększyła cenę nabycia przejmowanych Funduszy. Równocześnie w 2022 roku dokonano umorzenia certyfikatów inwestycyjnych połączonego Funduszu na kwotę 8,3 mln zł. W związku z powyższym różnica wyceny CI zaprezentowana w powyższej tabeli nie jest zgodna z aktualizacją wartości godziwej CI ujętą w kapitale z aktualizacji wyceny. Różnica pomiędzy tymi kwotami na koniec 2022 roku wyniosła -204,4 mln zł.

**Akcje Banku Pekao S.A.**

	<b>31.12.2023</b>	<b>31.12.2022</b>
Wartość nabycia akcji	4 132 814 960,77	4 132 814 960,77
Wartość godziwa	5 108 297 040,30	2 906 068 359,00
	<b>975 482 079,53</b>	<b>(1 226 746 601,77)</b>

**Obligacje Skarbu Państwa**

	<b>31.12.2023</b>	<b>31.12.2022</b>
Cena nabycia obligacji	-	1 105 579 808,98
Naliczone odsetki	-	1 698 366,11
Wartość godziwa	-	1 088 098 380,80
	-	<b>(19 179 794,29)</b>

**16.3. Zmiana kapitałów zapasowych****Kapitał zapasowy**

	<b>31.12.2023</b>	<b>31.12.2022</b>
<b>Stan na początek okresu</b>	<b>1 356 601 238,72</b>	<b>1 160 840 025,05</b>
Zwiększenia, w tym głównie:	269 368 694,43	195 761 213,67
- z podziału zysku (ustawowo)	236 755 481,43	189 286 438,67
<b>Stan na koniec okresu</b>	<b>1 625 969 933,15</b>	<b>1 356 601 238,72</b>

Zgodnie z Uchwałą nr 5 z dnia 22 czerwca 2023 r., Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki podjęło uchwałę o przeznaczeniu zysku netto Spółki w kwocie 236 755 481,43 zł za okres sprawozdawczy od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. na kapitał zapasowy.

**16.4. Propozycje co do sposobu podziału lub pokrycia straty za rok obrotowy**

Zysk netto w kwocie 318 987 098,78 zł za okres sprawozdawczy trwający od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. Zarząd Spółki proponuje przeznaczyć w całości na kapitał zapasowy.

## 17. REZERWY

### 17.1. Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne

w okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023

	Rezerwy z tytułu odpraw emerytalno-rentowych	Rezerwy z tytułu niewykorzystanych urlopów	Rezerwy z tytułu bonusów	Razem
<b>01.01.2023</b>	<b>189 029,00</b>	<b>3 605 564,39</b>	<b>20 289 283,59</b>	<b>24 083 876,98</b>
Zwiększenia	318 705,28	3 434 916,25	23 303 371,20	27 056 992,73
Wykorzystanie	-	-	(17 410 511,72)	(17 410 511,72)
Rozwiązanie	(189 029,00)	(3 605 564,39)	(2 878 771,87)	(6 673 365,26)
<b>31.12.2023</b>	<b>318 705,28</b>	<b>3 434 916,25</b>	<b>23 303 371,20</b>	<b>27 056 992,73</b>
długoterminowe	306 030,01	-	-	<b>306 030,01</b>
krótkoterminowe	12 675,27	3 434 916,25	23 303 371,20	<b>26 750 962,72</b>

w okresie od 01.01.2022 do 31.12.2022

	Rezerwy z tytułu odpraw emerytalno-rentowych	Rezerwy z tytułu niewykorzystanych urlopów	Rezerwy z tytułu bonusów	Razem
<b>01.01.2022</b>	<b>237 180,07</b>	<b>3 527 899,07</b>	<b>18 372 711,46</b>	<b>22 137 790,60</b>
Zwiększenia	189 029,00	3 605 564,39	20 289 283,59	24 083 876,98
Wykorzystanie	-	-	(15 153 963,89)	(15 153 963,89)
Rozwiązanie	(237 180,07)	(3 527 899,07)	(3 218 747,57)	(6 983 826,71)
<b>31.12.2022</b>	<b>189 029,00</b>	<b>3 605 564,39</b>	<b>20 289 283,59</b>	<b>24 083 876,98</b>
długoterminowe	164 386,00	-	-	<b>164 386,00</b>
krótkoterminowe	24 643,00	3 605 564,39	20 289 283,59	<b>23 919 490,98</b>

### 17.2. Pozostałe rezerwy

w okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023

	Rezerwy na usługi księgowo, doradcze i audytowe	Rezerwy z tytułu wynajmu powierzchni biurowej	Pozostałe rezerwy	Razem
<b>01.01.2023</b>	<b>197 505,53</b>	<b>1 636 650,07</b>	-	<b>1 834 155,60</b>
Zwiększenia	183 236,56	-	-	183 236,56
Wykorzystanie	(197 505,53)	(561 137,04)	-	(758 642,57)
<b>31.12.2023</b>	<b>183 236,56</b>	<b>1 075 513,03</b>	-	<b>1 258 749,59</b>
długoterminowe	-	-	-	-
krótkoterminowe	183 236,56	1 075 513,03	-	<b>1 258 749,59</b>

w okresie od 01.01.2022 do 31.12.2022

	Rezerwy na usługi księgowo, doradcze i audytowe	Rezerwy z tytułu wynajmu powierzchni biurowej	Pozostałe rezerwy	Razem
<b>01.01.2022</b>	<b>171 060,23</b>	<b>2 197 787,11</b>	<b>80 347,50</b>	<b>2 449 194,84</b>
Zwiększenia	197 505,53	-	-	197 505,53
Wykorzystanie	(171 060,23)	(561 137,04)	(80 347,50)	(812 544,77)
<b>31.12.2022</b>	<b>197 505,53</b>	<b>1 636 650,07</b>	<b>-</b>	<b>1 834 155,60</b>
długoterminowe	-	-	-	-
krótkoterminowe	197 505,53	1 636 650,07	-	1 834 155,60

## 18. ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

### 18.1. Struktura wiekowa zobowiązań długoterminowych wobec jednostek powiązanych

Nie dotyczy.

### 18.2. Struktura wiekowa zobowiązań długoterminowych wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale

Nie dotyczy.

### 18.3. Struktura wiekowa zobowiązań długoterminowych wobec pozostałych jednostek

stan na 31.12.2023

	Kredyty i pożyczki	Z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Inne zobowiązania finansowe	Zobowiązania wekslowe	Inne	Razem
Przypadające do spłaty:						
powyżej 1 roku do 3 lat	-	34 193 163 774,13	878 199,73	-	-	<b>34 194 041 973,86</b>
powyżej 3 do 5 lat	-	19 969 845 872,77	-	-	-	<b>19 969 845 872,77</b>
powyżej 5 lat	-	2 981 182 907,30	-	-	-	<b>2 981 182 907,30</b>
	-	<b>57 144 192 554,20</b>	<b>878 199,73</b>	-	-	<b>57 145 070 753,93</b>

Na zobowiązania długoterminowe na 31 grudnia 2023 r. składają się głównie zobowiązania PFR S.A. z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych pod programy Tarcz Finansowych realizowanych przez PFR S.A.

stan na 31.12.2022

	Kredyty i pożyczki	Z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Inne zobowiązania finansowe	Zobowiązania wekslowe	Inne	Razem
Przypadające do spłaty:						
powyżej 1 roku do 3 lat	1 581 456 019,11	50 417 595 039,49	1 014 183,26	-	-	<b>52 000 065 241,86</b>
powyżej 3 do 5 lat	-	18 063 153 266,71	-	-	-	<b>18 063 153 266,71</b>
powyżej 5 lat	-	4 875 582 956,87	-	-	-	<b>4 875 582 956,87</b>
	<b>1 581 456 019,11</b>	<b>73 356 331 263,07</b>	<b>1 014 183,26</b>	-	-	<b>74 938 801 465,44</b>

Na zobowiązania długoterminowe na 31 grudnia 2022 r. składają się głównie zobowiązania PFR S.A. z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych oraz pożyczki udzielonej przez Bank PKO BP S.A. dla PFR S.A. na zakup akcji Banku Pekao S.A.

## 18.4. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych - Tarcza Finansowa

w okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023

Skrócona nazwa obligacji	Data emisji	Wartość nominalna	Wartość emisyjna	Waluta	Termin zapadalności	Stopa procentowa	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2023
PFR0324	27.04.2020	16 325 000 000,00	16 306 879 250,00	PLN	2024	1,375%	16 475 585 284,14
PFR0325	08.05.2020	18 500 000 000,00	18 423 595 000,00	PLN	2025	1,625%	18 673 558 437,18
PFR0925	22.05.2020	15 175 000 000,00	15 134 634 500,00	PLN	2025	1,625%	15 311 588 893,40
PFR0627	05.06.2020	10 000 000 000,00	9 923 200 000,00	PLN	2027	1,750%	10 060 678 679,20
PFR0330	05.06.2020	2 000 000 000,00	1 993 080 000,00	PLN	2030	2,000%	2 018 208 102,28
PFR1227	10.12.2020	500 000 000,00	500 000 000,00	PLN	2027	1,400%	500 391 554,32
PFR0927	14.12.2020	2 000 000 000,00	1 997 980 000,00	PLN	2027	1,500%	2 000 227 497,50
PFR092027	23.12.2020	900 000 000,00	893 682 000,00	PLN	2027	1,375%	896 685 895,42
PFR0827	15.01.2021	5 250 000 000,00	5 243 490 000,00	PLN	2027	1,375%	5 315 483 321,09
PFR0330 B	03.02.2021	1 250 000 000,00	1 279 143 837,50	PLN	2030	2,000%	1 272 992 297,30
PFR0228	05.02.2021	1 000 000 000,00	1 000 000 000,00	PLN	2028	1,300%	1 011 695 304,26
PFR0228 B	12.02.2021	1 000 000 000,00	1 000 000 000,00	PLN	2028	1,375%	1 012 104 566,48
		<b>73 900 000 000,00</b>	<b>73 695 684 587,50</b>	-	-	-	<b>74 549 199 832,57</b>

w okresie od 01.01.2022 do 31.12.2022

Skrócona nazwa obligacji	Data emisji	Wartość nominalna	Wartość emisyjna	Waluta	Termin zapadalności	Stopa procentowa	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2022
PFR0324	27.04.2020	16 325 000 000,00	16 306 879 250,00	PLN	2024	1,375%	16 471 008 192,90
PFR0325	08.05.2020	18 500 000 000,00	18 423 595 000,00	PLN	2025	1,625%	18 658 050 081,82
PFR0925	22.05.2020	15 175 000 000,00	15 134 634 500,00	PLN	2025	1,625%	15 304 009 826,36
PFR0627	05.06.2020	10 000 000 000,00	9 923 200 000,00	PLN	2027	1,750%	10 049 882 503,77
PFR0330	05.06.2020	2 000 000 000,00	1 993 080 000,00	PLN	2030	2,000%	2 017 540 946,54
PFR1227	10.12.2020	500 000 000,00	500 000 000,00	PLN	2027	1,400%	500 394 390,27
PFR0927	14.12.2020	2 000 000 000,00	1 997 980 000,00	PLN	2027	1,500%	1 999 940 772,15
PFR092027	23.12.2020	900 000 000,00	893 682 000,00	PLN	2027	1,375%	895 767 450,45
PFR0827	15.01.2021	5 250 000 000,00	5 243 490 000,00	PLN	2027	1,375%	5 314 526 840,73
PFR0330 B	03.02.2021	1 250 000 000,00	1 279 143 837,50	PLN	2030	2,000%	1 274 328 975,41
PFR0228	05.02.2021	1 000 000 000,00	1 000 000 000,00	PLN	2028	1,300%	1 011 700 548,96
PFR0228 B	12.02.2021	1 000 000 000,00	1 000 000 000,00	PLN	2028	1,375%	1 012 110 123,53
		<b>73 900 000 000,00</b>	<b>73 695 684 587,50</b>	-	-	-	<b>74 509 260 652,89</b>



Na kwotę zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych składają się następujące wartości:

	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych na dzień 31.12.2023	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych na dzień 31.12.2022
Wartość zobowiązań długoterminowych z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	57 144 192 554,20	73 356 331 263,07
Wartość zobowiązań krótkoterminowych z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	17 405 007 278,37	1 152 929 389,82
	<b>74 549 199 832,57</b>	<b>74 509 260 652,89</b>

## 19. ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE

### 19.1. Struktura wiekowa zobowiązań krótkoterminowych wobec jednostek powiązanych

	31.12.2023	31.12.2022
Przypadające do spłaty:		
do 1 roku	1 348 426,71	58 808 571,20
	<b>1 348 426,71</b>	<b>58 808 571,20</b>

W dniu 14 kwietnia 2023 r. PFR S.A. dokonał spłaty kapitału pożyczki udzielonej przez spółkę PFR Ventures Sp. z o.o. wraz z naliczonymi odsetkami w łącznej kwocie 53 151 920,11 zł.

### 19.2. Struktura wiekowa zobowiązań krótkoterminowych wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale

	31.12.2023	31.12.2022
Przypadające do spłaty:		
do 1 roku	1 126 853,77	1 529 438,63
	<b>1 126 853,77</b>	<b>1 529 438,63</b>



**19.3. Struktura wiekowa zobowiązań krótkoterminowych wobec pozostałych jednostek**

stan na 31.12.2023

	Kredyty i pożyczki	Z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Inne zobowiązania finansowe	Z tytułu dostaw i usług	Zaliczki otrzymane na dostawy i usługi	Zobowiązania wekslowe	Z tytułu publicznoprawnych	Z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrojowych oraz innych tytułów publicznoprawnych	Z tytułu wynagrodzeń	Inne	Razem
Przypadające do spłaty:											
do 1 roku	1 694 768 529,62	17 405 007 278,37	13 455 939,32	-	-	-	22 435 201,76	426 690,99	15 344 239,76	19 151 437 879,82	
	<b>1 694 768 529,62</b>	<b>17 405 007 278,37</b>	<b>- 13 455 939,32</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>22 435 201,76</b>	<b>426 690,99</b>	<b>15 344 239,76</b>	<b>19 151 437 879,82</b>	

Na zobowiązania krótkoterminowe składa się między innymi część krótkoterminowa pożyczki udzielonej przez Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski S.A. na podstawie umowy pożyczki z dnia 30 maja 2017 r. (zgodnie z zawartym aneksem nr. 5 spłata pożyczki ma nastąpić w terminie do 30 maja 2024 r.).

stan na 31.12.2022

	Kredyty i pożyczki	Z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Inne zobowiązania finansowe	Z tytułu dostaw i usług	Zaliczki otrzymane na dostawy i usługi	Zobowiązania wekslowe	Z tytułu publicznoprawnych	Z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrojowych oraz innych tytułów publicznoprawnych	Z tytułu wynagrodzeń	Inne	Razem
Przypadające do spłaty:											
do 1 roku	144 356 021,46	1 152 929 389,82	9 854 857,42	-	-	-	24 622 696,44	219 673,30	2 467 373,29	1 334 450 011,73	
	<b>144 356 021,46</b>	<b>1 152 929 389,82</b>	<b>- 9 854 857,42</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>24 622 696,44</b>	<b>219 673,30</b>	<b>2 467 373,29</b>	<b>1 334 450 011,73</b>	

Na zobowiązania krótkoterminowe składa się między innymi część krótkoterminowa pożyczki udzielonej przez Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski S.A. na podstawie umowy pożyczki z dnia 30 maja 2017 r. (zgodnie z zawartym aneksem nr. 5 spłata pożyczki ma nastąpić w terminie do 30 maja 2024 r.).

## 20. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

### 20.1. Inne rozliczenia międzyokresowe długoterminowe

Nie dotyczy.

### 20.2. Inne rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe

	31.12.2023	31.12.2022
Dotacje	625 137,73	1 458 915,60
	<b>625 137,73</b>	<b>1 458 915,60</b>

## 21. SKŁADNIKI AKTYWÓW LUB ZOBOWIĄZAŃ PREZENTOWANE W WIĘCEJ NIŻ JEDNEJ POZYCJI BILANSU

	Pozycja w bilansie	31.12.2023	31.12.2022
<b>Należności z tytułu pożyczek (kapitał)</b>			
<b>w części długoterminowej</b>			
od jednostek pozostałych	A IV 3 c) tiret 3	2 110 264 858,25	3 034 026 037,41
<b>w części krótkoterminowej</b>			
od jednostek powiązanych	B III 1 b) tiret 1	4 055 432,87	-
od jednostek pozostałych	B III 1 b) tiret 3	4 485 028 865,77	9 909 080 436,35
		<b>6 599 349 156,89</b>	<b>12 943 106 473,76</b>

	Pozycja w bilansie	31.12.2023	31.12.2022
<b>Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek</b>			
<b>w części długoterminowej</b>			
od jednostek pozostałych	B II 3 a)	-	1 581 456 019,11
<b>w części krótkoterminowej</b>			
od jednostek pozostałych	B III 3 a)	1 694 768 529,62	144 356 021,46
		<b>1 694 768 529,62</b>	<b>1 725 812 040,57</b>

	Pozycja w bilansie	31.12.2023	31.12.2022
<b>Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych</b>			
<b>w części długoterminowej</b>			
od jednostek pozostałych	B II 3 b)	57 144 192 554,20	73 356 331 263,07
<b>w części krótkoterminowej</b>			
od jednostek pozostałych	B III 3 b)	17 405 007 278,37	1 152 929 389,82
		<b>74 549 199 832,57</b>	<b>74 509 260 652,89</b>

## 22. STRUKTURA PRZYCHODÓW ZE SPRZEDAŻY

### 22.1. Struktura terytorialna

	31.12.2023	31.12.2022
<b>Przychody ze sprzedaży produktów</b>		
Kraj	280 550 469,55	297 319 690,61
	<b>280 550 469,55</b>	<b>297 319 690,61</b>
<b>Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów</b>		
Kraj	988 618,69	173 983,74
	<b>988 618,69</b>	<b>173 983,74</b>

### 22.2. Struktura rzeczowa

	31.12.2023	31.12.2022
Przychody z tytułu zarządzania	101 094 930,67	86 900 055,21
Działalność wynikająca z ustawy o PPK	1 691 742,36	4 037 854,53
Przychody z tyt. realizacji programów rządowych Tarczy Finansowej	166 071 428,56	200 000 000,00
Przychody z tyt. realizacji programu KPO	5 713 407,60	2 327 141,84
Pozostałe przychody	6 967 579,05	4 228 622,77
	<b>281 539 088,24</b>	<b>297 493 674,35</b>

Głównymi przychodami ze sprzedaży w Spółce są: wynagrodzenie z tytułu realizacji programów rządowych Tarczy Finansowej oraz wynagrodzenie za zarządzanie. Wynagrodzenie z tytułu realizacji programów rządowych jest określone jako procent od maksymalnej wartości programów i jest rozliczane w okresach kwartalnych. Wynagrodzenie za zarządzanie przysługuje z tytułu zarządzania częścią aktywów Funduszy. Zgodnie z formułą naliczania opłaty za zarządzanie, wynagrodzenie co do zasady uzależnione jest od wartości aktywów netto [WAN] Funduszy pomniejszonych o środki pieniężne na rachunkach bankowych Funduszy i powiększone o kwoty planowanego zaangażowania Funduszy w realizowane Projekty Inwestycyjne.

Do pozostałych przychodów ze sprzedaży Spółki należą głównie przychody z tytułu usług świadczonych podmiotom powiązanym i niepowiązanym (w zakresie ogólnego wsparcia, usług HR, usług Contact Center, itd.).

## 23. PRZYCHODY ODSETKOWE (W TYM WYNIKAJĄCE Z DŁUŻNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH ORAZ POŻYCZEK UDZIELONYCH I NALEŻNOŚCI WŁASNYCH)

w okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023

	Odsetki zrealizowane	Odsetki niezrealizowane, o terminie płatności			Razem
		do 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	powyżej 12 miesięcy	
Pożyczki udzielone i należności własne	-	55 432,87	-	-	<b>55 432,87</b>
Pozostałe aktywa	70 856 845,84	3 246 314,63	33 424 130,24	7 423 476,16	<b>114 950 766,87</b>
	<b>70 856 845,84</b>	<b>3 301 747,50</b>	<b>33 424 130,24</b>	<b>7 423 476,16</b>	<b>115 006 199,74</b>

w okresie od 01.01.2022 do 31.12.2022

	Odsetki zrealizowane	Odsetki niezrealizowane, o terminie płatności			Razem
		do 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	powyżej 12 miesięcy	
Pożyczki udzielone i należności własne	361 306,92	-	-	-	361 306,92
Pozostałe aktywa	31 874 916,92	1 452 209,04	29 982 505,14	6 810 528,05	70 120 159,15
	<b>32 236 223,84</b>	<b>1 452 209,04</b>	<b>29 982 505,14</b>	<b>6 810 528,05</b>	<b>70 481 466,07</b>

**24. KOSZTY ODSETKOWE (W TYM WYNIKAJĄCE Z ZACIĄGNIĘTYCH ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH)**

w okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023

	Odsetki zrealizowane	Odsetki niezrealizowane, o terminie płatności			Razem
		do 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	powyżej 12 miesięcy	
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe	(140 117 643,97)	-	-	-	(140 117 643,97)
Długoterminowe zobowiązania finansowe	(1 166 699,74)	-	-	-	(1 166 699,74)
Pozostałe pasywa	(314 852,20)	-	-	-	(314 852,20)
	<b>(141 599 195,91)</b>	-	-	-	<b>(141 599 195,91)</b>
Korekta SCN	-	-	-	-	(232 339,35)
	<b>(141 599 195,91)</b>	-	-	-	<b>(141 831 535,26)</b>

w okresie od 01.01.2022 do 31.12.2022

	Odsetki zrealizowane	Odsetki niezrealizowane, o terminie płatności			Razem
		do 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	powyżej 12 miesięcy	
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe	(121 900 566,39)	(22 436,53)	-	-	(121 923 002,92)
Pozostałe pasywa	(215 157,40)	-	-	-	(215 157,40)
	<b>(122 115 723,79)</b>	<b>(22 436,53)</b>	-	-	<b>(122 138 160,32)</b>
Korekta SCN	-	-	-	-	(828 507,63)
	<b>(122 115 723,79)</b>	<b>(22 436,53)</b>	-	-	<b>(122 966 667,95)</b>

**25. ODPISY AKTUALIZUJĄCE WARTOŚĆ AKTYWÓW FINANSOWYCH**

	31.12.2023	31.12.2022
Odpis z tytułu trwałej utraty wartość akcji Mabion S.A.	(3 119 020,85)	-
	<b>(3 119 020,85)</b>	-

## 26. PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB PRAWNYCH

### 26.1. Struktura podatku dochodowego od osób prawnych

	31.12.2023	31.12.2022
Podatek dochodowy bieżący	(41 861 566,01)	(36 778 306,00)
Dodatkowe zobowiązania podatkowe za lata poprzednie	(17 045,00)	(536 699,00)
Zmiana stanu odroczonego podatku dochodowego	1 151 150,09	(151 289,69)
	<b>(40 727 460,92)</b>	<b>(37 466 294,69)</b>

### 26.2. Wyliczenie podatku dochodowego od osób prawnych

	31.12.2023	31.12.2022
<b>Zysk brutto</b>	<b>359 714 559,70</b>	<b>274 221 776,12</b>
<b>Kwoty, które zwiększają podstawę opodatkowania</b>		
Koszty trwale niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	20 819 446,69	51 634 547,05
Koszty przejściowo niepodatkowe uzyskania przychodów	24 932 507,38	21 364 349,18
Przychody podatkowe nieujęte w księgach rachunkowych	(88 080,02)	5 709,33
	<b>45 663 874,05</b>	<b>73 004 605,56</b>
<b>Kwoty, które zmniejszają podstawę opodatkowania</b>		
Przychody niepodlegające opodatkowaniu	189 434 239,76	189 397 010,44
Koszty podatkowe przejściowe z okresów ubiegłych	21 748 614,54	19 862 405,55
	<b>211 182 854,30</b>	<b>209 259 415,99</b>
Dochód / (Strata) podatkowa	194 195 579,45	137 966 965,69
Dochód / (Strata) podatkowa - zyski kapitałowe	(33 186 575,05)	(69 103 067,84)
Dochód / (Strata) podatkowa - inne źródła przychodów	227 382 154,50	207 070 033,53
Darowizny	(7 000 000,00)	(13 500 000,00)
Ulgi podatkowe	(58 122,01)	-
Podstawa opodatkowania - inne źródła przychodów	220 324 032,49	193 570 033,53
Korekta podatku z lat ubiegłych	(17 045,00)	(536 699,00)
<b>Podatek dochodowy</b>	<b>(41 878 611,00)</b>	<b>(37 315 005,00)</b>

## 26.3. Odroczonego podatek dochodowy

	31.12.2023	31.12.2022
<b>Ujemne różnice przejściowe</b>		
Skutki przeszacowania do poziomu cen rynkowych CI	28 326 651,01	13 361 690,93
Skutki przeszacowania wartości udziałów	17 077 695,00	17 077 695,00
Skutki przeszacowania do poziomu cen rynkowych akcji Banku Pekao S.A.	-	1 226 746 601,77
Skutki przeszacowania do poziomu cen rynkowych obligacji SP	-	19 179 794,29
Rezerwa na usługi księgowo, doradcze i audytowe	183 236,56	197 505,53
Rezerwa na bonusy	23 303 371,20	20 289 283,59
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	3 434 916,25	3 605 564,39
Rezerwa na odprawy emerytalne	318 705,28	24 643,00
Rezerwy na pozostałe koszty	1 075 513,03	1 636 650,07
Pozostałe	95 784,00	220 478,16
Skutki przeszacowania akcji do poziomu ceny rynkowej	3 119 020,85	2 877 794,00
	<b>76 934 893,18</b>	<b>1 305 217 700,73</b>
<b>Straty podatkowe do rozliczenia w kolejnych okresach</b>		
Strata podatkowa 2018 r. (ogółem)	-	-
Rozliczona część straty podatkowej	-	-
Strata podatkowa 2018 r. do rozliczenia	-	-
Strata podatkowa 2019 r. (ogółem)	-	-
Rozliczona część straty podatkowej	-	-
Strata podatkowa 2019 r. do rozliczenia	-	-
Strata podatkowa 2020 r. (ogółem)	-	-
Rozliczona część straty podatkowej	-	-
Strata podatkowa 2020 r. do rozliczenia	-	-
Strata podatkowa 2021 r. (ogółem)	-	-
Rozliczona część straty podatkowej	-	-
Strata podatkowa 2021 r. do rozliczenia	-	-
Strata podatkowa 2022 r.	-	-
Strata podatkowa 2023 r.	-	-
<b>Suma strat podatkowych do rozliczenia w kolejnych okresach</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
Wartość brutto aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	14 617 629,70	247 991 363,14
Wartość aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego nierozpoznana w bilansie	-	-
<b>Wartość netto aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego</b>	<b>14 617 629,70</b>	<b>247 991 363,14</b>

	31.12.2023	31.12.2022
<b>Dodatknie różnice przejściowe</b>		
Naliczone odsetki od lokat bankowych	1 402 273,53	1 904 535,75
Skutki przeszacowania do poziomu cen rynkowych akcji Banku Pekao S.A.	975 482 079,53	-
Skutki przeszacowania do poziomu cen rynkowych CI	1 844 453 279,12	461 288 178,50
	<b>2 821 337 632,18</b>	<b>463 192 714,25</b>
<b>Stopa podatku dochodowego od osób prawnych w bieżącym roku</b>	19%	19%
<b>Wartość rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego</b>	536 054 150,11	88 006 615,71
Kompensata	-	-
<b>Wykazane w bilansie aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego</b>	14 617 629,70	247 991 363,14
<b>Wykazana w bilansie rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego</b>	536 054 150,11	88 006 615,71
<b>Zmiana bilansowa netto aktywów/rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego</b>	(681 421 267,84)	186 660 556,40
<b>Wartość podatku odroczonego ujętego w kapitałach w okresie</b>	682 572 417,93	(186 811 846,09)
<b>Zmiana podatku odroczonego ujętego w rachunku zysków i strat</b>	1 151 150,09	(151 289,69)

## 27. OBJAŚNIENIA DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

### 27.1. (Zysk) / Strata z działalności inwestycyjnej

	01.01-31.12.2023	01.01-31.12.2022
(Zysk) / Strata na sprzedaży aktywów finansowych	(71 814 543,12)	(36 892 689,56)
	<b>(71 814 543,12)</b>	<b>(36 892 689,56)</b>

### 27.2. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych (z wyjątkiem kredytów i pożyczek)

	01.01-31.12.2023	01.01-31.12.2022
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych	8 651 206,79	11 427 795,88
	<b>8 651 206,79</b>	<b>11 427 795,88</b>

### 27.3. Zmiana stanu należności

	01.01-31.12.2023	01.01-31.12.2022
Zmiana stanu należności w bilansie	4 821 277 759,66	8 255 274 431,09
Zmiana stanu należności w rachunku przepływów pieniężnych	(399 430 918,91)	(405 356 462,57)
	<b>4 421 846 840,75</b>	<b>7 849 917 968,52</b>

Różnica pomiędzy zmianą salda należności w bilansie i w rachunku przepływów pieniężnych wynika głównie z wyłączenia zmiany salda rozliczeń ze Skarbem Państwa z tytułu programów Tarczy Finansowej. Zmiany w środkach pieniężnych wynikające z tych rozliczeń zostały ujęte w pozycji „Inne korekty”.

#### 27.4. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych

	01.01-31.12.2023	01.01-31.12.2022
Zwiększenia wartości niematerialnych i prawnych z tytułu nabycia	1 367 178,47	1 659 806,00
Zwiększenia środków trwałych z tytułu nabycia	264 112,86	120 356,95
	<b>1 631 291,33</b>	<b>1 780 162,95</b>

#### 27.5. Objasnienia do pozycji „Inne korekty”

	01.01-31.12.2023	01.01-31.12.2022
Wartość podatku odroczonego ujętego w kapitale w okresie	(682 572 417,93)	186 811 846,10
Wynagrodzenie PFR z tyt. realizacji programów TF	(204 267 857,12)	(246 000 000,00)
Koszty zewnętrzne poniesione w związku z realizacją programów TF	(42 126 721,34)	(14 107 680,57)
Wyплаты/(Zwroty) KPO	(5 064 028 840,89)	(118 358 513,22)
PCC od dokapitalizowania	32 613 213,00	6 474 775,00
Inne	1 760 300,57	(1 390 939,57)
	<b>(5 958 622 323,71)</b>	<b>(186 570 512,26)</b>

#### 27.6. Objasnienia do pozycji „Inne wydatki inwestycyjne”

	01.01-31.12.2023	01.01-31.12.2022
Dopłaty do częściowo opłaconych certyfikatów inwestycyjnych	(1 768 498 452,89)	(453 006 680,74)
	<b>(1 768 498 452,89)</b>	<b>(453 006 680,74)</b>

#### 27.7. Dodatkowe objaśnienia

Różnica na dzień 31.12.2023 r. pomiędzy wartością środków pieniężnych wykazaną w bilansie w kwocie 17 297 005 926,85 zł, a wartością w rachunku przepływów pieniężnych wykazaną w kwocie 17 263 407 124,13 zł dotyczy odsetek naliczonych od lokat bankowych w kwocie 33 598 802,72 zł.

### 28. INFORMACJE O CHARAKTERZE I CELU GOSPODARCZYM ZAWARTYCH PRZEZ SPÓŁKĘ UMÓW NIEUWZGLĘDNIONYCH W BILANSIE

Nie dotyczy.

### 29. ZATRUDNIENIE

	31.12.2023	31.12.2022
Pracownicy umysłowi (w osobach na ostatni dzień roku)	272	263
	<b>272</b>	<b>263</b>

### 30. WYNAGRODZENIA ORAZ POŻYCZKI I ŚWIADCZENIA O PODOBNYM CHARAKTERZE DLA OSÓB WCHODZĄCYCH W SKŁAD ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH, NADZORUJĄCYCH ALBO ADMINISTRUJĄCYCH

	31.12.2023	31.12.2022
Wynagrodzenie członków Zarządu / Zarządów	7 129 630,44	5 530 645,14
Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej / Rad Nadzorczych	556 100,83	497 102,22
	<b>7 685 731,27</b>	<b>6 027 747,36</b>

Wynagrodzenia podstawowe Członków Zarządu w roku obrotowym 2023 wynikały z umów o świadczenie usług w zakresie zarządzania, zgodnie z zasadami określonymi w Ustawie z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami. W kosztach wynagrodzeń Zarządu zostały także ujęte koszty wynagrodzenia zmiennego.

Wynagrodzenia wypłacone w 2023 roku za rok bieżący wyniosło: 4 219 630,44 zł.

Wynagrodzenia zmienne wypłacone w 2023 roku za lata poprzednie: 2 910 000,00 zł.

Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej wyniosły w roku obrotowym 556 100,83 zł brutto.

Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej wyniosły w 2022 roku 497 102,22 zł brutto.

W latach 2022 - 2023 nie udzielono pożyczek i świadczeń o podobnym charakterze osobom wchodzącym w skład organów zarządzających, nadzorujących albo administrujących.

W latach 2022 - 2023 nie zaciągnięto także zobowiązań w imieniu osób wchodzących w skład organów zarządzających, nadzorujących albo administrujących tytułem gwarancji i poręczeń wszelkiego rodzaju.

### 31. WYNAGRODZENIE FIRMY AUDYTORSKIEJ, WYPŁACONE LUB NALEŻNE

	31.12.2023	31.12.2022
Wynagrodzenie z tytułu badania rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	203 195,51	197 505,53
	<b>203 195,51</b>	<b>197 505,53</b>

### 32. ISTOTNE ZDARZENIA W CIĄGU ROKU OBROTOWEGO

W ciągu bieżącego roku obrotowego miały miejsce następujące istotne zdarzenia, mające wpływ na działalność Spółki:

1. Zarząd dokonał analizy wpływu trwającej wojny w Ukrainie i związanych z nią sankcji wymierzonych przeciwko Federacji Rosyjskiej oraz Republice Białorusi. W zakresie potencjalnych ryzyk Zarząd identyfikuje negatywny wpływ zmian na rynkach finansowych na wartość portfela instrumentów finansowych Spółki. Zarząd Spółki na bieżąco monitoruje wpływ sytuacji polityczno-gospodarczej w Ukrainie na działalność Spółki. Zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządu sytuacja związana z wojną w Ukrainie nie ma istotnego wpływu na działalność Spółki.
2. Obserwowane procesy inflacyjne mogą wpływać na działalność Jednostki ograniczając popyt, wpływając na utrzymanie się podstawowych stóp procentowych banku centralnego na podwyższonym poziomie oraz zwiększając koszty prowadzenia działalności. Zarząd nie odnotował wpływu zagrażającego kontynuacji działalności jednostki, a także nie stwierdził naruszenia szczególnych warunków umów zarówno na dzień bilansowy, jak i na dzień podpisania sprawozdania finansowego.

### 33. ZDARZENIA DOTYCZĄCE LAT UBIEGŁYCH UJĘTE W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM ROKU OBROTOWEGO

W sprawozdaniu nie zostały ujęte żadne zdarzenia dotyczące lat ubiegłych.

### 34. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM NIE UJĘTE W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM

W dniu 10.01.2024 r. w ramach umowy zawartej pomiędzy PFR S.A. a MTG S.A. dokonana została częściowa sprzedaż akcji spółki MTG S.A. z PFR S.A. do MTG S.A. Kwota transakcji wyniosła 8 700 000,00 zł.

W dniu 06.02.2024 r. PFR S.A. dokonał zakupu obligacji Pekao Bank Hipoteczny S.A. z terminem wykupu 23.07.2024 r. na kwotę 40 000 000,00 zł.

W dniu 01.03.2024 r. PFR S.A. dokonał zakupu obligacji Santander Factoring Sp. z o.o. z terminem wykupu 03.06.2024 r. na kwotę 200 000 000,00 zł.

W dniu 19.03.2024 r. nastąpił wykup 79 553 Certyfikatów Inwestycyjnych serii A, B i C PFR Funduszu Funduszy FIZ. Wartość wykupu certyfikatów wyniosła 88 910 819,39 zł.

W dniu 28.03.2024 r. PFR S.A. dokonał wykupu obligacji serii PFR0324 wyemitowanych w ramach programu Tarczy Finansowej w kwocie 16 325 000 000,00 zł wraz z płatnością odsetek od tych obligacji w kwocie 206 682 989,00 zł.

W dniu 29.03.2024 r. PFR S.A. dokonał dopłaty do Certyfikatów Inwestycyjnych serii P PFR Funduszu Inwestycji Samorządowych FIZAN. Kwota transakcji wyniosła 94 990 044,76 zł.

W dniu 29.03.2024 r. PFR S.A. dokonał dopłaty do Certyfikatów Inwestycyjnych serii K i L PFR Funduszu Funduszy FIZ. Kwota transakcji wyniosła 40 000 000,00 zł.

W dniu 29.03.2024 r. PFR S.A. dokonał nabycia 73 405 Certyfikatów Inwestycyjnych serii O7 PFR Funduszu Funduszy FIZ. Kwota transakcji wyniosła 65 999 169,55 zł.

W dniu 29.03.2024 r. PFR S.A. dokonał dopłaty do Certyfikatów Inwestycyjnych serii A Fundusz Ekspansji Zagranicznej 2 FIZAN. Kwota transakcji wyniosła 20 000 000,00 zł.

W dniu 29.03.2024 r. Spółka PFR Portal PPK Sp. z o.o. dokonała spłaty pożyczki zgodnie z umową z dnia 29 września 2023 r. wraz z odsetkami naliczonymi w kwocie 5 136 007,13 zł.

Z dniem 02.04.2024 r. z funkcji Prezesa Zarządu PFR S.A. zrezygnował dotychczasowy Prezes Pan Paweł Borys.

W dniu 11.04.2024 r. nastąpiła zmiana w składzie Rady Nadzorczej w PFR S.A. wraz z powołaniem nowych Członków Rady Nadzorczej.

W dniu 9.04.2024 r. Spółce PFR S.A. doręczono odpis pozwu o zapłatę w sprawie z powództwa spółki, która ubiegała się o finansowanie w ramach Tarcz Finansowych PFR dla Dużych Firm. Powód domaga się zasądzenia kwoty 122 642 163 zł (alternatywnie 145 350 000 zł) w ramach roszczeń odszkodowawczych wraz z odsetkami liczonymi od dnia złożenia pozwu. Zdarzenie to było w tym sensie możliwe do przewidzenia, że jest to kolejna z szeregu prób zakwestionowania przez Spółkę działań PFR w ramach Programu DP podejmowana przed sądami administracyjnymi i powszechnymi (dotychczas bezskutecznie). Obecnie toczące się postępowanie cywilne będzie pierwszym, w którym sprawa będzie rozpoznawana merytorycznie. Natomiast z perspektywy PFR trudne do przewidzenia były takie okoliczności jak wysokość potencjalnych roszczeń, czy termin złożenia powództwa. Roszczenie to ma charakter solidarny wobec Skarbu Państwa i PFR S.A. Ponadto programy wsparcia przedsiębiorców realizowane są na podstawie obowiązujących przepisów prawa oraz umów zawartych pomiędzy Skarbem Państwa a PFR S.A. Zgodnie z zawartymi umowami nawet niekorzystne rozstrzygnięcie nie przełoży się na wynik finansowy Spółki, gdyż zasądzone w takim przypadku należności podlegają zwrotowi ze strony Skarbu Państwa.

W dniu 26.04.2024 r. nastąpiło przedłużenie kredytu w rachunku bieżącym PFR S.A. w Banku PKO BP S.A. na kwotę 30 000 000,00 zł na kolejne 12 miesięcy.

W dniu 14.05.2024 r. PFR S.A. dokonał zakupu obligacji Pekao Factoring Sp. z o.o. z terminem wykupu 06.08.2024 r. na kwotę 100 000 000,00 zł.

W dniu 21.05.2024 r. Spółka PFR S.A. dokonała zakupu obligacji Pekao Factoring Sp. z o.o. z terminem wykupu 13.08.2024 r. na kwotę 60 000 000,00 zł.

W maju 2024 r. planowane jest podpisanie aneksu do umowy kredytowej z Bankiem PKO BP S.A. zmieniające datę ostatecznej spłaty pożyczki z dnia 30.05.2024 r. na dzień 30.05.2026 r.

W wyniku przeprowadzonych analiz „Anti-Fraud” na dzień podpisania Sprawozdania Finansowego zidentyfikowana kwota subwencji finansowych wypłaconych w ramach programu rządowego MMŚP 1.0, która podlega zwrotowi w całości lub części wynosi 223 635,29 tys. zł, zaś wartość subwencji finansowych znajdujących się w trakcie postępowań wyjaśniających (quasi-proces reklamacyjny) wynosi 34 616,45 tys. zł.

W 2024 r. do dnia podpisania sprawozdania PFR S.A. udzielił ośmiu poręczeń za gwarancje dobrego wykonania oraz gwarancje zwrotu zaliczki wystawione na zlecenie spółki portfelowej funduszu (Pojazdy Szynowe PESA Bydgoszcz S.A.), którego częścią portfela inwestycyjnego zarządza PFR S.A. w związku z kontraktami realizowanymi przez ten podmiot. Trzy z poręczeń zostały zawarte w PLN i ich wartość wyniosła 16 195 676,00 zł, zaś pozostałe pięć poręczeń zostało zawartych w RON o łącznej wartości 419 990 400,00 RON.

### 35. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE I ZABEZPIECZENIA

Na dzień 31 grudnia 2023 r. PFR S.A. posiadał:

1. Poręczenie udzielone spółce Operator Chmury Krajowej Sp. z o.o. („OChK”) w kwocie 201 715 200,00 zł:  
Poręczenie dotyczy zobowiązań OChK wynikających z Umowy Gwarancji udzielonej przez Bank PKO BP S.A. Poręczenie jest do kwoty 48 000 000 USD (słownie dolarów amerykańskich: czterdzieści osiem milionów 00/100), tj. 50% (słownie: pięćdziesiąt procent) kwoty gwarancji, przy czym kwota poręczenia ulega obniżeniu proporcjonalnie do redukcji kwoty gwarancji.
2. Poręczenia udzielone spółce Pojazdy Szynowe PESA Bydgoszcz S.A. w kwocie 985 367 793,85 zł:  
Na dzień 31 grudnia 2023 r. PFR S.A. udzielił dziesięciu poręczeń za gwarancje dobrego wykonania oraz gwarancje zwrotu zaliczki wystawione na zlecenie spółki Pojazdy Szynowe PESA Bydgoszcz S.A. na łączną kwotę 985 367 793,85 zł.

### 36. USTANOWIONE ZABEZPIECZENIA MAJĄTKOWE

Zgodnie z umową zawartą w dniu 30 maja 2017 r. między Spółką a Bankiem PKO BP S.A., Spółka ustanowiła zastaw finansowy i rejestrowy na 33 596 165 szt. akcji Banku Pekao S.A. (12,8%), których wartość na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosiła 5 108 296 888,25 zł.

### 37. INFORMACJE O INSTRUMENTACH FINANSOWYCH

#### 37.1. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Działalność Spółki narażona jest, między innymi, na następujące rodzaje ryzyka wynikające z posiadania instrumentów finansowych:

- Ryzyko kredytowe;
- Ryzyko płynności;
- Ryzyko rynkowe.

#### Podstawowe zasady zarządzania ryzykiem

Zarząd ponosi odpowiedzialność za ustanowienie i nadzór nad zarządzaniem ryzykiem przez Spółkę, w tym identyfikację i analizę ryzyk, na które Spółka jest narażona, określenie zasad pomiaru i kontroli. Zasady i procedury zarządzania ryzykiem podlegają regularnym przeglądom w celu uwzględnienia zmiany warunków rynkowych i zmian w działalności Spółki. W zakres zarządzania ryzykiem wchodzi także zarządzanie ryzykiem części aktywów Funduszy, którymi to aktywami zarządza Spółka.

#### Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko poniesienia straty finansowej przez Spółkę w sytuacji, kiedy strona instrumentu finansowego nie spełnia obowiązków wynikających z umowy. Ryzyko to występuje zarówno bezpośrednio w Spółce i dotyczy umów inwestycyjnych podpisanych przez Spółkę we własnym imieniu jak i pośrednio poprzez Certyfikaty Inwestycyjne, za którymi stoi portfel inwestycji dokonywanych przez Spółkę w imieniu i na rzecz Funduszy. Ryzyko kredytowe związane jest przede wszystkim z dłużnymi instrumentami finansowymi. Celem zarządzania ryzykiem jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela wierzycelności z tytułu udzielonych pożyczek oraz innych inwestycji w dłużne instrumenty finansowe. Ryzyko kredytowe jest przedmiotem szczegółowej analizy każdego wniosku inwestycyjnego. Spółka dąży do ograniczenia ryzyka kredytowego poprzez odpowiednią strukturyzację transakcji.

W odniesieniu do instrumentów dłużnych udzielonych w ramach programów rządowych Tarczy Finansowej nie identyfikuje się ryzyka kredytowego z uwagi na fakt, że to Skarb Państwa ponosi wyłączny koszt i ryzyko programów rządowych Tarczy Finansowej, na podstawie art. 21a ust. 4 ustawy o SIR oraz Dokumentów Programu Tarczy.

#### Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest to ryzyko wystąpienia trudności w spełnieniu przez Spółkę obowiązków związanych z zobowiązaniami finansowymi, które rozliczane są w drodze wydania środków pieniężnych lub innych aktywów finansowych. Zarządzanie płynnością przez Spółkę polega na zapewnianiu, aby w możliwie najwyższym stopniu, Spółka posiadała płynność wystarczającą do regulowania wymagalnych zobowiązań, zarówno w normalnej jak i kryzysowej sytuacji, bez narażania na niedopuszczalne straty lub podważenie reputacji Spółki. W tym celu Spółka na bieżąco monitoruje przepływy pieniężne oraz wykonuje prognozy płynności i zapewnia środki pieniężne w kwocie wystarczającej dla pokrycia oczekiwanych wydatków operacyjnych i bieżących oraz długo-

terminowych zobowiązań inwestycyjnych, utrzymując odpowiednie środki na lokatach bankowych w strukturze czasowej dopasowanej do struktury zobowiązań, przy zachowaniu buforów elastyczności.

### **Ryzyko rynkowe**

Ryzyko rynkowe polega na tym, że zmiany cen rynkowych, takich jak kursy walutowe, stopy procentowe, płynność rynków kapitałowych będą wpływać na wyniki Spółki, wartość posiadanych instrumentów finansowych oraz możliwości wyjścia z inwestycji. Celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest utrzymanie i kontrolowanie stopnia narażenia Spółki na ryzyko rynkowe w akceptowalnych granicach, przy jednoczesnym dążeniu do optymalizacji stopy zwrotu z inwestycji. Spółka zarządza tym ryzykiem zarówno w stosunku do umów inwestycyjnych zawartych bezpośrednio przez Spółkę, jak również w stosunku do umów inwestycyjnych zawieranych przez Spółkę w imieniu i na rzecz Funduszy, których częścią aktywów zarządza.

#### **a) Ryzyko walutowe**

W chwili obecnej Spółka nie jest w materialny sposób narażona na ryzyko walutowe. Inwestycje, zarówno te dokonane bezpośrednio przez Spółkę, jak i te dokonane pośrednio poprzez Fundusze, są dokonane głównie w PLN, planowane przyszłe przepływy pieniężne planowane są również w PLN. W przypadku projektów charakteryzujących się generowaniem części przepływów w walucie obcej, Spółka minimalizuje ryzyko walutowe poprzez odpowiednią strukturyzację transakcji oraz uwzględnianie ryzyka walutowego w modelach będących podstawą oceny projektów inwestycyjnych:

- odpowiednie ukształtowanie struktury aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych;
- zawieranie kontraktów terminowych forward na zakup/sprzedaż waluty;
- stosowaniem pochodnych instrumentów zabezpieczających typu forward, swap.

#### **b) Ryzyko stopy procentowej**

Działalność Spółki, zarówno w przypadku inwestycji dokonywanych bezpośrednio przez Spółkę, jak i tych dokonywanych pośrednio poprzez Fundusze, gdyż te wpływają na wartość posiadanych przez Spółkę Certyfikatów Inwestycyjnych, jest nierozdzielnie związana z długoterminowymi inwestycjami, z których część jest w naturalny sposób narażona na ryzyko stopy procentowej, poprzez ustalenie stałej stopy zwrotu z inwestycji. Ryzyko to może się materializować poprzez nieosiągnięcie zakładanej premii za ryzyko w stosunku do stopy wolnej od ryzyka. Spółka dąży do ograniczenia tego ryzyka poprzez uwzględnianie tego ryzyka w strukturze transakcji lub odpowiednich klauzulach pozwalających na renegocjowanie zwrotu z inwestycji w przypadku zaistnienia określonych przesłanek.

Ryzyko stopy procentowej może również zmaterializować się poprzez wzrost kosztów odsetkowych wynikających z pożyczki udzielonej przez Bank PKO BP S.A. opartej o zmienne oprocentowanie. Ryzyko to częściowo kompensowane jest poprzez odpowiednią dywersyfikację lokat oraz zarządzanie terminami zakładanych lokat. Dodatkowo w przypadku istnienia przesłanek do podwyżki stóp procentowych, lokaty zakładane są na krótsze terminy.

### 37.2. Charakterystyka instrumentów finansowych

w okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023

Portfel	Charakterystyka	Wartość bilansowa	Warunki i terminy wpływające na przyszłe przepływy pieniężne
<b>Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:</b>	Certyfikaty inwestycyjne	11 147 042 836,87	-
	Akcje Bank Pekao S.A.	5 108 297 040,30	-
	Akcje Mabion S.A.	1 536 234,15	-
	Akcje Garmond Press S.A.	987 600,00	-
	Akcje MTG S.A.	49 750 385,33	-
	Udziały Rubicone Sp. z o.o.	212 500,00	-
	Akcje IDH DEVELOPMENT S.A.	1 781 943,00	-
<b>Pożyczki udzielone i należności własne:</b>	Lokaty terminowe	17 185 998 802,72	oprocentowanie 0,75%-5,68%
	Środki pieniężne na rachunku bieżącym	110 710 518,70	-
	Subwencje finansowe udzielone w ramach programu rządowego TF MMŚP 1.0	2 398 737 466,09	nieoprocentowane
	Subwencje finansowe udzielone w ramach programu rządowego TF MMŚP 2.0	607 134 330,09	nieoprocentowane
	Pożyczki udzielone w ramach programów rządowych TF dla dużych firm i LOT	3 589 421 927,84	zmiennie 0,75%-2,25%
	Obligacje Trenino Holding Sp. z o.o.	89 906 463,85	obligacje dyskontowe imienne z terminem wykupu 31.12.2026 r., efektywne oprocentowanie wynosi 9%
	Obligacje PFR Porty Sp. z o.o.	290 053 572,50	obligacje zwykłe imienne z terminem wykupu 19.04.2029 r., WIBOR 3M + marża 4%
	Pożyczka udzielona PFR Portal PPK Sp. z o.o.	4 055 432,87	WIBOR 1M + marża 0,95%
	Obligacje Pekao Leasing Sp. z o.o.	302 307 217,81	WIBOR 1M + marża (od 0,50% do 0,60%)
	Obligacje Pekao Bank Hipoteczny S.A.	49 848 373,29	obligacje dyskontowe z terminem wykupu 23.01.2024 r., efektywne oprocentowanie wynosi 6,93%
<b>Zobowiązania finansowe:</b>	Otrzymana pożyczka na zakup akcji	1 694 768 529,62	WIBOR 3M + marża (od 1,40% do 1,65%), marża zależna jest od wysokości wkładu własnego i wartości wskaźnika pokrycia
	Wyemitowane obligacje własne	74 549 199 832,57	stałe 1,30%-2,0%

w okresie od 01.01.2022 do 31.12.2022

Portfel	Charakterystyka	Wartość bilansowa	Warunki i terminy wpływające na przyszłe przepływy pieniężne
<b>Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:</b>	Certyfikaty inwestycyjne	8 202 105 585,10	-
	Akcje Bank Pekao S.A.	2 906 068 359,00	-
	Akcje Mabion S.A.	1 777 461,00	-
	Akcje Garmond Press S.A.	987 600,00	-
	Akcje MTG S.A.	56 857 583,24	-
	Obligacje Skarbu Państwa	1 088 098 380,80	obligacje OK0423 o wartości nominalnej 1 107 592 tys. zł z datą wykupu 25.04.2023 r.
<b>Pożyczki udzielone i należności własne:</b>	Lokaty terminowe	12 638 498 339,11	oprocentowanie 6,49%-8,05%
	Certyfikaty depozytowe	3 511 200 000,00	oprocentowanie 7,18%
	Środki pieniężne na rachunku bieżącym	86 817 179,73	-
	Subwencje finansowe udzielone w ramach programu rządowego TF MMŚP 1.0	7 978 480 915,73	nieoprocentowane
	Subwencje finansowe udzielone w ramach programu rządowego TF MMŚP 2.0	816 493 179,69	nieoprocentowane
	Pożyczki udzielone w ramach programów rządowych TF dla dużych firm i LOT	4 148 132 378,34	zmienne 0,75%-2,25%
	Obligacje Trenino Holding Sp. z o.o.	82 482 987,69	obligacje dyskontowe imienne z terminem wykupu 31.12.2026 r., efektywne oprocentowanie wynosi 9%
	Obligacje PFR Porty Sp. z o.o.	330 177 691,26	obligacje zwykłe imienne z terminem wykupu 19.04.2029 r., WIBOR 3M + 4%
	Obligacje Nowel Sp. z o.o.	34 226 272,62	oprocentowanie obligacji EUROWIBOR 6M + marża 9%, z terminem wykupu 13.10.2023 r.
<b>Zobowiązania finansowe:</b>	Otrzymana pożyczka na zakup akcji	1 725 780 887,26	WIBOR 3M + marża (od 1,55% do 1,67%), marża zależna jest od wysokości wkładu własnego i wartości wskaźnika pokrycia
	Otrzymana pożyczka PFR Ventures Sp. z o.o.	51 985 220,37	WIBOR 1M + marża 0,95% z terminem spłaty pożyczki 31.05.2023 r.
	Wyemitowane obligacje własne	74 509 260 652,89	stałe 1,30%-2,0%

**37.3. Informacje na temat ryzyka stopy procentowej**

Na dzień bilansowy portfel dłużnych instrumentów finansowych ma następującą strukturę:

<b>Instrumenty finansowe:</b>	<b>31.12.2023</b>	<b>31.12.2022</b>
<b>- o stałej stopie procentowej</b>		
Aktywa finansowe:		
Lokaty terminowe	395 602 273,53	522 404 535,75
Obligacje Trenino Holding Sp. z o.o.	89 906 463,85	82 482 987,69
Obligacje SP	-	1 088 098 380,80
Obligacje korporacyjne	352 155 591,10	-
Zobowiązania finansowe	-	51 985 220,37
<b>- o zmiennej stopie procentowej</b>		
Aktywa finansowe:		
Obligacje PFR Porty Sp. z o.o.	290 053 572,50	330 177 691,26
Obligacje Nowel Sp. z o.o.	-	34 226 272,62
Pożyczki udzielone	4 055 432,87	-
Zobowiązania finansowe	1 694 768 529,62	1 725 780 887,26

W nocie nie wykazano instrumentów finansowych powstałych w ramach obsługi przez PFR S.A. programów Tarczy Finansowej z uwagi na to, że Skarb Państwa ponosi wszelkie koszty i ryzyka związane z realizacją programów rządowych.

**37.4. Informacje na temat ryzyka kredytowego**

Maksymalne narażenie Spółki na ryzyko kredytowe odpowiada wartości bilansowej następujących aktywów finansowych:

<b>Aktywa finansowe:</b>	<b>31.12.2023</b>	<b>31.12.2022</b>
Należności własne i pożyczki udzielone	736 171 060,32	446 886 951,57
Środki pieniężne	502 543 531,48	600 772 009,07
Lokaty terminowe	395 602 273,53	522 404 535,75
Należności handlowe	30 680 707,42	31 093 001,61
	<b>1 269 395 299,22</b>	<b>1 078 751 962,25</b>

W nocie nie zostały wykazane subwencje finansowe i pożyczki udzielone w ramach programów rządowych Tarcz Finansowych z uwagi na to, że Skarb Państwa ponosi wszelkie koszty i ryzyka związane z realizacją programów, w tym te wynikające z braku spłaty pożyczek i subwencji finansowych udzielonych w ramach programów.

**38. KURSY PRZYJĘTE DO WYCENY POZYCJI SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO**

	<b>31.12.2023</b>	<b>31.12.2022</b>
EUR	4,3480	4,6899
USD	3,9350	4,4018
GBP	4,9997	5,2957



### **39. INFORMACJE O ISTOTNYCH TRANSAKCJACH ZAWARTYCH PRZEZ SPÓŁKĘ NA INNYCH WARUNKACH NIŻ RYNKOWE ZE STRONAMI POWIĄZANYMI**

Transakcje ze stronami powiązanyymi nie są zawierane na warunkach innych niż rynkowe.

### **40. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA**

W bieżącym okresie sprawozdawczym Spółka nie zaniechała żadnego rodzaju działalności.

### **41. INFORMACJE DOTYCZĄCE NIEPEWNOŚCI CO DO MOŻLIWOŚCI KONTYNUOWANIA DZIAŁALNOŚCI**

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności w dającej się przewidzieć przyszłości.

### **42. POZYCJE POZABILANSOWE**

Nie dotyczy.

### 43. OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA PODPISANIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

---

Tomasz Fill  
Wiceprezes Zarządu

---

Bartosz Marczuk  
Wiceprezes Zarządu

---

Bartłomiej Pawlak  
Wiceprezes Zarządu

---

Ewa Maciąg  
Osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg rachunkowych

Warszawa, dnia 24 maja 2024 r.

Zarząd  
Polski Fundusz Rozwoju S.A.  
ul. Krucza 50  
00-025 Warszawa  
(„Spółka”)

Działając w oparciu o § 14 ust. 1 pkt 5) oraz pkt 6) Załącznika Nr 4 do Regulaminu Alternatywnego Systemu Obrotu – „Informacje bieżące i okresowe przekazywane przez emitentów dłużnych instrumentów finansowych w alternatywnym systemie obrotu na Catalyst”, Zarząd Spółki niniejszym oświadcza, że:

1. wedle jego najlepszej wiedzy, roczne sprawozdanie finansowe za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2023 r. i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Spółki oraz jej wynik finansowy, oraz że sprawozdanie z działalności Spółki zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Spółki, w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka,
2. wedle jego najlepszej wiedzy, wybór firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego sprawozdania finansowego Spółki za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2023 r. został dokonany zgodnie z przepisami, w tym dotyczącymi wyboru i procedury wyboru firmy audytorskiej, zaś firma audytorska oraz członkowie zespołu wykonującego badanie spełniali warunki do sporządzenia bezstronnego i niezależnego sprawozdania z badania rocznego sprawozdania finansowego zgodnie z obowiązującymi przepisami, standardami wykonywania zawodu i zasadami etyki zawodowej.



Tomasz Fill  
Wiceprezes Zarządu



Bartosz Marczuk  
Wiceprezes Zarządu



Bartłomiej Pawlak  
Wiceprezes Zarządu

